

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA CELJE

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

ŽALEC

2026 – 2035

Štev.: 09-33/26

OSNUTEK

VSEBINA

1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	3
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	3
1.1.1	Lega	3
1.1.2	Relief.....	4
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	5
1.1.4	Hidrološke razmere.....	5
1.1.5	Matična podlaga	5
1.1.6	Tla	5
1.1.7	Krajinski tipi, gozdnatost.....	6
1.1.8	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	7
1.1.9	Živalski svet	10
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	13
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	15
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	16
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM.....	17
1.5.1	Lovstvo	17
1.5.2	Kmetijstvo	18
1.5.3	Poselitev	18
1.5.4	Infrastruktura.....	19
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru	19
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	19
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	20
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	20
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	22
2.1	SPLOŠNI OPIS FUNKCIJ V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI.....	22
2.2	FUNKCIJE GOZDOV.....	23
2.2.1	Ekološke funkcije gozda	23
2.2.2	Socialne funkcije.....	25
2.2.3	Proizvodne funkcije gozda.....	32
3	OPIS STANJA GOZDOV	33
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	33
3.2	LESNA ZALOGA	34
3.2.1	Način ugotavljanja tarif	36
3.3	PRIRASTEK.....	36
3.3.1	Način ugotavljanja prirastka	36
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV.....	37

3.5	TIPI SESTOJEV	38
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	39
3.7	KAKOVOST DREVJA	39
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	40
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	40
3.10	ODMRLO DREVJE	41
3.11	GOZDNI SEMENSKI OBJEKTI	41
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	42
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	42
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	43
4.2.1	Posek	43
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	50
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	52
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	53
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016–2025	54
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016– 2025	54
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	56
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV	56
5.1.1	Površina	56
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek, možni posek	56
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	60
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev	60
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	61
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	62
6.1	SPLOŠNI CILJI	62
6.2	USMERITVE	63
6.2.1	Splošne usmeritve	63
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	64
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali	76
6.2.4	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	77
6.2.5	Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic	78
6.2.6	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	86
6.2.7	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	88
6.3	UKREPI	89
6.3.1	Možni posek	89
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	91
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	92
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	93
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	93

7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	94
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	95
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	99
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	99
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	100
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 01 Gradnova belogabrovja in dobovja	100
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi	109
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 04 Kisloljubni bukovi gozdovi	118
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah.....	127
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja	135
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi.....	143
10	LITERATURA	151
11	NAČRT SO IZDELALI	155
11.1	SODELAVCI PRI IZDELAVI NAČRTA.....	155
12	PRILOGE	157
12.1	PRILOGE V NAČRTU.....	157
12.1.1	Seznam tarif po odsekih	157
12.1.2	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	162
12.1.3	Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	165
12.1.4	Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)	167
12.1.5	Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot.....	168
12.1.6	Konkretne varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot	171
12.1.7	Pregled naravnih vrednot	175
12.1.8	Pričakovane naravne vrednote	176
12.1.9	Konkretne varstvene usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij.....	177
12.1.10	Pregled območij Natura 2000 vrst in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov	180
12.1.11	Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Žalec	181
12.1.12	Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Žalec	182
12.1.13	Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami	184
12.1.14	Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine	186
12.1.15	Pregled gozdnih cest	202
12.1.16	Ostale priloge.....	203
12.2	LOČENE PRILOGE.....	204
12.2.1	Tabelarni del	204
12.2.2	Opisi odsekov	204
13	KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA	205
13.1	KARTNI DEL	205

13.1.1	Pregledna karta	205
13.1.2	Karta tipov drevesne sestave gozdov.....	205
13.1.3	Karta rastišč.....	205
13.1.4	Karta kategorij gozdov	205
13.1.5	Karta rastiščnogojitvenih razredov	206
13.1.6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst	206
13.1.7	Karta funkcij gozdov	206
13.1.8	Karta ukrepov	207
13.1.9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	207
13.1.10	Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek.....	207
13.1.11	Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila....	207
13.1.12	Karta požarne ogroženosti gozdov.....	208
13.2	PROSTORSKI DEL NAČRTA	208
13.2.1	Stanje in razvoj gozdnih površin.....	208
13.2.2	Večfunkcionalna območja.....	208
13.2.3	Intenzivnost gospodarjenja.....	209
13.2.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi	209
13.2.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja	210
13.2.6	Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti	210
13.2.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	211
13.2.8	Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov.....	212
13.2.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.....	212

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah.....</i>	3
<i>Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin</i>	6
<i>Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE Žalec</i>	8
<i>Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali.....</i>	13
<i>Preglednica 5: Spemembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih.....</i>	13
<i>Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....</i>	14
<i>Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE</i>	14
<i>Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov</i>	14
<i>Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave</i>	14
<i>Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami</i>	15
<i>Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)</i>	15
<i>Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč.....</i>	17
<i>Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami</i>	23
<i>Preglednica 14: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Žalec.....</i>	25
<i>Preglednica 15: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Žalec</i>	25
<i>Preglednica 16: Objekti kulturne dediščine v GGE Žalec</i>	29
<i>Preglednica 17/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha).....</i>	33
<i>Preglednica 18/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....</i>	33
<i>Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....</i>	34
<i>Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....</i>	34
<i>Preglednica 21: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge</i>	35
<i>Preglednica 22/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge</i>	35
<i>Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih</i>	36
<i>Preglednica 24/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah</i>	36
<i>Preglednica 25/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev</i>	37
<i>Preglednica 26/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah</i>	38
<i>Preglednica 27/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev</i>	38
<i>Preglednica 28/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov</i>	38
<i>Preglednica 29/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah.....</i>	39
<i>Preglednica 30/K: Kakovost drevja</i>	39
<i>Preglednica 31/PŠD: Poškodovanost drevja</i>	40
<i>Preglednica 32: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2024 v PE Celjsko Bistriška kotlina</i>	40
<i>Preglednica 33/OD: Odmrlo drevje v GGE</i>	41

<i>Preglednica 34./REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom</i>	<i>44</i>
<i>Preglednica 35 P-GGE: Realizacija poseka v obdobju 2016-2025.....</i>	<i>44</i>
<i>Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih</i>	<i>45</i>
<i>Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Žalec.....</i>	<i>45</i>
<i>Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove.....</i>	<i>46</i>
<i>Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove.....</i>	<i>46</i>
<i>Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti.....</i>	<i>46</i>
<i>Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za vse gozdove skupaj</i>	<i>47</i>
<i>Preglednica 42: Posek po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>48</i>
<i>Preglednica 43/ PDR: Posek po debelinskih razredih</i>	<i>48</i>
<i>Preglednica 44: Letni evidentirani posek</i>	<i>49</i>
<i>Preglednica 45: Posek po letih in vrstah donosov (v m³).....</i>	<i>50</i>
<i>Preglednica 46/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Žalec</i>	<i>51</i>
<i>Preglednica 47/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Žalec.....</i>	<i>51</i>
<i>Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2016–2025 po namenu</i>	<i>54</i>
<i>Preglednica 49: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1986–2026</i>	<i>56</i>
<i>Preglednica 50/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za zasebne gozdove .</i>	<i>56</i>
<i>Preglednica 51/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za državne gozdove..</i>	<i>57</i>
<i>Preglednica 52/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2006 do 2026 za gozdove lokalnih skupnosti.....</i>	<i>57</i>
<i>Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za vse gozdove</i>	<i>57</i>
<i>Preglednica 54/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1986–2026.....</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 55/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi.....</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 56/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi.....</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE.....</i>	<i>59</i>
<i>Preglednica 58/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge</i>	<i>59</i>
<i>Preglednica 59/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....</i>	<i>60</i>
<i>Preglednica 60/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi.....</i>	<i>89</i>
<i>Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi.....</i>	<i>89</i>
<i>Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj.....</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 64: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka</i>	<i>91</i>
<i>Preglednica 65/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah</i>	<i>91</i>
<i>Preglednica 66/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti ...</i>	<i>93</i>

<i>Preglednica 67/EP1: Bruto/neto možni posek.....</i>	<i>95</i>
<i>Preglednica 68/EP1: Prikaz prihodkov od lesa</i>	<i>95</i>
<i>Preglednica 69/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Žalec</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Žalec za zasebne gozdove</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Žalec za državne gozdove</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 72/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov</i>	<i>99</i>
<i>Preglednica 73/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja</i>	<i>100</i>
<i>Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja.....</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja.....</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 77/K: Kakovost drevja RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja</i>	<i>102</i>
<i>Preglednica 78/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja</i>	<i>102</i>
<i>Preglednica 79/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja.....</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja.....</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 – 2026 v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja.....</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 01 Gradnova belogabrovje in dobovje.....</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 84: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja.....</i>	<i>107</i>
<i>Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja.....</i>	<i>107</i>
<i>Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>110</i>
<i>Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>110</i>
<i>Preglednica 92/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 93/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 94/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 95/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>112</i>

<i>Preglednica 96/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996–2026 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 97/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996–2026 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 98/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 99: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>116</i>
<i>Preglednica 100/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>116</i>
<i>Preglednica 101/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>116</i>
<i>Preglednica 102/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 103/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 104/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 105/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi.....</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 106/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 107/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 108/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 109/OGD: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 110/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi.....</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 112/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 – 2026 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 113/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 114: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>125</i>
<i>Preglednica 115/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>125</i>
<i>Preglednica 116/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdov</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 117/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 118/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 119/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah.....</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 120/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 121/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 122/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>129</i>

<i>Preglednica 123/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	129
<i>Preglednica 124/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	129
<i>Preglednica 125/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	130
<i>Preglednica 126/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	130
<i>Preglednica 127/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	130
<i>Preglednica 128/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	131
<i>Preglednica 129: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	133
<i>Preglednica 130/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	134
<i>Preglednica 131/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	134
<i>Preglednica 132/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	134
<i>Preglednica 133/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	135
<i>Preglednica 134/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	135
<i>Preglednica 135/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	136
<i>Preglednica 136/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	136
<i>Preglednica 137/K: Kakovost drevja v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	137
<i>Preglednica 138/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	137
<i>Preglednica 139/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	137
<i>Preglednica 140/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	138
<i>Preglednica 141/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	138
<i>Preglednica 142/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	138
<i>Preglednica 143/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	139
<i>Preglednica 144: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	141
<i>Preglednica 145/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	142
<i>Preglednica 146/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	142
<i>Preglednica 147/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	142
<i>Preglednica 148/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	143
<i>Preglednica 149/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	144

<i>Preglednica 150/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	144
<i>Preglednica 151: Kakovost drevja v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	145
<i>Preglednica 152/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	145
<i>Preglednica 153/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	146
<i>Preglednica 154/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	146
<i>Preglednica 155/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	146
<i>Preglednica 156/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	147
<i>Preglednica 157/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	147
<i>Preglednica 158: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	149
<i>Preglednica 159/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	149
<i>Preglednica 160/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	150
<i>Preglednica 161/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	150

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

GRAFIKONI

<i>Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih</i>	16
<i>Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja</i>	50
<i>Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	60
<i>Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja</i>	104
<i>Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	113
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	122
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	131
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 09 Kisloljubna borovja</i>	139

KARTE

<i>Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote</i>	4
<i>Karta 2: Krajinski tipi v GGE Žalec</i>	7
<i>Karta 3: Pregledna karta lovišč</i>	18
<i>Karta 4: Pregled revirjev v GGE Žalec</i>	20

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Žalec obsega osrednji del z obrobjem Spodnje Savinjske doline. Skupna površina GGE znaša 13.736,30 ha, od tega je gozdov 3.547,18 ha, gozdnatost pa znaša 25,8 %.

V načrtu GGE Žalec so po stanju dne 1. 1. 2026 ugotovljeni naslednji gozdni fond:

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.180,25	357,43	9,50	3.547,18
Delež (%)	90	10	< 1	100

V preteklem ureditvenem obdobju beležimo zmanjšanje gozdne površine, in sicer za 6,61 ha. Deloma zaradi krčitev gozda, deloma pa zaradi podrobnejšega zajema podatkov o gozdnih površinah. Površina zasebnih gozdov se je zmanjšala za 11,47 ha, površina gozdov lokalnih skupnosti pa za 6,78 ha. Površina državnih gozdov se je povečala za 11,64 ha.

Gozdni fond: po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D–KG

Lastništvo Gospodarske kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha/leto			% od LZ			% od PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	3.360,45	141	160	301	3,42	3,49	6,91	21,0	21,8	21,4	93,4
Varovalni gozdovi	186,73	89	153	242	2,76	2,58	5,34	17,6	15,5	16,3	73,8
Skupaj vsi gozdovi	3.547,18	138	160	298	3,38	3,44	6,82	20,9	21,5	21,2	92,6
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	3.013,94	143	163	306	3,46	3,56	7,02	21,0	21,8	21,4	93,2
Varovalni gozdovi	166,31	98	154	252	3,04	2,62	5,66	17,7	16,3	16,8	74,8
Skupaj vsi gozdovi	3.180,25	140	162	302	3,44	3,51	6,95	20,9	21,6	21,2	92,4
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	338,14	125	134	259	3,05	2,76	5,81	21,0	22,0	21,5	95,8
Varovalni gozdovi	19,29	16	147	163	0,43	2,18	2,61	18,2	8,2	9,2	57,5
Skupaj vsi gozdovi	357,43	119	134	253	2,91	2,73	5,64	21,0	21,2	21,1	94,8
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	8,37	102	230	332	2,42	4,68	7,10	16,8	17,7	17,4	81,2
Varovalni gozdovi	1,13	39	114	153	0,95	2,05	3,00	4,5	7,0	6,4	32,5
Skupaj vsi gozdovi	9,50	94	216	310	2,25	4,37	6,62	16,2	17,0	16,7	78,6

Na osnovi stanja gozdov, določenih funkcij gozdov in v skladu s splošnimi usmeritvami v gozdnogospodarski enoti Žalec (usklajeno z usmeritvami celjskega območnega načrta z obdobjem veljavnosti 2021–2030), smo določili najvišji možni posek in potrebna gojitvena ter varstvena dela. Skupna količina možnega poseka je tako 102.104 m³ iglavcev in 121.814 m³ listavcev, skupaj pa 223.918 m³ lesa.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela NGDL

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lok. skupn.		Skupaj	
		s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.
Priprava sestoja	ha	5,70	5,70	1,00	1,00	-	-	6,70	6,70
Priprava tal	ha	1,80	1,80	0,98	0,98	-	-	2,78	2,78
Dopolnilna sadnja	ha	0,50	0,50	0,50	0,50	-	-	1,00	1,00
Sadnja	ha	1,30	1,30	0,50	0,50	-	-	1,80	1,80
Obžetev	ha	6,55	2,00	4,00	1,00	-	-	10,55	3,00
Nega mladja	ha	7,12	6,41	8,75	6,87	-	-	15,87	13,28
Nega gošče	ha	61,83	61,53	21,11	19,01	-	-	82,94	80,54
Nega letvenjaka	ha	27,18	27,18	10,42	10,42	-	-	37,60	37,60
Nega drogovnjaka	ha	4,31	4,31	0,47	0,47	-	-	4,78	4,78
Premazi vršičkov	ha	1,15	1,15	1,00	1,00	-	-	2,15	2,15
Zaščita s količenjem	kos	0	0	1.000	1.000	-	-	1.000	1.000
Vzdrževanje protipožarnih presek	ur	0	0	108	108	-	-	108	108
Vzdrževanje zaščite s količenjem	kos	1.000	1.000	-	-	-	-	1.000	1.000

Skupna površina načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v gozdnogospodarski enoti Žalec je 166,17 ha. Obnova obsega 12,28 ha, medtem, ko nega obsega 151,74 ha.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Žalec za obdobje veljavnosti 2026–2035 je peti celoviti obnovitveni načrt za to enoto.

Začetki načrtnega urejanja gozdov segajo v leto 1957, ko je bil za državne gozdove, ki so bili takrat del GGE Celje, izdelan osnovni načrt. Prvi načrt za zasebne gozdove je bil narejen za obdobje od leta 1964 do 1973, prvi celoviti načrt, v katerem so bili zajeti vsi gozdovi ne glede na lastništvo, pa je bil izdelan leta 1985 za obdobje 1986–1995.

Načrt je izdelan v skladu z določili Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993 in nasl.), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20), Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09), Območnega gozdnogospodarskega načrta za obdobje 2021 – 2030 (Ur. l. RS 116/23) ter drugih strokovnih usmeritev, kot so Naravovarstvene smernice ZRSVN ter Register nepremične kulturne dediščine ZVKDS z navedbo pravnih režimov varstva pri posegih v območje kulturne dediščine. V načrtu so upoštevani tudi veljavni odloki lokalnih skupnosti, katerih upravna območja so v območju gozdnogospodarske enote Žalec.

Načrt je tudi upravljavski načrt za naslednja območja Nature 2000 v gozdnem prostoru: Ložnica s Trnavo (SI3000390), Reka pri Grajski vasi (SI3000362) in Savinja Grušovlje – Petrovče (SI3000309).

V tekstnem delu gozdnogospodarskega načrta so uporabljene naslednje okrajšave:

DOF – digitalni ortofoto načrt,

EKOS – ekosistemska naravna vrednota,

EPO – ekološko pomembna območja,

EŠD – evidenčna številka dediščine,

GEOMORF – površinska geomorfološka naravna vrednota,

GGE – gozdnogospodarska enota,

GGN – gozdnogospodarski načrt,

GGO – gozdnogospodarsko območje,

GRT – gozdni rastiščni tip,

FFS – fitofarmaceutvska sredstva,

igl. – iglavci,

k. o. – katastrska občina,

KD – kulturna dediščina,

KS – kulturni spomenik,

KVP – kulturnovarstveni pogoji,

KVS – kulturnovarstveno soglasje,

LD – lovska družina,

list. – listavci,

LUO – lovsko upravljavsko območje,

LZ – lesna zaloga,

MK – Ministrstvo za kulturo,

MNVP – Ministrstvo za naravne vire in prostor,

NVDP – naravna vrednota državnega pomena,

nmv – nadmorska višina,

PE – popisna enota,
POF – popolni ortofoto,
PRP – prirastni odstotek,
RGR – rastiščnogojitveni razred,
Rk – rastiščni koeficient,
RS – Republika Slovenija,
SAC – posebno varstveno območje po Direktivi o habitatih,
SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti,
SLP – splošno ljudsko premoženje,
SVP – stalne vzorčne ploskve,
Uredba - Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05 in nasl.),
ZDLov – Zakon o divjadi in lovstvu,
ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
ZOOL – zoološka naravna vrednota,
ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,
ZV-1 – Zakon o vodah,
ZVKD – Zavod za varstvo kulturne dediščine,
ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Žalec se nahaja v zahodnem delu celjskega gozdnogospodarskega območja. Upravno je razdeljena med pet občin in sicer: Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor in Žalec. Položaj enote je razviden iz karte 1.

Enota meji na jugu na GGE Marija Reka, na zahodu na GGE Vransko, na severu na GGE Ponikva, na vzhodnem delu pa na GGE Vojnik in GGE Celje. Severno zahodni del enote hkrati meji z GGO Nazarje. Najvišjo točko predstavlja Tolsti vrh s 756 m nadmorske višine, najnižja točka pa se nahaja ob obrežju reke Savinje, na 226 m nadmorske višine.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah

Občina	Šifra k. o.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE *	Pov. gozda k. o. v GGE **	Opomba
Žalec	977	Železno	1.332,44	830,33	
Polzela	982	Podvin	278,08	128,45	
Braslovče	983	Male Braslovče	329,92	35,16	
Braslovče	987	Braslovče	262,56	55,15	
Braslovče	988	Spodnje Gorče	400,44	8,42	
Braslovče	989	Šmatevž	243,67	38,98	
Braslovče	990	Trnava	347,72	< 1	
Braslovče	991	Orla vas	208,57	< 1	del
Polzela	991	Orla vas	53,02	< 1	del
Polzela	992	Polzela	739,79	109,96	
Polzela	993	Založe	569,99	283,07	
Žalec	994	Zalog	775,97	122,77	
Žalec	995	Šempeter v Sav. dolini	588,87	10,11	
Žalec	996	Žalec	744,83	52,55	
Žalec	997	Gotovlje	904,55	283,59	
Žalec	998	Velika Pirešica	525,66	158,02	
Žalec	999	Gorica	352,52	114,77	
Žalec	1000	Levec	696,39	30,75	
Žalec	1001	Petrovče	318,29	5,28	
Žalec	1002	Kasaze	532,70	237,8	
Žalec	1003	Zabukovica	738,08	311,42	
Prebold	1004	Gornja vas	454,07	121,72	del
Žalec	1004	Gornja vas	5,17	1,47	del
Prebold	1005	Prebold	330,79	98,23	
Prebold	1006	Latkova vas	583,72	126,18	
Braslovče	1007	Grajska vas	345,93	120,65	
Braslovče	1008	Gomilsko	229,52	2,52	

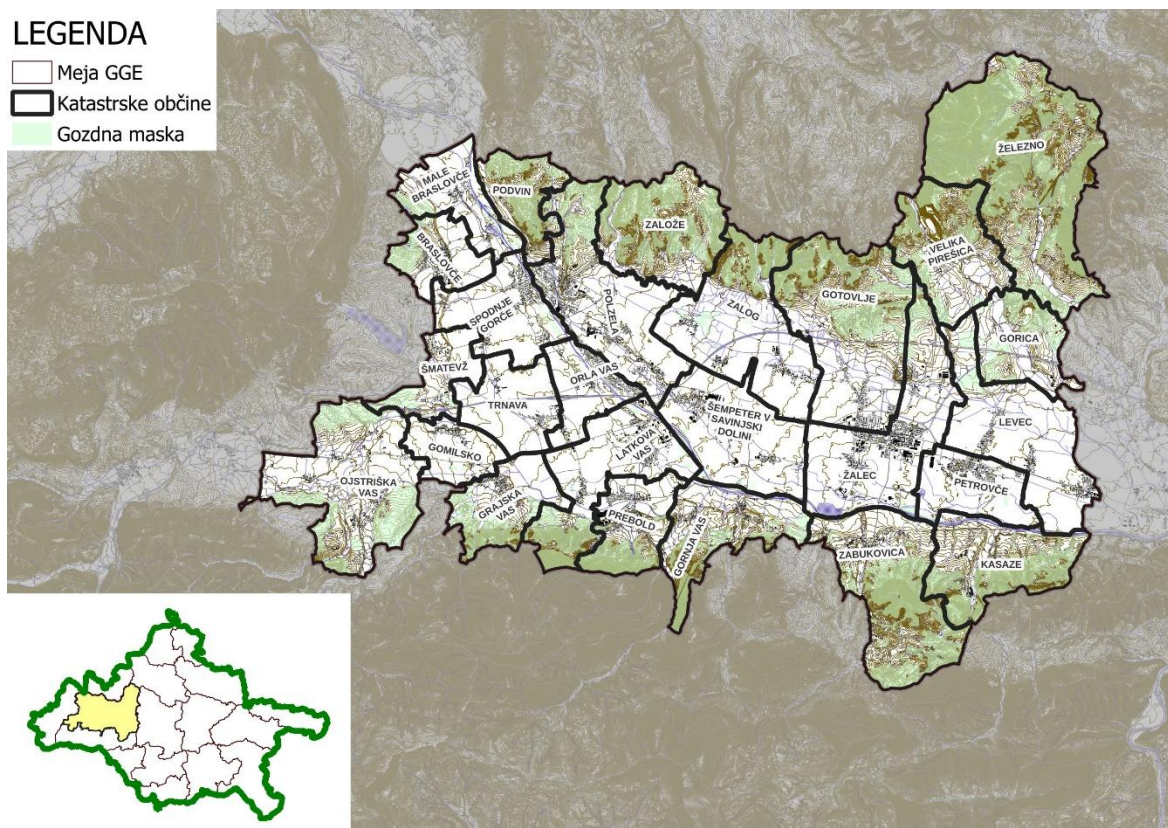
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Občina	Šifra k. o.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE *	Pov. gozda k. o. v GGE **	Opomba
Vransko	1009	Ojstriška vas	35,43	< 1	del
Tabor	1009	Ojstriška vas	807,61	258,71	del
		Skupaj	13.736,30	3.547,18	

* podatek iz digitalizirane površine k. o., osnova karta 1 : 25 000 (vir: Geodetska uprava Slovenije)

** podatek iz digitalizirane površine gozdne maske (vir: terenski podatki ZGS)

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detajlna karta v merilu 1:50.000 je prikazana v kartnem delu GGN (Karta št. 1: Pregledna karta).

1.1.2 Relief

Reliefno lahko GGE Žalec razdelimo na osrednji ravninski del, ki poteka v smeri zahod – vzhod. V tem predelu se nahajajo vsa večja naselja in glavne prometnice. Gozdovi so ohranjeni, kot večji ali manjši otoki, ki razdrobljeno ležijo med naselji in obsežnimi kmetijskimi površinami.

Drugi del predstavlja obrobno gričevje, ki pokriva severni, severo vzhodni in južni del enote. V tem delu gozdovi poraščajo večje strnjene površine, največje v predelu Kjumberka (k.o. Železno).

1.1.3 Podnebne značilnosti

V enoti prevladuje zmerno celinsko podnebje, ki se je izoblikovalo pod alpskim in celinskim vplivom. Povprečna letna temperatura se giblje med 8,5 in 9,1 °C. Najtoplejši mesec je julij (24 – 25 °C), najhladnejši pa januar s povprečno temperaturo - 3 °C.

Količina padavin se giblje med 850 in 1.050 mm. Maksimalne padavine so pomladi, maja ter junija in v jeseni, oktobra ter novembra, ob pojavu drugega padavinskega viška. Letno je v povprečju med 150 in 180 padavinskih dni, kjer se količina padavin zvišuje od vzhoda proti zahodu.

V zimskem času je pogosto prisoten pojav inverzije, ko s področja Kamniško - Savinjskih Alp, v Savinjsko dolino prodrejo hladne zračne mase. Pojav inverzije pogosto spremlja tudi megla, katere je v povprečju od 35 do 45 dni na leto.

Največja količina snega pade v mesecu februarju, do 185 mm, skupno pa sta januar in februar meseca z največ snežnimi padavinami v letu (od 8,6 do 7,7 dni).

1.1.4 Hidrološke razmere

Glavni vodotok v enoti je reka Savinja, ki daje značilen pečat ravninski krajini, ki jo je v preteklosti tudi močno izoblikovala. V Savinjo se izlivajo številni manjši potoki, kot so Artišnica, Bolska in Trnava na južnem delu enote ter Ložnica in Pirešica na severnem delu enote. Peklenšica izvira na sami meji z GGE Ponikva, kjer v Jami Pekel pride na površje in ima alpski rečni režim, kar pomeni, da največ vode prinaša pomladi in jeseni (taljenje snega in padavine).

1.1.5 Matična podlaga

Enota je z geološkega vidika razmeroma pestra. Osrednji del enote tvorijo rečni sedimenti na terasah, iz najmlajšega geološkega obdobja, pleistocena. Te sedimente predstavljajo karbonatni prod, pesek, melj in glina. Rečni sedimenti v terasah in kisli prodnati ostanki se tako razširjajo skozi zaledje Prebolda in Tabora.

Na južnem delu reke Savinje se raztezajo ploščasti apnenci, apnenci z roženci in skrilavci, vse od Kasaz, Migojnic, preko Gornje vasi do Prebolda. V predelu Kasaz in Zabukovice najdemo v skladih temno siv dolomit z vložki roženca.

Na južnem in zahodnem delu enote se širijo rečni sedimenti v terasah ter prodnati, erozijski ostanki. Prod, ki jih sestavlja je nastal izključno iz kislih kamenin permskega peščenjaka.

Geološko pester je severni del enote, kjer se prepletajo plasti andezitskih tufov, vulkanskih breč, ploščatega dolomita in apnenca. Na meji z GGE Ponikva, v okolici Jame Pekel je voda na apnenčasti podlagi oblikovala številne kraške pojave, kot so vrtače, požiralniki, brezna, žlebovi in kraške jame.

Največji geološko homogeni del enote je v okolici Kljumberka, ki ga sestavljajo keratofir in spilitiziran diabaz ter njuni tufi (ladinjska stopnja).

V smeri jugovzhod – severozahod poteka skozi enoto pet večjih prelomnic: gomilska, letuška, pirešiška, svetinjska in žalska.

1.1.6 Tla

Nastanek, razvoj in vrsta tal so odvisni od geološke podlage, ki daje tlam neorgansko materialno osnovo. Talni tip definira gozd in gozdni rastiščni tip.

V osrednjem in južnem delu GGE Žalec so sledeče vrste tal:

- Hipoglej, mineralen, evtričen;
- Evtrična rjava tla na aluvialnih nanosih;
- Evtrična rjava tla na ilovicah in glinah;
- Evtrična rjava tla na peščeno prodnatih sedimentih;

- Urbane, vodne in nerodovitne površine;
- Obrečna evtrična tla;
- Pobočni in ravninski distrični psevdoglej;
- Distrična rjava tla na skrilavih glinavcih in peščenjakih;
- Distrična rjava tla na mešanih bazičnih in nekarbonatnih kamninah;
- Distrični ranker.

Na severnem delu GGE Žalec so sledeče vrste tal:

- Rjava pokarbonatna tla na apnencu in dolomitu;
- Distrična rjava tla na magmatskih kamninah;
- Distrična rjava tla na klastičnih kamninah;
- Distrični pobočni in ravninski psevdoglej;
- Obrečna, oglejena evtrična tla;
- Evtrična rjava tla na peščeno prodnatih sedimentih;
- Distrični ranker;
- Evtrična rjava tla na laporju;
- Rendzina na apnencu in dolomitu in rjava pokarbonatna tla;
- Obrečna, evtrična tla;
- Urbane, vodne in nerodovitne površine.

1.1.7 Krajinski tipi, gozdnatost

Skupna površina GGE Žalec znaša 13.736,30 ha, od tega je 3.547,18 ha gozdov. Površina gozdnega prostora znaša 3.621,98 ha, od tega je 4,02 ha zaraščajočih površin. Zaraščajočih površin v negozdnem prostoru je 85,03 ha. Ravninski predel enote spada v kmetijsko in primestno krajino, medtem, ko severni in južni gričevnat pas sestavljata gozdnato krajino.

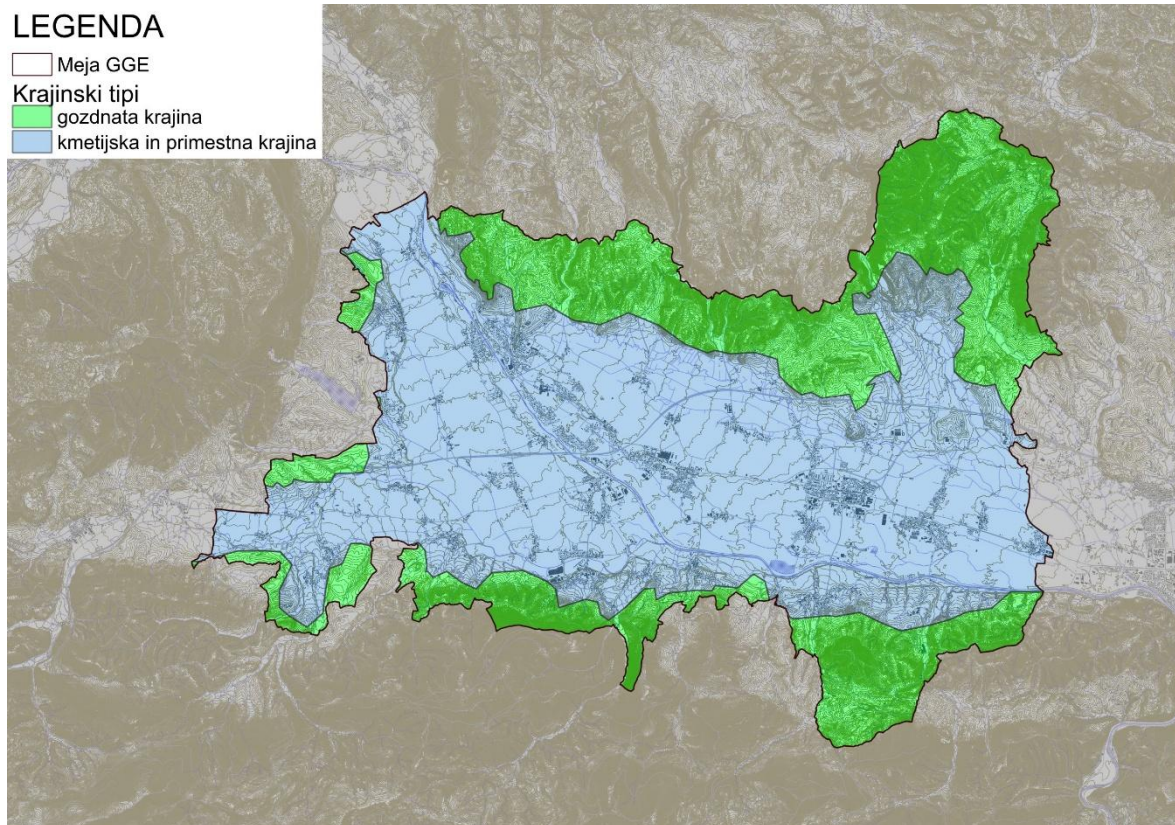
V gozdni prostor so vključene gozdne in negozdne površine (senožeti, lazi, manjši osredki znotraj gozda), ki z gozdom predstavljajo neločljivo ekološko oziroma funkcionalno celoto. Rabe negozdnih površin v gozdnem prostoru so najrazličnejše. Hkrati z izdelavo opisov sestaja smo te površine členili, kot je prikazano v preglednici 2/D.

Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	13.736,30	100
Gozd	3.547,18	26
Ostala gozdna zemljišča	40,41	< 1
- daljnovodi	40,41	< 1
- obore	0,00	0
Gozdni prostor	34,39	< 1
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	14,07	< 1
- zaraščajoče površine	4,02	< 1
- infrastrukturni objekti	15,44	< 1
- drugo	0,86	< 1
Negozdni prostor	10.114,32	74
- zaraščajoče površine	85,03	< 1
- ostale površine znotraj negozdnega prostora	10.029,29	73

Površina gozda je 3.547,18 ha. Gozdnatost v obravnavani GGE je 26 %.

Karta 2: Krajinski tipi v GGE Žalec

1.1.8 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Pri izdelovanju opisov sestojev za enoto smo za vsak sestoj določili GRT. Iz teh podatkov smo izdelali karto gozdnih rastiščnih tipov.

Za poimenovanje gozdnih rastiščnih tipov smo uporabili novo tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Kutnar in sod., 2012). Vegetacijske značilnosti smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Glede na fitogeografsko razdelitev spada GGE v predalpsko fitogeografsko območje.

Prevladujeta GRT-ja kisloljubno bukovje z rebrenjačo (32 %) in kisloljubno rdečeborovje (26 %). Razširjeni so še GRT-ji kisloljubno gradnovo bukovje, kisloljubno gradnovo belogabrovje in predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih.

Povprečni rastiščni koeficient v enoti je 9,5. Najvišji koeficient ima RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah ($R_k = 10,4$), sledita RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja ($R_k = 10,2$) in RGR 02 Podgorski bukovji gozdovi ($R_k = 9,3$). Najnižji R_k imata RGR 04 Kisloljubni bukovji gozdovi ($R_k = 9,0$) in RGR 09 Kisloljubna borovja ($R_k = 6,1$). Varovalni gozdovi RGR 14 ($R_k = 10,1$). Zaradi novega ovrednotenja rastiščnih koeficientov po GRT (Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Url. I. RS, št.11/17)) so se spremenili rastiščni koeficienti v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem.

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE Žalec

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gričevno-podgorsko-gorsko bukovje			
75100	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	1.152,41	32
73100	<i>Kisloljubno gradnovo bukovje</i>	570,63	16
Kisloljubno rdečeborovje			
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	912,59	26
Kisloljubno gradnovo belogabrovje			
71100	<i>Kisloljubno gradnovo belogabrovje</i>	458,26	13
Gričevno-podgorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
55200	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	210,57	6
55400	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	59,62	2
Dobovje, dobovo belogabrovje in vezovje			
53100	Dobovje in dobovo belogabrovje	88,96	3
Vrbovje s topolom, črnojelševje in sivojelševje			
52100	Nižinsko črnojelševje	26,51	1
51100	Vrbovje s topolom	22,23	1
Gradnovo belogabrovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	17,52	<1
Kisloljubno jelovje			
77100	Jelovje s praprotmi	17,26	<1
Javorovje, velikojesenovje in lipovje			
76100	Javorovje s praprotmi	10,62	<1
	Skupaj	3.547,18	100

1.1.8.1 Opis pomembnejših rastiščnih tipov v enoti

➤ *Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih*

V GGE se GRT pojavlja na pretežno prisojnih zmernih pobočjih, predvsem na severovzhodnem in severozahodnem delu enote, na nmv 200 do 800 metrov. Kot geološka podlaga prevladuje dolomitni apnenec. Tla so večinoma rjava pokarbonatna ali rendzine. GRT se nahaja na uravninah in položnejših, do srednje strmih pobočjih (0 – 30 °).

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*) s posamično do skupinsko primesjo smreke (*Picea abies*), gorskega javorja (*Acer pseudoplatanus*) in gradna (*Quercus petraea*). V grmovnem sloju se pojavlja bukev (*Fagus sylvatica*), navadni volčin (*Daphne mezereum*), njivski šipek (*Rosa arvensis*) in puhastolistno kosteničevje (*Lonicera xylosteum*). Zeliščni sloj je pester, kjer najpogosteje najdemo navadno ciklamo (*Cyclamen purpurascens*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*) in navadno tevje (*Hacquetia epipactis*), ki je hkrai tudi glavna diagnostična vrsta.

V tem višinskem pasu je gosta poselitev, zato je bilo veliko gozdov v preteklosti izkrcenih za kmetijsko rabo, nekaj teh pa je zasmrečenih.

Rastiščni koeficient: 9.

➤ **Kisloljubno gradново belogabrovje**

V GGE se GRT pojavlja na nižjih predelih po osrednjem delu enote, vse do približno 700 metrov nmv. Matična podlaga je sestavljena iz glinavcev, skrilavcev, peščenjakov ter ilovice. Rodovitnost tal je srednje dobra.

V drevesni plasti prevladuje hrast graden (*Quercus petraea*), kjer so mu v večji meri primeša navadni beli gaber (*Carpinus betulus*), navadna smreka (*Picea abies*), poleg tega pa se posamično pojavljajo lipa (*Tilia cordata*), breza (*Betula pendula*) in maklen (*Acer campestre*). V grmovni plasti prevladujeta navadni beli gaber (*Carpinus betulus*) in smreka (*Picea abies*), v manjši meri pa so jima primešani še češnja (*Prunus avium*), navadna trdoleska (*Euonymus europaeus*), pravi kostanj (*Castanea sativa*) in navadna leska (*Coryllus avellana*). Glavni predstavniki v zeliščni plasti so orlova praprot (*Pteridium aquilinum*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*) in belkasta bekica (*Luzula luzuloides*).

Rastiščni koeficient: 11.

➤ **Kisloljubno gradново bukovje**

V GGE se GRT pojavlja na gričevnatih, podgorskih območjih, kjer se pojavljajo geološke podlage fliš, laporovec, glinavec, peščenjak in v manjši meri primes apnenca.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), sledi ji pravi kostanj (*Castanea sativa*), graden (*Quercus petraea*) in plemeniti listavci. V naravni grmovni sestavi je večinoma bukev (*Fagus sylvatica*), s primesjo pravega kotanja (*Castanea sativa*). V zeliščni plasti najdemo belkasto bekico (*Luzula luzuloides*), orlovo praprot (*Pteridium aquilinum*), grozdasto škržolico (*Hieracium racemosum*) in navadni črnilec (*Melampyrum pratense*).

Možna je vzgoja kakovostne bukve in pravega kovanja. Priporočeno je skupinsko postopno gospodarjenje, s katerim se lahko prilagajamo pestrim razmeram, kjer je mogoče vzgojiti znaten delež gradna in rdečega bora.

Rastiščni koeficient: 11.

➤ **Kisloljubno bukovje z rebrenjačo**

V GGE se poleg kisloljubnega rdečeborovja pojavlja v največji meri, kjer zavzema položnejša pobočja, do naklona 35 °. Velja za najbolj kisloljubno bukovno združbo pri nas in jo najdemo na glinavcih, peščenjakih in kremenovem keratofirju, kjer se razvijajo distrična rjava tla.

V drevesni plasti prevladuje navadna bukev (*Fagus sylvatica*), s primesjo smreke (*Picea abies*), gradna (*Quercus petraea*), rdečega bora (*Pinus sylvestris*) in pravega kovanja (*Castanea sativa*). V grmovni plasti najdemo enako zmes, kot v drevesni, s primesjo navadne krhlike (*Frangula alnus*) in navadne jerebike (*Sorbus aucuparia*). Opazno je razraščanje prave robide (*Rubus fruticosus* agg.). V zeliščni plasti, zaradi kisle podlage prevladujejo borovnica (*Vaccinium myrtillus*), belkasta bekica (*Luzula luzoides*), navadna rebrenjača (*Blechnum spicant*), svišč (*Gentiana asclepiadea*), navadna krpača (*Thelypteris limbosperma*) in prav tako navadna bukev, pravi kostanj, graden in smreka.

Obnova sestojev naj potek na večjih površinah, v spremenjenih in degradiranih sestojih pa je smotrno pospeševati progresivni razvoj gozdne vegetacije, na način sproščanja bukovega pomladka. V naravnem pomladku se pojavlja tudi smreka, vendar naj bo njen delež med 10 in 20 % lesne zaloge, zaradi številnih tveganj v gospodarjenju. Na takšnih rastiščih je smoterneje pospeševati graden, rdeči bor in vzgajati visokokakovostno bukovino.

Rastiščni koeficient: 9.

➤ **Kisloljubno rdečeborovje**

Ti gozdovi se pojavljajo posamezno na celotnem delu GGE, na nekaterih skrajnih, suhih rastiščih, predvsem grebenih in vrhovih v nižinskem in gričevnatem pasu. Matično podlago gradijo skrilavi glinavci, peščenjaki, konglomerati in ilovice. Tla so plitka do srednje globoka, kislila in siromašna s hranilih. Rdečeborovja v nižinah smatramo kot dolgotrajni sukcesijski stadij kisloljubnih bukovih rastišč, kjer je na skrajnih rastiščih prisoten kot naravni rastiščni tip.

V drevesni plasti prevladuje rdeči bor (*Pinus sylvestris*), ki so mu primešani pravi kostanj (*Castanea sativa*), graden (*Quercus petraea*) in smreka (*Picea abies*). Grmovna plast je slabo razvita in jo gradi

navadna krhlika (*Frangula alnus*). Zeliščna plast je zaradi dobre osvetljenosti bujno razvita in jo gradijo kisloljubne vrste kot so: borovnica (*Vaccinium myrtillus*), navadni črnilec (*Melampyrum pratense*), vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*), brusnica (*Vaccinium vitis-idaea*), kijasti lisičjak (*Lycopodium clavatum*) in belkasta bekica (*Luzula luzuloides*).

Rastiščni koeficient: 5.

1.1.9 Živalski svet

V GGE Žalec sta od visoke divjadi stalno prisotna srnjad in divji prašič. Redkeje se tu pojavljajo še gams, navadni jelen, muflon in damjak. Od male poljske divjadi so na celotnem območju enote stalno prisotni poljski zajec, lisica, šakal, jazbec, kuna belica, kuna zlatica, navadni polh, pižmovka, nutrija in raca mlakarica. Fazan se v zadnjem desetletju ne pojavlja več na območju enote. Dokaj številčna je siva vrana, precej manj pa je srak in šoj. Prisotnost poljske jerebice že več let ni zabeležena. V zadnjih desetletjih se je precej povečala številčnost sive čaplje in kormorana. Ostale vrste rac (kreheljč, črna liska, regeljč,...) so razmeroma redke, opaziti jih je mogoče na tekočih in stoječih vodah v enoti. Med vodno in obvodno perjadjo se občasno evidentira še pribo, čopastega ponirka, vodomca, vodnega kosa, laboda grbca, belo in črno štokljo, malega ponirka, itn. Med ujedami je najštevilčnejša kanja, precej manj je skobcev in kraguljev, redkeje pa je moč opaziti še sokola selca in navadno postovko. V omejenem številu so prisotne tudi sove: najpogostejša je lesna sova, redkeje pa se opaža veliko in malo uharico, pegasto sovo, kozačo in čuka. Med zavarovanimi in ogroženimi vrstami so lokalno prisotne še: veverica, hermelin, dihur, mala podlasica, grlica, golob grivar, poljska vrana, krokar, zelena in črna žolna, veliki in mali detelj, rjavi srakoper, sinica, lišček, taščica, kos, škorec, muharji in številne druge vrste ptic pevk. Njihova prisotnost je močno vezana na ohranjenost življenjskega prostora in prehranske vire. V zadnjem desetletju je v enoti redno opažen šakal, ki se številčno in prostorsko krepi. Prav tako v enoti vsako leto beležimo odzem oz. odstrel te vrste divjadi. Vse pogostejše je v vodotokih spodnje Savinjske doline prisotna še nutrija, katere številčnost se zadnja leta povečuje.

Srna (*Capreolus capreolus*)

Je v GGE Žalec stalno prisotna in dokaj stabilna divjad in predstavlja gospodarsko najpomembnejšo vrsto. Njena številčnost v zadnjem desetletju blago upada, kar je verjetno pogojeno z okoljskimi spremembami, plenjenjem šakala in divjega prašiča ter vse bolj motečim vplivom človekovih dejavnosti v naravnem okolju. Navedenim ugotovitvam sledi tudi odzem srnjadi. Vitalnost osebkov je dokaj dobra, zdravstveno stanje zadovoljivo, pojav bolezni (črevesnih in kožnih zajedavcev) je izražen predvsem pri telesno šibkih in mlajših živalih. Spolno razmerje v populaciji srnjadi je dokaj izravnano, nekoliko višji je delež ženskih osebkov. Lokalne gostote srnjadi so pogojene z rabo prostora, intenzivnostjo kmetovanja in ostalimi motnjami v okolju. Evidentirane škode na kmetijskih kulturah in gozdovih so sicer lokalno prisotne, vendar nemoteče. Ponekod se v gozdnem mladovju pojavlja objedanje popkov (predvsem jelke in plemenitih listavcev) in poškodbe mlajših dreves z drgnjenjem. Slednje je lahko tudi posledica premajhnega deleža mladih razvojnih faz v gozdnih sestojih. Primerjava dejanskega stanja mladovij z modelnim, izkazuje bistveno premajhen delež mlajših razvojnih faz, ki so načrtno uvedena v obnovo, to pa pomeni manjšo količino razpoložljive prehranske kapacitete za rastlinojede parkljarje. Slednje lahko povzroča tudi povečevanje gostote srnjadi v bližini naravnih mladij in gošč, ki so mestoma prekomerno poškodovana. Izgube srnjadi (pogini, povozi, itn.) se v zadnjih desetletjih zmanjšujejo. V načrtih za lovsko upravljavsko območje (LUO) je podrobneje navedeno, kateri ukrepi so predvideni za izboljšanje prehranskih in bivalnih možnosti srnjadi. Skupaj z lastniki in upravljavci lovišč intenziviramo ukrepe za zagotavljanje naravnih prehranskih virov, kot so čiščenje in vzdrževanje zaraščajočih površin v gozdnem prostoru, sadnja plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje grmišč v gozdnem prostoru, sečnja v poznem zimskem času, zagotavljanje miru v zimskem obdobju in v času poleganja samic. V načrtih je z namenom usklajevanja odnosov med okoljem in divjadjo opredeljena tudi letna in prostorska dinamika odstrela srnjadi po loviščih v GGE.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Je živalska vrsta, katere številčnost se je v zadnjem desetletju v enoti močno povečala, kar se odraža na škodah v kmetijstvu in tudi realizaciji odstrela. Predeli z višjim deležem gozda, predvsem mladovij ter primernim deležem plodonosnih drevesnih vrst, predstavljajo divjemu prašiču izjemno dober

življenjski prostor. Zaradi širitve v prostoru in specifičnega načina gibanja je prašič prisoten vse od dna Savinjske doline oziroma njenih obronkov, pa do najvišjih vrhov GGE. Upravljalci lovišč so po Zakonu o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS. št. 16/04 in nasl.) dolžni zagotoviti sredstva za zaščito kultur, lastnik pa jih je dolžan na primeren način uporabljati ter vzdrževati, sicer ni upravičen do povračila nastale škode. Divji prašič v gozdovih z ritjem po tleh ustvarja ugodne pogoje za naravno nasemenitev drevesnih in grmovnih vrst. Prehranski pogoji za divjad so v gozdovih GGE zelo dobri. Vse pogostejši obrodi gradna, bukve in domačega kostanja nudijo ugodne pogoje za številčno rast in prostorsko širjenje populacije. Tudi milejše zime in krajša obdobja pokritosti tal s snegom predstavljajo resno oviro pri realizaciji odstrela. Cilj upravljanja z divjim prašičem je občutno zmanjšati številčnost na ekonomsko in okoljsko sprejemljivo vrednost, pri tem pa je treba z odstrelom vzdrževati primerno starostno in spolno strukturo vrste ter uravnati socialno sestavo populacije. Zdravstveno stanje divjega prašiča je dobro. Rezultati rednih pregledov uplenjenih živali po trihinozi in klasični prašičji kugi so bili v zadnjem desetletju večinoma negativni.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Je v enoti razmeroma redek, občasno je prisoten na severnem delu k. o. Železno, sicer pa na okolje nima pomembnega vpliva. V zimskem in zgodnjem spomladanskem času se gams pogosteje nahaja na toplejših južnih legah, kjer zadovoljuje svoje prehranske potrebe. Zdravstveno stanje živali je dobro, vpliv na okolje, predvsem s škodami v gozdovih je nemoteč.

Lisica (*Vulpes vulpes*)

Populacija lisic na območju GGE je dokaj stabilna z manjšimi medletnimi nihanji, ki so pogojena predvsem z naravnimi prehranskimi viri (gostote talnih glodavcev in drugih malih sesalcev). Lisica je pomemben plenilec in regulator male poljske divjadi in nekaterih zavarovanih živalskih vrst. Medletna nihanja so v veliki meri posledica obolenosti zaradi garjavosti, ki se občasno pojavlja kot omejitveni dejavnik prevelike populacijske gostote. Pojav stekline v zadnjem desetletju ni bil zaznan. Negativne posledice njene prisotnosti se kažejo le s plenjenjem male divjadi in nekaterih domačih živali.

Šakal (*Canis aureus*)

Se je v zadnjem desetletju razširil na nižinska območja enote, kjer je vse bolj pogosta divjad in pomemben plenilec srnjadi, malih sesalcev, divjega prašiča in poljske divjadi. Izrazito naraščajoč populacijski trend se izraža tudi s škodami na domačih živalih.

Kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*)

Obe vrsti kun sta v GGE Žalec dobro zastopani in povsem prilagojeni habitatnim razmeram. V okolju sta izjemno koristni, predvsem za uravnavanje ekološkega ravnotežja malih glodavcev. Njuna številčnost je v veliki meri pogojena s prehranskimi viri in drugimi bivalnimi pogoji v naravi. Odstrel na stanje v populacijah nima zaznavnega vpliva. Vpliv belice je ponekod lahko deloma moteč, odraža se predvsem s škodami na nepremičninah in domačih živalih.

Jazbec (*Meles meles*)

Je stalno prisotna in številčno dokaj stabilna vrsta divjadi v enoti. Medletna populacijska nihanja se lokalno odražajo tudi s škodami na kmetijskih kulturah (npr. koruzi). Občutljivost na bolezni in izgube jazbecev v prometu, sta glavna dejavnika omejevanja številčnosti.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Številčnost populacije poljskega zajca je v GGE razmeroma majhna in zadnja leta zmerno nazaduje. Stanje v populaciji je odvisno predvsem od okoljsko – vremenskih razmer, človekovih dejavnosti in medvrstnih odnosov (plenjenja) z ostalimi vrstami v ekosistemu. Glavni omejitveni dejavnik rasti številčnosti je vpliv malih zveri, ptic ujed, vranov in krokarja. Odstrel poljskega zajca je simboličen, razmeroma velik del odvzema te divjadi predstavlja povoz živali na cestah.

Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Mlakarica je stalno prisotna v vseh vodotokih in manjših vodnih telesih v enoti. Njena številčnost je optimalna, usklajena z naravnimi prehranskimi in bivalnimi pogoji okolja. Odvzem vrste z odstrelom je izjemno majhen in za uravnavanje populacije nepomemben.

Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Sraka, šoja in siva vrana so dobro zastopani, najštevilčnejša od teh je siva vrana, medtem, ko se šoje in srake pojavljajo v manjšem številu. Občasno se zaznava prekomeren vpliv sive vrane v okolju, ki je prepoznan s škodami v kmetijski proizvodnji - na žitih, koruzi, silažnih balah, namakalnih sistemih in medvrstnim odnosom do ostalih prostoživečih živalskih vrst.

1.1.9.1 Kakovost habitatov živalskih vrst

Življenjske razmere za prostoživeče divje živali so v primerjavi z ostalimi GGE v celjskem GGO manj ugodne. Glavni omejitveni dejavniki so veliko površinsko in precej intenzivno kmetovanje na večjem delu enote, gosto cestno omrežje, ograjevanje pasišč z žičnatimi ograjami, ograjeni industrijski in trgovski centri, številne ovire v prostoru in negativni vplivi, ki jih povzroča človek z neprimernim ravnanjem v okolju. Skozi GGE vodi ograjena (zamrežena) avtocesta MB – LJ, ki skoraj v celoti preprečuje prehod divjadi. Mreža regionalnih in lokalnih cest je med najgostejšimi v regiji. V zadnjih letih se nenehno povečujejo različne oblike adrenalinskih dejavnosti v okolju, ki s hrupom in prisotnostjo na neprimernih mestih, predvsem ponoči, povzročajo neobičajne migracije prosto živečih živali. Močno narašča vpliv na naravno okolje z raznimi oblikami motornih vozil, predvsem motornimi sanmi, terenskimi vozili, ti. štirikolesniki, zračnimi plovili in motornimi ter električnimi kolesi. Precej moteče je tudi intenzivno nabiranje gozdnih plodov in ostalih postranskih proizvodov. Zaradi navedenega se povečuje delež nenaravnih izgub, še posebej pri srnjadi in mali divjadi. Posledice so vidne na obnašanju populacij in vplivajo na upravljanje z divjadjo, vključno z izvajanjem lova.

Kljub zgoraj navedenim težavam, v zadnjih desetletjih zaznavamo nekatere pozitivne premike v smislu izboljšanja bivalnih in prehranskih razmer za prostoživeče živali. Nekatere, predvsem strmejše kmetijske površine se zaraščajo, stanje gozdnih robov je ugodno za prostoživeče živali in tudi kmetijska raba se spreminja v smer ekstenzivne ter raznovrstne pridelave poljščin. Vse bolj se regulira uporaba fitofarmaceutskih pripravkov in umetnih gnojil. Poleg naraščajočih antropogenih vplivov v kmetijsko urbani krajini, ki se odražajo v veliki meri na populacijah male poljske divjadi in nekaterih zavarovanih vrst ugotavljamo, da so prehranske in bivalne razmere v gozdnati in kmetijski krajini enote dokaj dobre (raznovrstne kulture, ohranjanje in osnovanje grmišč, omejkov, vodnih teles in biotopsko primernejših območij v okolju). Biotehnični in biomeliorativni ukrepi, opredeljeni z načrti v lovstvu se v GGE dobro izvajajo, hkrati pa tudi lastniki zemljišč zadovoljivo sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. V pogledu trajnega upravljanja z divjadjo in gozdovi je potrebno v GGE izpostaviti premajhen delež naravnih mladovij v primerjavi z modelnim stanjem. Drevesna sestava gozdov v GGE je s stališča zagotavljanja prehranskih virov ustrezna.

V spodnji preglednici so navedeni konkretni ukrepi za doseg dolgoročnih ciljev upravljanja z divjadjo v GGE.

Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Prehransko in bivalno pester gozdni rob, gozdnata krajina, travišča, mirne cone, raznomerni gozdovi z dovolj mladovij, mir v območjih gostitve.	Stabilna - padajoča	Premajhen delež gozdnih mladovij, (posledično poškodbe na gozdnih mladovijih), zadovoljiv delež gozdnega roba, motnje v okolju.	Z intenzivnim gospodarjenjem vzpostaviti modelno stanje razvojnih faz gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – gozdarski nadzor.
Divji prašič	Večji gozdni kompleksi, raznovrstna drevesna sestava – plodonosne vrste, kaluže, koridorji za prehajanje med ekosistemi, gozdna mladovja.	Stabilna – močno nihajoča, dolgoročno naraščajoča	Premajhen delež gozdnih mladovij, nemir v območjih prisotnosti vrste (posledično izgube – povozi divjadi, bolezni,...), Ustrezna drevesna sestava.	Intenzivno uravnavanje številčnosti z odstrelom. Vzpostavitev modelnega stanja razvojnih faz in drevesne sestave gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – naravovarstveni nadzor .
Gams	Prehransko primerna območja, mir v habitatu.	Stabilna - nihajoča	Nemir v območjih prisotnosti vrste – predvsem pozimi in v času kotitve.	Zagotavljanje miru v zimsko pomladnih mesecih (usmerjanje pohodništva, prepoved vožnje z motornimi vozili, sečnja, ...).
Male zveri	Biotsko raznovrstni in fragmentirani habitati, območja lisičin, jazbin, prehranskih virov.	Stabilna - nihajoča	Negativni vplivi človeka, vpliv psov.	Naravovarstveni nadzori, kontrola gibanja psov v okolju.
Mala divjad, ptice	Biotska in krajinska pestrost, hrana, skrivališča, gnezdišča, mirne cone, zimovališča.	Stabilna	Vpliv kmetijstva, gozdarstva, prometa, človekovih dejavnosti v okolju.	Naravovarstveni nadzor, splošna osveščenost javnosti, ohranjanje naravnih habitatov vrst (remiz, grmišč, močvirij, gozdnih ostankov, ...).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE Žalec znaša površina gozdov 3.547,18 ha. GGE je v šestih občinah, in sicer Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vrnsko in Žalec. Površina gozdov se je v primerjavi s prejšnjim GGN zmanjšala za 6,6 ha. Površina se je malenkost povečala v državnih gozdovih in na drugi strani zmanjšala v zasebnih gozdovih.

Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje	Skupna površina gozdov v ha
1996 – 2005	3.523,64
2006 – 2015	3.613,93
2016 – 2025	3.553,79
2026 – 2035	3.547,18

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	3.180,25	357,43	9,50	3.547,18
Delež (%)	90	10	< 1	100

Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE

Občina	Površina občine znotraj GGE	Površina gozda v občini znotraj GGE	Gozdnatost (%)
Braslovče	2.371,75	261,48	11
Polzela	1.655,79	521,64	32
Prebold	1.358,15	348,12	26
Tabor	811,21	258,79	32
Vransko	31,82	0	0
Žalec	7.507,58	2.157,15	29
Skupaj	13.736,30	3.547,18	26

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	76	76	22	22
1 do 5 ha	21	97	46	67
5 do 10 ha	3	99	19	87
10 do 30 ha	1	100	11	98
30 do 100 ha	0	100	3	100
nad 100 ha	0	0	0	0
Skupaj	100		100	

* pri številu posestnikov je upoštevan le eden-največji lastnik

Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2006	Delež (%) Leto 2016	Delež (%) Leto 2026	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	77	75	76	2.540	2.540
1 do 5 ha	21	22	21	669	3.209
5 do 10 ha	2	3	3	85	3.294
10 do 30 ha	< 1	< 1	1	22	3.316
30 do 100 ha	< 1	< 1	0	1	3.317
nad 100 ha	0	0	0	0	0

Vseh lastnikov je 3.317 kar pomeni, da je povprečna lastnina posameznega lastnika zasebne gozdne posesti velika 1,1 ha. Če ne upoštevamo solastnikov, je velikost zasebne gozdne posesti 0,96 ha.

Velikostna struktura gozdne posesti se je nekoliko spremenila. Povečal se je delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko do 1 ha, zmanjšal pa se je delež lastnikov, ki imajo od 1 do 5 ha. Pri večjih posestih je stanje nespremenjeno.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Gozdove v GGE Žalec odpirajo večinoma javne prometnice, gozdne ceste pa so opredeljene v posameznih gozdnih kompleksih in se navezujejo pogosto na gozdne ceste v sosednjih GGE. Glede na kategorizacijo je v pasu 50 metrov od gozdnega roba največ javnih poti (65 %), sledijo lokalne ceste (29 %). Ostale kategorije prometnic so prisotne v bistveno manjšem deležu. Iz obravnave smo izločili vse prometnice, kjer spravilo lesa ni možno (avtocesta, primarne prometnice). Prekategorizacij gozdnih prometnic v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo.

Glede na namen, rabo in tehnične elemente so gozdne ceste razvrščene v naslednji kategoriji:

- 7 % je razvrščenih v kategorijo G2 (gozdne ceste, ki odpirajo več kot 1000 ha gozda in na njih prevladuje promet, namenjen gospodarjenju z gozdovi). Na teh gozdnih cestah se zagotavlja vzdrževanje po potrebi oziroma tekoče vzdrževanje, če cesta vodi do kmetij.
- 93 % je razvrščenih v kategorijo G3 (gozdne ceste, ki odpirajo manj kot 1.000 ha gozda in na njih prevladuje promet, namenjen gospodarjenju z gozdovi). So delno utrjene in so prevozne v suhem vremenu, vzdrževanje se zagotavlja po potrebi.

Na gozdnih cestah v GGE žalec ni opredeljenih posebnih režimov uporabe.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste*	15,00	0,00	15,00	4,14
Javne ceste**	92,54		92,54	25,54
Skupaj	107,54		107,54	29,68

* pri gozdnih upoštevana grafična dolžina cest znotraj meja GGE

** za izračun dolžine javnih cest so podatki zajeti dne 8. 5. 2026

Produktivne in povezovalne ceste smo določili na naslednji način:

- Javne ceste – produktivna cesta v območju gozda in v pasu 50 metrov od obstoječega gozdnega roba. Pri tem posebej nismo preverjali morebitnih ovir za dostop do gozda, saj je v območju GGE umestitev objektov v prostor takšna, da je možen dostop do gozda z manjšimi prilagoditvami praktično na celotnem območju. Povezovalnih cest v omrežju javnih prometnic nismo določali.
- Gozdne ceste – produktivne ceste so tiste, ki potekajo preko gozdnih površin in v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba. Vsi preostali odseki so vključeni v povezovalne gozdne ceste.

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200 (m)	200-400 (m)	400-600 (m)	600-800 (m)	800-1200 (m)	nad 1200 (m)
S traktorjem	2.241,90	83	13	66	15	4	2	0
Kombinirano I	462,84	17	12	50	18	10	9	1
Skupaj	2.704,74	100	13	63	15	6	3	< 1

Glede na konfiguracijo terena uvrščamo GGE Žalec v gričevnat tip krajine. Glede na določila 27. člena Pravilnika o gozdnih prometnicah in presoje odprtosti posameznih ureditvenih enot z gozdnimi vlakami ugotavljamo, da je okrog 18 % površine GGE Žalec primerno odprte z gozdnimi vlakami (nad 100 m/ha gozdnih vlak), 31 % površine je pomanjkljivo odprte (med 61 in 100 m/ha gozdnih vlak), preostalih 51 % pa nezadostno odprtih (60 m/ha in manj gozdnih vlak). Pri tem je potrebno upoštevati, da imajo gozdne površine razmeroma dolg gozdni rob, obenem pa se spravilo izvaja tudi

preko kmetijskih površin z uporabo poljskih poti. Tako je na precej površinah spravilo ustrezno rešeno brez izgradnje gozdnih vlak. Kot gozdne ceste se gozdne vlake v mejnem delu navadno nadaljujejo v sosednje GGE.

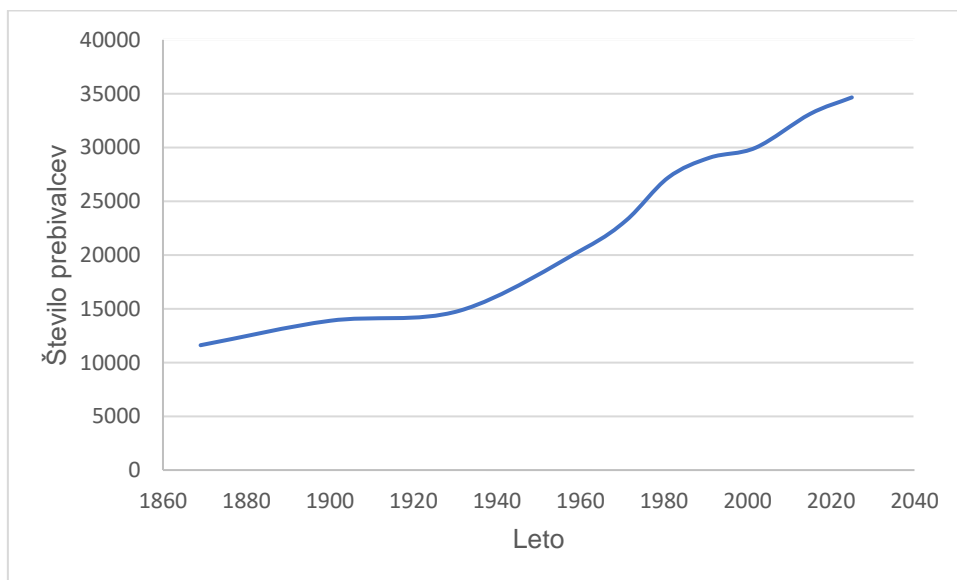
V GGE Žalec je 404 km gozdnih vlak. Glede na stanje na terenu je omrežje gozdnih vlak razmeroma dobro razporejeno. Se pa še vedno najdejo posamezni predeli, kjer bi bilo za primernejše gospodarjenje potrebno zgraditi posamezne vlake.

Spravilo lesa glede na razmeroma drobno posest, ki se pojavlja v GGE Žalec poteka v veliki meri po tleh, se pa dviguje delež spravila po kolesih. Konfiguracija terena zlasti v severnem delu GGE Žalec bi bila primerna tudi za spravilo po zraku z manjšimi žičnimi žerjavi, vendar je glede na velikost posesti težko zagotoviti potrebne koncentracije poseka.

Severni deli GGE Žalec so v posameznih delih v erozijskem območju z zahtevnimi zaščitnimi ukrepi, deloma pa v območju z običajnimi zaščitnimi ukrepi. Za celotno območje GGE Žalec je izdelana tudi opozorilna karta plazljivih območij v merilu 1:25 000 (vir: eVode, vpogled 8. 5. 2026). Glede na vrednotenje območij so območja z največjo verjetnostjo pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov pretežno v veliki in srednji stopnji verjetnosti pojavljanja, zgolj na posameznih manjših mestih pa se pojavljajo tudi območja z zelo veliko stopnjo verjetnosti pojavljanja plazov. Poznavanje teh območij je pomembno tako pri gradnji, kot tudi pri uporabi in končnem urejanju vlak v okviru izvajanja gozdne proizvodnje.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Območje GGE Žalec je razdeljeno med pet občin. Glavnina prebivalcev živi v dolini ob reki Savinji, ki so gručasto raztresena v ravninskem delu Spodnje Savinjske doline. Na obrobjih GGE najdemo posamezne samotne kmetije, kjer je razporejenost gozda bolj homogena. Velika je urbanizacija v osrednjem delu GGE, kjer je opazno krčenje gozdov v ravninskih in lažje dostopnih predelih. Glavno mesto priseljevanja je Žalec z okolico, medtem, ko v manjših krajih in vaseh število prebivalcev celo pada. Gibanje števila prebivalcev po posameznih letih smo povzeli iz podatkov SI-stat.

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih

V zadnjih desetletjih je opazen porast prebivalstva na kar vpliva proces priseljevanja. Podatki so povzeti iz podatkovne baze Statističnega urada RS (vpogled dne 23. 1. 2026). Upoštevani podatki so zbrani po naseljih iz vseh občin.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Z Zakonom o gozdovih in Zakonom o divjadi in lovstvu so bili določeni temelji sonaravnega gospodarjenja z gozdnim ekosistemom in pogoji za skladno usmerjanje razvoja gozdov in populacij prosto živečih divjih živali. Upravljanje z divjadjo in njenim življenjskim okoljem je natančneje opredeljeno v dvoletnih lovsko upravljaljskih načrtih, izvedbeni del za lovišča pa je opredeljen v dvoletnih načrtih lovišč.

Na območju GGE Žalec z divjadjo upravljajo lovske družine Polzela, Braslovče, Tabor, Prebold, Gozdnik Griže, Žalec, Hum Celje in Kajuh Šmartno. Kataster lovišč, kjer je razvidna pristojnost upravljavcev lovišč se vodi na ZGS OE Celje. Večina lovišč v GGE je združenih v Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljaljsko območje (LUO) ali ožje v lovsko upravljaljski bazen (LUB) Paški Kozjak in LUB Južno od Savinje. Lovišči Braslovče in Vransko sta umeščeni v Kamniško-Savinjsko LUO. Lovstvo v enoti je orientirano pretežno na upravljanje s srnjadjo, divjim prašičem, malimi zvermi in poljsko divjadjo.

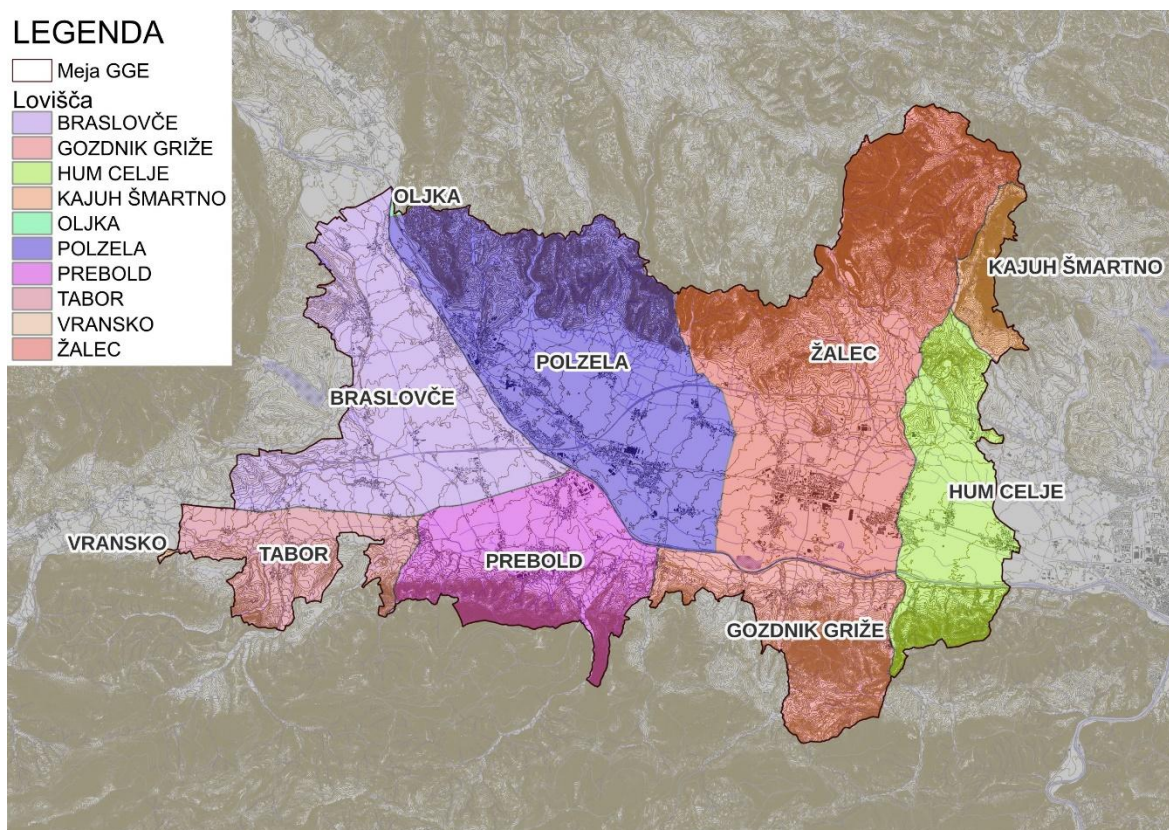
Odvzem divjadi se izvaja skladno z določili lovsko upravljaljskih načrtov in med leti ne kaže večjih sprememb. Slednje je moč zaznati le pri divjem prašiču in malih zvereh, kjer beležimo izrazito rast. V zadnjem desetletju se v GGE povečuje prisotnost šakala in nutrije. Biotehnični in biomeliorativni ukrepi, opredeljeni z načrti lovišč se dokaj redno izvajajo, hkrati pa tudi lastniki zemljišč večinoma dobro sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. V enoti se dobro ohranja habitatne pogoje za malo divjad in srnjad, vendar je vpliv človekovih dejavnosti v tem okolju pogosto omejujoč z vidika ohranjanja populacij divjadi v ugodnem stanju. Poleg vnašanja plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst se v bodoče načrtuje vzdrževanje in revitaliziranje posameznih površin, ki služijo za izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za prostoživeče divje živali (omejki, krmne njive, pasišča, remize, grmišča, gozdne jase, mokrišča in drugi vodni viri) v gozdnem prostoru. Odnosi med lovci in lastniki zemljišč so dokaj dobri, sodelovanje se kaže tudi pri odpravi škod, ki jih na kmetijskih in gozdnih kulturah povzroča divjad. Na tem področju je izjemno pomembno nenehno vzdrževati sodelovanje med upravljavci lovišč, lastniki nepremičnin in kmetijskih gospodarstev, ter ostalo javnostjo.

Iz spodnje preglednice ter iz pregledne karte je razviden delež in lega lovišč, ki so prisotna v GGE.

Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč

Šifra LD	Ime LD	Površina lovišča (ha)	Površina lovišča v GGE (ha)	Površina gozda v lovišču v GGE (ha)	Delež %	Opomba *
902	Oljka	2.636,59	6,24	1,79	< 1	del
904	Polzela	3.970,53	2.987,08	614,68	17	del
905	Žalec	5.388,36	3.711,57	1.215,05	34	del
913	Kajuh Šmartno	3.486,57	284,40	149,13	4	del
915	Hum Celje	5.007,09	1.312,83	317,13	9	del
916	Gozdnik Griže	3.108,04	1.099,22	427,92	12	del
917	Prebold	3.887,83	1.382,41	370,22	10	del
918	Tabor	3.525,94	792,07	243,47	7	del
1410	Braslovče	5.163,19	2.164,56	204,56	6	del
1411	Vransko	5.243,20	4,96	3,23	< 1	del
Skupaj			13.736,30	3.547,18	100	

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Kmetijstvo na območju GGE Žalec je močno zaznamovano z ugodnimi naravnimi pogoji Savinjske doline ter dolgoletne tradicionalne kmetijske rabe prostora, ki se vse bolj sooča z izzivi podnebnih sprememb in tržnih razmer. Skupno je na območju GGE Žalec značilno prepletanje intenzivnega poljedelstva v nižinah in zmerne živinoreje na obrobju.

Danes je v savinjskih naseljih le še okoli 3 % kmečkega prebivalstva, kar se odraža tudi v trendu zmanjševanja manjših kmetij, saj se mlajše generacije pogosto odločajo za druge oblike zaposlitve. Kljub temu je predvsem na obrobni predelih GGE opazno zaznati vse več mladih prevzemnikov kmetij, ki z uvajanjem sodobnih pristopov vse bolj prispevajo k razvoju konkurenčnosti kmetijstva.

Na območju osrednjega dela GGE Žalec se je razvilo najpomembnejše hmeljarsko območje v Sloveniji, kjer se pridelava dobra polovica celotnega hmelja v državi. Poleg hmelja se kmetje ukvarjajo tudi s pridelavo žit, kot sta pšenica in koruza ter manjšinsko tudi ostalih poljščin, ki služijo tržni pridelavi kot tudi lastni oskrbi živine. Živinoreja ima na območju nekoliko manjši, a še vedno pomemben pomen. Prevladujeta govedoreja za prirejo mleka in mesa, zlasti na obrobni in bolj razgibanih delih GGE. Reja je pogosto povezana s pridelavo krme na lastnih površinah, pri čemer živinoreja pomembno dopolnjuje poljedelsko rabo prostora.

Poleg hmeljarstva je opazno tudi povečanje dopolnilne dejavnosti na kmetijah, kot so pridelava kmetijskih pridelkov, kmečki turizem in neposredna prodaja, kar omogoča dobra prometna lega območja ter bližina večjih urbanih središč v Savinjski dolini.

1.5.3 Poselitev

Poselitev na območju GGE Žalec je mešana in sestavljena iz mestnih, podeželskih in razpršenih naselij. Največje urbano mesto je Žalec, poleg tega pa je poselitev razpršena še po drugih večjih

naselijh, ki skupaj tvorijo gostejše osrednje naselbine ob regionalnih cestah. Poselitev je zgoščena predvsem v nižinskem svetu, kjer je najbolj viden razvoj infrastrukture in gospodarskih dejavnosti.

Na območju GGE Žalec je 67 naselij. Stara jedra številnih naselij so ohranila nekdanjo zasnovo. Na obrobju naselij prevladujejo zaselki z manjšim številom hiš, ki se praviloma tudi po namenu in videzu razlikujejo od starejših delov. Ta naselja so se razvila skozi več stoletij na varnih in zanimivih lokacijah. Podeželska in industrijska središča, kot so Braslovče, Gotovlje, Griže, Petrovče, Šempeter in Tabor imajo poleg osnovnih funkcij še funkcije lokalnih središč z osnovno šolo, zdravstvenim domom, trgovinami in različnimi obrtnimi dejavnostmi.

1.5.4 Infrastruktura

Osrednji del GGE Žalec predstavlja pomembno prometno vozlišče, saj povezuje prometne poti med Savsko dolino, Zgornjo Savinjsko dolino ter glavno prometno potjo med Mariborom in Ljubljano. Območje seka avtocesta A1, ki je glavna tranzitna povezava med vzhodno, južno in osrednjo Evropo. Na splošno velja, da je GGE dobro prepleteno s cestami, saj je prilagojena na gostejšo poselitev ter intenzivno rabo prostora.

Na območju je dobro razvita tudi energetska in komunalna infrastruktura. Območje je oskrbovano z električno energijo preko razvejanega elektroenergetskega omrežja, vključno s številnimi transformatorskimi postajami. Dobro povezljivost omogoča transformator v Podlogu, preko katerega je območje vključeno v širši elektroenergetski sistem preko visokonapetostnega omrežja (110kV).

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Na robu enote deluje kamnolom Pirešica, ki je največji kamnolom v občini Žalec in predstavlja vir apnenca in dolomita. V enoti je še več manjših peskokopov, ki so v glavnem že zaprti in na okoliške gozdove nimajo večjega vpliva.

Manj frekventne lokalne prometnice z razgibano niveleto so dobra osnova za razvoj rekreacijskega kolesarstva. Na območju so označene kolesarske poti, ki povezujejo naselja ter naravne in kulturne točke po dolini. Poleg tega je dobro razvita pohodniška Hmeljska pot, ki poteka med Žalcem in Šempetrom v Savinjski dolini.

Na območju se nahaja tudi krajinski park Ribnik Vrbje, ki velja za zavarovano naravno območje ob reki Savinji. Predstavlja največjo stoječo vodno površino v Spodnji Savinjski dolini, ki nudi zatočišče več kot 170 različnim vrstam ptic, prav tako pa ribnik deluje kot ključno mokrišče na območju. Ribnik z okolico je uvrščen tudi v Naturo 2000, okoli njega pa poteka ekološka učna pot, opremljena s tematskimi tablami.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarno najbolj ogrožene gozdove opredeljuje poleg drevesne sestave, razvojne faze, ekspozicije, nagiba ter ostalih dejavnikov, tudi večja prisotnost ljudi, saj velja, da je človek najpogostejši povzročitelj požarov v naravi.

Zakonske osnove za določanje stopenj požarne ogroženosti so podane z Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju in Pravilniku o varstvu gozdov, po katerem je povzeta metodologija določanja požarne ogroženosti gozdov. Ocena požarne ogroženosti je narejena za osnovne ureditvene enote, to je oddelke oz. odseke. Tako dobljeno osnovno oceno požarne ogroženosti smo korigirali glede na druge dejavnike v okolju, med njimi še posebej človeški faktor. Pri človeku kot dejavniku okolja, smo upoštevali obiskanost posameznih gozdnih predelov (rekreacijska, turistična funkcija) in posebne dejavnosti v posameznih predelih (vikend cone, naselja) ter s tem povezano povečano možnost nastajanja gozdnih požarov. Zaradi načrtovanja varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti in sicer:

- 1 stopnja: zelo velika požarna ogroženost,
- 2 stopnja: velika požarna ogroženost,
- 3 stopnja: srednja požarna ogroženost,

- 4 stopnja: majhna požarna ogroženost.

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

V GGE Žalec je 10,04 ha gozdov oz. 5 odsekov v 2. stopnji požarne ogroženosti. V 3. stopnji je 197 odsekov s površino 2.070,81 ha in v 4. stopnji 217 odsekov s površino 1.466,33 ha gozda.

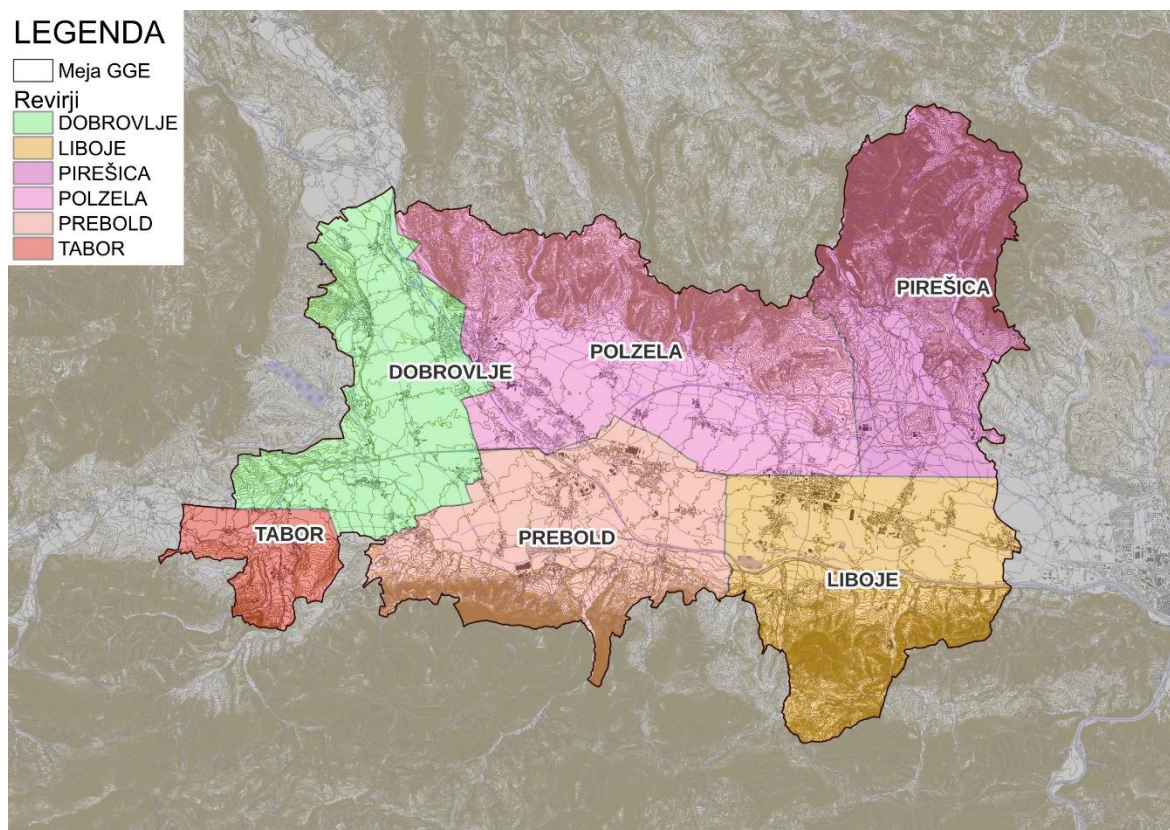
Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Gozdna površina v GGE Žalec je razdeljena na 419 odsekov. Povprečna velikost odseka je 8,47 ha. Pri tokratni obnovi načrta smo naredili nekaj korekcij v prostorski členitvi odsekov, zaradi zarisov mej, glede na stanje v naravi – vpadnice, relief in smeri infrastrukture.

Meje ureditvenih enot praviloma potekajo po cestah in naravnih mejah, ki so v naravi jasno ločljive. Oddelki oz. odseki niso oblikovani v celoti na osnovi lastniških kategorij, kar pomeni, da znotraj istega oddelka oz. odseka lahko prihaja tudi do mešanih lastniških kategorij.

Karta 4: Pregled revirjev v GGE Žalec

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Notranja organizacija javne gozdarske službe v GGO Celje je določena s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest. Organizacija je naravnana tako, da omogoča sodelovanje z vsemi državnimi organi in drugimi skupnostmi, hkrati pa je zagotovljena tudi javnost dela.

Gospodarjenje z gozdovi GGE usmerjajo gozdarji s krajevne enote Žalec, ki jo vodi Uroš Petrič, univ. dipl. inž. gozd. Revir Pirešica pokriva revirni gozdar Edvard Kugler, revir Liboje pokriva revirni gozdar Matija Hrovat, revir Prebold pokriva revirni gozdar Egon Vočko, revir Tabor pokriva revirni gozdar Janez Černec, revir Dobrovlje pokriva revirni gozdar Jože Zupančič in revir Polzela pokriva revirna gozdarka Petra Pavlin. Krajevna enota se nahaja na naslovu KE Žalec, Savinjska c. 59, 3310 Žalec.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošni opis funkcij v gozdnogospodarski enoti

V postopku valorizaciji funkcij gozdov smo kot osnovo uporabili funkcije evidentirane v GGN GGO Celje (2021 – 2030).

Funkcije iz GGN GGO Celje (2021 – 2030) smo preverili glede na strokovne podlage in podzakonske akte:

- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Žalec za obdobje veljavnosti 2026 - 2035, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. dokumenta: 3563-00009/2024-3, 11. 2. 2026;
- Gozdnogospodarski načrt za GGE Žalec (2026-2035) Kulturnovarstvene usmeritve za obnovo GGN, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje, št. dokumenta: EG-7020/2005-13, z dne 4.2.2026;
- Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju občin Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vranksko in Žalec (Ur. l. RS, št. 35/24);
- Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS, št. 25/16);
- Register nepremične kulturne dediščine;
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Žalec (Ur. l. RS, 89/98);
- Odlok o razglasitvi dendroloških spomenikov in spomenikov oblikovane narave v Občini Žalec (Ur. l. RS, št. 40/97);
- Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti v občini Žalec (Ur. l. RS, št. 77/98).

Karta funkcij predstavlja prostorsko razporeditev funkcij, njihovo ovrednotenje s stopnjo poudarjenosti in prekrivanje med posameznimi funkcijami. Karta je sestavni del kartnega dela GGN in je po posameznih slojih prikazana na Pregledovalniku o gozdovih.

Pregled površin funkcij gozdov v gozdnem prostoru in v gozdu po posameznih stopnjah poudarjenosti je podan v preglednici 13.

Najpomembnejše funkcije v GGE Žalec, poleg lesnoproizvodne, so:

- biotopska funkcija je poudarjena na 1. in 2. stopnji na 5 % gozdnega prostora;
- hidrološka funkcija je poudarjena na 1. in 2. stopnji na 21 % gozdnega prostora;
- higiensko – zdravstvena funkcija je na 1. in 2. stopnji poudarjena na 9 % gozdnega prostora.

Skupna površina po posameznih skupinah funkcij in stopnjah poudarjenosti je:

- ekološke funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 273,86 ha;
- ekološke funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 896,83 ha;
- socialne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 147,04 ha;
- socialne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 744,55 ha;
- proizvodne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 3.360,45 ha;
- proizvodne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 14,47 ha.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

V preglednici 13 so prikazane površine ploskovnih objektov funkcij po stopnjah poudarjenosti. Površin za linijske in točkovne objekte ne navajamo.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	78,96	2,2	2,2	196,43	5,4	5,4	3.346,59	92,4	92,4	3.621,98
Hidrološka funkcija	54,99	1,5	1,5	706,70	19,5	19,5	2.860,29	79,0	79,0	3.621,98
Biotopska funkcija	156,63	4,3	4,3	25,46	0,7	0,7	3.439,89	95,0	95,0	3.621,98
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	185,76	5,1	5,1	3.436,22	94,9	94,9	3.621,98
Zaščitna funkcija	13,50	21,9	0,4	48,22	78,1	1,3				61,72
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	310,15	8,6	8,6	3.311,83	91,4	91,4	3.621,98
Rekreacijska funkcija**	34,10	0,9	0,9	237,78	6,6	6,6	3.338,41	92,5	92,5	3.610,29
Turistična funkcija**	3,78	0,1	0,1	0,00	0,0	0,0	3.606,51	99,9	99,9	3.610,29
Poučna funkcija	19,45	0,5	0,5	14,02	0,4	0,4	3.576,82	99,1	99,1	3.610,29
Obrambna funkcija	27,58	0,8	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	27,58
Funkcija varovanja naravnih vrednot	22,90	8,4	0,6	249,32	91,6	6,9				272,22
Funkcija varovanja kulturne dediščine	43,56	66,1	1,2	22,37	33,9	0,6				65,93
Estetska funkcija	36,77	25,1	1,0	109,66	74,9	13,0				146,43
Lesnoproizvodna funkcija	3.360,45	94,7	92,8	0,00	0,0	0,0	186,73	5,3	5,3	3.547,18
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,07	0,01	0,01	186,90	100,0	5,2				186,97

* Zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji ne določa.

** Rekreacijska in turistična funkcija sta na 1. in 2. stopnji poudarjeni ob poteh, ki jih prikazujemo linijsko in jim ne določamo površine, zato je vrednost v preglednici nižja kot je realna površina

2.2 Funkcije gozdov

2.2.1 Ekološke funkcije gozda

2.2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena na 79 ha površine. Največja kompleksa se nahajata ob cestnem odseku Arja vas – Velenje in večji del v okolici Jame Pekel (Podlog). Na območjih veljajo posebne varstvene omejitve pri sečnji in spravilu ter omejitve posegov, ki lahko pospešujejo erozijo. Prav tako je funkcija v manjšem delu poudarjena v manjših gozdnih zaplatah znotraj kmetijske primestne krajine, ob reki Savinji in v okolici ribnika Vrbje.

Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na površini 196 ha gozdnega prostora. Kriterij za določitev funkcije je naklon terena, ekstremne gozdne združbe ter ozki pasovi ob Pirešici in Vrščici, kjer je območje visokih vod in veljajo omejitve pri gradnji gozdnih cest in posegov v prostor. Na višjih predelih v okolici Prebolda proti Taboru so območja, ki so poudarjena zaradi naklona in veljajo omejitve pri sečnji in spravilu ter so omejeni posegi, ki lahko pospešujejo erozijo.

V preostalem delu gozdnega prostora je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

2.2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo v GGE Žalec predstavljamo z linijskimi (vodotoki), točkovnimi (izviri pitne vode, zajetja, črpališča, jame in brezna) in ploskovnimi (vodovarstvena območja) objekti.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki se nahajajo znotraj najožjega (1. varstvena cona) in ožjega (2. varstvena cona) varstvenega pasu varovanih virov pitne vode. Območja najožje in ožje varstvene cone se točkovno nahajajo po celi enoti, ploskovno pa na širšem območju Gotoveljskega Zaloga, ribnika Prebold in Sv. Jederti. Manjši del območja se nahaja na karbonatnem kraškem svetu na severnem delu kamnoloma v Pirešici. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo na 1. stopnji znaša 55 ha.

Druga stopnja poudarjenosti hidrološke funkcije obsega:

- širši varstveni pas varovanih vodnih virov – na funkcijski karti so območja prikazana kot ploskovni objekti;
- varstvene pasove ob vodotokih na obe strani vodotoka – na funkcijski karti so vodotoki prikazani kot linijski objekti;
- širšo okolico izvirov vode in črpališč – točkovni objekti.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije se pojavljajo raztreseno po celotni enoti. Deloma se ti gozdovi nahajajo na karbonatni podlagi v severozahodnem delu enote in ob vodotokih večje ali manjše izdatnosti ter gozdovih na območju obsega 100-letnih poplav. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo 2. stopnje znaša 707 ha.

2.2.1.3 Biotopska funkcija

Biotopska funkcija se pojavlja na vseh treh stopnjah poudarjenosti.

Gozdovi na 1. stopnji poudarjenosti se pojavljajo na površini 157 ha. 1. stopnja poudarjenosti se pojavlja na posameznih zaplatah gozda, kjer so gozdovi varovani z izjemnimi biotopi. Večji kompleksi se pojavljajo ob reki Savinji in na območju vzhodnega dela Arnovskega gozda. Na območju Zgornjih Grušovelj najdemo ostanke nižinskih dobovih gozdov. Točkovno so na območju enote poudarjeni redki gozdni ekosistemi, okolice jam in brezen. Na skrajnem južnem delu enote se nahaja Kaluža Gozdnik, ki je pomembna stoječa vodna površina za prostoživeče živali.

Preglednica 14: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Žalec

Koda	Ime	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Žalec
SI3000309	Savinja Grušovlje - Petrovče	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* vidra (<i>Lutra lutra</i>)* mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)* (91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))
SI3000362	Reka pri Grajski vasi	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000390	Ložnica s Trnavo	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 15: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Žalec

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	125 ha	45 ha	Ugodno
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	325 ha	141 ha	Ugodno
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	439 ha	147 ha	Slabo stanje
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	337 ha	158 ha	Slabo stanje

Opomba:

- Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste.

2.2.1.4 Klimatska funkcija

Gozd s svojo prostorsko porazdelitvijo vpliva na klimo na lokalnem in globalnem nivoju, tako da blaži temperaturne ekstreme in prispeva k višji zračni vlagi, kar blagodejno vpliva na počutje človeka. Poleg tega pa blaži delovanje vetra. Tako je funkcija na 2. stopnji poudarjena v nižinskem delu GGE in v gozdovih večjih strnjenih naselij (Griže, Migojnice, Prebold, Male Braslovče).

2.2.2 Socialne funkcije

2.2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija gozdov pomeni zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča ter zagotavljanje

varnosti bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo, večinoma pa se pojavlja v kombinaciji z varovalno vlogo.

V GGE Žalec so gozdovi poudarjeni na 1. in 2. stopnji zaščitne funkcije. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije opravljajo gozdovi, ki varujejo zelo ogrožene objekte. Na prvi stopnji poudarjenosti so gozdovi v okolici naselja Založe, kjer se nad regionalno cesto pojavljajo večji nakloni ponikovskega krasa. Funkcija se na 2. stopnji poudarjenosti pojavlja v naselju Galicija in Zavrh pri Galiciji, kjer poteka regionalna cesta Žalec – Hramše. Površina gozdov na 1. stopnji je 14 ha, na 2. stopnji pa 48 ha.

2.2.2.2 Higijensko-zdravstvena funkcija

Higijensko-zdravstveno funkcijo opravljajo tisti gozdovi, ki varujejo bivalna in turistična naselja ter rekreacijske površine pred škodljivimi vplivi emisij, prahu, aerosolov, hrupa, plinov oz. blažijo škodljive ali nezaželene učinke industrijskih objektov.

V GGE Žalec je funkcija poudarjena na 2. stopnji v širši okolici kamnoloma v Veliki Pirešici. Prav tako je funkcija poudarjena v gozdovih širše okolice strnjenih naselij in po nižinskem območju GGE. Površina znaša 310 ha.

2.2.2.3 Obrambna funkcija

Funkcija je na 1. stopnji poudarjena v gozdovih, ki se nahajajo v okolici objekta za obrambo v Zaloški Gorici. Poudarjena je na površini 28 ha.

2.2.2.4 Rekreacijska funkcija

Rekreacija v današnjem hitrem tempu življenja prihaja vedno bolj do izraza. Gozdni ekosistem kot najbolj naraven, stabilen in uravnotežen sistem, v katerem je v veliki meri ohranjen naravni pretok energije in tok kroženja snovi, daje človeku idealen rekreacijski prostor za sprostitev in nabiranje novih moči.

Rekreacijska funkcija se pojavlja na 1. in 2. stopnji poudarjenosti v gozdovih po celotni GGE ob planinskih poteh in v okolici mest in večjih naselij, kar pomeni, da je na teh predelih gozd tudi bolj obiskan.

Funkcija se na 1. in 2. stopnji poudarjenosti pojavlja na ali v okolici:

- dela planinske poti čez Dobnik;
- Jakobove poti;
- rekreacijske poti Šentjungert;
- pot na Šmartno;
- učna pot Trje;
- rekreacijska pot Plevna;
- gozdne učne poti ob Braslovškem jezeru;
- kolesarske poti Dom pod Reško planino – Tabor;
- planinska pot Grajska vas – Vrhe;
- planinska pot Gornja vas – Goljava;
- planinska pot Šešče – Hom;
- učna pot Vrbje;
- planinske poti Zabukovica – Gozdnik;
- rekreacijske poti na Brnico;
- rekreacijske poti Brnica – Petriček.

Skupna dolžina poti po gozdnem prostoru je na prvi stopnji 13,8 km, na drugi stopnji pa 12,7 km.

Ostali gozdovi so opredeljeni na 3. stopnji rekreacijske funkcije.

2.2.2.5 Turistična funkcija

Turistična funkcija gozdov pomeni zadovoljevanje potreb turistov, ki zaradi oddiha ali razvedrila preživljajo čas v gozdu. V GGE je funkcija poudarjena na 1. stopnji in se nahaja v okolici Ribnika Vrbje, zajema Gozdno učno pot Hrastje, Gozdno in geološko učno pot Pekel, Gozdno učno pot Trje in del Jakobove poti, ki poteka skozi enoto, v dolžini 12,7 km.

2.2.2.6 Funkcija varovanja naravne dediščine

Upoštevane so vse naravne vrednote, ki ležijo v gozdu, oz. gozdnem prostoru GGE in zavarovana območja, ki so določena z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti v Občini Žalec.

Na funkcijski karti so naravne vrednote in zavarovana območja prikazana kot ploskovni, točkovni in linijski objekti na 1. in 2. stopnji.

Zavarovana območja in varstveni režimi so:

- smrekov drevored ob graščini Plevna;
- krajinski park Ponikovski kras;
- ribnik Vrbje z zaledjem;
- jama Pekel z Dolino Peklenščice;
- Tajna jama;
- reka Ložnica s poplavnim območjem;
- šeneška Lipa;
- tulipovec v Šeneku;
- beli gaber v Šeneku;
- robinija na Polzeli;
- čuga v Šeneku;
- vrba žalujka v Preboldu pod Žvajgo;
- zelena duglazija v Šmatevžu;
- platana v Šmatevžu;
- stiplovškov hrast;
- pirnatov topol v Grižah;
- lipa v Petrovčah;
- črni topol v Grižah;
- vadlanov topol v Zaklu;
- tisa v Dobrteši vasi;
- dežnikarjeva lipa v Kaplji vasi;
- orjaška sekvoja na Plevni;
- zeleni bor pri Novem Kloštru.

Naravne vrednote in pripadajoči konkretni varstveni režimi so:

- Savinja s pritoki (269V);
- ribnik Vrbje z zaledjem (4019);
- Trnavica (5504);
- Ložnica – vodotok v Ložniškem gričevju (5669);
- Ložnica – soteska (5670);
- Ložnica – poplavno območje (5673V);
- Trebnik – vodotok (5973);
- Radigaj (5974);
- Lava – potok (5960);
- Vršca (5961);
- Založe – kraški izvir (5667);
- Založe – izvir (5680);
- Zgornje Grušovlje – ostanki dobovih gozdov (5959);

- Plevna – smrekov drevored (5964);
- Ponikovski kras (6003V);
- Topovlje – lipa (5676);
- Polzela – robinija (5685);
- Šenek – lipa (6010);
- Šenek – tulipovec (6011);
- Šenek – beli gaber (6012);
- Šenek – čuga (6013);
- Šmatevž – zelena duglazija (6015);
- Šmatevž – platana (6016);
- stiplovškov hrast (6017);
- Petrovče – lipa (6024);
- vadlanov črni topol (6025);
- Šempeter – tisa (6034);
- dežnikarjeva lipa (6037);
- Plevna – sekvoja (743);
- Pondor – vaška lipa (80291);
- Pondor – Stotnikova lipa (80292);
- Šempeter v Savinjski dolini – lipa (80441).

Pod naravne vrednote spadajo naslednje jame:

- Tajna jama 1 (40527);
- pekel pri Zalogu (40553);
- brezno pri Novem Kloštru (41344);
- požrlovo brezno (41344);
- brezno v Šeščah (41347);
- gramškova jama (42515);
- Zgornja Sevškova rupa (42555);
- Baševa jama (42556);
- Spodnja Sevškova rupa (43428);
- Rupa v Vinci (43429);
- Špegličeva jama (43512);
- Lisičja jama (43518);
- Lisičja luknja (43519);
- Batnikova jama (43953);
- Lisičnica (44012);
- Rupe (44615);
- Zlodejeva luknja (44827);
- Bungola (46371);
- lovska jama Rinka (46600);
- Rakunovo brezno (47590);
- Štormanovo brezno (48378);
- Jubilejna jama (48684);
- jama v Gorici (51094);
- petračev studenc (51314);
- bastlov bruhalnik (51360);
- jama Martjaki (52018);
- mačji meander (53390).

Zvrsti naravnih vrednot, identifikacijske številke ter konkretne varstvene usmeritve so opredeljene v Prilogah v poglavju Konkretne varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot.

Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov je naveden Prilogah v poglavju Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.

2.2.2.7 Funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi znotraj razglašanih območij ter v določenem varovalnem oziroma vplivnem pasu, okoli objektov kulturne dediščine. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

V GGE Žalec je več pomembnejših spomenikov. Tem predstavlja gozd v okolju primerno kuliso, s čemer postane gozdni prostor pomemben spremljajoči del spomenika, gospodarjenje z gozdom pa mora biti prilagojeno tej vlogi.

Upoštevali smo tista območja in objekte kulturne dediščine, ki ležijo v gozdnem prostoru, prav tako pa tudi tista, na katere gozd in gospodarjenje z gozdom zaradi njihove bližine lahko vpliva. Usmeritve je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje.

V gozdnem prostoru GGE Žalec zasledimo objekte kulturne dediščine, ki so prikazani v preglednici 16.

Preglednica 16: Objekti kulturne dediščine v GGE Žalec

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-19720	Braslovče - Kozolec na domačiji Braslovče 45	dediščina	profana stavbna dediščina	33057C
1-24356	Kapla - Domačija Kapla 58	dediščina	profana stavbna dediščina	33040A
1-29571	Pondor - Arheološko območje Mlaka	dediščina	arheološka dediščina	33052A, 33052B
1-28757	Kasaze - Urbanova kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	33004
1-27567	Brnica – Slopno znamenje	dediščina	sakralna stavbna dediščina	33003C
1-26937	Kasaze - Dom svobode Liboje	dediščina	profana stavbna dediščina	33013A, 33354A
1-03547	Migojnice - Cerkev Lurške Matere božje	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	33011, 33019
1-23532	Griže - Gomilno grobišče Spodnje Griže	dediščina	profana stavbna dediščina	33020E
1-23533	Griže - Gomila Brinarjevo	spomenik	arheološka dediščina	33020E
1-10395	Pongrac - Gomilno grobišče Bezovnik	spomenik	arheološka dediščina	33020F
1-23192	Šešče pri Preboldu – Gomilno grobišče Žohar	spomenik	arheološka dediščina	33021
1-27277	Šešče pri Preboldu – Gomilno grobišče Gmajna	dediščina	arheološka dediščina	33022C
1-29670	Šešče pri Preboldu – Prazgodovinska naselbina Gmajna	dediščina	arheološka dediščina	33022C
1-10402	Šešče pri Preboldu – Prazgodovinsko gomilno grobišče	spomenik	arheološka dediščina	33023A, 33023C

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-10409	Sveti Lovrenc - Grajska razvalina Žaženberk	spomenik	arheološka dediščina	33024B, 33025, 33026C
1-29570	Kaplja vas pri Preboldu - Arheološko območje Kaplja vas	dediščina	arheološka dediščina	33032A, 33032C
1-13857	Grajska vas - Vinska klet	spomenik	profana stavbna dediščina	33036A, 33035
1-22661	Grajska vas - Domačija Grajska vas 55	dediščina	profana stavbna dediščina	33034A
1-13856	Grajska vas - Kozolec na domačiji Grajska vas 57	spomenik	profana stavbna dediščina	33034A, 33034B
1-00165	Grajska vas - Šmiglova zidanica	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	33034B
1-20567	Ojstriška vas - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	33044, 33047, 33048C
1-07932	Šmatevž - Dvorec Štrovsenek s parkom	spomenik	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	33053B, 33428E
1-10403	Šmatevž - Prazgodovinska naselbina	spomenik	arheološka dediščina	33053B
1-27481	Zaloška Gorica - Območje dvorca Zalog	dediščina	profana stavbna, vrtno-arhitekturna, arheološka dediščina	33413L
1-01487	Arja vas - Arheološko najdišče Govče	spomenik z vplivnim območjem	arheološka dediščina	33091, 33137A, 33443D
1-02979	Šentjungert – Cerkev sv. Kunigunde	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	33102, 33111
1-27302	Šentjungert - Kaplanija	dediščina	profana stavbna dediščina	33102, 33111
1-27259	Zavrh pri Galiciji - Domačija Zavrh pri Galiciji 15	dediščina	profana stavbna dediščina	33109
1-23194	Galicija - Arheološko najdišče Gradišče	dediščina	arheološka dediščina	33103A, 33110A, 33110C
1-02978	Galicija – Cerkev sv. Jakoba	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	33106, 33107, 33108A, 33108B, 33108C
1-27443	Galicija - Mežnarija	dediščina	profana stavbna dediščina	33108B
1-24052	Galicija - Stara šola	dediščina	profana stavbna dediščina	33108B
1-27818	Galicija - Staro pokopališče	dediščina	memorialna dediščina	33108A
1-02980	Pernovo – Cerkev sv. Ožbolta	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	33137B
1-27050	Pernovo - Hiša Pernovo 31	dediščina	profana stavbna dediščina	33134A

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-27279	Železno pri Žalcu - Hiša Železno 17	dediščina	profana stavbna dediščina	33136E
1-10410	Grmovje – Dvorec s parkom	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	33104A, 33098A, 33137B, 33137C, 33137E, 33413R
1-27052	Pernovo - Kozolec s sušilnico na domačiji Pernovo 2	dediščina	profana stavbna dediščina	33137E, 33098C
1-31164	Hramše - Utrdba pod Kjumberkom	dediščina	arheološko najdišče	33130, 33131, 33412B, 33412A, 33412H, 33129
1-10413	Plevna - Dvorec s parkom	spomenik	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	33087E, 33087F, 33087G, 33440E, 33440G, 33440K, 33440U
1-03002	Gotovlje - Kapelica sv. Jožefa na Plevni	dediščina	sakralna stavbna dediščina	33086A
1-03001	Gotovlje – Cerkev sv. Jedrti	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	33084A, 33085, 33086A
1-27478	Gotovlje - Grobnica rodbine Beck	dediščina	memorialna dediščina	33084A
1-27262	Zgornje Grušovlje - Domačija Zgornje Grušovlje 15	dediščina	profana stavbna dediščina	33079C
1-07891	Polzela – Dvorec Šenek s parkom	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	33064F, 33066, 33432O, 33432P
1-24569	Polzela – Vaško jedro	dediščina	naselbinska dediščina	33064F
1-10412	Novi Klošter – Dvorec s parkom	spomenik	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	33069A, 33436C
1-27258	Založe - Zidanica na domačiji Založe 30	dediščina	profana stavbna dediščina	33068B
1-26787	Podvin pri Polzeli - Domačija Podvin pri Polzeli 35	dediščina	profana stavbna dediščina	33062A, 33063A
1-03272	Podvin pri Polzeli – Cerkev sv. Miklavža	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	33063A, 33322C
1-10400	Prebold - Grajska razvalina Libenštajn na Tolstem vrhu	spomenik	arheološka dediščina	33029, 33371B, 33371C
20648	Tabor – Vaška kapelica I	dediščina	sakralna stavbna dediščina	33049D
1-20649	Tabor - Vaška kapelica II	dediščina	sakralna stavbna dediščina	33049B
1-29562	Šempeter v Savinjski dolini – Arheološko območje Za tovarno	dediščina	arheološka dediščina	33080A

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-29561	Šempeter v Savinjski dolini - Arheološko območje Gmajna	dediščina	arheološka dediščina	33026D, 33080A

Gozdovi na 1. stopnji poudarjenosti obsegajo 44 ha, na 2. stopnji pa 22 ha.

2.2.2.8 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, v katerih poteka ozaveščanje javnosti in v katerih se posreduje znanja o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

Na 1. stopnji je funkcija poudarjena na površini 19 ha v okolici Gozdne in geološke učne poti – Jama Pekel, Gozdne učne poti Hrastje, Ekološke učne poti Vrbje in Gozdne učne poti Trje.

Na 2. stopnji je funkcija poudarjena na 14 ha in obsega gozdove v okolici gradu Polzela, Gozdne učne poti v Taboru in Učne poti Trje, Velika Pirešica, Železno.

2.2.2.9 Estetska funkcija

Gozd je pomemben estetski dejavnik predvsem v kmetijski in primestni krajini, še posebej na mestih, kjer so ohranjeni le gozdni ostanki. Predstavlja tudi kuliso objektom kulturne dediščine in naravnim vrednotam. V krajinskem pogledu predstavlja gozd s svojo naravnostjo in razporeditvijo v krajini poseben kontrast.

Na 1. in 2. stopnji se pojavlja v okolici objektov naravnih vrednot in kulturne dediščine, s skupno površino 36,77 ha na 1. stopnji in površino 109,66 ha na 2. stopnji. Na funkcijski karti so objekti prikazani kot točkovni in ploskovni objekti. Največji del obsega funkcija ob nabrežju reke Savinje, Jame Pekel in ložniške soteske.

2.2.3 Proizvodne funkcije gozda

2.2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija gozda

Lesnoproizvodna funkcija predstavlja pomembno funkcijo v GGE, saj je večina (3.360,45 ha) gozdov uvrščenih v 1. stopnjo poudarjenosti.

2.2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Razpršeno po celotni GGE Žalec imamo evidentirane gozdne površine, kjer se izvaja dejavnost pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Nabiranje gozdnih plodov je bolj skoncentrirano v gozdovih, kjer je delež kovanja v LZ večji od 25 % in tam, kjer kislina rastišča omogočajo nabiranje gob. Ti gozdovi so poudarjeni na 2. stopnji, saj gre večinoma za lastno rabo. Prav tako so na 2. stopnji poudarjeni gozdovi, v katerih je velik delež medovitih dreves in omogočajo čebeljo pašo. Tako je s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin na 2. stopnji poudarjenosti opredeljeno 187 ha gozdov. Gozdovi so na 1. stopnji poudarjeni le točkovno na območju stojišč čebeljakov.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Večina gozdov v GGE Žalec je uvrščenih v kategorijo večnamenskih gozdov, kjer se skupinsko postopno gospodarjenje dopolnjuje s sproščeno tehniko gojenja gozdov. V enoti je 5,3% oziroma 186,73 ha varovalnih gozdov, ki so zaščiteni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4).

Preglednica 17/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Površina (ha)			
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	3.013,94	338,14	8,37	3.360,45
Varovalni gozdovi	166,31	19,29	1,13	186,73
Skupaj	3.180,25	357,43	9,50	3.547,18

Preglednica 18/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 1: Gradnova belogabrovja in dobovja	Kisloljubno gradnovo belogabrovje (62 %), Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (7 %), Kisloljubno rdečeborovje (7 %).	477,48	14
RGR 2: Podgorski bukovi gozdovi	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (73 %), Gradnovo bukovje na izpranih tleh (19 %), Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (4 %).	220,77	6
RGR 4: Kisloljubni bukovi gozdovi	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (61 %), Kisloljubno gradnovo bukovje (19 %), Kisloljubno rdečeborovje (12 %).	1.559,45	44
RGR 5: Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	Kisloljubno gradnovo bukovje (66 %), Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (23 %), Kisloljubno rdečeborovje (5 %).	272,07	8
RGR 9: Kisloljubna borovja	Kisloljubno rdečeborovje (79 %), Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (9 %), Kisloljubno gradnovo bukovje (6 %).	830,68	23
VEČNAMENSKI GOZDOVI		3.360,45	95
RGR 14: Varovalni gozdovi	Dobovje in dobovo belogabrovje (31 %), Kisloljubno gradnovo belogabrovje (28 %), Kisloljubno rdečeborovje (10 %).	186,73	100
VAROVALNI GOZDOVI		186,73	5
SKUPAJ VSI GOZDOVI		3.547,18	100

* prikazani so samo trije GRT z največjim deležem

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7	18	30	25	20	71	23,90
Jelka	8	17	30	26	19	7	2,35
Bori	8	20	28	25	19	60	20,01
Macesen	4	15	26	29	26	0	0,05
Ostali iglavci	5	11	30	30	24	0	0,05
Bukev	9	18	27	24	22	83	28,21
Hrasti	11	20	25	24	20	46	15,32
Plemeniti listavci	10	17	26	25	22	6	1,89
Drugi trdi listavci	10	19	26	25	20	21	6,99
Mehki listavci	14	25	23	22	16	4	1,23
Skupaj iglavci	7	19	29	25	19	138	46,36
Skupaj listavci	10	19	26	24	21	160	53,64
Skupaj	9	19	28	25	20	298	100,00

Povprečna lesna zaloga GGE je malo nižja, kot slovensko povprečje in prav tako nižja kot povprečna lesna zaloga v GGO Celje. Drevesna sestava lesne zaloge je podana po skupinah drevesnih vrst. V skupinah smreka, jelka, macesen in bukev so zajete količine le-teh drevesnih vrst. V skupino drevesnih vrst ostali iglavci so združeni: tisa, duglazija in zeleni bor, v skupino bori sta zajeta rdeči in črni bor. Pod skupino hrasti spadajo: graden, dob in rdeči hrast. Med plemenite listavce spadajo: gorski javor, ostrolistni javor, topokrpi javor, veliki in ostrolistni jesen, gorski brest, poljski brest, lipa in lipovec, češnja ter oreh. Drugi trdi listavci so naslednje drevesne vrste: beli gaber, kostanj, robinja, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, cer, lesnika, hruška, skorš in drugi trdi listavci. Med mehke listavce spadajo: breza, trepetlika, topoli, črna jelša, siva jelša, vrba, jerebika, nagnoj, pajesen in drugi mehki listavci.

Debelinska struktura, ki jo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah (v nadaljevanju SVP) kaže levo asimetrično porazdelitev.

Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	490.640	446.185	42.558	897
	m ³ /ha	138	140	119	94
Listavci	m ³	566.469	516.353	48.062	2.054
	m ³ /ha	160	162	134	216
Skupaj	m³	1.056.109	962.538	90.620	2.951
	m³/ha	298	303	254	311

Preglednica 21: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	LZ (m ³ /ha)	Število SVP	E _{RGR} (%)	E _{strat.} (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	Kisloljubni bukovi gozdovi	1.559,45	289	126	7,9	11,8
	Kisloljubna borovja	830,68	334	64	11,2	
	Gradnova belogabrovja in dobovja	477,48	311	35	14,5	
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	272,07	318	22	20,1	
	Podgorski bukovi gozdovi	220,77	237	16	35,4	
OKULARNA OCENA						
1	Kisloljubni bukovi gozdovi	1.559,45	297			
	Kisloljubna borovja	830,68	291			
	Gradnova belogabrovja in dobovja	477,48	280			
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	272,07	285			
	Podgorski bukovi gozdovi	220,77	289			
	Varovalni gozdovi	186,73	234			

Lesno zalogo gozdov smo ugotovili z meritvami na 263 SVP, ki so razporejene na vzorčni mreži 250 x 500 metrov. Vzporedno z meritvijo na SVP smo izvajali opisovanje sestojev. Pri tem smo za raven sestoja določili lesne zaloge na podlagi okularne ocene. Popisovalci smo uporabljali metodo okularne ocene lesne zaloge s hitro izmero sestojne temeljnice. Tako pridobljene podatke smo v postopku izravnave korigirali s korekcijskimi faktorji ugotovljenimi s primerjavo ocenjene in na SVP izmerjene lesne zaloge. Korekcijske faktorje za izravnavo lesne zaloge in deležev po razširjenih debelinskih razredih smo izračunali ločeno za iglavce in listavce. Korekcijski faktor za izravnavo je za iglavce 1,015 in za listavce pa 1,046. Korekcijski faktorji za izravnavo debelinskih razredov so navedeni v poglavju 12 Priloge.

Preglednica 22/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina RGR (ha)	Število SVP	LZ na SVP (m ³ /ha)	Izravnana LZ (m ³ /ha)	Okularna ocena (m ³ /ha)*	E _{RGR} (%)	E _{strat.} (%)
1	Kisloljubni bukovi gozdovi	1.559,45	126	289	307	297	7,9	11,8
	Kisloljubna borovja	830,68	64	333	300	291	11,2	
	Gradnova belogabrovja in dobovja	477,48	35	311	289	280	14,5	
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	272,07	22	318	292	285	20,1	
	Podgorski bukovi gozdovi	220,77	16	237	299	289	35,4	
-	Varovalni gozdovi	186,73	-	-	-	243	-	-
	Skupaj	3.547,18	263	298	298	289	11,8	5,6

* ocena brez izravnave

Z meritvami na SVP smo ugotovili, da znaša ocena lesne zaloge 298 m³/ha. Z izravnavo lesnih zalog, ugotovljenih na opisih sestojev, znaša končna povprečna lesna zaloga GGE skupaj z načrtovanim posekom in varovalnimi gozdovi 298 m³/ha. Ob 5 % tveganju lahko trdimo, da je vzorčna napaka

5,6 % ($\pm 16,7 \text{ m}^3/\text{ha}$), oziroma, da se lesna zaloga večnamenskih gozdov v GGE Žalec giblje v intervalu med 281 in 315 m^3/ha .

V RGR Varovalni gozdovi, ki so izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter funkcije, ohranjanja biotske raznovrstnosti nismo delali izravnave lesnih zalog.

3.2.1 Način ugotavljanja tarif

Pri izračunavanju lesnih zalog smo privzeli tarife iz prejšnjega ureditvenega obdobja in sicer tarife za enodobne sestoje (Schafferjeve tarife). Tarifne razrede smo na terenu preverjali z merjenjem višin stoječih dreves ob izdelavi opisov sestojev. Odsečne tarifne razrede smo glede na ugotovljeno stanje korigirali.

Dotatna orientacija pri popravku tarif so nam bile izmerjene srednje sestojne višine na SVP. Višine so bile izmerjene skupno 416 drevesom, med njimi prevladuje rdeči bor s 122 izmerjenimi drevesi. Sledijo mu smreka, s 115 drevesi, bukev s 100 in graden s 44 izmerjenimi drevesi. Pri ostalih drevesnih vrstah je bilo izmerjenih manj kot 10 dreves. Merili smo višine vsaj dveh, središču ploskve najbližjih nadvladajočih, vladajočih ali sovladajočih nepoškodovanih dreves. Tako pridobljene povprečne tarifne razrede smo po RGR za glavne drevesne vrste, kjer je bilo meritev več kot 20, primerjali z ocenjenimi tarifnimi razredi. V zadnjem koraku smo glede na rezultat primerjave odsečne tarifne razrede korigirali.

3.3 Prirastek

3.3.1 Način ugotavljanja prirastka

Preglednica 23/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi ($\text{m}^3/\text{ha}/\text{leto}$)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,62	0,88	0,98	0,62	0,28	3,38	50
Listavci	0,75	0,83	0,87	0,62	0,36	3,44	50
Skupaj	1,37	1,71	1,85	1,24	0,64	6,82	100

Povprečni letni prirastek je nižji kot je produkcijska sposobnost rastišč GGE. Pri listavcih kaže krivulja padajoči trend, kar pomeni, da tanjše drevje prispeva k skupnemu prirastku največ, pri iglavcih pa prirastek izkazuje normalno porazdelitev. Pomembnih razlik med iglavci in listavci ni.

Preglednica 24/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m^3	11.992	10.932	1.039	21
	m^3/ha	3,38	3,44	2,91	2,25
Listavci	m^3	12.192	11.175	976	42
	m^3/ha	3,44	3,51	2,73	4,37
Skupaj	m^3	24.185	22.107	2.015	63
	m^3/ha	6,82	6,95	5,64	6,62

Prirastek je najvišji v zasebnih gozdovih, nižji v gozdovih lokalnih skupnosti, najnižji pa v državnih gozdovih.

Tekoči letni prirastek smo izračunali iz prirastnih nizov, ki smo jih pridobili iz podatkov ponovljene izmere istih dreves na SVP. Pri tokratni obnovi GGN GGE Žalec smo izvedli četrto zaporedno meritev

na SVP. Na osnovi dveh zaporednih meritev premerov istih dreves izračunamo prirastek dreves ter na osnovi celotnega vzorca ocenimo prirastek za GGE. Vsem drevesom s pravilno izmerjenim premerom smo po metodi prirastnih odstotkov z uporabo enačbe $PRP = (V_2 - V_1) / V_1$ izračunali prirastne odstotke. Nadalje smo prirastne odstotke stratificirali po skupinah drevesnih vrst in RGR. Pridobljene podatke, pri čemer je PRP odvisna spremenljivka, premer ob prvi izmeri (d_1) pa neodvisna spremenljivka, smo izravnali z uporabo inverzne ($PRP = a + b / d_1$), logaritemske ($PRP = a + b * \ln(d_1)$) ali eksponentne ($PRP = a + b * e^{(d_1)}$) funkcije. Za izravnavo smo izbrali najboljše prilegajočo se funkcijo, ki je bila v večini primerov inverzna funkcija. V primerih, ko je bilo za izravnavo po osnovnem stratumu (RGR in skupina drevesnih vrst) premalo podatkov, smo za določeno skupino drevesnih vrst uporabili podatke za celotno GGE, ali pa podatke znotraj istega RGR znotraj GGO Celje.

Prirastni nizi po debelinskih stopnjah so prikazani v poglavju 12. Priloge.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatke o sestojih smo pridobili s terenskim opisovanjem sestojev. Pri izločanju sestojev na terenu smo kot pripomoček uporabljali digitalne ortofoto posnetke (v nadaljevanju DOF), popolni ortofoto (v nadaljevanju POF) in sestojno karto za GGN GGE Žalec iz leta 2016 (stara sestojna karta). Sestoji so izločeni na podlagi značilnih razlik v razvojni fazi, zasnovi, negovanosti, sestojnemu sklepu, drevesni sestavi, deležu in vrstni sestavi pomladka, lesni zalogi ter skupini gozdnogojitvenih smernic. Opise sestojev smo izdelali s tablično aplikacijo GisMatrix. S pomočjo DOF-a, POF-a, stare sestojne karte in terenskega ogleda smo na delovni karti razmejili posamezne sestoje ter jih z uporabo programske aplikacije QGis 3.34.15 prečistili. Digitalni zaris sestojev je osnova za izračun površin posameznih sestojev. Isti sestoj se znotraj odseka lahko pojavlja na več prostorsko ločenih lokacijah. Sestojne meje so usklajene z mejami odseka oz. oddelka. Izločili smo 1.638 sestojev s skupno površino 3.547,18 ha, povprečna površina sestoja znaša 2,17 ha.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev smo določili na podlagi kriterijev, ki jih določa Pravilnik in sicer na osnovi premera dreves vladajočega in sovladajočega sloja. Kriteriji so podrobneje opredeljeni v poglavju 12. Priloge.

Preglednica 25/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Pomladek				Lesna zaloga	± E	Srednji premer		
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm
Mladovje	177,51	5,0									
Drogovnjak	839,08	23,7	27,96	3	8	49	42	1	315	30,5	28
Debeljak	1.781,31	50,2	221,28	12	8	71	20	1	311	24,6	31
Sestoj v obnovi	749,28	21,1	421,06	56	17	68	14	1	263	33,9	30
Skupaj	3.547,18	100,0	670,30	18,9					298	16,65	30

Sestoje smo uvrstili v štiri razvojne faze značilne za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja. Kot je razvidno iz zgornje preglednice, je prevladujoča razvojna faza debeljak, sledita pa ji drogovnjak in sestoj v obnovi. Prostorsko se razvojne faze pojavljajo razpršeno.

Od celotne površine gozdov v GGE je na 18,9 % površine prisoten pomladek ustreznih sestojnih zasnov in drevesne sestave, na katerega računamo pri razvoju sestojev. Sestoji v obnovi so pomlajeni na 56 % površine s prevladujočim dobro zasnovanim pomladkom, kar daje dobro osnovo za nadaljnji razvoj teh gozdov.

Podatki o lesnih zalogah, srednjem premeru in vzorčni napaki po razvojnih fazah so pridobljeni iz SVP. Tako je vsakemu SVP-ju pripisana razvojna faza pripadajočega sestoja ter na osnovi tako ugotovljene razvojne faze obračunana lesna zaloga in srednji premer. V mladovju smo izmerili 7 stalnih vzorčnih ploskev, v drogovnjakih 66, debeljaki 148 in v sestojih v obnovi 55.

Preglednica 26/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Dr. iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.	Skupaj
ha	213,51	43,72	4,63	0,05	254,63	47,72	28,29	98,93	7,94	699,42
%	31	6	1	<1	36	7	4	14	1	100

V drevesni sestavi pomladka je delež hrastov manjši kot delež vrste v lesni zalogi, kar je neugodno, saj želimo delež vrste povečati. Največji delež predstavljata bukev in smreka.

Preglednica 27/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	177,51	18	48	31	3	10	33	56	1	32	38	21	9
Drogovnjak	839,08	3	62	34	1	9	66	25	0	7	49	36	8
Debeljak	1.781,31					18	71	11	0	1	59	37	3
Sestoj v obnovi	749,28					21	69	10	0				
Skupaj:	3.547,18												

Najvišji delež negovanih sestojev je v sestojih v obnovi, najnižji pa v drogovnjakih. Več kot polovica mladovij je nenegovanih, prav tako četrtnina drogovnjakov.

V mladovjih prevladuje tesen, v drogovnjakih in debeljakih pa normalen sklep. Slabih 40 % drogovnjakov in debeljakov ima rahel sklep.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 28/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
1 - Hrastovi gozdovi	36,17	1,0
2 - Gozdovi bukve in hrasta	56,32	2,0
3 - Bukovi gozdovi	232,77	7,0
4 - Drugi pretežno listnati gozdovi	663,55	19,0
6 - Gozdovi bukve in smreke	92,08	3,0
7 - Jelovi gozdovi	5,74	< 1
8 - Smrekovi gozdovi	87,33	2,0
9 - Borovi gozdovi	104,35	3,0
11 - Drugi pretežno iglasti gozdovi	427,84	12,0
12 - Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.841,03	52,0
Skupaj	3.547,18	100,0

Tipi drevesne sestave sestojev smo določili na podlagi deleža drevesnih vrst na ravni sestoja. V GGE prevladujeta tipa drugi gozdovi iglavcev in listavcev (52,0 %) in drugi pretežno listnati gozdovi (19,0 %). Sledijo drugi pretežno iglasti gozdovi (12,0 %) in bukovi gozdovi (7,0 %). Ostali tipi predstavljajo manjši delež gozdov.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 29/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	677,47	20,0	1.988,14	59,0	591,91	18,0	102,93	3,0	3.360,45	95,0
Varovalni gozdovi	43,81	23,0	90,19	49,0	52,73	28,0	0,00	0,0	186,73	5,0
Skupaj vsi gozdovi	721,28	20,0	2.078,33	59,0	644,64	18,0	102,93	3,0	3.547,18	100,0

Ohranjenost gozdov je primarni pogoj stabilnosti gozdnega ekosistema. Kriterij za določanje ohranjenosti gozdov je delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnega rastiščnega tipa tuje ali redko prisotne. Ohranjenost gozdov v posameznih odsekih oziroma oddelkih smo izračunali po metodologiji evklidskih razdalj s primerjavo dejanske in naravne drevesne sestave gozdnih rastiščnih tipov, ki so prisotni v odseku. Za obdelavo podatkov smo uporabili računalniški program, ki ima osnovo v metodologiji ocenjevanja spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti (Bončina, Robič, 1998). V splošnem velja, da je drevesna sestava spremenjena, ko je skupni delež rastišču tujih drevesnih vrst večji kot 31 %.

V GGE prevladujejo gozdovi s spremenjeno sestavo (59,0 %), sledijo jim ohranjeni gozdovi (20,0 %). Močno spremenjenih gozdov je 18,0 %, medtem, ko je izmenjanih gozdov najmanj 3,0 %.

Večina varovalnih gozdov je spremenjenih (49,0 %).

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 30/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odljučna	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	463	6	22	47	23	3
Jelka	39	8	14	58	21	0
Ostali iglavci	503	9	30	42	17	2
Macesen	2	0	100	0	0	0
Bukev	539	5	16	38	28	13
Hrasti	330	2	18	42	26	12
Plemeniti listavci	82	2	13	55	20	9
Drugi trdi listavci	175	1	3	19	44	33
Mehki listavci	49	2	30	50	12	6
Skupaj iglavci	1.006	7	26	45	20	2
Skupaj listavci	1.175	3	15	38	29	15
Skupaj	2.182	5	20	41	25	9

Kakovost drevja se nanaša izključno na lesnoproizvodno funkcijo gozda. Kakovost drevja se v skladu s Pravilnikom ugotavlja na SVP in sicer na drevju debelejšem od 30 cm. Okrajšave za kakovost (pri listavcih A1, A2, B, C, D in pri iglavcih A1, A2, B, C, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge. Kakovost ugotavljamo na podlagi zunanjih (vidnih) znakov, dejanska kakovost pa lahko od te tudi odstopa zaradi notranjih napak, ki ostanejo do poseka oz. razreza lesa nevidne.

Dreves z odlično kakovostjo je malo in predstavljajo 5 % dreves ocenjenih na SVP. Prav dobro ocenjenih dreves je 20 %. Prevladujejo drevesa dobre in zadovoljive kakovosti, ki skupaj predstavljajo 65 % dreves izmerjenih na SVP. Dreves s slabo kakovostjo je 9 %.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 31/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,7
Veje	0,8
Osutost	1,4
Skupaj	4,9

Poškodovanost drevja se v skladu s Pravilnikom ocenjuje na SVP vsem drevesom. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdno lesnih sortimentov.

Od skupnega števila dreves je 4,9 % dreves poškodovanih. Pri poškodbah vej gre za poškodbe vrha pri iglavcih in za odlom večjih vej pri listavcih, ki se pogosto zlomijo pod težo snega ali žleda. Delež poškodovanosti vej znaša 0,8 %, delež osutosti pa 1,4 %.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Vpliv divjadi na gozdno mladje se na območju cele Slovenije sistematično izvaja vse od leta 1996. V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti po ti. prenovljeni metodi, ki smo ga doslej ponovili petkrat – zadnjič leta 2024. Območje GGE Žalec je za namen ugotavljanja vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje v veliki večini umeščeno v popisno enoto (dalje: PE) Celjsko Bistriška kotlina. V njej so zajeti gozdovi s primerljivimi ekološkimi dejavniki, zato smo podatke o poškodovanosti gozdov od rastlinojedih parkljarjev povzeli iz pričujočega popisa.

Preglednica 32: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2024 v PE Celjsko Bistriška kotlina

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	
Smreka	25	19	9.309	15	5.671	9,7	11	3.645	20,6	13	1.996	33,3	13	897	51,6	13	12.209	19,9	
Jelka	10	14	7.100	8	3.067	39,6	4	1.389	64,6	3	492	41,2	2	145	20,0	5	5.092	46,0	
Bori	2	0	0	0	145	40,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0	145	40,0	
Bukev	33	29	14.042	49	18.545	17,8	62	21.149	17,2	63	9.576	6,9	71	4.861	2,4	58	54.131	14,3	
Hrasti	16	7	3.471	4	1.707	10,2	2	579	15,0	0	0	0,0	0	0	0,0	2	2.286	11,4	
Plemeniti listavci	21	14	6.627	7	2.604	40,0	2	579	20,0	1	87	33,3	0	29	100,0	4	3.298	36,8	
Drugi trdi listavci	24	17	8.362	17	6.278	10,6	19	6.568	23,3	20	3.096	13,1	13	868	10,0	18	16.809	16,0	
Mehki listavci	3	0	158	0	29	0,0	0	87	0,0	0	29	0,0	0	0	0,0	0	145	0	
Iglavci	26	33	16.409	23	8.882	20,5	15	5.034	32,8	16	2.488	34,9	15	1.042	47,2	19	17.446	27,7	
Listavci	33	67	32.660	77	29.163	17,8	85	28.961	18,6	84	12.788	8,6	85	5.757	4,0	81	76.669	15,5	
Skupaj	33	100	49.069	100	38.045	18,4	100	33.995	20,7	100	15.276	12,9	100	6.799	10,6	100	94.115	17,8	

Analiza poškodovanosti gozdnega mladja na ravni PE Celjsko Bistriška kotlina izvedena leta 2024 kaže precejšnje povečanje objedenosti pri iglavcih (predvsem jelki in smreki) in delno tudi pri bukvi. Objedenost jelke je poskočila iz 32 % leta 2020 na 46 %. Prav tako se je povečala poškodovanost

smreke in sicer iz 4 na 20 %. Objedenost bukve, ki v PE zajema največji delež v drevesni sestavi se je iz 5 % povečala na dobrih 14 %. Če smo v predhodnih dveh merjenjih zaznali zmeren upad poškodovanosti mladja pri večini drevesnih vrst, je prej navedena ugotovitev pomembna tudi z vidika uravnavanja populacijskih gostot rastlinojede divjadi. Razlike v skupni objedenosti sicer niso tako očitne, vendar se je padajoč trend po več prejšnjih merjenjih obrnil navzgor, kar terja dodatno previdnost pri upravljanju z divjadjo.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 33/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje (št./ha)			Ležeče drevje (št./ha)			Skupaj (št./ha)			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 – 29 cm	6,52	9,36	15,88	5,60	11,13	16,73	12,13	20,50	32,62	11,50
30 – 49 cm	1,63	2,27	3,90	1,70	4,18	5,88	3,33	6,45	9,79	13,53
50 in več cm	0,07	0,14	0,21	0,00	0,28	0,28	0,07	0,43	0,50	1,35
Skupaj	8,23	11,77	20,00	7,30	15,60	22,90	15,53	27,38	42,91	26,38

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP. Evidentirali smo stoječa in ležeča odmrta drevesa. Ležeča drevesa smo upoštevali samo, če so rasla na ploskvi.

Navedeno je število odmrlih dreves na hektar za iglavce, listavce ter stoječe in ležeče drevje, ločeno po razširjenih debelinskih razredih ter skupna prostornina odmrlega drevja.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da prevladuje tanjše odmrlo drevje listavcev. Glede na zahteve Pravilnika o varstvu gozdov, ki določa, da mora biti delež odmrle in odmirajoče biomase glede na lesno zalogo, ki znaša 298 m³/ha, vsaj 3 %, sklepamo, da je skupna količina odmrle biomase zadostna (8,85 %). Razporeditev po razširjenih debelinskih razredih je manj ugodna, saj je samo 0,50 % najdebelejšega odmrlega drevja, ki je zelo pomembno v habitatnem smislu (duplarji, hrošči, itd.).

3.11 Gozdni semenski objekti

V GGE Žalec nimamo izločenih gozdnih semenskih objektov.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Območje Spodnje Savinjske doline, kjer se nahaja GGE Žalec, je bilo zelo živahno že v rimskih časih, saj je skozi dolino potekala rimska cesta od Cele-e proti Emoni. V osrednjem, ravninskem delu doline, je imelo kmetijstvo zaradi ugodnih pogojev že od nekdaj zelo pomembno vlogo, medtem, ko so ostale dejavnosti imele precej manjši pomen. Tako je bilo tudi z gozdarstvom, ki je imelo vlogo oskrbovalne dejavnosti za potrebe kmetijstva in rokodelstva in je veljal, kot dodatni vir dohodka.

Gozdovi namreč poraščajo predvsem južno in severno gričevnato obrobje GGE Žalec, nekoliko večje sklenjeno gozdno območje pa predstavljajo le gozdovi v predelu Kjumberka, kjer pa je bilo v preteklosti pridobivanje lesa precej oteženo zaradi neugodnih spravnih razmer, ki jih je pogojeval zahtevni relief (ozki grebeni, strma pobočja, globoki jarki). V osrednjem delu doline so se gozdovi ohranili le ob Savinji ter na večinoma bolj vlažnih oziroma poplavnih območjih, ki niso bila primerna za kmetijsko obdelavo. Površina nižinskih gozdov, kjer je nekoč prevladoval hrast dob, se je najprej zaradi kmetijstva, kasneje pa tudi zaradi drugih uporabnikov prostora, vztrajno zmanjševala, saj so ostale dejavnosti, ki so za širitev potrebovale vedno več površin, le-te pogosto pridobile na račun zmanjševanja gozdnega prostora.

Značilen pečat je Spodnji Savinjski dolini vtisnilo hmeljarstvo. Gojenje hmelja na tem območju se je začelo leta 1876, imelo pa je vpliv tudi na gospodarjenje z gozdovi v GGE Žalec, saj je bilo za hmeljišča potrebno zagotoviti dovolj velike količine hmeljev ali »rant«. Kasneje se je z razvojem tehnologije pridelave hmelja s pomočjo hmeljskih žičnic pojavilo veliko povpraševanje po drogovih kostanja, ki so se uporabljale za izdelavo žičnic. Na severnem delu enote, proti Ponikovski planoti, se je v preteklosti izvajalo pridobivanje oglja, pogosto pa je bilo tudi žganje apna v apnenicah, vendar sta ti dejavnosti do danes povsem zamrli. Gozdovi okrog kop in apnenic so bili zaradi pridobivanja lesa za kurjavo precej izsekani. Precejšen vpliv na gospodarjenje z gozdovi v GGE Žalec je imelo tudi rudarstvo, saj sta v Zabukovici in v Libojah delovala rudnika rjavega premoga. Rudnik v Zabukovici je deloval v letih od 1799 do 1966, rudnik v Libojah pa v letih od 1784 do 1972. Da sta lahko rudnika nemoteno delovala je bilo potrebno zagotoviti zadostne in stalne količine lesa.

S prvim celovitim gozdnogospodarskim načrtom GGE Žalec za obdobje 1986-1995, ki je zajemal vse gozdove v enoti ne glede na lastništvo, se je dokončno uveljavil koncept gospodarjenja z gozdovi na načelih trajnosti, večnamenskosti in sonaravnosti. Skupinsko postopno gospodarjenje je prevladalo na večini površin gozdnih sestojev. Osnovne usmeritve za diferencirano gospodarjenje na osnovi gozdnih združb in sestojev, vrst obratovanja ter gozdnogospodarskih ciljev, so bile prvič opredeljene in zastavljene v dvanajstih novo oblikovanih gospodarskih razredih. Od teh jih je bila večina določenih na osnovi gozdnih združb in rastišč, dva razreda na osnovi preteklega razvoja (degradirani gozdovi na dobrih in na prav dobrih rastiščih), na osnovi poudarjenih splošno koristnih funkcij gozdov pa je bil določen en gospodarski razred. Z zasebnimi gozdovi v GGE Žalec je v preteklosti gospodarilo GG Celje, TOK Vransko – Žalec. Državni gozdovi so bili razdeljeni v dva sektorja lastništva in sicer na gozdove SLP 1, s katerimi je gospodarilo GG Celje, TOZD Gozdnik, ter na gozdove SLP 2, s katerimi je gospodaril Hmezad Žalec, DE Gozdarstvo.

Na gospodarjenje z gozdovi je v začetku devetdesetih let bistveno vplivala sprememba družbene ureditve, ki je povsem spremenila organiziranost gozdarstva. Trg lesa se je sprostil, gospodarjenje z gozdovi glede izvajanja del in vlaganj v gozdove pa je bilo v celoti preneseno na lastnike gozdov. Na ta način so se vlaganja v gozdove bistveno znižala, kar se je najbolj očitno pokazalo pri izvajanju gojitvenih del, kjer je nastal izrazit padec obsega realizacije načrtovanih in potrebnih del. Precej so se zmanjšala tudi vlaganja v gozdne prometnice, še posebej je postalo zapostavljeno področje izgradnje gozdnih cest, tako da je bila po letu 1992 v GGE Žalec zgrajena le ena nova gozdna cesta. Tudi gradnja gozdnih vlak se je sprva precej upočasnila, stanje pa se je precej izboljšalo po letu 2007, ko je gradnja vlak zaradi povečanja gospodarske vrednosti gozdov začela s subvencijami podpirati tudi država.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

V preteklem desetletju so na gospodarjenje z gozdovi na območju GGE Žalec pomembno vplivali naslednji dejavniki:

- sanacija posledic žledoloma iz leta 2014, ki se je aktivno izvajala še v letu 2016;
- sanacija posledic vetrolooma, ki je gozdove poškodoval v decembru leta 2017;
- omejeni pogoji gospodarjenja z gozdovi in trgovanja z lesom v času epidemije Covid-19 v letih 2020 in 2021;
- sanitarne sečnje zaradi napadov podlubnikov v letu 2022;
- sanacija posledic vetrolooma, ki je gozdove poškodoval v juliju leta 2024;
- majhna površina in velika razdrobljenost zasebnih gozdnih posesti, saj je imelo 75 % lastnikov gozdov gozdno posest manjšo od 1 ha, kar 97 % lastnikov pa gozdno posest, ki ni presegala 5 ha;
- majhna odvisnost lastnikov gozdov od prihodkov iz gozda;
- interes lastnikov zasebnih gozdov predvsem po sečnji debelejših sortimentov;
- nezainteresiranost in neznanje lastnikov zasebnih gozdov za izvajanje gojitvenih in varstvenih del;
- neugodne razmere na trgu lesa za kvalitetnejše sortimente bukve, kot drevesne vrste z največjim deležem v gozdnogospodarski enoti;
- subvencije za lastnike gozdov iz Programa razvoja podeželja za vlaganja v gozdno infrastrukturo.

Precejšnjo razliko pri primerjavi načrtovanega in realiziranega obsega del v preteklem ureditvenem obdobju lahko opazimo predvsem pri izvedbi gozdnogojitvenih del v zasebnih gozdovih. Lastniki gozdov kljub državnim subvencijam niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje gojitvenih del, pomanjkljivo je tudi njihovo znanje in oprema za izvedbo del. Na obseg izvedenih sečenj v preteklem desetletju so poleg sanitarnega poseka zaradi sanacij posledic delovanja podlubnikov in poškodb po vremenskih ujmah pomembno vplivale tudi razmere na trgu lesa. Pri iglavcih so bile cene lesa v obdobju od 2016 do 2020 razmeroma nizke in stabilne, saj je bila na trgu velika ponudba lesa zaradi sanitarnih sečenj po podlubnikih in ujmah. Po zaključku epidemije Covid-19 je v letih 2021 in 2022 prišlo do izrazitega skoka cen zaradi globalnega pomanjkanja lesa in rasti gradbeništva. Po letu 2022 so se cene nekoliko umirile, vendar so ostale višje kot pred pandemijo. Leta 2025 so cene smrekove hlodovine dosegale visoke vrednosti, vendar pa na območju Spodnje Savinjske doline to ni vzpodbudilo lastnikov gozdov za povečan obseg sečenj.

Pri listavcih so se nihanja cen razlikovala glede na drevesno vrsto. Pri bukvi so bile cene bolj stabilne in v začetku ureditvenega obdobja nižje zaradi velike ponudbe lesa po ujmah. Po zaključku epidemije Covid-19 so cene tudi pri bukvi narasle, še vedno pa je ostajalo nesorazmerje pri cenah bukove hlodovine, saj med ceno bukovega lesa za ogrevanje in ceno kvalitetnejše bukove hlodovine ni bilo velike cenovne razlike. Večja so bila nihanja cen pri hrastu. Povečanje cen se je pojavilo že leta 2018, še posebej pa so cene narasle po letu 2021 in ostale visoke vse do konca ureditvenega obdobja, kar se je poznalo pri povečanem obsegu poseka hrasta, tudi pri manj kakovostni hlodovini.

4.2.1 Posek

V preteklem načrtovalnem obdobju je bilo posekanih 131.282 m³ lesa, kar predstavlja skupno 71 % načrtovanega možnega poseka. V zasebnih gozdovih je realizacija presegla dve tretjini načrtovanega poseka. Glavni dejavniki, ki so vplivali na obseg izvedenega poseka, so bile razmere na trgu lesa, sanacija poškodb po ujmah in podlubnikih, ekonomska nenavezanost zasebnih lastnikov na gozd, razdrobljenost zasebne gozdne posesti ter pomanjkanje zanimanja lastnikov za delo v gozdu. V državnih gozdovih je bil skupni najvišji možni posek zaradi obsežnih sanacijskih sečenj iglavcev presežen za dobro desetino, v gozdovih lokalnih skupnosti pa so bile posekane zanemarljive količine lesa.

Preglednica 34:/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom

Rastiščnogojitveni razred	Skupina drev. vrst	Nač. posek m ³	Real. posek m ³	Realizacija (%)
RGR 1 Gradnova belogabrovja in dobovja	Iglavci	13.598	12.636	93
	Listavci	14.737	10.681	72
	Skupaj	28.335	23.317	82
RGR 2 Podgorski bukovi gozdovi	Iglavci	6.458	4.289	66
	Listavci	16.217	7.851	48
	Skupaj	22.675	12.140	54
RGR 4 Kisloljubni bukovi gozdovi	Iglavci	15.742	7.319	46
	Listavci	25.165	17.285	69
	Skupaj	40.907	24.603	60
RGR 5 Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi	Iglavci	14.824	14.943	101
	Listavci	9.420	6.398	68
	Skupaj	24.244	21.341	88
RGR 9 Kisloljubna borovja	Iglavci	39.170	27.519	70
	Listavci	22.888	14.756	64
	Skupaj	62.058	42.276	68
RGR 14 Varovalni gozdovi	Iglavci	2.783	3.517	126
	Listavci	3.511	4.088	116
	Skupaj	6.294	7.605	121
Skupaj vsi gozdovi	Iglavci	92.575	70.223	76
	Listavci	91.938	61.059	66
	Skupaj	184.513	131.282	71

Realizacija poseka v največjih rastiščnogojitvenih razredih znaša od dveh tretjin od 60 % do 88 % načrtovanega poseka. Nekoliko nižja realizacija glede na ostale RGR je le v RGR 2 - Podgorski bukovi gozdovi, kjer znaša dobro polovico načrtovanih količin. V RGR 5 - Zasmrečena bukovja na kislil podlagah je realizacija sečnje iglavcev celo nekoliko večja od načrtovane, kar je posledica sanitarnih sečenj iglavcev zaradi vremenskih ujm in napadov podlubnikov. V RGR 14 - Varovalni gozdovi dejanski posek precej presega načrtovanega (za dobro petino), kar je posledica sanitarnih sečenj tako iglavcev, kot tudi listavcev.

Za vse RGR lahko ugotovimo, da je razen v RGR 4 - Kisloljubni bukovi gozdovi delež izkoriščenega najvišjega možnega poseka višji pri iglavcih kot pri listavcih. V precejšnji meri je to posledica sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov in vremenskih ujm ter velikega interesa lastnikov za sečnjo iglavcev zaradi višje ekonomske vrednosti predvsem smrekovega lesa. V RGR 4 je bila tudi absolutno posekana največja količina listavcev, kar je povezano tudi s potrebo po lesu za ogrevanje.

Preglednica 35 P-GGE: Realizacija poseka v obdobju 2016-2025

2016–2025	Načrtovani posek m ³	Realizacija poseka – po tekočih evidencah		Realizacija poseka – po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)	
		m ³	%	m ³	%
Iglavci	92.575	70.223	76	71.076	99
Listavci	91.938	61.059	66	62.191	98
Skupaj	184.513	131.282	71	133.267 (99.506 –167.028)	99

Na SVP je evidentiran letni posek skupaj 3,75 m³/ha. Ob upoštevanju 5 % tveganja je interval, znotraj katerega se giblje evidentiran letni posek, 2,8 do 4,7 m³/ha. V evidenčnih podatkih znaša obseg realiziranega poseka skupaj 3,7 m³/ha/leto. Evidenca realiziranega poseka na ravni GGE Žalec je

znotraj intervala v primerjavi z ugotovljenim posekom na SVP. Posek iz evidenc je tako predstavljal 99 % srednje vrednosti intervala zaupanja poseka ugotovljenega na SVP.

Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje	Skupina drevesnih vrst	Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
2006–2015	Iglavci	86.689	63.806	74
	Listavci	84.221	53.059	63
	Skupaj	170.910	116.865	68
2015–2024	Iglavci	92.575	70.223	76
	Listavci	91.938	61.059	66
	Skupaj	184.513	131.282	71

Možni posek se je od leta 2006 povečal za slabih 8 %, realizirani posek pa je bil v zadnjem obdobju za dobrih 12 % višji kot v preteklem. Realizacija sečnje glede na načrtovani posek se je z 68 % v preteklem obdobju še nekoliko zvišala in je znašala 71 %, višja pa je bila tako pri iglavcih (76 %), kot tudi pri listavcih (66 %).

Absolutne količine posekanega lesa so se povečale tako pri iglavcih (10 %), kot tudi pri listavcih (15 %). Na količino posekanega lesa so imele poleg sanacijskih sečenj pomemben vpliv tudi razmere na lesnem trgu.

Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Žalec

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	83.689	83.495	167.184	8.696	8.129	16.825	190	314	504
Izveden - m ³	59.282	53.175	112.457	10.874	7.832	18.706	67	52	119
Realizacija - %	71	64	67	125	96	111	35	16	24
Povp. drevo - m ³	1,22	0,88	1,03	1,05	0,73	0,88	0,81	0,68	0,75

V zasebnih gozdovih je skupni realizirani posek presegel dve tretjini načrtovanega. Pri iglavcih je delež realizacije poseka nekoliko višji, kot pri listavcih. Razlogi za to so predvsem sanitarne sečnje iglavcev zaradi žledoloma in vetroloma, sanacije žarišč smrekovih podlubnikov ter večji posek smreke zaradi boljše cene lesa in s tem večjega povpraševanja po iglavcih.

V državnih gozdovih je bil načrtovani posek pri iglavcih zaradi sanitarnih sečenj za sanacijo žarišč podlubnikov in vetrolomov presežen za četrtno. Skoraj v celoti je bila dosežena tudi načrtovana količina posekanih listavcev. Skupni realizirani posek v državnih gozdovih za dobro desetino presega načrtovanega.

V gozdovih lokalnih skupnosti je bila v preteklem ureditvenem obdobju v absolutnih vrednostih načrtovana le zanemarljiva količina poseka, ki pa je bila realizirana le v slabi četrtni načrtovanega obsega.

Volumen povprečnega posekanega drevesa je v zasebnih gozdovih nekoliko višji kot v državnih, tako pri iglavcih, kot tudi pri listavcih. Ta razlika je posledica obsežnih sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov in vremenskih ujm, manj obsežnega izvajanja redčenj v smrekovih in bukovih drogovnjakih ter sečnje debelejšega lesa v zasebnih gozdovih, ki je bila ekonomsko zanimivejša za trg.

Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove

Zasebni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčnitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	4.393	32.656	0	5.953	13.831	222	1.266	636	324	59.282	15	56
	%	7	56	0	10	23	0	2	1	1	0		
Listavci	m ³	4.031	35.650	2	8.121	1.853	316	1.755	994	455	53.175	12	50
	%	8	67	0	15	3	1	3	2	1	0		
Skupaj	m ³	8.424	68.307	2	14.074	15.684	538	3.021	1.629	779	112.457	13	53
	%	7	61	0	13	14	0	3	1	1	100		

Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove

Državni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčnitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	909	6.200	0	509	3.066	36	20	20	114	10.874	25	96
	%	8	58	0	5	28	0	0	0	1	0		
Listavci	m ³	710	5.054	0	603	702	21	9	41	692	7.832	18	74
	%	9	64	0	8	9	0	0	1	9	0		
Skupaj	m ³	1.619	11.254	0	1.112	3.768	56	30	62	805	18.706	22	85
	%	9	61	0	6	20	0	0	0	4	100		

Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti

Državni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčnitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	3	2	0	13	30	0	0	13	7	67	5	18
	%	5	4	0	19	43	0	0	19	10	0		
Listavci	m ³	2	4	0	7	1	0	3	17	18	52	2	8
	%	4	8	0	13	1	0	6	32	36	0		
Skupaj	m ³	5	7	0	19	30	0	3	29	25	119	3	12
	%	4	6	0	16	25	0	3	25	21	100		

Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za vse gozdove skupaj

Vsi gozdovi skupaj		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	5.305	38.858	0	6.475	16.927	258	1.287	669	444	70.223	16	60
	%	8	55	0	9	24	0	2	1	1	0		
Listavci	m ³	4.743	40.709	2	8.730	2.556	336	1.767	1.052	1.165	61.059	12	52
	%	8	66	0	14	4	1	3	2	2	0		
Skupaj	m ³	10.048	79.567	2	15.206	19.482	594	3.054	1.720	1.609	131.282	14	56
	%	8	61	0	12	15	0	2	1	1	0		

Negovalni posek je v preteklem načrtovalnem obdobju predstavljal dobri dve tretjini vsega poseka v enoti, skupni delež obsega tega poseka je v državnih gozdovih (70 %) le malo višji kot v zasebnih (68 %). V okviru negovalnih sečenj je tudi med deležema redčenj v državnih (9 %) in zasebnih gozdovih (7 %) le mala razlika, kar je posledica nekoliko manjšega obsega izvedenih redčenj v drogovnjakih v zasebnih gozdovih.

Analiza po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti ni smiselna, saj je bila v preteklem ureditvenem obdobju v teh gozdovih posekana zanemarljivo majhna količina lesa.

Na **sanitarni posek** je v preteklem desetletju vplivalo več dogodkov. Najobsežnejše sanitarne sečnje so se izvajale v letu 2016, ko je še potekala sanacija poškodb po žledolomu iz leta 2014. V tem letu so bile pogoste tudi sanacijske sečnje zaradi podlubnikov, ki so se precej razširili, saj je v gozdovih ostalo veliko lesa poškodovanega po žledolomu. Konec decembra 2017 je gozdove v GGE Žalec prizadel vetrolom, sanacija poškodb je bila večinoma zaključena do konca leta 2018. Sledilo je nekaj let gospodarjenja brez večjih sanacij vremenskih ujm in podlubnikov. Gradacija le teh se je zaradi ugodnih vremenskih pogojev ponovno pojavila v letu 2022. Sanitarni posek je bil povečan tudi v letu 2024, ko je v mesecu juliju gozdove ponovno prizadel vetrolom. V preteklem desetletju so vremenske ujme in podlubniki v večjem obsegu poškodovali iglavce, kot listavce. Varstveno sanacijske sečnje so skupaj s posekom oslabelega drevja skupno predstavljale dobro petino celotne sečnje, samo pri iglavcih pa tretjino.

Izredne sečnje (krčitve, nedovoljeni posek in posek zaradi ostalih vzrokov) predstavljajo 4 % vsega poseka. Večino pri izrednih sečnjah predstavljajo krčitve v zasebnih gozdovih, ki so bile pogoste zaradi velike obremenjenosti nižinskih gozdov s prostorskimi potrebami uporabnikov okolja. V državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti je skupna količina izrednega poseka zanemarljivo nizka.

4.2.1.1 Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 42: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od poseka	% od LZ
Smreka	36,5	22,3
Jelka	1,5	14,3
Bori	15,1	9,4
Macesen	0,2	20,4
Ostali iglavci	0,2	31,4
Bukev	20,5	11,0
Hrasti	15,9	13,7
Plemeniti listavci	1,7	13,9
Drugi trdi listavci	6,9	12,7
Mehki listavci	1,5	18,6
Iglavci	53,5	15,9
Listavci	46,5	12,3
Skupaj	100,0	14,0

Razmerje 53,5:46,5 med iglavci in listavci pri realiziranem poseku nekoliko odstopa od načrtovanega poseka, ki je bil načrtovan v deležu 50:50. Vzrok za večji delež posekanih iglavcev je predvsem povečan posek smreke zaradi napadov smrekovih podlubnikov ter sanitarnih sečenj zaradi sanacije posledic žledoloma in vetroloma. Poleg tega je bila v preteklem desetletju hlodovina iglavcev tudi ekonomsko precej bolj zanimiva kot hlodovina listavcev, razen pri hlodovini hrasta. Vsi navedeni dejavniki so vplivali na povečan posek smreke, ki je imela tudi najvišji delež poseka v odstotku od lesne zaloge posamezne drevesne vrste (razen ostalih iglavcev, ki pa v skupnem deležu predstavljajo manj kot 1 % poseka).

Pri listavcih ima najvišji delež med posekanimi drevesnimi vrstami bukev, saj dosega dobrih 20 % celotnega poseka. Visok delež imajo tudi hrasti s skoraj 16 %. Sečnja hrastov se je povečala še posebej v drugi polovici ureditvenega obdobja zaradi povišanja cen hrastovega lesa, tudi slabše kvalitete. Pomembnejši delež pri listavcih imajo še drugi trdi listavci, ki predstavljajo slabih 7 % celotnega poseka. Posek bukve in drugih trdih listavcev je tesno povezan s povpraševanjem trga po lesu za ogrevanje. Plemeniti (1,7 %) in mehki listavci (1,5 %) predstavljajo manjši delež v skupnem obsegu posekanih listavcev. Glede na delež poseka v odstotku od lesne zaloge dosega bukev 11 % in precej zaostaja za smreko (dobrih 22 %).

V preteklem desetletju se je delež smreke v skupni lesni zalogi povečal za slab odstotek in sicer s 23,0 % na 23,9 %, delež bukve pa se je povečal za dobra dva odstotka s 26,0 % na 28,2 %.

4.2.1.2 Posek po debelinskih razredih

Preglednica 43/ PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3	7	12	22	41	53	19,8
Listavci	4	7	11	16	27	47	17,2
Skupaj	4	7	11	19	33	100	36,9

Pregled izvedenega poseka po razširjenih debelinskih razredih v deležu od lesne zaloge kaže na prenizek posek v prvih treh debelinskih razredih, kar je posledica izostanka negovalnih redčenj v drogovnjakih in tanjših debeljkih. Načrtovana redčenja niso bila izvedena ali so bila izvedena v precej manjšem obsegu. Glavni vzrok so predvsem nizke prodajne vrednosti tanjših lesnih sortimentov, kjer prihodek od lesa težko pokrije stroške sečnje in spravila ter sanitarne sečnje, ki so

predstavljale nujna dela, zaradi katerih se načrtovana redna redčenja niso izvajala. Izstopa visok delež poseka v petem debelinskem razredu, kar je predvsem posledica poškodb zaradi žledoloma in vetroloma, pri iglavcih pa še dodatno zaradi gradacije smrekovih podlubnikov ter ugodnih cen na trgu lesa za debelejša sortimente smreke in hrasta.

4.2.1.3 Posek po letih ureditvenega obdobja in po vrstah donosov

Za preteklo ureditveno obdobje gospodarske enote so bila značilna precejšnja letna nihanja količine posekanega lesa. Vrsta donosa in dinamika sečenj sta bili povezani z izrednimi dogodki po posameznih letih. Glavnino sečenj je v celotnem ureditvenem obdobju, razen v letu 2016, predstavljal glavni donos.

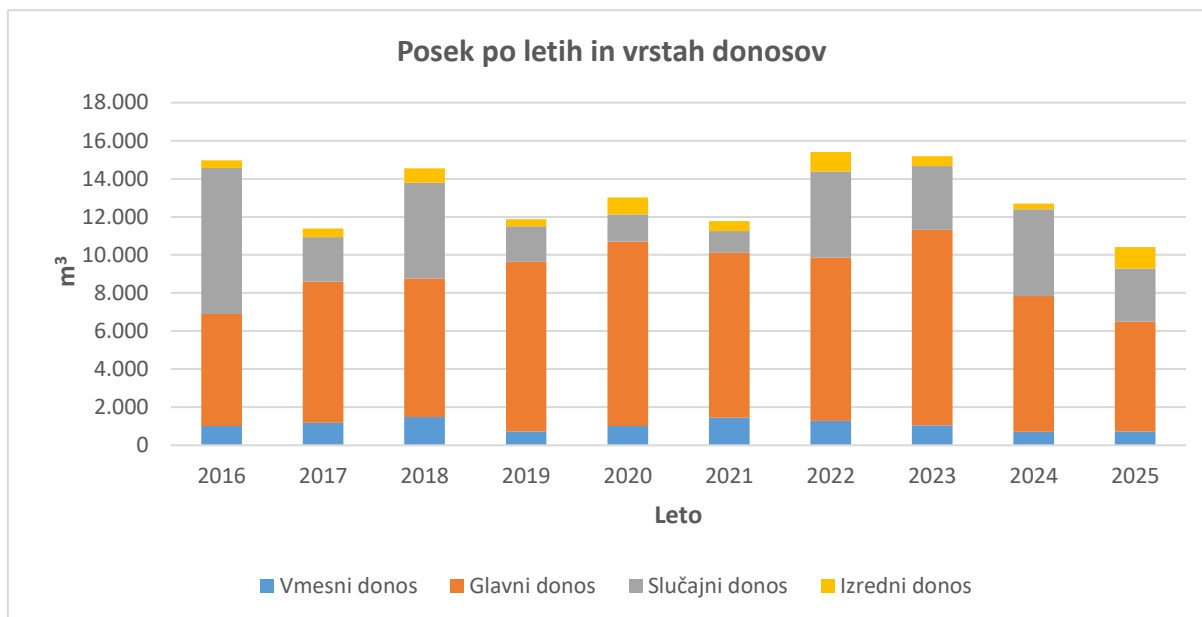
V letu 2016 je bil skupni posek med višjimi v ureditvenem obdobju, kar je posledica obsežnih sanacijskih sečenj po žledolomu iz leta 2014, ki so se izvajale še v letu 2016. V tem letu je bil dosežen največji slučajni donos, ki je presegal polovico skupne količine poseka. V letu 2017 se je posek precej zmanjšal, ponovno pa je narasel v letu 2018 zaradi povečanih sanitarnih sečenj zaradi vetroloma, ki je gozdove v gospodarski enoti prizadel decembra 2017. Velika količina posekanega lesa po ujmah običajno povzroči zasičenost lesnega trga in s tem padec cen lesa. To se je pokazalo tudi na količini poseka v letu 2019, ki se je ponovno zmanjšal glede na preteklo leto. V letih 2019 in 2020 je bilo posekanih več listavcev kot iglavcev, kar je bilo povezano tudi z večjim povpraševanjem po lesu za ogrevanje. V letih 2020 in 2021 je bilo gospodarjenje z gozdovi in trgovanje z lesom precej omejeno zaradi ukrepov v zvezi z epidemijo Covid-19. Po zaključku tega obdobja, ki je globalno povzročilo precejšnje pomanjkanje lesa, so potrebe po lesu in cene lesa v letu 2022 močno narasle, kar je vplivalo tudi na količino poseka. V tem letu je bil namreč dosežen največji skupni letni posek v ureditvenem obdobju. Le nekoliko manjši posek je bil tudi v letu 2023, nato pa je količina posekanega lesa ponovno padla. Še posebej je količina poseka upadla v letu 2025, ko je bila kljub visokim cenam lesa posekana najmanjša letna količina lesa v preteklem ureditvenem obdobju.

Slučajni donos, ki ga predstavljajo sanitarne sečnje zaradi različnih vzrokov (smrekovi podlubniki, bolezni in glive, veter, sneg, žled, delo v gozdu), je v preteklem ureditvenem obdobju predstavljal več kot četrtno celotnega obsega sečenj. Največji delež so sanitarne sečnje dosegle v letih 2016, 2018, 2022 in 2024.

Izredni donos v preteklem ureditvenem obdobju ni predstavljal pomembnejšega deleža celotnega poseka, nekoliko večji je bil v zadnjem letu ureditvenega obdobja, ko je znašal dobro desetino.

Preglednica 44: Letni evidentirani posek

Leto	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Iglavci	7.936	5.998	7.926	5.624	5.962	6.193	9.335	8.493	7.228	5.529
Listavci	7.024	5.392	6.618	6.243	7.063	5.579	6.078	6.696	5.476	4.891
Skupaj	14.960	11.390	14.543	11.867	13.025	11.772	15.414	15.189	12.704	10.419

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Preglednica 45: Posek po letih in vrstah donosov (v m³)

Leto	Vrsta donosa				Skupaj
	Vmesni	Glavni	Slučajni	Izredni	
2016	1.014	5.877	7.676	393	14.960
2017	1.184	7.414	2.329	462	11.390
2018	1.486	7.277	5.022	758	14.543
2019	719	8.917	1.867	364	11.867
2020	1.016	9.681	1.437	890	13.025
2021	1.442	8.664	1.143	522	11.772
2022	1.287	8.562	4.531	1.033	15.414
2023	1.043	10.284	3.345	517	15.189
2024	717	7.124	4.548	315	12.704
2025	734	5.766	2.790	1.130	10.419
Skupaj	10.642	79.567	34.688	6.385	131.282

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Izvedba gojitvenih del je po sedanji zakonodaji v celoti prepuščena lastnikom gozdov. Le-ti kljub subvencijam države ter aktivni strokovni pomoči in spodbudam Zavoda za gozdove niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje načrtovanih del. Pri lastnikih je prisotno tudi pomanjkanje ustreznega znanja in opremljenosti za izvedbo del. Še posebej nizka je bila izvedba del na tistih območjih v GGE, kjer je gozdna posest majhna, lastniki pa ekonomsko niso vezani na gozd in do gozda nimajo izoblikovanega trajnostnega odnosa. Gojitvena dela so izvajali predvsem tisti lastniki, ki so tudi sicer v svojem gozdu sami izvajali sečnjo in spravilo. Ostali lastniki gozdov so za sečnjo sicer najemali gozdarske izvajalce, zelo redko pa tudi za izvedbo gojitvenih in varstvenih del.

Preglednica 46/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Žalec

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	31,23	5,95	19	7,52	5,08	68
Priprava tal	ha	11,04	0,97	9	2,28	0,00	-
Sadnja	ha	6,08	0,85	14	1,08	0,00	-
Obžetev	ha	39,02	7,70	20	3,07	1,85	60
Nega mladja	ha	30,02	5,38	18	5,09	9,51	187
Nega gošče	ha	89,76	1,77	2	9,50	8,77	92
Nega letvenjaka	ha	22,92	1,26	5	4,34	3,30	76
Nega ml. drogovnjaka	ha	36,16	3,15	9	0,10	0,20	200
Zaščita sadik s količki, tulci	kos	2.950	225	8	1.300	0,00	-
Zaščita z ograjo	m	0,00	260	-	0,00	0,00	-
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	5,25	-	0,00	0,63	-
Varstvo pred boleznimi	dni	0,00	3,00	-	0,00	0,00	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	46,18	-	0,00	5,45	-
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	-	0,00	2,25	-
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	0,00	-	0,00	63,56	-

Preglednica 47/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Žalec

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	0,14	0,00	-	38,89	11,03	28
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-	13,32	0,97	7
Sadnja	ha	0,00	0,00	-	7,16	0,85	12
Obžetev	ha	0,00	0,00	-	42,09	9,55	23
Nega mladja	ha	0,00	0,00	-	35,11	14,89	42
Nega gošče	ha	0,00	0,00	-	99,26	10,54	11
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	-	27,26	4,56	17
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,23	0,00	-	36,94	3,35	9
Zaščita sadik s količki, tulci	kos	0,00	0,00	-	4.250	225	5
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	-	0,00	260	-
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	0,00	-	0,00	5,88	-
Varstvo pred boleznimi	dni	0,00	0,00	-	0,00	3,00	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,13	-	0,00	51,76	-
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	-	0,00	2,25	-
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	0,00	-	0,00	63,56	-

Pregled obsega izvedenih gozdnogojitvenih del v **zasebnih gozdovih** kaže na precejšno razliko v primerjavi z načrtovanjem, saj je bila realizacija gozdnogojitvenih del dokaj nizka. Načrtovani obseg gojitvenih del s ponovitvami je bil sicer visok, precejšen obseg načrtovanih gozdnogojitvenih del pa je bil pogojen s končnimi poseki in zaključkom pomladitve starih sestojev, ki pa se niso izvedli. Priprava sestoja je bila izvedena na slabi petini načrtovanih površin. Sadnje ni bilo potrebno izvajati v načrtovanem obsegu, saj so se za sadnjo predvidene površine večinoma uspešno pomladile z naravnim mladjem. Posajene sadike so se pred objedanjem divjadi zaščitile s količki in tulci, na enem

objektu pa je bila izvedena tudi zaščita z ograjo. Na zasajenih površinah so lastniki redno izvajali obžetve, manjši obseg obžetev pa je bil izveden v naravnem mladju. Skupaj so bile obžetve realizirane v petini načrtovanega obsega. Tudi nega mladja je bila izvedena na slabi petini načrtovanih površin. Ostala načrtovana gozdnogojitvena dela so bila realizirana v bistveno preznizkem deležu. V prvi polovici ureditvenega obdobja je bila izvedba gojitvenih del precej zmanjšana tudi zaradi nujnega izvajanja sanitarnih sečenj, ki so predstavljale prioriteta dela, ki jih je bilo potrebno opraviti zaradi sanacije žledoloma, smrekovih podlubnikov in vetroloma. Po spremenjenem stanju v sestojih po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov, je bil večji poudarek na negi mlajših faz mladovij, načrtovana dela v starejših fazah (goščah, letvenjakih, drogovnjakih) pa so se izvajala v premajhnem obsegu.

V **državnih gozdovih** je bila realizacija načrtovanih del bistveno višja, kot v zasebnih. Priprava sestoja je bila opravljena na dobrih dveh tretjinah načrtovanih površin. Sadnja zaradi uspešne naravne obnove ni bila potrebna in se ni izvedla. Zaradi tega je bilo potrebno opraviti tudi manjši obseg obžetev, kot je bil prvotno načrtovan. Zelo intenzivna so bila dela pri negi mladja, saj so bila načrtovana dela presežena za skoraj 90 %, kar je tudi posledica sprememb v sestojih po poškodbah zaradi ujm in podlubnikov. V goščah so bila načrtovana dela skoraj v celoti opravljena, v letvenjakih pa je bilo opravljenih tri četrtine načrtovanih del. V tanjših drogovnjakih je bil sicer načrtovan le majhen obseg del, ki pa je bil z izvedbo precej presežen. Skupni obseg negovalnih del v državnih gozdovih je ustrezen, saj presega načrtovano količino.

V gozdovih **lokalnih skupnosti** sta bili v minimalnem obsegu načrtovani le priprava sestoja in nega tanjšega drogovnjaka, ki pa se nista izvedli.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdovi v GGE Žalec so večinoma dobro odprti z javnimi in gozdnimi prometnicami. Za spravilo lesa so nekoliko slabše odprta predvsem nekatera območja v katastrskih občinah Železno (Kjumberk), Gotovlje in Zabukovica.

Gradnja gozdnih cest v preteklem desetletju ni bila načrtovana in se tudi ni izvajala. Gozdne ceste so se redno vzdrževale v skladu z letnimi programi del, ki smo jih pripravili na Zavodu skupaj z občinami Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor in Žalec. Letni obseg sredstev za redno vzdrževanje običajno ni zadoščal za izvedbo vseh del, ki bi jih bilo potrebno opraviti na gozdnih cestah. Nekatere od navedenih občin so prispevale tudi dodatna sredstva za vzdrževanje predvsem tistih gozdnih cest, ki imajo poudarjen javni značaj. S sredstvi za redno vzdrževanje smo pogosto morali sanirati tudi večje poškodbe, ki so jih na gozdnih cestah povzročile pogoste vremenske ujme. Največje škode na gozdnih prometnicah so nastale po močnem deževju s poplavami v avgustu 2023 in do konca preteklega ureditvenega obdobja še niso bile vse v celoti sanirane.

Veliko aktivnosti je bilo izvedenih v zvezi z izgradnjo gozdnih vlak. V preteklem ureditvenem obdobju je bilo v GGE Žalec v zasebnih gozdovih zgrajenih 21 novih gozdnih vlak v skupni dolžini 4.348 m. Izvedena je bila tudi priprava 15 vlak v skupni dolžini 1.880 m ter rekonstrukcija vlake v dolžini 387 m. Pomembno vzpodbudo za gradnjo vlak je predstavljal sistem sofinanciranja iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 za ureditev gozdarske infrastrukture za povečanje gospodarske vrednosti gozdov. S temi sredstvi sta država in EU sofinancirala izvedbo del na gozdnih vlakih (novogradnje, priprave, rekonstrukcije) do višine 50 %. To pomoč so izkoristili številni lastniki gozdov. Zaradi problemov, ki so se pojavljali v fazi pridobivanja soglasij lastnikov gozdnih parcel, preko katerih so potekale trase novih vlak, je bilo včasih potrebno trase prilagoditi dejanskemu lastniškemu stanju, kar pa ni vedno povsem ustrezalo optimalnim spravnim pogojem. V preteklem ureditvenem obdobju je bilo največ gozdnih vlak zgrajenih v katastrski občini Železno. Večja odprtost gozdov za spravilo lesa je pripomogla tudi k uspešnejši realizaciji sanitarnih sečenj po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov.

Državni gozdovi v enoti so večinoma dobro odprti za spravilo lesa, kljub temu pa je bilo potrebno na nekaterih območjih omrežje gozdnih vlak zgostiti. Tako so bile v preteklem obdobju zgrajene tri nove vlake v dolžini 517 m. Izvedena je bila tudi priprava vlake v dolžini 243 m in rekonstrukcija vlake v dolžini 222 m.

V gozdovih lokalnih skupnosti se novogradnje in rekonstrukcije gozdnih vlak v preteklem ureditvenem obdobju niso izvajale.

Za vse grajene, pripravljene in rekonstruirane vlake smo na Zavodu izdelali elaborate gozdnih vlak. V skladu z usmeritvami v elaboratih so investitorji pred izvedbo načrtovanih del pridobili vsa potrebna soglasja.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo na ravni enote v zasebnih gozdovih zgrajenih 21 novih gozdnih vlak, v skupni dolžini 4.348 m. Izvedena je bila priprava 15 vlak, v skupni dolžini 1.880 m ter rekonstrukcija vlake v dolžini 387 m. S sredstvi sofinanciranja iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 za ureditev gozdarske infrastrukture za povečanje gospodarske vrednosti gozdov. S temi sredstvi sta država in EU sofinancirala izvedbo del na gozdnih vlakah (novogradnje, priprave, rekonstrukcije) do višine 50 %. S pomočjo teh sredstev je bila izvedena gradnja štirih novih vlak (sredstva v višini 27.170 EUR iz PRP), rekonstrukcija ene vlake (sredstva v višini 1.600 EUR iz PRP) ter priprava ene vlake (sredstva v višini 600 EUR iz PRP). Zaradi problemov, ki so se pojavljali v fazi pridobivanja soglasij lastnikov gozdnih parcel, preko katerih so potekale trase novih vlak, je bilo potrebno trase prilagoditi dejanskemu lastniškemu stanju, kar pomeni, da spravični pogoji niso bili vedno optimalni. V preteklem ureditvenem obdobju je bilo največ gozdnih vlak zgrajenih v katastrski občini Železno. Večja odpornost gozdov za spravilo lesa je pripomogla k uspešnejši realizaciji sanitarnih sečenj po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V gozdovih GGE Žalec so prisotne številne ekološke in socialne funkcije gozdov, še posebej v osrednjem, ravninskem delu enote.

Pomembno vlogo ohranjanja biotske raznovrstnosti v osrednjem delu Spodnje Savinjske doline imajo posamezni otoki in ožji pasovi gozdov sredi kmetijske krajine in poseljenih območij. Še posebej je ta funkcija izražena v gozdovih ob Savinji, saj ti gozdovi predstavljajo pomemben vezni člen med biotopi. Pri gospodarjenju s temi gozdnimi ostanki in pasovi je bil poudarek na ohranjanju gozdnega roba, odmrlih dreves ter pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Ohranjal se je čim večji delež plodonosnih drevesnih vrst, dinamika gospodarjenja v teh gozdovih je bila prilagojena biološkim značilnostim živalskih vrst, ki tu prebivajo.

Gospodarjenje v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je potekalo tako, da so imeli posegi čim manjši vpliv na vodne vire in vodotoke. Nove gozdne vlake so bile načrtovane tako, da so bile čim bolj odmaknjene od vodnih virov oziroma so potekale pod njimi. Prehodi vlak preko vodotokov so se urejali z utrjenimi kamnitimi muldami. Izvajalcem del pri sečnji in spravilu ter gradnji vlak smo za strojno mehanizacijo svetovali uporabo biološko razgradljivih olj.

Rekreacijsko in turistično funkcijo opravljajo gozdovi, ki poraščajo predele okrog jame Pekel, ribnika Vrbje, Braslovškega jezera, gozdovi ob Savinji, gozdovi nad Preboldom v predelu Žvajge, gozdovi okrog Tabora, gozdovi okoli dvorca Šenek ter gozdovi ob planinskih poteh (»Savinjska planinska pot«, območja okrog Bukovice, Brnice, Kunigunde, Kjumberka, Vimperka). Gospodarjenje v neposredni bližini navedenih območij je bilo malopovršinsko in manj intenzivno, ohranjal in vzdrževal se je gozdni rob ter stara debelejša drevesa in drevesa zanimivih oblik ob poteh. Za krepitev teh funkcij je bil v preteklem desetletju v gozdu pri dvorcu Šenek izveden ukrep vzdrževanja stez v dolžini 200 m. Posebna pozornost je bila namenjena tudi križanju gozdnih vlak in planinskih poti, kjer je bilo potrebno po končani sečnji in spravilu lesa stičišča vlak in planinskih poti ustrezno urediti glede neovirane prehodnosti. Vsi naštetni ukrepi so se izvajali tudi v gozdovih okrog gozdnih učnih poti, ki imajo tudi pomembno poučno vlogo. Skozi gozdove, ki obdajajo jamo Pekel, je speljana »Gozdna in geološka učna pot Pekel«. Poučno funkcijo imajo tudi gozdovi ob gozdnih učnih poteh »Hrastje« v Grižah, »Trje« v Galiciji in »Tabor« v občinskem gozdu v Taboru.

Funkcija varovanja kulturne dediščine je poudarjena na območjih arheoloških najdišč (Gradišče, Zg. Griže, Šmatevž, Šešče), dvorcev (Novi Klošter, Plevna, Šenek) ter nekaterih sakralnih objektov. Sečnja in spravilo lesa ter gradnja gozdnih vlak so lastniki gozdov na teh območjih izvajali v skladu s pridobljenimi soglasji s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Obrambna funkcija je na prvi stopnji poudarjena v okolici vojaških objektov v Zaloški Gorici. Za krepitev te funkcije je bil v preteklem desetletju izveden ukrep vzdrževanja protipožarnih objektov v skupnem obsegu 63,56 km.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016–2025

Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2016–2025 po namenu

Namen krčitev						Skupaj ha
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	
3,79	0,84	14,82	0,00	0,01	0,02	19,48

V območju GGE Žalec v preteklem obdobju nismo zabeležili večjih krčitev gozdne površine. Pretežno so bile izvedene kmetijske krčitve ob obstoječih kmetijskih površinah. Večji je bil delež posegov na gozdnem robu, kjer smo skozi presoje prostorskih ureditev skušali zagotoviti pogoje za minimalni vpliv na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na gospodarjenje z gozdovi.

S področja urbanizacije smo evidentirali 125 posegov, katerih večina je bila v vplivnem območju gozda oziroma je imela vpliv na gozd. Prevladovala so mnenja in soglasja k projektom za stanovanjske in industrijske objekte ter pomožne (nezahtevne) objekte. Največji del izkrčenih površin predstavlja gradnja logističnega skladišča podjetja Lidl.

Na področju infrastrukture smo evidentirali 72 posegov. Pogosto so bili to objekti, ki so sestavni del gozda ali potekajo ob gozdnem robu (vodovod, kanalizacija, rekonstrukcije lokalnih prometnic, dovozne poti, zaščite lokalnih prometnic) in se ne beležijo kot krčitev, zaradi katere se zmanjša gozdna površina. Izkrčena je bila le manjša površina za parkirišče.

S področja rudarstva nismo presojali posegov v gozd prav tako tudi nismo zabeležili krčitev.

V GGE smo v preteklem ureditvenem obdobju presojali 23 posegov v skupini energetika. Posegi se navezujejo na zamenjavo dotrajanih nizkonapetostnih daljnovodov in transformatorskih postaj.

S področja kmetijstva je bilo največ posegov z namenom izvajanja krčitev v kmetijske namene in soglasij za gradnjo gozdnih vlak. Presojali smo 115 zadev, od tega je bilo 12 soglasij za gradnjo gozdnih vlak in 69 krčitev gozda v kmetijske namene. Ostalo (34 zadev) so večinoma predstavljala mnenja k projektom in soglasja za gradnjo kmetijskih objektov ob gozdu.

V skupini posegov drugo smo v preteklem obdobju obravnavali 29 zadev, vendar v nobenem primeru ni šlo za krčitev gozda.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016–2025

Pri pregledu preteklega gospodarjenja z gozdovi na območju GGE Žalec lahko ugotovimo, da je bila uspešnost usmerjanja razvoja gozdov na osnovi gozdnogospodarskega načrta GGE Žalec za obdobje 2016–2025 v precejšnji meri odvisna od lastništva gozdov.

V državnih gozdovih, ki sicer predstavljajo le 10 % delež celotne površine gozdov v enoti, je gospodarjenje večinoma potekalo v skladu z usmeritvami in načrtovanimi ukrepi. Realizacija načrtovanega poseka je bila zaradi sanacijskih sečenj presežena za dobro desetino (111 %), prav tako je bil izveden zadovoljiv skupen obseg načrtovanih gojitvenih in varstvenih del.

V zasebnih gozdovih je bilo gospodarjenje odvisno predvsem od pripravljenosti lastnikov za izvedbo načrtovanih ukrepov. V GGE Žalec prevladujejo lastniki, ki v svojem gozdu zaradi različnih dejavnikov niso pripravljeni aktivnejše gospodariti z gozdom in ekonomsko niso odvisni od gozda, kar je tudi posledica lastniške strukture, saj je imelo 75 % lastnikov gozdov gozdno posest manjšo od 1 ha. Pri tako razdrobljeni gozdni posesti, kjer je pogosto prisotno še solastništvo, in nenavezanosti lastnikov na gozd, je zelo težko zagotavljati izvajanje ukrepov za doseganje načrtovanih dolgoročnih ciljev. Neaktivnost lastnikov je bila še posebej opazna v zvezi z realizacijo načrtovanih gojitvenih del. Sadnja se je izvedla v precej manjšem obsegu, kot je bil načrtovan, saj so se za sadnjo predvidene površine večinoma uspešno pomladile z naravnim mladjem. Na zasajenih površinah so lastniki redno izvajali obžetve, manjši obseg obžetev pa je bil izveden v naravnem mladju. Nega mladja je bila izvedena na slabi petini načrtovanih površin. Ostala načrtovana gozdnogojitvena dela so bila realizirana v bistveno prenizkem deležu. Takšno stanje je

na področju izvajanja gojitvenih in varstvenih del v zasebnih gozdovih prisotno že dalj časa in kaže na to, da je sedanji sistem, kjer izvedba gojitvenih del v celoti temelji le na lastnikih gozdov, potreben ustreznih sprememb v prihodnosti. Pri realizaciji načrtovanih količin poseka je bilo odstopanje manjše, saj je realizirani skupni posek znašal dobri dve tretjini načrtovanega (71 % pri iglavcih in 64 % pri listavcih).

Dejavniki, ki so pomembno vplivali na gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju, so bili žledolom v letu 2014, katerega sanacija je potekala še skozi celotno leto 2016, vetrolom v decembru leta 2017, gradacija podlubnikov v letu 2022 ter vetrolom v juliju leta 2024. Zaradi navedenih dejavnikov se je precej povečal delež sanitarnih, hkrati pa zmanjšal delež negovalnih sečenj. Redno gospodarjenje je bilo tako marsikje podrejeno pogostim nujnim sanitarnim sečnjam in ukrepom za sanacijo poškodovanih sestojev. Na gospodarjenje je vplivala tudi epidemija Covida-19, saj je bilo v letih 2020 in 2021 gospodarjenje z gozdovi in trgovanje z lesom precej omejeno, kar je povzročilo precejšnje pomanjkanje lesa. Posledica tega je bila, da so potrebe po lesu in cene lesa v letu 2022 močno narasle, kar je vplivalo tudi na količino poseka, ki je v enoti v tem letu dosegel največji obseg.

V preteklem ureditvenem obdobju je bila kljub strokovni pomoči, usmeritvam in nasvetom Zavoda, izvedba sečnje in načrtovanih gojitvenih del v zasebnih gozdovih odvisna predvsem od pripravljenosti in usposobljenosti lastnikov gozdov za izvedbo načrtovanih ukrepov. Na manjšo motiviranost zasebnih lastnikov za izvedbo načrtovanih del so vplivale predvsem razmere na trgu lesa, majhna gozdna posest in ekonomska nenavezanost lastnikov na prihodke iz gozdov.

Več vlaganj v gozdove so lastniki izvedli z odpiranjem gozdov za spravilo lesa z izgradnjo gozdnih vlak. Gozdovi v GGE Žalec so za spravilo lesa sicer večinoma dobro odprti z gozdnimi cestami in vlakami, z novogradnjo vlak pa so se dodatno odprla nekatera območja (k o. Železno, Gotovlje, Zabukovica), kjer je bila prej odprtost slabša. K temu je precej pripomoglo sofinanciranje za ureditev gozdne infrastrukture s strani države in EU v okviru »Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020«. Večja odprtost gozdov za spravilo lesa je pripomogla tudi k uspešnejši realizaciji sanitarnih sečenj po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov. Gradnja novih gozdnih cest v preteklem desetletju ni bila načrtovana in se tudi ni izvajala.

V gozdovih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami na gričevnatem delu GGE Žalec se je večinoma uspešno izvajalo prilagojeno večnamensko gospodarjenje v skladu s potrebami, zahtevami, interesi in željami lastnikov gozdov, lokalnih skupnosti ter ostalih uporabnikov gozdnega prostora. V osrednjem, ravninskem delu GGE Žalec, kjer so poudarjene ekološke in socialne funkcije še posebej pogoste v celotnem pasu gozdov ob Savinji ter v vseh ostankih nižinskih, nekdanj hrastovih gozdov, je bilo gospodarjenje v smislu ohranjanja naštetih funkcij precej težje. Pri tem je bilo namreč poleg naravnih razmer potrebno upoštevati želje, potrebe in zahteve lastnikov gozdov na eni strani, na drugi strani pa interese in potrebe javnosti ter ostalih uporabnikov gozdnega prostora (kmetijstvo, urbanizacija, infrastruktura, energetika), na katerega navedeni deležniki v osrednjem delu enote izvajajo vse večji pritisk, njegov obseg pa se zaradi tega vse bolj manjša.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Primerjava razvoja površin in gozdnih fondov v GGE Žalec je prikazana za obdobje 1986–2026 po lastniških skupinah, ki so bile aktualne pri izdelavi posameznih načrtov.

5.1.1 Površina

Preglednica 49: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1986–2026

	Lastniška kategorija								Skupaj
	Zasebni		Državni		Lokalne skupnosti		Druge pravne osebe		
	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	
I. celoviti načrt (1986–1995)	2.856,69	83	591,85	17					3.448,54
II. celoviti načrt (1996–2005)	3.118,20	88	373,45	11	13,00	< 1	18,99***	1	3.523,64
III. celoviti načrt (2006–2015)	3.179,47	89	336,70	9	10,85	< 1	86,91***	2	3.613,93
IV. celoviti načrt (2016–2025)	3.191,72	90	345,79	10	16,28	< 1			3.553,79
V. celoviti načrt (2026–2035)	3.180,25	90	357,43	10	9,50	< 1	0	0	3.547,18

* državni gozdovi (SLP1), ** zasebni gozdovi, *** SLP 2

Spremembe površin pripisujemo krčitvam, zaraščanju in spremembam kriterijev za opredelitev gozda.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Spremljavo razvoja gozdnih fondov pred uvedbo celovitega načrtovanja je zaradi spreminjanja zajemanja površin in neenotnega urejevalskega obdobja otežena.

Preglednica 50/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za zasebne gozdove

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	2.856,69	99	89	185	2,50	2,60	5,10	14,9	10,9	25,9
1996	3.118,20	104	93	197	2,93	2,58	5,51	14,1	11,4	25,5
2006	3.179,47	122	122	244	3,36	3,21	6,57	23,9	23,6	47,5
2016	3.191,72	124	141	265	3,31	3,34	6,65	21,8	21,7	43,5
2026	3.180,25	140	162	302	3,44	3,51	6,95	29,3	35,0	64,3

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem sta se lesna zaloga in prirastek v zasebnih gozdovih povečala.

Preglednica 51/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za državne gozdove

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	265,27	126	80	206	3,50	2,60	6,10	18,1	9,4	27,5
1996	373,45	106	89	195	2,79	2,27	5,06	14,9	10,4	25,3
2006	336,70	123	117	240	3,46	3,04	6,50	25,9	22,0	47,9
2016	345,79	124	124	248	3,28	3,07	6,35	25,3	23,5	48,8
2026	357,43	119	134	253	2,91	2,73	5,64	25,0	28,5	53,5

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina državnih gozdov se je v zadnjem ureditvenem obdobju povečala za 3,4 %. Lesna zaloga je višja, medtem, ko se je prirastek znižal.

Preglednica 52/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2006 do 2026 za gozdove lokalnih skupnosti

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	10,85	105	137	242	2,84	3,75	6,59	11,2	21,6	32,8
2016	16,28	79	160	239	2,24	3,94	6,18	11,7	19,3	31,0
2026	9,50	94	216	310	2,25	4,37	6,62	15,3	36,7	52,0

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Zaradi večje spremembe v površini gozdov lokalnih skupnosti neposredna primerjava pred letom 2006 ni mogoča. Posledica sprememb v površini je posledica podrobnega izločanja podatkov, saj smo iz površin gozdov lokalnih skupnosti izločili površine linijskih parcel, ki potekajo skozi gozdove in večinoma predstavljajo javne poti.

Lesna zaloga in prirastek sta se v zadnjem ureditvenem obdobju povečala.

Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1986 do 2026 za vse gozdove

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1986	3.448,54	101	88	189	2,58	2,60	5,18	15,2	10,8	26,0
1996	3.523,64	104	92	196	2,91	2,53	5,44	14,1	11,2	25,3
2006	3.613,93	122	121	243	3,37	3,19	6,56	24,0	23,3	47,3
2016	3.553,79	124	139	263	3,30	3,32	6,62	26,1	25,9	52,0
2026	3.547,18	138	160	298	3,38	3,44	6,82	28,8	34,3	63,1

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek), **razvoj gozdnih fondov je prikazan samo za zasebne in državne gozdove

V GGE Žalec sta se lesna zaloga in prirastek v zadnjem ureditvene obdobju povečala.

Preglednica 54/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1986 – 2026

Lastniška kategorija	Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mace-sen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Zasebni gozdovi	1986	22	1	31	0	0	22	17	1	6	6
	1996	22	1	30	0	0	22	15	2	7	1
	2006	25	1	24	0	0	24	16	2	7	1
	2016	23	1	22	0	0	26	17	2	8	1
	2026	24	2	20	0	0	28	16	2	7	1
Državni gozdovi	1986	35	2	23	1	0	21	10	2	6	6
	1996	25	1	28	1	0	21	12	2	7	3
	2006	25	2	23	1	0	21	14	3	8	3
	2016	24	2	24	0	0	23	14	3	7	3
	2026	24	3	20	0	0	28	13	3	7	3
Gozdovi lokalnih skupnosti	2006	20	1	22	0	0	31	7	5	7	7
	2016	16	0	16	0	0	34	13	6	7	7
	2026	14	1	15	0	0	49	10	3	7	2
Skupaj	1986	23	1	30	0	0	22	16	1	7	7
	1996	22	1	30	0	0	22	14	2	8	1
	2006	25	1	24	0	0	24	16	2	7	1
	2016	23	2	23	0	0	24	16	2	7	1
	2026	24	2	20	0	0	28	15	2	7	1

Zaradi večjih sprememb lastniških kategorij gozdovi lokalnih skupnosti prikaz podatkov pred letom 2006 ni mogoč.

V GGE Žalec postopoma narašča delež bukke in malenkostno pada delež borov, medtem, ko v drevesni sestavi ostalih vrst ni zaznati večjih nihanj.

Preglednica 55/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	69	98	115	115	170	112	70	100	122	117	166	103	111
Listavci	97	87	110	129	164	115	96	85	107	127	172	105	133
Skupaj	84	92	112	122	166	114	82	92	114	122	169	104	122

Preglednica 56/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	64	69	93	121	178	100	64	73	104	133	177	92	103
Listavci	73	72	106	144	212	112	70	65	99	141	242	92	125
Skupaj	69	71	99	132	196	106	67	69	102	137	209	92	114

Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	68	95	112	115	170	111	69	97	120	119	166	102	110
Listavci	94	85	110	130	167	115	93	83	106	128	177	103	132
Skupaj	82	90	111	123	169	113	80	90	113	123	172	103	121

Indekse razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka prikazujemo za zasebne in državne gozdove, za gozdove lokalnih skupnosti pa ne, zaradi majhne površine in neprimerljivosti podatkov.

V zadnjem ureditvenem obdobju se je lesna zaloga iglavcev povečala za 11 %, listavcev pa za 15 %. Debelinski prirastek iglavcev se je povečal za 2 %, medtem, ko se je debelinski prirastek listavcev povečal za 3 %. Možni posek se je z novim ureditvenim načrtom skupno povečal za 21 % v primerjavi s predhodnim GGN.

Preglednica 58/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	440.669	493.976	934.646
Vrast	11.703	20.818	32.521
Prirastek	121.895	125.449	247.344
Sečnje	71.076	62.191	133.267
Mortaliteta	20.754	39.483	60.237
Pričakovana zaloga	482.437	538.569	1.021.007
Ugotovljena zaloga	489.541	566.097	1.055.638
% dejanska LZ/pričakovana LZ	101	105	103

Preglednico Kontrolni izračun lesne zaloge prikazujemo skupno za celotno GGE Žalec. Podatke o vrasti, prirastku, sečnji in mortaliteti smo pridobili z meritvami na SVP ter jih obračunali s pomočjo računalniškega programa xPI. Vrast predstavlja volumen dreves, ki so v prejšnjem desetletju prerasla meritveni prag 10 cm in je v preglednici predstavljena ločeno od prirastka. Povprečna desetletna vrast znaša 9,17 m³/ha (iglavci 3,31 m³/ha in listavci 5,86 m³/ha).

Iz preglednice je razvidno, da je pričakovana lesna zaloga nekaj nižja, kot je ugotovljena ob obnovi GGN. Malenkost višja lesna zaloga je bila ugotovljena tako pri iglavcih, kot pri listavcih. Do razlik v višini pričakovane in ugotovljene lesne zaloge prihaja zaradi številnih vzrokov, med njimi pa so najpomembnejši: spremembe v površinah gozdov, izkrcene, opuščene in novo izmerjene SVP.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev

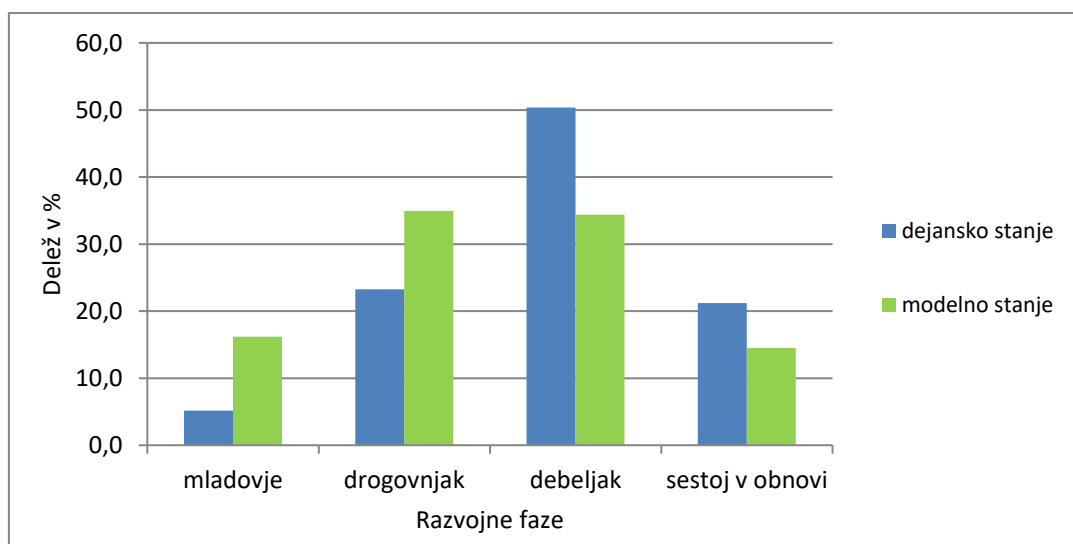
Ustrezno razmerje razvojnih faz oz. strukture sestojev je osnova za zagotavljanje trajnosti donosov v okviru lesnoproizvodne funkcije. Pri opisovanju sestojev smo evidentirali pretežno enodobno do skupinsko raznodobno zgradbo gozdov z razvojnimi fazami mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi.

Preglednica 59/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina (ha)	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina (ha)	Delež %	
Mladovje	173,87	5,2	18	543,76	16,18	-68,0
Drogovnjak	781,29	23,2	40	1.173,57	34,92	-33,4
Debeljak	1.692,31	50,4	39	1.154,62	34,36	46,6
Sestoj v obnovi	712,98	21,2	17	488,50	14,54	46,0
Skupaj	3.360,45	100,0	114			

* opomba: iz deleža razvojnih faz, za katere smo izvedli presajo trajnosti, smo izvzeli RGR Varovalni gozdovi

Za izračun modelnega razmerja razvojnih faz smo uporabili iste izhodiščne parametre, kot so bili uporabljeni ob pripravi GGN območja 2021–2030.

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Skupni model smo izračunali na podlagi tehtane aritmetične sredine po RGR, kot utež pa je bila uporabljena površina rastiščnogojitvenega razreda.

Povprečna neto proizvodna doba v enoti znaša 97 let (bruto 104 let), s pomladitveno dobo 17 let in učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 26 let, iz drogovnjaka v debeljak pa pri starosti 65 let. Debeljake se prične obnavljati povprečno pri starosti 104 let.

S primerjavo dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz ugotavljamo, da je razmerje razvojnih faz porušeno. Z vidika zagotavljanja trajnosti donosov je v GGE najbolj pereč primanjkljaj mladovij (370 ha) in drogovnjakov (392 ha), obratno pa imamo presežek debeljakov (538 ha) in sestojev v obnovi (224 ha). Stanje je posledica manj intenzivnega gospodarjenja v zasebnih gozdovih, predvsem v smislu slabega izvajanja načrtovanih pomladitvenih sečenj, ki so za vzdrževanje modelnega stanja nujno potrebne. V zasebnih gozdovih se sestoje obnavlja na premajhnih površinah.

Porušeno razmerje razvojnih faz bo zahtevalo v prihodnje intenzivne ukrepe, predvsem na področju obnove gozdov. Za izvedbo načrtovanih ukrepov je potrebno v prihodnje lastnike gozdov v večji meri motivirati za intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi. Povečan interes lastnikov, ki bodo pripravljene vlagati v gozdove in kvalitetna izvedba načrtovanih del, sta tako predpogoj za izboljšanje stanja gozdov v pogledu trajnosti donosov.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Primerjava dejanskega stanja gozdnih sestojev z modelnim oz. normalnim stanjem kaže, v kakšni meri so gozdovi trajno sposobni zagotavljati posamezne funkcije. V splošnem velja, da večji odkloni od naravnega stanja povzročajo znatno ogroženost trajnosti funkcij gozdov. Ohranjen gozd, z drevesno sestavo in zgradbo blizu naravne je cilj, ki je od naravnega stanja v sprejemljivem obsegu odklonjen zaradi zagotavljanja ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij.

Stanje populacij rastlinojedih parkljarjev v enoti je dobro usklajeno s stanjem gozdne vegetacije. Bistvenih sprememb v zadnjem desetletju ni zaznanih. Prehranski viri za rastlinojedo divjad so v veliki večini zagotovljeni. Mestoma se na manjših območjih pojavljajo poškodbe mladovij, ki pa ne predstavljajo pomembnejšega omejitvenega dejavnika naravne obnove gozdnih sestojev v enoti. Pri spremljavi vpliva divjadi na gozdni prostor je bilo ugotovljeno, da se pojavlja objedenost predvsem na plemenitih listavcih in jelki, vendar to nima zaznavnega vpliva na podaljšano preraščanje drevja v višje višinske razrede in se posledično ne posega v trajnostni vidik gozdov. Glede na premajhen delež mladovij v enoti so zgoraj navedene ugotovitve povsem sprejemljive za nadaljnji razvoj gozdov.

Izpostaviti je treba tudi neusklajeno stanje populacije divjega prašiča z okoljem, ki se odraža z razmeroma velikimi škodami na kmetijskih kulturah – pretežno travnikih in koruznih poljih. Sicer velja, da je njegova vloga v gozdovih izjemno koristna, z vidika pogojev za naravno pomlajevanje drevesnih in grmovnih vrst. Omeniti velja tudi težave populacij male poljske divjadi, ki se v zadnjih desetletjih žal ne morejo stabilizirati v odnosu do naravnih pogojev. Še naprej se zaznava majhne gostote poljskega zajca. Fazan in poljska jerebica v enoti nista več prisotna. Vzrokov za trenutno stanje je več, od rabe prostora, kmetijstva, prometa, sprememb v okolju, vse do prekomernega vpliva malih zveri in drugih plenilcev.

Z vidika zagotavljanja gozdnogojitvenih ciljev je trajnost nekaterih funkcij gozdov ogrožena tudi zaradi neuravnoteženega razmerja razvojnih faz. Slednje se kaže predvsem v zasebnih gozdovih, kjer je preveč debeljakov in sestojev v obnovi in premalo mladovij in drogovnjakov. Odkloni od naravnega stanja so tu najizrazitejši. Posameznim funkcijam, predvsem iz skupine socialnih (npr. turistična, rekreacijska, higiensko-zdravstvena) ter delno ekoloških funkcij (npr. funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), stanje z večjim deležem odraslih sestojev kratkoročno sicer ustreza, vendar je z vidika lesnoproizvodne funkcije (trajnost donosov lesa) neugodno.

Trajnost funkcij gozdov je odvisna tudi od realizacije načrtovanih ukrepov – gojitvenih in varstvenih del in možnega poseka. Vsa ta dela predvsem v zasebnih gozdovih niso bila opravljena pravočasno in v načrtovanem obsegu.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Večnamensko gospodarjenje z gozdovi, zasnovano na načelih varstva okolja in naravnih vrednot ob sočasnem trajnem in optimalnem delovanju gozdnih ekosistemov ter zagotavljanju vseh funkcij gozda je osnova za načrtno gospodarjenje z gozdovi v območju GGE Žalec. Dolgoročni cilji prihodnjega dela, ki so poleg naravnih danosti GGE usklajeni tudi s cilji celotnega celjskega GGO, so tako:

- Proizvodnja lesa; pod ta cilj štejemo zaposlitve v gozdarskem in lesarskem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost) in proizvodnjo visoko kakovostnega lesa v stabilnih gozdovih, z uravnoteženim razmerjem razvojnih faz. Potrebna je krepitev sestojnega in rastiščnega potenciala predvsem v pogledu produkcije lesa višje kakovosti, še posebej na najproduktivnejših rastiščih.
- Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; pod ta cilj štejemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij. Negovati in ohranjati gozdove, ki so sposobni blažiti klimatske ekstreme in negativne vplive emisij, hrupa, prahu in žarčenja v okolici poseljenih območij.
- Ohranjanje voda; pod ta cilj štejemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin. Potrebno je preprečevanje poslabšanja ekološkega in kemijskega stanja voda – ohranjanje dobrega stanja.
- Varovanje pred naravnimi nesrečami, pod ta cilj štejemo varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. poplave, snežni in zemeljski plazovi, podori).
- Čiščenje zraka in regulacijo klime, pod ta cilj štejemo ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.
- Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; pod ta cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti) ter načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi. Cilj je poudarjen ob gozdnih učnih poteh.
- Zagotavljanje ponorov ogljika; pod ta cilj štejemo zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika. Z zagotavljanjem ponorov ogljika pripevamo k blaženju klimatskih sprememb.
- Rekreativna in turizem; pod ta cilj štejemo omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti ter pospeševanje trajnostnega turizma.
- Lov in dohodek od lova; pod ta cilj štejemo poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofej in divjačine.
- Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; pod ta cilj štejemo izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.
- Estetski videz krajine; pod ta cilj štejemo oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.
- Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi).

Dolgoročni gozdnogojitveni cilji (ciljno razmerje drevesnih vrst, ciljno razmerje razvojnih faz, ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst, ciljna in končna lesna zaloga) so s številkami bolj konkretno opredeljeni po posameznih RGR.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gospodarjenje z gozdovi mora v območjih, kjer so izražene potrebe po zagotavljanju posameznih funkcij gozdov, upoštevati tudi specifične usmeritve za posamezne funkcije.

Na delih enote, kjer ekološke funkcije niso zelo izražene je potrebno debelejše debeljake intenzivno uvajati v obnovo. Predčasno uvajamo v obnovo tudi poškodovane debeljake in debeljake slabe kakovosti. S primerno jakostjo svetlitvenih in pomladitvenih sečenj je potrebno omogočiti naravno pomlajevanje rdečega bora, gradna in plemenitih listavcev. V sestojih v obnovi, kjer je podmladek ustrezne zasnove in sestave, zaključimo z obnovo in pričnemo z intenzivno nego mladovja. V letvenjakih in tanjših drogovnjakih na bogatih rastiščih z dobro do bogato zasnovo je potrebno dosledno izvajati prva in druga redčenja. Dosledno je potrebno izvajati tudi izbiralna redčenja v drogovnjakih in tanjših debeljakih dobre do bogate sestojne zasnove oz. kakovosti. Potrebno je krepiti lesno zalogo v tanjših debeljakih odlične in prav dobre kakovosti na bogatih rastiščih. Drogovnjake slabe kakovosti in na ekstremnih rastiščih prepustimo naravnemu razvoju.

Gozdovi GGE Žalec so združeni v posamezne RGR-e. Pri pregledu stanja razvojnih faz po RGR-ih, kot tudi v pogledu celotne GGE je razvidno neusklajeno razmerje razvojnih faz. Pri usmerjanju razvoja gozdov zaradi usklajevanja tega razmerja je potrebno v večji meri upoštevati tudi posamezne krajevno izražene povečane potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov.

Razporeditev dejavnosti v prostoru mora poleg lastnikov gozdov in prebivalstva dosledno upoštevati še živalsko komponento gozda. Tako je predvsem z razporejanjem dejavnosti v prostoru potrebno zagotoviti tudi mirne cone za divjad.

Nove tehnologije, s katerimi se predvideva izvajanje del v gozdu in v gozdnem prostoru, je potrebno pred samim konkretnim delom preveriti glede na vplive naravnih danosti in dejanske potrebe.

Sodelovanje z ostalimi souporabniki prostora, kamor lahko deloma prištevamo tudi izobraževalne dejavnosti, mora v prihodnje slediti cilju zajemanja čim širšega kroga prebivalstva. Pri tem velja, kjer je le mogoče, zlasti pa pri seznanjanju in informiranju, upoštevati načelo interdisciplinarnosti, kjer v procese ne vključujemo samo gozdarstva. Potrebno je izvajati aktivnosti za usposabljanje lastnikov gozdov za potrebe izvajanja del v gozdovih.

Pri ohranjanju sedanjega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 ne gre za ukrepe samo znotraj meja območja Nature 2000, temveč tudi širše. Poleg dejanskim razmeram prilagojenega izvajanja ukrepov, določenih na podlagi usmeritev s področja naravovarstva (glej priloge) je smiselno izvajati tudi ukrepe, ki ne izhajajo neposredno iz smernic, imajo pa pozitiven vpliv na kvalifikacijske vrste. Pri tem pa je vseskozi potrebno obravnavati okolje celostno – torej ne samo zgolj z vidika posamezne vrste ali habitatnega tipa, temveč tudi ostalih akterjev v prostoru. Smisel glavne usmeritve pri izvajanju teh ukrepov je, da nobena vrsta ali habitatni tip ne sme biti pospeševan na račun škode druge vrste.

Sonaravno usmerjeno gospodarjenje z gozdovi je razvidno iz načrtovanih ukrepov s področja gojenja gozdov. Glavna usmeritev gojenja gozdov mora biti oblikovanje sestojev naravne drevesne sestave, obnova sestojev pa mora v pretežni meri potekati na naraven način. Nego mladega gozda je v kar največji meri potrebno izvajati s pomočjo nadstojnega drevja, v kolikor to dopušča zmes drevesnih vrst mladega gozda. Končni posek ne sme poškodovati že izoblikovanega mladovja.

V mladovjih je potrebno okrepiti izvajanje negovalnih del.

Ohranjanje obstoječih sestojnih zasnov in obstoječe mešanosti drevesnih vrst kljub morebitnem odklonu od naravnega stanja je sprejemljivo povsod tam, kjer ne poslabšuje rastišča, obenem pa ni nevarnosti po pojavu kalamitet, ki bi znatno poslabšale zdravstveno stanje gozda. V kar največji meri pa se je potrebno izogibati oblikovanju čistih smrekovih sestojev.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

➤ *Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev*

V odsekih, kjer funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev določa način gospodarjenja, so dovoljeni le gozdnogospodarski ukrepi, ki krepijo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (sečnja težkih dreves, sečnja za oblikovanje stabilnih sestojev) ter sanitarne sečnje v primeru ujm, rastlinskih bolezní ali množičnega pojava škodljivcev.

V odsekih, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Kjer razmere dopuščajo je smiselna uporaba spravila z žičnico. Na splošno lahko rečemo, da moramo vse ukrepe, ki jih izvajamo v gozdu, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah se nanašajo na celotni gozdni prostor. Ogrožena območja po Zakonu o vodah so prikazana na karti 7 prostorskega dela, po slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

V GGE Žalec ni plazovitih območij.

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja so prikazana na Karti 7, prostorskega dela, oziroma podrobneje na spletnem pregledovalniku Atlas voda. Načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,

- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetroolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

➤ **Usmeritve za hidrološko funkcijo**

Na površinah, kjer se pojavlja hidrološka funkcija, je potrebno strogo spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Pri gospodarjenju (sečnja, spravilo, gojitvena dela) z gozdovi je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (bio olja, prepoved uporabe kemičnih snovi ...) in naravi neoporečne stroje. Podaljševati je potrebno proizvodno in pomladitveno dobo. Gozd na teh območjih naj bo skupinsko raznodoben s čimbolj naravno drevesno sestavo. V neposredni okolici vodnih virov se je potrebno izogibati velikopovršinskim posegom v gozd, ki bi lahko potencialno spremenili izdatnost vodnega vira.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-

1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člen ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo prve stopnje je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.) ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je potrebno redno sodelovanje s službo, pristojno za vode in z upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Pri načrtovanju posegov na vodah in priobalna zemljišča je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Na območju so načrtovana nekatera vodovarstvena območja: Podlog, Jedert, Ponikva, Podkraj, Prelska, Loke 1 in Loke 2. V kolikor se v času veljavnosti načrta vodovarstveno območje sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o vodovarstvenih sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetje ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS, št. 25/16) ureja območje za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca, ki zajema Mestno občino Celje, občine Hrastnik, Laško, Polzela, Prebold in Žalec. Notranja območja se

podrobneje delijo na najožja vodovarstvena območja z najstrožjim režimom, ožja območja in širša vodovarstvena območja z milejšim vodovarstvenim režimom. Na območju zajetij je prepovedano odlaganje odpadkov, uporaba gnojil, soljenje utrjenih površin zunaj urejenega območja odvajanja padavinske odpadne vode in parkiranje vozil, razen če gre za dejavnosti za javno oskrbo prebivalcev s pitno vodo. Na notranjih območjih je v gozdu prepovedan vnos zemeljskega izkopa, umetno pripravljene zemljine ali polnila, določenih v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov, če gre za vnos v gozd. Na notranjih območjih je dovoljeno pogozdovanje in obnova gozda s saditvijo oziroma setvijo. Pred začetkom del na najožjih vodovarstvenih območjih je treba o tem obvestiti izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe za oskrbo s pitno vodo. Na notranjih območjih se lahko izvajajo dela v gozdovih v skladu s predpisi o varstvu gozdov. Pred sečnjo in spravi lesa z mehanizacijo je potrebno na najožjih vodovarstvenih območjih o tem obvestiti izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe za oskrbo s pitno vodo. Na notranjih območjih je potrebno vodno soglasje za gradnjo gozdnih cest in grajenih vlak.

Odlok o varovanju pitne vode na območju Mestne občine Velenje zajema vodovarstvena območja, ter njihove ukrepe za zavarovanje vodnih virov v zaledju zajetij in črpališč. Vodovarstveno območje mora biti zavarovano pred onesnaženjem z vodovarstvenimi conami. V vplivnem območju je prepovedano graditi objekte, ki zmanjšujejo količino in kvaliteto zaloga pitne vode.

Karta P7: Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

➤ **Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti**

V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Potrebno je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Na prvi stopnji je funkcija opredeljena tudi na območju zimovališč za srnjad. V obdobju od 1. decembra do 31. marca izvajanje gozdnogospodarskih del v zimovališčih rastlinojede parkljaste divjadi praviloma ni dopustno. Zimske sečnje drevja in grmovja se poslužujemo v primerih, kadar želimo povečati količino naravne hrane, predvsem ob nastopu visokega snega. S tem prav tako zmanjšamo krmljenje in objedenost mladja ter varujemo sestoje, saj ne koncentriramo rastlinojede parkljaste divjadi zgolj na eno območje. Prav tako je priporočena zimska sečnja dreves obraslih z bršljanom, z namenom izboljšanja prehranskih razmer rastlinojede divjadi.

Tu je treba ukrepanje prilagoditi tako, da se srnjadi pozimi ne vznemirja.

Na območjih Natura 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da se ne izvaja poseganje oziroma opravljanje dejavnosti oziroma je le-to v čim manjši možni meri v obdobjih, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,

- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov. Konkretne varstvene usmeritve za navadnega koščaka so navedene v poglavju 12.1.12 Konkretne in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljaljskimi conami.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

➤ **Usmeritve za klimatsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno klimatsko funkcijo pospešujemo skupinsko raznodobno zgradbo in razmerje drevesnih vrst, ki naj strmi naravni zasnovi. Na gozdnem robu naj se ohranja stabilno drevje. Več pozornosti je potrebno posvetiti posameznim obmejkom in manjšim gozdnim površinam. Ohranjamo sklenjene gozdne površine kot zaščito pred vetrom. V primeru oblikovanja preseka, te ne smejo potekati v smeri prevladujočih vetrov. Ob naseljih je potrebno gozdne robove oblikovati, kot zaprte gozdne robove s postopnim prehodom grmovnic do višjega drevja. Vsi ostali posegi v gozdni prostor naj zagotavljajo tako stabilen sestoj, kot tudi stabilen gozdni rob.

➤ **Usmeritve za higiensko-zdravstveno funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo je potrebno ohranjati in pospeševati strukturno in vrstno pestrost ter pospeševati naravno drevesno sestavo. Z izbiralnimi redčenji je potrebno povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov. Oblikovanje gozdnega roba v zaprti obliki je pomembno na vseh površinah s poudarjeno funkcijo.

➤ **Usmeritve za zaščitno funkcijo**

V gozdovih, kjer zaščitna funkcija določa način gospodarjenja, je potrebno izsekati težka, nagnjena ali kako drugače nevarna drevesa nad cesto in nad objekti. Pomladitvene sečnje in končni poseki naj potekajo na majhnih površinah s poudarkom na pospeševanju naravne drevesne sestave. V gozdovih, kjer sta na prvi stopnji poudarjenosti varovalna in zaščitna funkcija, izvajamo samo sanitarne sečnje in sečnjo nevarnih dreves. Sečnjo izvajamo tako, da drevje podiramo diagonalno na smer padnice terena ter pri poseku puščamo visoke panje. S tem varujemo objekte pred padajočim kamenjem.

V gozdovih, kjer se zaščitna funkcija pojavlja na drugi stopnji poudarjenosti je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla, je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Smiselna je uporaba spravila z žičnico.

➤ **Usmeritve za obrambno funkcijo**

Obrambno funkcijo imajo gozdovi, ki varujejo zemljišča in objekte, ki so pomembni za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost organov Republike Slovenije ter gozdovi, ki varujejo črpališče pitne vode. V gozdovih, kjer je poudarjena obrambna funkcija naj bo ukrepanje malopovršinsko. V okolici vojaških objektov naj ZGS na pobudo upravljavca vojaškega objekta označi drevesa za posek in določi ukrepe, ki morajo biti izvedeni.

➤ **Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo**

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je potrebno podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let), obnova sestojev pa naj bo postopna in malopovršinska. V sestojih je potrebno pospeševati vrstno pestrost ter ohranjati posamezna debela ali vizualno zanimiva drevesa, vendar ne na račun stojnosti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Po potrebi naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev. Čas izvajanja del v gozdu (razen v primeru

sanitarnih sečenj) moramo prilagoditi času, ko je obiskovalcev manj. Takrat je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost.

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno izvajati enake ukrepe kot na 1. stopnji poudarjenosti, vendar je režim blažji s funkcijama prilagojenim gospodarjenjem. Tudi na drugi stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

➤ **Usmeritve za poučno funkcijo**

Ob gozdnih učnih poteh, je potrebno pospeševati vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost gozdnega ekosistema, ohranjati estetsko zanimiva drevesa in grmovnice. Gospodarjenje z gozdom naj bo malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let). Po sečnji in spravilu je potrebno izvajati popoln gozdni red in vzpostaviti vsaj prvotno stanje poti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Ob poteh se lahko v vrzelih dosadijo manjšinske drevesne vrste, ki bodo učne poti popestrile.

Podobne usmeritve naj veljajo za gozdove ob šolah, ki so poudarjeni na drugi stopnji.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot**

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot je potrebno upoštevati varstvene usmeritve ZRSVN (podrobnejše in konkretne usmeritve so navedene v poglavju Priloge).

Z naravnimi vrednotami je potrebno ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali dejavnosti, pri čemer je potrebno upoštevati naslednje splošne usmeritve:

- pri gradnji vlak, cest ali kakršnihkoli drugih objektov v neposredni bližini ali na objektih naravnih vrednot, ki so navedeni v poglavju 2.2 Socialne funkcije, je potrebno pridobiti mnenje oz. soglasje pristojnih služb (ZRSVN, MNVP);
- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti se posegi izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti se posegi izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti s posegi ne poslabšujemo življenjskih razmer rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;
- na ekosistemski naravni vrednoti ne spreminjamo kvalitete ekosistema ter naravnih procesov v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Podrobnejše varstvene usmeritve za naravne vrednote so navedene v poglavju 12.1.5. Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine**

Ohranjena kulturna dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

Splošne usmeritve za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru:

- v območjih dediščine velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine;
- pri enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (cerkve, gradove, grajske ruševine ipd.), kjer je prepovedano urejanje novih gozdnih vlak ter izsekovanje drevnine. Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino;

- na območjih spomenikov in v njihovih vplivnih območjih je potrebno ohraniti primarno oblikovanost prostora ter prilagoditi način gospodarjenja krajinski kvaliteti ambientov: ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture itd.). Dovoljeno je izbiralno redčenje drevja, končni poseki so nesprejemljivi. Prepovedani so tudi drugi večji negativni posegi v gozdu: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste. Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so negativni vplivi na varovane enote KD minimalizirani;
- o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito dediščine;
- v primeru sanitarnega poseka (primeri, ko so ogrožena življenja ljudi in premoženje) je možna strokovna odstranitev drevnine pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS.

Pri vseh enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (npr. cerkve, grajske ruševine ipd.). Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino.

V območjih dediščine zato velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. To pomeni, da se oblikovanost prostora v širšem območju enot in območij kulturne dediščine v čim večji meri ohranja. Gozdne zaplate in robovi se ohranjajo in ustrezno vzdržujejo. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd - poseki drevja, kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;
- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Izraba prostora je podrejena ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika;
- na zavarovanem območju arheoloških najdišč je potrebno gospodarjenje z gozdom prilagoditi tako, da posegi v zemeljske plasti ne bodo potrebni oziroma se omejujejo na ukrepe, ki ne zahtevajo posegov v zemeljske plasti (posegi v zemeljske plasti so zlasti gradnja vlak in gozdnih cest ter odstranitev dreves s koreninskim spletom);
- izraba prostora je podrejena ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika (prepovedano je terasiranje, golosek, uporaba drč za odstranjevanje hlodovine; le-ta naj se izvaja z odvozom in ne z izvlečenjem lesa; po možnosti v zimskih mesecih, ko je zemljina zmrznjena in je s posegi povzročena manjša škoda, ipd.);

- znotraj varovanih območij je prepovedano postavljanje objektov trajnega ali začasnega značaja - vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo - ter izvedba novih gozdnih poti in/ali cest;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so tla zamrznjena in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;
- pri kakršnihkoli sečnjah na arheoloških najdiščih odstranitve koreninskega sistema zaradi varstva arheoloških ostalin ni dovoljena, dovoljeno pa je odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami ali z razžaganjem/razsekavanjem.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenile njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča,

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki

izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;

- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Varstveni režim za registrirano naselbinsko dediščino:

V območjih naselbinske dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov naselja),

- odnosi med posameznimi stavbami in odnos med stavbami ter odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja ali njegovega dela,
- podoba naselja ali njegovega dela v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, namembnost in kapaciteta objektov, ulične fasade),
- oprema in uporaba javnih odprtih prostorov in
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Varstveni režim za registrirano stavbno dediščino:

V območjih stavbne dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti);
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova;
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objektov in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli);
- funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora;
- sestavine in pritikline;
- stavbno pohištvo in notranja oprema;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin in lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin);
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah);
- celovitost dediščine v prostoru;
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Varstveni režim za registrirano vrtno-arhitekturno dediščino:

V območjih vrstnoarhitekturne dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze);
- grajene in oblikovane sestavine (grajene strukture, vrtna oprema, likovni elementi);
- naravne sestavine (rastline, vodni motivi, relief);
- podoba v širšem prostoru oziroma donos dediščine z okolico (ohranjanje prepoznavne podobe, značilne, zgodovinsko pogojene in utemeljene meje);
- rastišče, z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin;
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Varstveni režim za registrirano arheološko najdišče:

Arheološka najdišča se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake;
- poglobljati morsko dno in dna vodotokov in jezer;
- ribariti z globinsko vlečno mrežo in se sidrati;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;
- postavljati in graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma so dovoljeni posegi v arheološka najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč:

- če ni možno najti drugih rešitev;

- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo.

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo.

Varstveni režim za registrirano memorialno dediščino:

V območjih memorialne dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- avtentičnost lokacije;
- fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Posegi v kulturno dediščino:

Za vse posege v enote kulturne dediščine je potrebno predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom (gozdnogojitvenim načrtom). Sanitarna sečnja, izbiralno redčenje, strokovno spravilo in odvoz drevnine iz gozda pa morajo potekati pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine in spomenikov, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Ohranjena kulturna dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

Splošne usmeritve za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru

Pri vseh enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (npr. cerkve, grajske ruševine ipd.). Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino.

V območjih dediščine zato velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. To pomeni, da se oblikovanost prostora v širšem območju enot in območij kulturne dediščine v čim večji meri ohranja. Gozdne zaplate in robovi se ohranjajo in ustrezno vzdržujejo. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd - poseki drevja, kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdnim prostorom na območjih arheoloških najdišč:

- Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Izraba prostora je podrejena ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika.
- Na zavarovanem območju arheoloških najdišč je potrebno gospodarjenje z gozdom prilagoditi tako, da posegi v zemeljske plasti ne bodo potrebni oziroma se omejujejo na ukrepe, ki ne

zahtevajo posegov v zemeljske plasti (posegi v zemeljske plasti so zlasti gradnja vlak in gozdnih cest ter odstranitev dreves s koreninskim spletom).

- Izraba prostora je podrejena ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika (prepovedano je trasiranje, golosek, uporaba drč za odstranjevanje hlodovine; le-ta naj se izvaja z odvozom in ne z izvlečenjem lesa; po možnosti v zimskih mesecih, ko je zemljina zmrznjena in je s posegi povzročena manjša škoda, ipd.).
- Znotraj varovanih območij je prepovedano postavljanje objektov trajnega ali začasnega značaja - vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo - ter izvedba novih gozdnih poti in/ali cest.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so tla zamrznjena in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.
- Pri kakršnihkoli sečnjah na arheoloških najdiščih odstranitev koreninskega sistema zaradi varstva arheoloških ostalin ni dovoljena, dovoljeno pa je odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami ali z razžaganjem/razsekavanjem.

Za vse posege v enote kulturne dediščine je potrebno predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom (gozdnogojitvenim načrtom), sanitarna sečnja ter izbiralno redčenje ter strokovno spravilo in odvoz drevnine iz gozda pa morajo potekati pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine in spomenikov, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezne objekte kulturne dediščine se nahajajo v poglavju 12.1.14 Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine.

➤ **Usmeritve za estetsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno estetsko funkcijo je pri gospodarjenju potrebno težiti k naravni drevesni sestavi, k pestremu gozdnemu robu, naravnemu pomlajevanju in k ukrepom na manjših površinah (predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih). Estetska funkcija gozda zahteva pri gospodarjenju namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

➤ **Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin**

Za zagotavljanje pogojev za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin postavljanje posebnih usmeritev ni potrebno, saj so le te že zajete deloma v preostalih funkcijah, deloma pa v splošnih usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi. V območju pojavljanja te funkcije je potrebno upoštevati določila in postopke, ki so opredeljeni v čebelarskih redih. Ker gre za specifične usmeritve, ki niso posebej povezane z gospodarjenjem z gozdovi, jih na tem mestu posebej ne navajamo.

Semenskih objektov v GGE Žalec ni.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali

Dolgoročne usmeritve za upravljanje s prostoživečimi živalskimi vrstami v GGE Žalec temeljijo na trajni ohranitvi vseh avtohtonih vrst in njihovih habitatov. Pri divjadi je pomembno hkrati zagotavljati še lovsko upravljavske cilje, ki vsebujejo njihovo trajno rabo z lovom. Večina navedenih usmeritev v GGE Žalec je implementirana v dolgoročnih ter dvoletnih lovsko upravljavskih načrtih za Savinjsko Kozjansko in Kamniško Savinjsko LUO. Upravljanje z divjadjo in njihovimi življenjskimi okolji temelji na optimalnem zagotavljanju odnosov med gozdnim ter kmetijskim prostorom in divjadjo oz. ostalimi živalskimi vrstami v tem okolju. Dolgoročno naj se zagotavlja ohranjanje biotske pestrosti gozdnega ekosistema v pogledu trajnosti in mnogonamenskosti. Nenehno je treba težiti k vzpostavitvi naravne drevesne sestave in modelnih razmerij gozdnih sestojev v pogledu trajnosti. Z vidika prehranskih razmer za divje živali naj se posebno pozornost posveča stanju gozdov v mlajših razvojnih fazah, ki

predstavljajo pomemben prehranski vir za rastlinojede parkljarje. Gospodarjenje z gozdovi naj se kolikor je mogoče prilagaja življenjskim ciklusom posameznih živalskih vrst (sečnja v zimskem času, prilagojeno gospodarjenje v mirnih conah, ohranitev posameznih dreves za duplarje, časovno prilagojena gradnja infrastrukture, omejitev pri posegih v gozdni prostor, usmerjanje socialnih funkcij, sadnja plodonosnih vrst, gojitvena in varstvena dela v jesenskih mesecih itn.). Pri ukrepih naj se vzdržuje primerno strukturiran gozdni rob in zagotavlja ustrezen delež travnikov ter pašnikov v gozdni krajini. Kolikor je mogoče, naj se v okolju divjadi ohranja oz. vzdržuje gozdne ostanke, remizne površine, mejice, grmišča, posamična drevesa, kaluže, obvodne biotope, mokrišča in ostale, posameznim vrstam pogojene habitate. Slednje naj se zagotavlja v sodelovanju s kmetijskimi in naravovarstvenimi organizacijami. Na območjih, ki so v smislu zagotavljanja bivalnih pogojev za divje živali osiromašena (npr. večji kmetijski kompleksi) naj se oblikuje zgoraj navedene strukture.

Z namenom zmanjšanja neželenega vpliva rastlinojede divjadi v gozdovih je treba z lovsko upravljavskimi in gozdnogospodarskimi ukrepi zagotavljati okolju sprejemljiv vpliv divjadi na naravne vire in s tem zagotavljati dolgoročno stabilnost ekosistemov. Na območjih, kjer je vpliv rastlinojede divjadi izrazitejši, je smiselno mladje ustrezno zaščititi z mrežami, tulci in premazi. Vnos energije v ekosistem s krmljenjem se mora racionalno izvajati in sicer na način, ki ima minimalni vpliv na populacijska nihanja divjadi. Pomemben vzvod za doseg porušenega ravnovesja med gozdom in divjadjo je strukturno in številčno ustrezna regulacija rastlinojedih parkljarjev, divjega prašiča in ostale divjadi. Z namenom racionalnega in strokovnega izvajanja lova se je potrebno prvenstveno posluževati privabljajalnih krmišč (za divjega prašiča), ki se smejo zalagati v skladu z določili lovskih načrtov.

Zaradi vse večjega obsega človekovih aktivnosti v okolju (pohodništvo, rekreacijske dejavnosti, nabiralništvo, vožnja z motornimi vozili, kolesarstvo itn.) je potrebno uporabnike in lastnike zemljišč ustrezno opozarjati na neželene vplive tovrstnih dejavnosti.

Optimalna izvedba zastavljenih usmeritev bo možna s tesnim sodelovanjem med lastniki zemljišč, lokalnimi organizacijami, kmetijci, upravljavci lovišč in gozdarji. Zelo pomembno je nenehno osveščanje javnosti o pomenu usmerjanja naravnih procesov za dolgoročno ohranjanje vseh ekosistemov v enoti, ki skupaj prispevajo k ohranitvi in trajnem zagotavljanju biodiverzitete okolja.

6.2.4 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

Splošne usmeritve za požarno varnost gozdnega prostora so:

- v gozdu je prepovedano kuriti, razen zaradi uničevanja podlubnikov na za to urejenih kuriščih, ki morajo biti obdana z negorljivim materialom, prostor okoli kurišč pa mora biti očiščen vseh gorljivih snovi;
- v primeru razglašene velike oz. zelo velike požarne ogroženosti v naravnem okolju je vsakršno kurjenje, sežiganje oz. uporaba odprtega ognja prepovedana;
- ob kurjenju v naravnem okolju izven gozda morajo biti kurišča od gozdnega roba oddaljena vsaj 50 metrov, potrebno je zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja ali sežiganja. Po končanem kurjenju ali sežiganju je potrebno pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom;
- ob povprečni hitrosti vetra večji od 6 m/s ali ob sunkih vetra močnejših od 10 m/s je potrebno prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj;
- zagotovljena mora biti prevoznost gozdnih prometnic, še posebej v sušnih mesecih;
- ob usmerjanju gospodarjenja z gozdovi je potrebno ohraniti dostopnost do virov vode za gašenje požara, posebej pa do obstoječega hidrantnega omrežja v celotni GGE Žalec.

Pri kurjenju, sežiganju ali uporabi odprtega ognja v naravnem okolju se ne sme uporabljati gorljivih tekočin ali materialov, ki pri gorenju razvijajo močan dim ali strupene pline oziroma so kako drugače škodljivi za okolje.

Pri gospodarjenju z gozdom in gozdnim prostorom je potrebno upoštevati vsa ostala določila Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14), ki se nanašajo na gozd in gozdni prostor.

6.2.5 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic

Klasična sečnja

Zaradi majhne posesti predvidevamo, da bo v prihodnje v GGE Žalec še vedno prevladovala klasična sečnja z motorno žago. Koncentracij poseka razen v primerih večjih ujm ali krčitev gozdov, ki bi omogočale strojno izvedbo sečnje, ne predvidevamo. V GGE Žalec zasledimo tri večja vodovarstvena območja, kjer je potrebna prilagojena izvedba sečnje z uporabo biološko razgradljivih olj. Vodovarstvena območja so razvidna iz uradnih pregledovalnikov in na pregledni karti funkcij gozdov.

Osnovne usmeritve za izvajanje sečnje so tako:

- zaradi pomena gozdnih površin za zagotavljanje virov pitne vode ter ostalih ekoloških funkcij naj se praviloma pri sečnji uporabljajo biološko razgradljiva olja. Na površinah, kjer niso opredeljena vodovarstvena območja, je uporaba biološko razgradljivih olj priporočljiva;
- izvajanje varnega dela in uporaba osebne varovalne opreme. Pri usmerjanju del v gozdovih je v okviru gozdarskega svetovanja potrebno lastnike opozarjati tudi na nevarnosti pri delu v gozdu. V kolikor pa lastniki niso veščji dela z motorno žago, jih je potrebno pozvati, da naj za izvedbo sečnje in spravila raje najamejo usposobljenega izvajalca. Lastnike je potrebno tudi pozvati k udeležbi na tečajih varnega dela z motorno žago in varnega dela s traktorjem;
- čas sečnje mora biti prilagojen stanju gozdov, pri čemer opozarjamo na upoštevanje optimalnega časa za izvedbo. V mlajših razvojnih fazah je priporočljivo, da se tako večina dela opravlja pozno jeseni ali pozimi, saj se s tem zmanjša delež poškodb na preostalem drevju;
- glede na stanje na terenu ter stanje sestojev ocenjujemo, da je pri spravilu lesa še vedno najprimernejša sortimentna metoda sečnje. Poldebelna ali drevesna metoda sta sprejemljivi samo v primeru končnega poseka na slabše pomlajenih ali nepomlajenih površinah (premena, umetna obnova) ali v primeru sanacije ujm. Uporaba poldebelne ali celo drevesne metode z namenim strojne obdelave na začasnih deponijah lesa je v večini primerov manj primerna;
- v strmih pobočjih s plitvimi tlemi je potrebno posek usmerjati tako, da so kar najmanjše poškodbe gozdnih tal zaradi same sečnje, kot tudi kasnejšega spravila;
- več pozornosti pri izdaji upravnih odločb za klasično sečnjo je potrebno posvetiti doslednem predpisovanju pogojev za izvedbo sečnje (čas izvedbe, način izvedbe, posebna potrebna varovanja preostalih površin). Poškodbe na listavcih pri redčenjih imajo lahko namreč znaten pomen pri razvrednotenju lesa izbrancev.

Zaradi spremljave tako izvajanja same sečnje in spravila, kot tudi ugotavljanje učinka predpisanih ukrepov bo potrebna dosledna kontrola sečišč. V zvezi s tem predpisujemo naslednje usmeritve:

- na sečiščih je potrebno izvajati sprotno kontrolo in to večkrat v času izvajanja sečnje. Posebej to velja za večja sečišča (nad 100 m³ lesne mase), dosledno za sečišča s smreko in za sečišča na pobočjih, kjer je opredeljena velika verjetnost pojavljanja plazov oziroma srednja verjetnost pojavljanja plazov. Že med samim izvajanjem dela je potrebno podati usmeritve in zahteve za korekcijo dela, v kolikor je to potrebno. Praviloma naj se navodila ali usmeritve podajo pisno;
- kontrola izvedbe vseh sečišč varstveno sanacijskih sečenj je obvezna ne glede na velikost posameznega sečišča;
- v primeru neustreznega izvajanja sečnje je potrebno pristopiti k odpravi nepravilnosti, po potrebi tudi z izdajo ustrezne dodatne upravne odločbe;
- v primerih, kjer izvajalci tudi po izdanih opozorilih ali celo upravni odločbi, s katero jim je naložena določena obveznost, povezana s korektnim izvajanjem dela, nadaljujejo z neustreznim izvajanjem dela, je obvezno takojšnje obveščanje pristojne inšpekcije glede ugotovljenih nepravilnosti.

Strojna sečnja

GGE Žalec ima glede na konfiguracijo terena sicer veliko površin, kjer bi bila primerna strojna sečnja, vendar gre večinoma za majhno gozdno posest in posledično majhne koncentracije poseka. Zato je strojna sečnja primerna predvsem na območjih, kjer se pojavljajo večje poškodbe sestojev ali kjer gre za posege na večjih gozdnih površinah zaradi različnih razlogov, kot so kmetijske krčitve ali

krčitve za stavbna zemljišča. Pri morebitni odločitvi za strojno sečnjo in pri samo izvedbi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izbiro stroja je potrebno prilagoditi debelini drevja ter vrsti sečnje. Vsekakor mora veljati pravilo, da v redčenjih vstopamo z manjšimi stroji, za končne poseke ali celo varstveno sanacijske sečnje pa lahko uporabimo tudi večje stroje, v kolikor gre za odstranitev celotnega sestoja. Pred izbiro stroja je potrebno obvezno pregledati tudi celotno sečišče in oceniti nosilnost tal. V predelih z manjšo nosilnostjo se strojna sečnja ne izvaja ne glede na letni čas, saj je praktično nemogoče opredeliti obdobje, ki bi bilo za strojno sečnjo sprejemljivo;
- izvajanje kombinirane strojne sečnje (privlačenje celih dreves in obdelava na deponiji ali na prometnici) je na pomlajenih površinah nesprejemljivo. Dopustno je v sestojih, ki so poškodovani po morebitnih ujmah in še nepomlajeni oziroma na območjih krčitev gozda s spremembo namembnosti v negozdno rabo, medtem ko se pri končnih posekih praviloma takšen način ne sme uporabljati.
- po strojni sečnji (in izvozu lesa z zgibnimi polprikoličarji) je potrebno dosledno urediti tudi vse strojne in spravilne poti zlasti tam, kjer se pojavijo večje globine kolesnic ali so večji nagibi terena. Ureditvev mora biti izvedena takoj po končanih delih v sestoju in ne šele po odvozu lesa iz začasnih deponij oziroma ob združevanju urejanja v več izvedenih sečiščih naenkrat. Problem so namreč velike poškodbe na razgaljenih in poškodovanih tleh ter spiranje planuma gozdnih vlak, kar poveča stroške vzpostavitve prvotnega stanja;
- pri strojni sečnji dobimo praviloma večje koncentracije lesa ob kamionskih cestah v kratkem času. Zato je nujno pri izvajanju sečnje na ta način zagotavljati tudi sproten odvoz lesa. Takojšen odvoz v predelavo je obvezen v primeru naleta podlubnikov;
- zaradi pomembnih območij, kjer je zaznan pomemben vpliv drugih deležnikov v gozdu in gozdnem prostoru, je že v okviru priprave sečišča potrebno pristopiti k aktivnem obveščanju deležnikov – še posebej pa je te aktivnosti potrebno okrepiti v času izvajanja strojne sečnje. Lastnik gozda oziroma njegov zastopnik je dolžan poskrbeti za pravilno in zadostno obveščanje deležnikov in usmerjanje dejavnosti (začasno zapiranje posameznih poti in oblikovanje obvozov za obiskovalce gozda);
- po končanih delih je obvezna dosledna ureditev sečišča vključno s sečnimi potmi in vsemi začasnimi deponijami, tako v sečišču, kot ob kamionskih cestah;
- osnovo za opredeljevanje do sprejemljivosti strojne sečnje predstavljajo usmeritve v dokumentu Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji.

Za strojno sečnjo se praviloma odločimo v:

- poškodovanih gozdovih po ujmah (povečane nevarnosti pri delu);
- končnih posekih brez pomladka ali predelih, kjer se je možno pomlajenim površinam izogniti;
- krčitvah gozdov zaradi spremembe namembnosti.

Spravilo lesa po tleh in po kolesih

Povprečne količine posekane lesne mase na posamezno odločbo so v GGE Žalec praviloma majhne, kar zmanjšuje ekonomsko upravičenost uporabe težke gozdarske mehanizacije. Določeni deli območja so dodatno občutljivi zaradi vpliva javnosti, bližine naselij ter prisotnosti zavarovanih območij in vodotokov, zato je pri načrtovanju del potrebna povečana previdnost. Spravilo lesa se v ravninskih predelih pogosto izvaja preko poljskih oziroma kmetijskih površin, kar zahteva ustrezno organizacijo del in sodelovanje z lastniki zemljišč. Pregled poseka v zadnjem ureditvenem obdobju nakazuje razmeroma majhne količine poseka, samo posamezne sečnje so izrazito velike. S tem so povezane koncentracije lesa, ki vplivajo na izbiro pravih sredstev. Za izvajanje spravila predpisujemo naslednje usmeritve:

- v primeru, da se zaradi novih spoznanj in ugotovitev na terenu spremeni območje zelo velike verjetnosti pojavljanja plazov ali strogo varovano območje pojavljanja erozije, je potrebno pri usmeritvah za spravilo lesa in pri novogradnjah gozdnih prometnic oziroma sami ureditvi gozdnih prometnic (rekonstrukciji, pripravi vlak) upoštevati aktualna območja. Prav tako je potrebno zagotavljati protierozijske ukrepe in ukrepe za zmanjševanje nevarnosti pojavljanja plazov tudi na preostalih območjih ne glede na velikost površine (mikrolokacije!)
- osnovna metoda pri spravilu po tleh in po kolesih ostaja še vedno sortimentna. V manjši meri v sestojih starejših razvojnih faz, posebej v sestojih v obnovi, je sprejemljiva tudi poldebelna

metoda. Drevesno metodo je možno uporabiti samo tam, kjer gre za krčitve gozdov (npr. v kmetijske namene) in so tla stabilna (ni nevarnosti erozije ali proženja plazov);

- pospeševati je potrebno izvoz lesa. Pri tem je ob redčenjih po površini primerno predhodno spravilo s traktorjem do gozdnih vlak (primarnih in sekundarnih), v kolikor je gostota slednjih premajhna ter šele nato izvoz lesa (predspravilo po tleh). Še zlasti je ta metoda priporočljiva v strmejših delih GGE, kjer bi z gibanjem traktorja s prikolico neposredno po terenu lahko znatno poškodovali gozdna tla;
- po spravilu lesa je potrebno dosledno urediti vse uporabljene gozdne prometnice. Zaradi potrebe po gradnji širših vlak in mestoma mehkih talnih podlag je potrebno pri trasiranju in sami gradnji paziti na potencialno ogroženost za kasnejše splazitve tako nasipne, kot tudi odkopne brežine. Po potrebi se takšne brežine tudi dodatno utrdijo (predvsem nasipne brežine) z oblaganjem s kamenjem, ki je dosegljivo vzdolž trase vlak. Posebno pozornost je potrebno posvetiti odvajanju meteornih in ostalih površinskih vod iz prometnic ter s tem povezanim utrjevanjem tako odkopne kot nasipne brežine;
- sečne ostanke iz jarkov, ki so stalno ali samo občasno vodnati (hudourniški jarki) je potrebno dosledno odstranjevati. Odstranjevanje mora biti izvedeno izven območja vodnatega dela jarka in iz brežin, kjer obstaja možnost, da bi sečne ostanke dosegle visoke vode. Kupe odstranjenih sečnih ostankov je potrebno zavarovati pred možnostjo kasnejšega prevračanja po pobočju in zdrsa v vodotoke;
- pri dokončnem urejanju sečišča in začasnih deponij lesa ob vseh kamionskih prometnicah (kategoriziranih in nekategoriziranih) je potrebno dosledno in v celoti vzpostaviti celoten sistem odvajanja meteornih vod s popolnim čiščenjem jarkov. V kolikor so vtočni ali iztočni deli cevnic prepustov zaradi spravila lesa poškodovani, jih je potrebno pred končanjem del sanirati (zamenjava, dodatna ureditev, dosledno čiščenje). Hkrati je potrebno iz obcestnih jarkov dosledno odstranjevati vse ostanke sečnje.

Zaradi pomembnih območij s poudarjeno hidrološko funkcijo gozda (vodovarstvena območja), je pri spravilu potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih;
- pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja;
- parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla;
- v primeru izlita nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode;
- mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Žičniško spravilo

Glede na majhno posest in posledično majhne koncentracije sečnje v prihodnje ne pričakujemo bistvenega povečanja obsega spravila po zraku. Dejansko so primerni tereni za to vrsto spravila pretežno v severnem delu GGE Žalec zlasti v strmih pobočjih. Pri izvajanju spravila po zraku je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- pri odpiranju posameznih predelov, kjer bo predvideno spravilo po zraku, je potrebno poskrbeti za ustrezne gozdne vlake in gozdne ceste z izdelanimi stojšči žičnega žerjava ter možnimi začasnimi deponijami lesa;
- po možnosti naj se v kar največji možni meri uporablja pahljačast način žičniškega spravila (iz enega stojšča več linij);
- spravilo delov neokleščenih dreves iz gozda je sprejemljivo samo, če se del krošenj ne vleče po tleh (poškodbe tal in preostalih sestojev);
- pri ureditvi sečišča je potrebno dosledno poskrbeti tudi za ustrezno odstranjevanje oziroma ravnanje s sečnimi ostanki, v kolikor so le ti prav tako spravljeni iz sečišča zaradi kasnejšega izkoriščanja za biomaso. Mletje sečnih ostankov mora biti izvedeno pred prevzemom sečišča zaradi morebitnega pojava podlubnikov v sečnih ostankih;

- za varnost v območjih izvajanja spravila po zraku je odgovoren lastnik gozda oziroma njegov zastopnik. Slednji mora poskrbeti za obveščanje javnosti ter tudi za fizične zapore dostopnih poti, kjer obstaja možnost ogrožanja drugih deležnikov v gozdu.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja

Za potrebe gospodarjenja z gozdovi je potrebno v prostor ustrezno razporediti gozdne prometnice. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic je poleg upoštevanja že obstoječih, dosledno presoditi tudi morebitne vplive kumulativne vplive vseh prometnic v posameznem območju na vodotoke in na varovana območja s področja varstva voda. Tako je potrebno upoštevati naslednje:

- varstvo pred erozijo mora biti vgrajeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi od načrtovanja in izvedbe odpiranja gozdnega prostora s prometnicami, preko oblike, jakosti in izvedbe sečenj do izvedbe posebnih protierozijskih ukrepov. Usmeritev velja za vse gozdove, poudarjena pa je v varovalnih gozdovih, v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo, v strmih grapah ter ob vodotokih. V ožjih območjih erozijskih žarišč izvajamo tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo žarišč, v širšem območju pa predvsem točkovne oz. malopovršinske poseke za vzdrževanje oz. ustvarjanje ustrezne strukture gozda;
- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje**. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasja, je potrebno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09) glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri presoji glede vodnega soglasja je potrebno dosledno upoštevati določila Pravilnika o podrobnejši določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Ur. l. RS št. 13/26).

V projektni dokumentaciji za pridobitev vodnega soglasja, ki mora slediti določilom Pravilnika o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS št. 25/09) mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi. Dokumentacija mora vsebovati tudi:

- značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba prikazati na ustrezni skici. Morebitni premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- zaradi varovanja vodnih in obvodnih habitatov naj bo število prečkanj vodotoka čim manjše. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na

takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda;

- zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV-1;
- odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna tla ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje;
- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda;
- za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.);
- za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN;
- pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže;
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu GZ – 1 (Ur. l. RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A);
- načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za

izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne prometnice so pomembne za lažje spravilo lesa, obenem pa pomembno odpirajo gozd in gozdni prostor za preostale dejavnosti v prostoru. Deloma so gozdne prometnice pomembne tudi za zagotavljanje pogojev za preostale funkcije gozda (večnamenske poti). V splošnem pa je potrebno za vsako novo prometnico presoditi:

- vpliv prometnice na zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov;
- kumulativni vpliv obstoječega omrežja prometnic in novih načrtovanih prometnic na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na samo gospodarjenje z gozdovi.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02 in nasl.), je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/09).

Pred izgradnjo posamezne gozdne prometnice je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo na poplavnem območju, plazljivem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je potrebno načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrožalo stabilnost zemljišča oz. potenciralo erozijske procese.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.).

V gozdarski dejavnosti lahko načeloma nastajajo le padavinske odpadne vode, katerih odvajanje mora biti usklajeno z ZV-1 in s predpisi s področja varstva okolja, npr. Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22). Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Gradnja prometnic naj v kar največji možni meri poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali v neugodnem času (obdobje povečane razmočenosti) prepovedana. V kar največji možni meri se je treba zogibati poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljene na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo. Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Investitor mora **za posege na vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot **dokazilo o pravici graditi** po Zakonu o graditvi objektov.

Zaradi pojava novih tehnologij in tudi vse večjih strojev pa je potrebno upoštevati še naslednja določila:

- praviloma naj bodo nove gozdne prometnice namenjene izvozu lesa;
- širino in samo izvedbo gozdnih vlak je potrebno dodatno prilagoditi zagotavljanju pogojev za večnamensko rabo. Temu primerno morajo biti prometnice ustrezno široke in urejene ter v prostor umeščene tako, da se ob njih izgradnji kar najbolj ohrani sklenjen gozdni sestoj (ni novih presek), obenem pa, da povezujejo zanimive točke v prostoru;
- v strmejših predelih, kjer se srečujemo z omrežjem gozdnih prometnic, ki potekajo bolj ali manj po plastnicah, je potrebno za vsako področje presoditi, če so načrtovane gradnje dejansko smiselne. Pred umestitvijo nove prometnice v prostor je potrebno presoditi tudi vpliv celotnega omrežja prometnic na potrebe za gospodarjenje z gozdovi. Praviloma je potrebno pospeševati uporabo modernejših tehnologij spravila lesa (v izjemnih primerih tudi žičnično spravilo) in uporabo ustreznega spravilnega sredstva;
- pri usmerjanju izvajanja ukrepov, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno dosledno upoštevati stanje vseh prometnic in možne negativne vplive nanje, nastale zaradi uporabe v neprimernem času (razmočenost terena, večji vpliv obiska gozda). Posebej pa je potrebno dosledno izvajati vse ukrepe za sanacijo prometnic po njihovi uporabi;
- velikost deponijskega prostora ob kamionski cesti mora biti prilagojena povprečni količini pričakovanega napadlega lesa po posamezni prometnici. Deponijski prostor naj bo praviloma oblikovan tako, da kamion med nakladanjem lesa izvozi iz kamionske ceste. V kolikor pa prostorske razmere takšne velikosti ne omogočajo, je potrebno z ukrepi ob vzdrževanju ali morebitni rekonstrukciji kamionske ceste zagotoviti zadostno utrditev planuma prometnice.

Za gradnjo gozdnih prometnic na varovanih območjih narave je potrebno upoštevati naslednja varstvena priporočila:

- gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja praviloma v pozno poletnem ali jesenskem obdobju;
- trasiranje gozdnih cest in vlak naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst;
- na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših naravnih vrednot, zavarovanih območij ali habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se promet omeji z določanjem režima uporabe gozdne prometnice;
- pri umeščanju prometnic kot tudi pri sami gradnji v varovanih območjih je potrebno dosledno upoštevati določila in usmeritve službe za varstvo narave.

Projekti za gradnjo gozdnih prometnic morajo imeti vključena tudi določila, ki so povezana z ravnanjem ob nepričakovanih dogodkih na takšni prometnici, posebej v času gradnje, pa tudi v času obratovanja. Zlasti so pomembna določila, povezana z ukrepi ob nepričakovanem razlitju za okolje nevarnih tekočin (olja, goriva). Predpisani ukrepi morajo biti preverljivi pri izvedbi, praktično izvedljivi in zadostni za morebitno sanacijo škodnega primera.

Pridobivanje lesne biomase, pri katerem se sečni ostanki deponirajo na začasnih deponijah ob prometnicah, je potrebno usmerjati tako, da bodo vplivi te dejavnosti na sosednje gozdne površine kar najmanjši. Tako za to dejavnost veljajo naslednje usmeritve:

- v primeru deponiranja iglavcev je potrebno izvesti vse ukrepe, ki so povezani s preprečevanjem širjenja podlubnikov. Lastnik gozda, ki skladišči sečne ostanke za potrebe priprave sekancev, je dolžan poskrbeti za postavitve zadostnega števila kontrolno – lovnih naprav, v izjemnih primerih pa tudi za tretiranje takšnega kupa z insekticidi;
- v primeru tretiranja z insekticidi je potrebno obvezno preveriti razpored aktivnih čebelnjakov in stojišč za čebelnjake ter druge dele narave, ki bi lahko bili prizadeti zaradi uporabe sredstev za tretiranje. V primeru premajhne oddaljenosti lokacije deponije od čebelnjaka, kjer bi obstajala možnost za negativni vpliv na čebele, je vzpostavitev začasne deponije možna samo ob uporabi za čebele nenevarnih načinov zatiranja (prekrivanje s temno folijo) ali s takojšnjo predelavo lesne mase ob pojavu naleta (sprotna spremljava stanja);
- deponije lesa za predelavo v sekance naj se umeščajo v prostor predvsem ob prometnicah, ki omogočajo izvoz lesne mase z večjimi kamioni. V kolikor zaradi same lokacije sečišča takšna umestitev ni možna in je za izvoz lesne mase predviden večji kamion, je lastnik gozda ali njegov pooblaščenec dolžan poskrbeti za popolno sanacijo morebitnih poškodb na gozdni ali lokalni prometnici, ki odpira gozd;
- v času deponiranja je potrebno poskrbeti tudi za varnost drugih obiskovalcev gozda ter uporabnikov prometnice. Sečne ostanke je potrebno zložiti tako, da ni nevarnosti zdrsa ali porušenja kupa. V kolikor to ni neposredno možno, je potrebno takšno površino zavarovati z začasno ograjo, ki preprečuje dostop;
- pri predelavi sečnih ostankov v sekance je na skladiščih potrebno poskrbeti tudi za popoln red in ureditev skladišča v ustrezno stanje (poravnava planuma, ureditev odvodnjavanja meteornih vod). Takšno skladišče mora biti urejeno takoj po izvedenih delih.

Vzdrževanje gozdnih prometnic mora potekati takoj po končanem pridobivanju lesa v gravitacijskem območju. Pri tem je potrebno izvesti vsaj osnovno vzdrževanje, predvsem zagotavljanje odvajanja meteornih vod. Na gozdnih cestah je poleg tega predvideno tudi periodično vzdrževanje. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- vzdrževanje posamezne prometnice, posebej, če slednja poteka po pobočju nad drugo prometnico, mora biti izvedeno tako, da se prepreči prelivanje meteornih vod iz vrhnje na nižje ležečo prometnico. V kolikor drugačna rešitev ni možna, je potrebno ukrepe za odvajanje meteornih vod izvesti na obeh prometnicah v celotni vplivni liniji. Ti ukrepi veljajo tako za gozdne ceste, kot tudi za gozdne vlake;
- vzdrževanje gozdnih cest mora biti izvedeno tako, da bo zagotovljena večletna normalna uporaba posamezne ceste med obdobji vzdrževanja. V primeru izrednih dogodkov (ujme, nepredvideni dogodki na prometnici) je potrebno takoj poskrbeti za osnovno sanacijo prometnice in odpravo nevarnosti, da se škodni pojav ne širi. Končno vzdrževanje pa je potrebno izvesti v najkrajšem primernem času;
- redno vzdrževanje gozdnih cest naj se izvaja praviloma na odsekih, kjer niso predvidena večja dela pri pridobivanju lesa. Odseke, ki so v slabem stanju, pa je na njih predvidena gozdna

proizvodnja, se vzdržuje začasno minimalno samo z namenom zagotavljanja pogojev za izvedbo gozdne proizvodnje in transport lesa, dokončna ureditev pa se izvede po končani redni sečnji in spravi v celotnem gravitacijskem območju;

- zaradi vse večjih stroškov materialov je na odsekih, kjer je to primerno, smiselno izvesti reciklažo zgornjega ustroja makadamskih vozišč;
- na odsekih gozdnih cest, kateri se uporabljajo za namene, ki niso povezani z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno oceniti delež takšne rabe in pridobiti še dodatna sredstva za morebitno nadstandardno vzdrževanje.

6.2.6 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve zagraditev temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd prvenstveno usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestojne višine odraslega gozda – okrog 25 m), kjer naj se površine nameni za ureditev funkcionalnih površin. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, elektrovodi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječe trasne koridorje. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine izvaja vedutne sečnje.

V **gozdnati krajini** varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovano oziroma slabe kakovosti.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- V varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih posegi v prostor niso dopustni. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje Ministrstva pristojnega za področje gozdarstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na prvi stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v primerih, kadar so posegi nujni in zanje ni druge možnosti ter ob upoštevanju omilitvenih ukrepov.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini objektov, ki ne služijo za namen gospodarjenja z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati, če je namenska raba gozdno zemljišče.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. vzpostavitev zaprtega gozdnega roba).
- V postopku izdelave prostorskih aktov je potrebno v območjih, ki so po namenski rabi gozdna zemljišča, odobriti umeščanje objektov, ki so praviloma namenjeni gozdarski dejavnosti. Umeščanje objektov druge namembnosti pa je sprejemljivo zgolj izjemoma ob predhodni presoji vplivov.

- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarstva svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitev čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Karta »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« iz gozdnogospodarskega načrta za gozdnogospodarsko območje Celje določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh, pri čemer pa je ta karta le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej.
- Krčenje gozdov v kmetijski namen ni dovoljeno v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom brez dovoljenega ukrepanja. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami, so krčitve dovoljene le v primeru kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. Na območju potencialnih erozijskih oziroma plazljivih območjih so krčitve gozda možne le na podlagi vodnega soglasja.

Nedovoljeni posegi

Pri nedovoljenih posegih v gozdni prostor zagotoviti sanacijo degradiranega prostora. Na območjih, kjer so ogrožene funkcije gozda na prvi stopnji in obstaja velika verjetnost trajne izgube gozda, je potrebno v čim krajšem času zagotoviti ustrezno obnovo gozda.

V prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta GGE Žalec so prikazani gozdovi, kjer krčenje ni dovoljeno in gozdovi, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. V GGE Žalec krčenje ni dovoljeno v varovalnih gozdovih. V enoti praviloma ni dopustno krčenje v gozdovih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti, na potencialnih erozijskih območjih (na območjih strogih in zahtevnih ukrepov), na plazljivih območjih z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov, na vodnih zemljiščih, vodovarstvenih območjih in ogroženih območjih zaradi poplav. Ti gozdovi skupno obsegajo 2.797,31 ha.

Zaradi vse večjega pritiska na gozdove je treba iskati kompromise in aktivno sodelovati pri prostorskem načrtovanju. Krčitve zaradi kmetijstva na prvi pogled niso problematične (ob velikih zaraščajočih površinah), vendar se jih precejšen delež izvrši tudi v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozdov že tako premalo in imajo ti poudarjene funkcije. Posebno pozornost je potrebno posvetiti tistim pojavom v prostoru, katerih posledice segajo širše na gozd in gozdni prostor (npr. kamnolomi).

Krčitve v kmetijske namene predstavljajo trajno izgubo gozdne površine. Krčitev gozda je možno odobriti ob upoštevanju posameznih kriterijev.

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno:

- trajno varovana območja gozdov - varovalni gozdovi
- gozdni rezervati.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, pa so:

- gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij;
- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m robni pas);
- sklenjena območja gozdov;
- plazljiva območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov;
- potencialna erozijska območja, kjer veljajo strogi in zahtevni zaščitni ukrepi;
- območja vodnih in priobalnih zemljišč stoječih in tekočih voda;
- vodovarstvena območja;
- na območju pogostih in redkih poplav glede na opozorilno karto poplav;
- na območju velike in srednje poplavne nevarnosti glede na integralno karto razredov poplavne nevarnosti.

Presoja ustreznosti krčitve se izdela na podlagi ugotovitev na posameznih primerih.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos

onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Na poplavnih območjih, plazljivih območjih, priobalnih zemljiščih, erozijskih območjih in ogroženih območjih po Zakonu o vodah, ki so prikazana na karti 7 prostorskega dela, po slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda, je potrebno pri presoji posegov v prostor upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve in 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, podpoglavje Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč ter podpoglavje Usmeritve za hidrološko funkcijo.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Posege v prostor, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje, natančneje določa Pravilnik o določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Ur. l. RS, št. 13/26).

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obvezna izdelava Analize tveganja so zapisane v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, podpoglavje Usmeritve za hidrološko funkcijo.

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

6.2.7 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

V GGE Žalec nimamo obor.

Skozi GGE Žalec poteka zaradi bližine razdelilne transformatorske postaje Podlog več visokonapetostnih elektrovodov. Skupna površina koridorjev v gozdnem prostoru znaša 40,41 ha. Pri čiščenju drevja pod daljnovodi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- čas dela prilagoditi gnezdenju ptic in ekološkim potrebam ostalih prostoživečih živali v skladu z določili podzakonskih aktov (Pravilnik o varstvu gozdov);
- sečne ostanke je potrebno odstraniti iz vodotokov, jarkov, vlak, cest in poti;
- prehode gozdnih prometnic preko tras elektrovodov je potrebno vzdrževati tako, da so vseskozi uporabne za potrebe gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje zarasti);

- v primeru izkazane potrebe po poseku robnega drevja je pred izvedbo posega potrebno drevje za posek evidentirati. Postopek je potrebno izvesti v skladu z določili dogovora med Zavodom za gozdove in upravljavcem elektroroda;
- glede na večjo površino koridorjev, ki se stalno vzdržujejo v mlajših razvojnih fazah, so ti pomembna prehrabena osnova za divjad in življenjski prostor živali, ki imajo svoje življenjske prostore v grmiščih. Te koridorje je potrebno vzdrževati v smislu izboljšanja prehranskih in habitatnih razmer za prostoživeče živali.

6.3 Ukrepi

Ukrepi za doseganje ciljev pri gospodarjenju z gozdovi so določeni na nivoju celotne GGE ter za posamezne lastniške kategorije. Ukrepi so opredeljeni na podlagi stanja gozdov, dolgoročnega gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega cilja, preteklega gospodarjenja ter poudarjenosti funkcij gozdov.

6.3.1 Možni posek

Preglednica 60/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	39.151	53.883	0	93.034	20,9	85,1
	%	42	58	0	100		
Listavci	m ³	35.838	75.449	0	111.287	21,6	99,6
	%	32	68	0	100		
Skupaj	m ³	74.989	129.332	0	204.321	21,2	92,4
	%	37	63	0	100		

Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi

		Vrste poseka			Posek Skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m ³	4.147	4.778	0	8.925	21,0	85,9
	%	46	54	0	100		
Listavci	m ³	3.579	6.599	0	10.178	21,2	104,3
	%	35	65	0	100		
Skupaj	m ³	7.726	11.377	0	19.103	21,1	94,8
	%	40	60	0	100		

Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m ³	79	66	0	145	16,2	67,9
	%	54	46	0	100		
Listavci	m ³	158	191	0	349	17,0	84,1
	%	45	55	0	100		
Skupaj	m ³	237	257	0	494	16,7	78,6
	%	48	52	0	100		

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m ³	43.377	58.727	0	102.104	20,9	85,1
	%	42	58	0	100		
Listavci	m ³	39.575	82.239	0	121.814	21,5	99,9
	%	32	68	0	100		
Skupaj	m ³	82.952	140.966	0	223.918	21,2	92,6
	%	37	63	0	100		

Višino možnega poseka v največji meri določa današnje stanje gozdov. Določili smo jo z upoštevanjem poudarjenosti funkcij gozdov, izkušenj preteklega gospodarjenja in družbeno-gospodarskih ter posestnih razmer. Glede na preteklo ureditveno obdobje (2016 – 2025) načrtujemo večji možni posek in sicer za skupno 39.405 m³ oziroma 21,4 %. Količina možnega poseka redčenj se je povečala za 4,6 %, količina pomladitvenih sečenj pa povečala za 44,6 %.

Glede na porušeno razmerje razvojnih faz s primanjkljajem mladovij in presežkom debeljakov razporejamo velik del (63 %) možnega poseka v pomladitveni posek, s ciljem izboljšanja stanja gozdov v pogledu trajnosti in večanja biotske raznovrstnosti ter stabilnosti gozdov. Pomladitveni posek načrtujemo prvenstveno v debeljakih in sestojih v obnovi, deloma tudi v izrazito slabo zasnovanih in močnejše presvetljenih drogovnjakih. V debeljakih z doseženo končno lesno zalogo in nekvalitetnih debeljakih načrtujemo uvajanje v obnovo s svetlitvenimi sečnjami na skupno 420,33 ha. V sestojih v obnovi načrtujemo pomladitvene poseke z usmeritvami nadaljevanja obnove (381,76 ha), pospešenega nadaljevanja obnove (279,99 ha) in končnega poseka (73,46 ha). Skupna površina gozdov, v katerih načrtujemo ukrepe vezane na pomladitev oz. obnavljanje sestojev, znaša 1.155,54 ha.

Možni posek za redčenja vključuje izbiralna redčenja drogovnjakov (503,49 ha) ter izbiralna redčenja debeljakov (1.177,06 ha).

Za sestoje v GGE Žalec je značilen večji delež pomladitvenih sečenj in manjši delež redčenj, predvsem zaradi presežka debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 64: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	1,0	1,67			
	Nega mladja in gošče	61,0	108,43			
	Nega letvenjaka	32,0	56,40			
	Ni ukrepanja	6,0	10,43			
	Ekocelica (z ukrepi)	< 1	0,58			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	60,0	503,49	154.890	28.024	0,18
	Ni ukrepanja	40,0	335,59	81.388		
Debeljak	Nega debeljaka	66,0	1.177,06	438.941	54.477	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	24,0	420,33	153.860	49.468	0,32
	Ni ukrepanja	10,0	172,66	53.749		
	Ekocelica (z ukrepi)	1,0	11,26	3.782	303	0,08
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	51,0	381,76	91.554	37.138	0,41
	Pospešeno nadaljevanje obnove	37,0	279,99	62.967	42.214	0,67
	Končni posek (pri naravni obnovi)	10,0	73,46	12.191	12.177	1,00
	Ni ukrepanja	2,0	12,97	2.494		
	Ekocelica (z ukrepi)	< 1	1,10	293	117	0,40

Nego drogovnjakov načrtujemo na 60 % površine drogovnjakov z jakostjo 18 %, nego debeljakov na 66 % površine vseh debeljakov. V njih redčimo z intenziteto 12 %. V sestojih v obnovi načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 41 %, pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 67 % ter končne poseke na površini 73,46 ha.

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8). Skladno z Zakonom o gozdovih je predvidena izdelava karte območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar takšnih območij v GGE ni.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 65/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Skupaj	
		s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.
Priprava sestoja	ha	5,70	5,70	1,00	1,00	6,70	6,70
Priprava tal	ha	1,80	1,80	0,98	0,98	2,78	2,78
Dopolnilna sadnja	ha	0,50	0,50	0,50	0,50	1,00	1,00
Sadnja	ha	1,30	1,30	0,50	0,50	1,80	1,80
Obžetev	ha	6,55	2,00	4,00	1,00	10,55	3,00
Nega mladja	ha	7,12	6,41	8,75	6,87	15,87	13,28
Nega gošče	ha	61,83	61,53	21,11	19,01	82,94	80,54
Nega letvenjaka	ha	27,18	27,18	10,42	10,42	37,60	37,60
Nega drogovnjaka	ha	4,31	4,31	0,47	0,47	4,78	4,78
Premazi vršičkov	ha	1,15	1,15	1,00	1,00	2,15	2,15
Zaščita s količenjem	kos	0,00	0,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Ostalo varstvo	ur	0,00	0,00	108,00	108,00	108,00	108,00
Vzdrževanje zaščite s količenjem	kos	1.000,00	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	1.000,00

Zaradi sprememb družbenoekonomskih razmer in spreminjanja demografske slike lastnikov gozdov prilagajamo koncept načrtovanja gojitvenih del. Dela načrtujemo v najboljše zasnovanih mladovjih, kjer izvedba zagotavlja predvsem krepitev biološke pestrosti in zdravja gozda ter s tem izboljšuje dolgoročno stabilnost gozdnih sestojev. Vodila pri določanju obsega so: sedanji obseg mladovij, v zadnjem desetletju realizirana dela ter novi standardi in normativi za opravljanje del.

Strategija obnove gozdov na OE Celje temelji na naravni obnovi – dinamiko sečnje v debeljakih in sestojih v obnovi v največji možni meri prilagodimo naravnemu pomlajevanju gozdov. Kjer grmovni sloj ali neprimeren pomladek onemogočata naravno pomlajevanje ciljnih, rastišču primernih drevesnih vrst, načrtujemo pripravo sestoja.

Umetno obnovo z ukrepoma sadnje in dopolnilne sadnje načrtujemo le na skupni površini 2,8 ha. Dopolnilno sadnjo načrtujemo tam, kjer v pomladku ni zelenih drevesnih vrst in je njihov sklep rahel ali pretrgan, sestoj pa je zrel za obnovo. Povprečna načrtovana gostota dopolnilne sadnje je 1.200 sadik na hektar.

Obžetev načrtujemo na površinah, kjer je bila izvedena sadnja. S tem pomagamo sadikam v začetni fazi rasti, da jih ne preraste zeliščna oz. grmovna vegetacija.

Nego drogovnjaka kot gojitven ukrep v državnih gozdovih načrtujemo samo na treh objektih, kjer je razkorak med dejansko in naravno drevesno sestavo največji, imajo pa objekti potencial, da jih z usmerjenim gospodarjenjem približamo naravnemu stanju.

Pod ostalo varstvo (108 ur) spada vzdrževanje protipožarnih presek v kompleksu Slovenske vojske v Zaloški Gorici.

Z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom GGO Celje uvajamo tudi koncept situacijske nege, s katerim poizkušamo reševati težave spremenjenih družbenoekonomskih razmer (nezainteresiranost lastnikov za delo v gozdu, zviševanje starosti lastnikov in s tem nezmožnost izvajanja gojitvenih del) in povečati stabilnost mladih sestojev.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepi v življenjskem okolju divjadi temeljijo na dolgoročnih strategijah ohranjanja prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov. Njihov nabor je natančneje opredeljen v operativnih – lovsko upravljaljskih in gozdnogojitvenih načrtih. Z njimi želimo v bodoče v največji možni meri uravnati ravnovesje odnosov med divjadjo in gozdom oz. kmetijskimi površinami. Pri teh opravilih ločimo ukrepe, ki so načrtovani na ZGS (načrtovanje in priprava ukrepov sadnje in zaščite sadik, načrtovanje v lovstvu), ukrepe ki so v domeni lastnikov (sadjna, zaščita, nega gozdov, varovanje posesti, varstvo pred podlubniki, ...) in ukrepe, ki jih izvajajo lovske družine skladno z načrti LUO oziroma lovišč (urejanje življenjskega okolja divjadi, krmljenje, varovanje lovišč, izvajanje lova ...). V detajlnem gozdnogojitvenem načrtovanju so predpisani številni ukrepi z namenom krepitev biotopske funkcije (sadjna plodonosnih vrst, namensko puščanje plodonosnega drevja na gozdnih robovih in na površinah v zaraščanju, puščanje mrtve biomase v gozdovih, ohranitev primernih travnikov v zaraščanju, lociranje t. i. mirnih con za divjad, remiz, zimovališč, ekocelic, omejkov, postavitve gnezdilnic za ptice, naravovarstveni nadzor, itn.). S stališča usmerjanja razvoja gozdov je potrebno v bodoče težiti k uravnovešenju naravne (tj. modelne) sestave gozdnih sestojev v GGE. S tem naj se s strokovno pomočjo ZGS zagotavlja predvsem bivalne pogoje divjadi in zadostno prehransko bazo vsem rastlinojedom. Na območjih, kjer je vpliv parkljarjev prekomeren je potrebno mladovje ustrezno zaščititi (skupinska oz. individualna zaščita). Krmljenje divjadi naj poteka skladno z določili lovskih načrtov. Pri tem je treba nenehno upoštevati morebitne vplive na populacije divjadi (ocena velikosti, razširjenosti, spolne in starostne strukture populacije) in vselej upoštevati obrode temeljnih plodonosnih vrst v minulem letu. Ukrepi v slučaju prenamnožitve divjadi morajo biti aktivni in usmerjeni k čim hitrejši normalizaciji razmer. Vzdrževanje vodnih virov v gozdu vključno s kalužami, krmljenje poljske divjadi, vzdrževanje remiznih površin, obvodnih pasov, gozdnih ostankov, obdelovanje krmnih njiv in zalaganje solnic naj se izvaja skladno z določili lovskih načrtov in smotrne kmetijske rabe. V mirnih conah mora biti gospodarjenje z gozdom (sečnja, spravilo, gradnja gozdnih vlak) prilagojeno pomembnejšim življenjskim ciklusom divjadi (npr. čas reprodukcije in vzgoje mladičev, prezimovanje). Pri gospodarjenju z gozdom je treba zagotoviti primeren delež starega,

trhlega in primerno debelega drevja, ki zagotavlja življenjski prostor številnim vrstam duplarjev, sov in ujed. Sečnja in puščanje vejnikov lahko koristno pripomore k ublažitvi ostrih pogojev za divjad v zimskem času in zmanjša negativne vplive na mladje. Koordinacija omenjenih ukrepov naj predstavlja permanentno delo revirnih gozdarjev, lovcev in lastnikov zemljišč. Turistično-rekreativne aktivnosti je treba sezonsko in prostorsko usmerjati na način, ki upošteva življenjske potrebe divjadi.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 66/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Sajenje plodonosnih drevesnih vrst	kos	100
	Postavitev gnezdnic	kos	10
	Vzdrževanje gnezdnic	kos	40
	Puščanje stoječe biomase	m ³	200
	Puščanje podrte biomase	m ³	100

Sajenje plodonosnega drevja načrtujemo na negozdnih površinah znotraj gozdnega prostora in ob gozdnih robovih s ciljem povečevanje pestrosti ekosistema in izboljšanja prehranskih možnosti živali. Postavitev gnezdnic in njihovo vzdrževanje je predvideno ob učnih poteh ter v gozdovih blizu osnovnih šol in še posebno v okolici ribnika Vrbje. Z ukrepoma puščanja biomase želimo povečati količino odmrle biomase v najvišjem debelinskem razredu, torej nad 50 cm.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V GGE Žalec na osnovi podanih kriterijev beležimo 5 območij, ki so pomanjkljivo odprta z gozdnimi prometnicami. Dejansko gre za površine, kjer je razmeroma dolga pravilna razdalja, obenem pa ni v bližini ne gozdnih cest ne javnih prometnic. V okviru izdelave območnega načrta smo v GGE Žalec opredelili samo eno območje 'prve prioritete izgradnje gozdnih cest in sicer v predelu Kjumberga. Tu bi bilo potrebno glede na kriterije zgraditi gozdno cesto v dolžini cca. 1,4 km. Gradnja je seveda povezana s pripravljenostjo lastnikov za investiranje v gradnjo gozdne ceste. Trenutno v GGE Žalec ni načrtovanih novih gozdnih prometnic.

Glede na stanje na terenu predvidevamo, da se bo tudi v prihodnje nadaljeval trend gradnje gozdnih vlak z vso pripadajočo infrastrukturo, pri čemer bodo te vlake vse bolj prilagojene izvozu lesa po kolesih in manj spravilu po tleh. Trenutno še ni mogoče natančno opredeliti posameznih območij, kjer se bodo gozdne vlake dejansko gradile, saj je to povezano z več dejavniki, med drugim z razpoložljivimi finančnimi viri in usmeritvami ZGS. ZGS tudi v prihodnje aktivno nadaljuje spremljanje stanja gozdov in gozdnega prostora ter izdelavo evidence gozdnih vlak. Na podlagi kriterijev smo opredelili 56 okvirnih območij, kjer bi bila še primerna izgradnja posameznih vlak. Vendar v naslednjem ureditvenem obdobju ta območja niso obvezujoča za samo gradnjo.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Večinski del področja GGE Žalec spada med kmetijsko primestno krajino, ki pokriva predvsem osrednji del enote. Obrobje enote, pretežno v gričevnatem pasu pa predstavlja gozdna krajina.

V gozdni krajini so posamično gozdno drevje ter manjše skupine gozdnega drevja redkejša in se pričnejo pojavljati na osrednjem delu enote, kjer se prične stik gozdne in kmetijske primestne krajine. V osrednjem delu enote se pojavlja posamično gozdno drevje ter manjše zaplate v obliki celkov. Posamezno do gručasto razporejeno gozdno drevje se prav tako pojavlja ob vodotokih. Gospodarjenje s takšnim drevjem je prepuščeno lastnikom posameznih parcel in upravljavcem vodotokov, ki je usmerjeno s svetovanjem. V okviru gospodarjenja z gozdovi je potrebno zagotoviti ohranitev vsaj tistih gozdnih ostankov, ki so vezani na večje gozdne komplekse.

Pri strokovnem delu upoštevamo naslednje usmeritve:

- potrebno je sodelovati pri osveščanju javnosti in posameznih lastnikov glede pomena gozdnih ostankov, omejkev ter posamičnih dreves v kmetijski krajini;
- manjše gozdne površine, omejkve, posamično drevje in obvodno drevnino je potrebno ohraniti v čim večji možni meri;
- z rednim vzdrževanjem omejkev je potrebno zagotavljati njihovo funkcioniranje in obstoj tudi ob izpadu posamezne drevesne ali grmovne vrste zaradi starosti. Posamezna drevesa je potrebno puščati do njihove fizične starosti;
- s službami pristojnimi za upravljanje z obvodno drevnino je potrebno sodelovati pri gospodarjenju. Gospodari se naj tako, da se zagotavlja sklenjen sklep krošenj;
- sečnja obvodne drevnine je potrebno prilagoditi drstenju ribjih vrst. Kjer se pojavljajo salomoidne vrste naj sečnja obvodne drevnine poteka od marca do aprila ali pa v septembru. Ob ostalih vodotokih, kjer so habitati za ribe (ščuka, bolen, klen, platnica ipd.) pa naj dela potekajo od septembra do konca januarja;
- pri obvodni vegetaciji se izogibamo puščanju starih in težkih dreves (nevarnost erozije ob izruvanju);
- skupinam gozdnega drevja na kmetijskih površinah je potrebno ohranjati strukturno pester gozdni rob;
- skupinam gozdnega drevja je potrebno ustvariti stopničast, zaprt gozdni rob. Za oblikovanje gozdnega roba se uporabi avtohtone grmovne in drevesne vrste, po potrebi z dodatnimi dosaditvami.

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij:

- za posamično gozdno drevje izven naselij moramo po potrebi izvajati preventivna varstvena dela enako kot v sklenjenih gozdovih;
- način gospodarjenja je posamično prebiranje;
- pridobivanje lesa je potrebno zaradi gnezdenja ptic v čim večji meri opraviti zunaj vegetacijske dobe;
- v ozkih pasovih gozda ob vodotokih težiti k čim večjemu deležu drevja, ki globoko korenini;
- posamezna drevesa v manjših gozdnih površinah in posamezno rastoča drevesa sredi kmetijskih površin (avtohtonih, rastišču primernih drevesnih vrst - npr. hrasti, vrbe, jelše ...) puščati do njihove fiziološke zrelosti.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Cilj ekonomske presoje je finančno vrednotenje ukrepov načrtovanih z GGN. Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je izdelana skupaj za celotno GGE in ločeno na zasebne gozdove, gozdove lokalnih skupnosti in državne gozdove. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na teoretično sortimentacijo.

Preglednica 67/EP1: Bruto/neto možni posek

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Bruto možni posek (m ³)	102.104	121.814	223.918
Neto možni posek (m ³)	89.852	103.542	193.393

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja, varstvenih del in del za krepitev funkcij v zasebnih gozdovih ter stroške za vzdrževanje gozdnih cest v vseh gozdovih.

Pri ekonomski presoji gospodarjenja z gozdovi niso upoštevani stroški izgradnje sekundarnih in primarnih gozdnih prometnic ter nepredvidljivih varstvenih del (podlubniki ipd.) in stroški javne gozdarske službe.

Preglednica 68/EP1: Prikaz prihodkov od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozd lokalnih skupnosti		Skupaj	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	Za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa	19.207.242	94,01	1.740.980	91,14	41.717	84,45	20.989.939	93,74
Strošek sečnje in spravila	5.108.025	25,00	477.575	25,00	12.350	25,00	5.597.950	25,00
Razlika	15.409.808	75,42	1.378.715	72,17	32.677	66,15	16.821.200	75,12

Prihodek od lesa smo izračunali na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene sortimentov pridobljene iz podatkov gospodarskih družb. Pri vseh izračunih so upoštevani neto kubični metri možnega poseka.

Preglednica 69/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Žalec

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	20.990	93,74	100,0
Stroški sečnje in spravila	5.598	25,00	26,7
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	94	0,42	0,5
krepitev funkcij gozdov	8	0,04	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	115	0,51	0,5
vzdrževanje vlak	56	0,25	0,3
Stroški skupaj	5.872	26,22	28,0
Dohodek	15.118	67,52	72,0
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	26	0,12	0,1
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	5	0,02	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	68	0,30	0,3
Skupaj predvidene spodbude	100	0,44	0,5
Stroški – spodbude	5.772	25,78	27,5
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	15.218	67,96	72,5

Pri izračunih stroškov gojenja in varstva gozdov smo na podlagi določil Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS št. 71/04 in nasl.) upoštevali normative za srednje težke delovne razmere z enotno dnino 134,03 €. Poleg stroškov dela za gojenje in varstvo gozdov smo upoštevali tudi stroške materiala, ki smo jih določili na podlagi povprečnih cen materiala (vir: Odsek za ukrepe v gozdovih). Pri izračunu subvencij smo upoštevali, da so funkcije gozdov poudarjene na drugi stopnji.

Stroški za krepitev funkcij gozdov predstavljajo sredstva za sajenje plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje pasišč v gozdu, vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu, puščanje stoječe biomase in puščanje podrte biomase.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da celotni prihodki gospodarjenja z gozdovi presegajo odhodke, tako da dobiček znaša 72,5 % prihodkov od vrednosti lesa.

a) Zasebni gozdovi*Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Žalec za zasebne gozdove*

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	19.249	94,21	100,0
Stroški sečnje in spravila	5.120	25,06	26,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	67	0,33	0,3
krepitev funkcij gozdov	7	0,04	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	109	0,53	0,6
vzdrževanje vlak	51	0,25	0,3
Stroški skupaj	5.355	26,21	27,8
Dohodek	13.894	68,00	72,2
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	26	0,13	0,1
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	4	0,02	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	63	0,31	0,3
Skupaj predvidene spodbude	93	0,46	0,5
Stroški – spodbude	5.262	25,75	27,3
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	13.987	68,46	72,7

V zgornji preglednici prikazujemo ekonomiko gospodarjenja za zasebne gozdove. Celotni prihodki gospodarjenja presegajo odhodke, čisti dobiček znaša 72,7 % vrednosti lesa.

b) Državni gozdovi*Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Žalec za državne gozdove*

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	1.741	91,14	100,0
Stroški sečnje in spravila	478	25,00	27,4
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	28	1,46	1,6
krepitev funkcij gozdov	1	0,04	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	6	0,32	0,3
vzdrževanje vlak	5	0,25	0,3
Stroški skupaj	517	27,07	29,7
Dohodek	1.224	64,07	70,3
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	6	0,29	0,3
Skupaj predvidene spodbude	6	0,29	0,3
Stroški – spodbude	512	26,78	29,4
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	1.229	64,36	70,6

Predvidena gojitvena dela in dela za krepitev funkcij se v državnih gozdovih ne sofinancirajo. Čisti dobiček znaša 70,6 % vrednosti lesa.

Zaradi majhne površine gozdov lokalnih skupnosti ekonomike gospodarjenja za to lastniško kategorijo ne prikazujemo.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne rastiščnogojitvene razrede so združeni gozdovi, ki imajo podobne rastiščne razmere, pri čemer smo upoštevali tudi vrstno sestavo in zgradbo gozdnih sestojev ter cilje gospodarjenja. Tako so v posamezen RGR združeni odseki, ki imajo podobne potencialne GRT. Pomemben dodatni kriterij za oblikovanje je bila tudi spremenjenost oz. ohranjenost drevesne sestave.

Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani tako, da je notranja variabilnost RGR majhna, variabilnost med RGR pa velika. Takšno oblikovanje RGR daje primerno osnovo za načrtovanje gospodarjenja z gozdovi, gospodarjenje samo in njegovo kontrolo.

Gozdovi GGE Žalec so razdeljeni med šest rastiščnogojitvenih razredov. Največji je RGR Kislojubni bukovi gozdovi, najmanjši pa je RGR Varovalni gozdovi.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

Preglednica 72/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitveni razred	Površina (enota)	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupnosti	Skupaj
Kislojubni bukovi gozdovi	ha	1.361,94	191,95	5,56	1.559,45
	%	88	12	< 1	100
Kislojubna borovja	ha	778,69	50,72	1,27	830,68
	%	95	5	<1	100
Gradnova belogabrovja in dobovja	ha	432,03	44,39	1,06	477,48
	%	91	9	< 1	100
Zasmrečena bukovja na kislih podlagah	ha	231,87	39,72	0,48	272,07
	%	85	15	< 1	100
Podgorski bukovi gozdovi	ha	209,41	11,36	0	220,77
	%	95	5	0	100
Varovalni gozdovi	ha	166,31	19,29	1,13	186,73
	%	89	10	1	100
Skupaj vsi gozdovi	ha	3.180,25	357,43	9,50	3.547,18
	%	90	10	< 1	100

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Gozdovi RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja v enoti obsegajo 13,5 % površine oziroma 477,48 ha. Gozdovi tega gospodarskega razreda pokrivajo predvsem osrednji, nižinski predel enote, prednostno ob reki Savinji in posamezne manjše površine razpršene po GGE. RGR Gradnova belogabrovja in dobovja najdemo pretežno na uravninah, oziroma blagih pobočjih, z nižjimi nakloni, nekje do 30 ° in se razprostirajo do nadmorske višine 400 metrov.

Večina gozdov 432,03 ha (90 %) je v zasebni lasti, 44,39 ha (9 %) je v državni lasti in manjk, kot 1 % (1,06 ha) gozdov lokalnih skupnosti.

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 73/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
71100	Kisloljubno gradново belogabrovje	11	298,13	62
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	35,80	7
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	34,92	7
73100	Kisloljubno gradново bukovje	11	30,94	6
53100	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	25,88	5
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	22,08	5
55400	Gradново bukovje na izpranih tleh	11	11,65	2
52100	Nižinsko črnoješeve	8	9,63	2
51100	Vrbovje s topolom	11	4,45	1
54200	Predalpsko gradново belogabrovje	11	2,30	< 1
76100	Javorovje s praprotmi	7	1,37	< 1
77100	Jelovje s praprotmi	17	0,33	< 1
	Skupaj	10,2	477,48	100

Najpomembnejši GRT v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja je Kisloljubno gradново belogabrovje (62 %), pomembna sta še GRT-ja Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (7 %) in Kisloljubno rdečeborovje (7 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 01 je 10,2. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 72 %. Prirastek znaša v razredu 7,27 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz oz. v primanjkljaju drogovnjakov in večkratnih ujmah.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Gradnova belogabrovja in dobovja prevladujejo pretežno enomerni sestoji, mestoma pa najdemo tudi raznomerne. V drevesni sestavi prevladujejo smreka, graden in bukev, tem pa sledi rdeči bor. V grmovno plasti je zaznati velik delež belega gabra, bukve, smreke, gradna z rahlo primesjo pravega kostanja in češnje.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	9	19	30	21	22	144	50	3,87	53
Listavci	9	23	25	27	16	145	50	3,39	47
Skupaj	9	21	27	24	19	289	100	7,27	100

Lesna zaloga in prirastek sta pod povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 14,6 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	91	10	43	0	0	54	50	6	30	5
	%	31,3	3,5	15,0	< 1	< 1	18,4	17,4	2,1	10,4	1,9
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	5	< 1		4		34	27	7	16	7

Naravno stanje drevesne sestave smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina, A. in sod., 2021). Iz tako pridobljenega naravnega razmerja drevesnih vrst smo glede na stanje rastišč in lesne zaloge v oddelku oz. odseku izračunali naravno drevesno sestavo za celoten RGR.

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 01 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 56 %, 21 % je močno spremenjenih, ohranjenih je 14 %, izmenjanih pa 9 %. Izmenjani, spremenjeni in močno spremenjeni gozdovi so zaradi visokega deleža smreke.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	32,42	8	42	47	3	10	37	49	3	29	22	39	9
Drogovnjak	110,39	6	59	35	0	8	62	30	0	11	43	40	6
Debeljak	221,10					28	61	11	0	2	59	38	1
Sestoj v obnovi	113,57					21	67	12	0				
Skupaj	477,48												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (39 %), smreka (15 %), beli gaber (9 %), gorski javor (8 %), mali jesen (7 %), graden (4 %), kostanj (4%), črna jelša (3 %), jelka (2 %), breza (2 %), rdeči bor (1 %), robinija (1 %), češnja (1 %), črni gaber (1 %) in trepetlika (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (34 %), graden (16 %), rdeči bor (14 %), bukev (12 %), beli gaber (5 %), črna jelša (5 %), kostanj (4 %), jelka (3 %), robinija (1 %), gorski javor (1 %), veliki jesen (1 %), lipa (1 %), mali jesen (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (30 %), bukev (19 %), graden (17 %), rdeči bor (15 %), beli gaber (6 %), kostanj (5 %), jelka (3 %), dob (1 %), gorski javor (1 %), lipa (1 %), črna jelša (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 60 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (32 %), bukev (31 %), jelka (12 %), graden (7 %), beli gaber (6 %), kostanj (3 %), mali jesen (3 %), gorski javor (2 %), robinija (1 %), češnja (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 274 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 77/K: Kakovost drevja RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	5	22	55	17	1
Jelka	0	14	65	21	0
Ostali igl.	6	34	38	19	3
Bukev	0	9	40	42	9
Hrasti	2	13	55	23	7
Pl. lst.	0	11	55	34	0
Dr. tr. lst.	0	0	33	28	39
Meh. lst.	0	40	30	20	10
Skupaj iglavci	5	24	51	18	2
Skupaj listavci	1	12	45	31	11
Skupaj	3	17	48	25	7

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa se kakovost nagiba od dobre k zadovoljivi.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 78/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

	Poškodovanost (%)
Deblo	3,3
Veje	0,6
Osutost	2,0
Skupaj	5,9

V RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja prevladujejo poškodbe debela.

9.2.1.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 79/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	13.598	12.636	93
Listavci	14.737	10.681	72
Skupaj	28.335	23.317	82

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 62 %. Redčenj je bilo 7 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 14 %, posek oslabiljenega drevja pa 11 %. Poseka zaradi krčitev je bilo 3 %, nedovoljenega poseka 2 %. Ostalega poseka je bilo 1 %.

Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	5,16	2,04	40
Priprava tal	ha	2,03	0,00	-
Sadnja	ha	1,04	0,00	-
Obžetev	ha	10,07	4,20	42
Nega mladja	ha	2,72	3,94	145
Nega gošče	ha	14,65	3,02	21
Nega letvenjaka	ha	4,69	1,80	38
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,11	0,10	2
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	20,68	-
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0
Zaščita s tulci	kos	50	0,00	-
Vzdrževanje stez	dni	0,00	2,00	-

Večina gojitvenih del je bilo izvedenih v manjšem obsegu od načrtovanega. V večjem obsegu je bila izvedena zgolj nega mladja. Prav tako so bila izvedena varstvena dela, ki niso bila načrtovana.

9.2.1.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Leto	Pov. (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	736,96	107	84	191	3,2	1,9	5,1	1,5	1,0	2,5
2006	571,24	130	104	234	3,9	2,9	6,7	2,9	2,1	5,0
2016	499,65	116	150	266	3,4	3,8	7,2	2,5	2,1	4,6
2026	477,48	144	145	289	3,9	3,4	7,3	3,3	3,1	6,4

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina RGR se je zmanjšala za 22,17 ha. Glavni vzrok za spremembe je novo uvrščanje odsekov v rastiščnogojitvene razrede glede na novo določene GRT-je na ravni sestojev. Lesna zaloga in prirastek se nista bistveno spremenila.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 – 2026 v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1996	31,2	0,7	23,9	0,3	15,7	16,9	1,8	8,5	1,0
2006	38,1	2,1	15,3	0,2	16,2	15,5	2,3	9,0	1,3
2016	26,4	1,3	15,7	0,2	23,7	18,0	2,2	11,2	1,2
2026	31,3	3,5	15,1	0,0	18,4	17,4	2,1	10,4	1,9

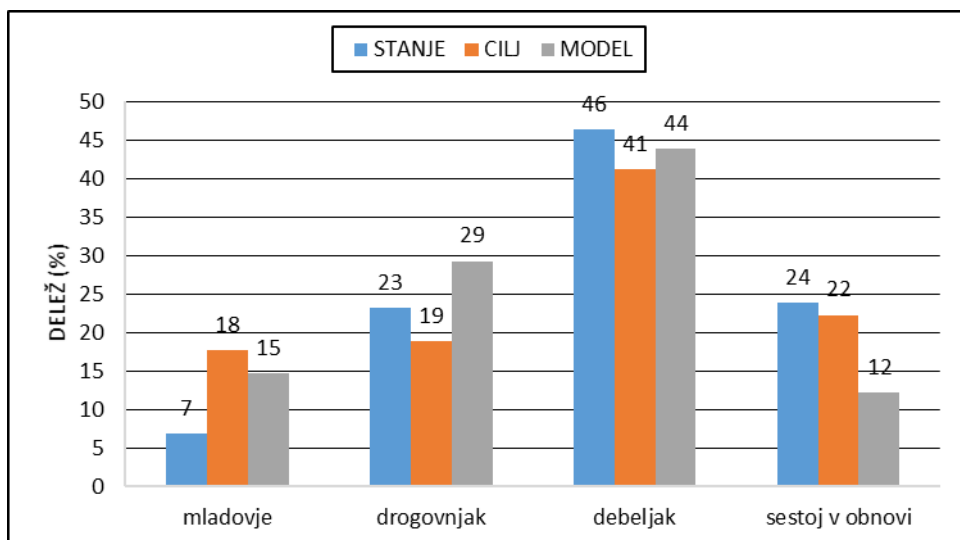
V drevesni sestavi se je povečal delež smreke, jelke in mehkih listavcev. Zmanjšal se je delež borov, macesna, bukke, hrastov, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 01 Gradnovo belogabrovje in dobovje

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	32,42	6,8	18	69,88	14,6	-53,6
Drogovnjak	110,39	23,1	36	139,75	29,3	-21,0
Debeljak	221,10	46,3	54	209,63	43,9	5,5
Sestoj v obnovi	113,57	23,8	15	58,23	12,2	95,0
Skupaj	477,48	100,0	123			

Okvirna proizvodna doba je 123 let. Pomladitvena doba je 15 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 24 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 60 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 114 let.

Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 01 porušeno. Premalo je mladovij, preveč pa drogovnjakov, debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja prisotne:

- **biotopska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 11,81 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 4,86 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,61 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 79,54 ha;
- **klimatska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti ni prisotna, na 2. stopnji poudarjenosti pa na 40,42 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 5,64 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 18,9 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 72,39 ha;
- **funkcija varovanja naravne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti 0,02 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 48,64 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,50 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 1,13 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 21,22 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji na 1,05 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 46,39 ha;
- **zaščitna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,82 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji na 0,06 ha;
- **poučna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,86 ha in na 2. stopnji poudarjenosti 10,66 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 477,48 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,02 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 41,29 ha.

9.2.1.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 4 % (od tega smreka 3 %), listavci 96 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 15 % mladovij, 29 % drogovnjakov, 44 % debeljakov, 12 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 01 model določa na 315 m³/ha, končno pa na 485 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodobni do enomerni mešani sestoji gradna, belega gabra, plemenitih listavcev in bukve, s posamično primesjo smreke in rdečega bora.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 33 %, jelke 3 %, borov 15 %, bukve 18 %, hrastov 17 %, plemenitih listavcev 3 %, drugih trdih listavcev 8 % in drugih mehkih listavcev 3 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 18 % mladovij, 19 % drogovnjakov, 41 % debeljakov in 22 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga znaša **298** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 5 %, 2 – 20 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 10 %; hrast 1 – 5 %, 2 – 15 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 10 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem GGN.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 123 let, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo graden in dob. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev listavcev. Pospešujemo kakovostne osebke gradna, plemenitih listavcev in bukve.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 53 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 17 % od lesne zaloge. Na 47 % površine sestojev ne ukrepamo. Gre za površine v preredčenih debelejših drogovnjakih.

Debeljaki: v tanjših debeljakih je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 12 % na 60 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (25 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 31 %. Redčenja v debeljakih izvajamo na 15 – 20 let. V debeljakih, ki so bili preredčeni v prejšnjem obdobju in v tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 15 % površine.

Sestoji v obnovi: na 54 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 40 % od lesne zaloge. Na 31 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 66 % od lesne zaloge. Na 13 % površine načrtujemo končne poseke, 2 % površine pa so brez ukrepanja. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder, kjer so le-ta formirana. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4 – 7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8 – 10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Deleža smreke in borovij je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi****Preglednica 84: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	3,0	1,13			
	Nega mladja in gošče	49,0	15,90			
	Nega letvenjaka	32,0	10,50			
	Ni ukrepanja	15,0	4,89			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	53,0	58,71	17.708	2.980	0,17
	Ni ukrepanja	47,0	51,68	10.838		
Debeljak	Nega debeljaka	60,0	133,40	50.925	6.210	0,12
	Uvajanje sestoj v obnovo	25,0	54,35	19.503	6.091	0,31
	Ni ukrepanja	15,0	33,35	10.427		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	54,0	61,08	16.542	6.699	0,40
	Pospešeno nadaljevanje obnove	31,0	35,08	9.295	6.130	0,66
	Končni posek (pri naravni obnovi)	13,0	14,97	2.443	2.443	1,00
	Ni ukrepanja	2,0	2,44	387		

Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	50	50	100
- ciljno %	49	51	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	144	145	289
- ciljna (m ³ /ha)	150	147	298
Prirastek (m ³ /ha)	3,87	3,39	7,26
Možni posek (m ³ /ha)	32,6	31,4	64,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,26	3,14	6,40
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23	22	22
Intenziteta m. p. prirastek (%)	84	93	88
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 9 m³/ha. Kljub dolgoročnemu cilju, da se delež iglavcev zmanjša, pričakujemo, da se v tem desetletju glede na načrtovane ukrepe delež teh ne bo spremenil.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	5.635	9.918	0	15.553	22,6	84,1
	%	36	64	0	100		
Listavci	m ³	3.555	11.445	0	15.000	21,7	92,6
	%	24	76	0	100		
Skupaj	m ³	9.190	21.363	0	30.553	22,1	88,1
	%	30	70	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Večji del možnega poseka (70 %) je tako skoncentriran na pomladitvene poseke v debeljkih in sestojih v obnovi, preostanek pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljkih (30 %).

Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	2,05	2,05
Priprava tal	ha	1,15	1,15
Dopolnilna sadnja	ha	0,50	0,50
Sadnja	ha	0,65	0,65
Obžetev	ha	0,75	3,00
Nega mladja	ha	1,95	1,95
Nega gošče	ha	10,80	10,80
Nega letvenjaka	ha	8,00	8,00
Premazi vršičkov	ha	0,50	0,50

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi

RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi v enoti pokrivajo 220,77 ha oziroma 6,2 % površine. Gozdovi so prisotni predvsem v severo zahodnem delu enote, kjer se razprostirajo od višjih predelov reke Savinje do meje enote.

Državnih gozdov je 11,36 ha (5 %), medtem, ko je večinski delež zasebnih gozdov 209,41 ha (95 %).

9.2.2.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	161,23	73
55400	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	41,91	19
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	9,69	4
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	5,08	2
53100	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	1,42	1
73100	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	11	0,81	< 1
54200	Predalpsko gradnovno belogabrovje	11	0,63	< 1
	Skupaj	9,3	220,77	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi je predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (73 %), sledi gradnovno bukovje na izpranih tleh (19 %). Ostali GRTji zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 02 je 9,3. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen v 80 %. Letni prirastek znaša 7,43 m³/ha. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s skupinsko do šopasto primesjo rdečega bora, smreke in gradna. Ostale drevesne vrste so primešane posamično.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	3	8	20	24	45	105	35	1,99	27
Listavci	16	10	26	25	23	194	65	5,44	73
Skupaj	12	9	24	25	31	299	100	7,43	100

Lesna zaloga in prirastek sta nad povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 35,4 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.li st.	Meh.li st.
Dejansko stanje	m ³ /ha	60	2	43	0	0	126	50	3	14	1
	%	20,1	0,6	14,3	0,0	0,0	42,2	16,8	1,1	4,6	0,2
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	2	1			1	60	18	9	8	2

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 02 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 65 %, ohranjenih gozdov je 24 %, močno spremenjenih je 9 % in izmenjanih 2 %. Gozdovi so spremenjeni zaradi deleža iglavcev in drugih trdih listavcev.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	8,75	73	7	16	3	4	50	43	3	38	43	16	3
Drogovnjak	32,43	12	66	22	0	12	84	5	0	27	69	4	
Debeljak	119,31					1	94	4	0	4	73	23	
Sestoj v obnovi	60,28					31	66	4	0				
Skupaj	220,77												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (47 %), smreka (22 %), mali jesen (9 %), kostanj (5 %), beli gaber (5 %), robinija (3 %), gorski javor 83 %, graden (2 %), trepetlika (2 %), jelka (1 %), rdeči bor (1 %), breza (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (35 %), bukev (26 %), graden (14 %), rdeči bor (11 %), kostanj (4 %), jelka (3 %), gorski javor (2 %), beli gaber 82 %, mali jesen (1 %), črna jelša (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (44 %), graden (19 %), smreka (17 %), rdeči bor (17 %), kostanj (3 %), gorski javor (1 %), beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 68 % površine, prevladujejo bogate zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (57 %), smreka (25 %), mali jesen (6 %), graden (5 %), beli gaber (4 %), kostanj (2 %), gorski javor (2 %), jelka (1 %), robinija (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajetih 97 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 92/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	14	14	64	9	0
Jelka	33	0	33	33	0
Ostali iglavci	0	18	55	27	0
Bukev	3	9	27	45	15
Hrast	5	10	15	60	10
Pl. lst.	0	0	0	50	50
Dr. tr. lst.	0	0	67	17	17
Skupaj iglavci	11	14	58	17	0
Skupaj listavci	3	8	26	48	15
Skupaj	6	10	38	36	9

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les dobre do povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost dobra do zadovoljiva.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 93/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo	1,7
Veje in krošnjje	1,7
Osutost	1,0
Skupaj	4,4

V RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi so v enakem merilu prisotne poškodbe na deblih, vejah in krošnjah, medtem, ko je osutost nekoliko manjša.

9.2.2.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 94/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	6.458	4.289	66
Listavci	16.217	7.851	48
Skupaj	22.675	12.140	54

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 68 %. Redčenj je bilo 6 %. Posek oslabiljenega drevja je znašal 10 %, sanitarni posek pa 9 %. Poseka zaradi krčitev je bilo 4 %, poseka za gozdno infrastrukturo, nedovoljenega poseka in ostalega pa po 1 %.

Preglednica 95/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	7,94	2,45	31
Priprava tal	ha	1,98	0,00	-
Sadnja	ha	0,33	0,00	-
Obžetev	ha	2,90	0,30	10
Nega mladja	ha	1,94	2,61	135
Nega gošče	ha	12,21	1,35	11
Nega letvenjaka	ha	3,70	0,00	-
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,72	0,20	4
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,94	-
Zaščita s količenjem in tulci	kos	300,00	0,00	-
Vzdrževanje tulcev	dni	0,00	1,25	-

Dela priprava sestoja, obžetev, nega gošče in nega drogovnjaka so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, obratno je bilo nege mladja izvedeno več, kot jo je bilo načrtovano. Izvedeno je bilo varstvo pred žuželkami in vzdrževanje tulcev, ki nista bila načrtovana.

9.2.2.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 96/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996–2026 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	342,38	67	146	213	2,1	3,9	6,0	0,8	2,0	2,8
2006	279,07	80	183	263	2,1	4,8	6,9	1,4	3,2	4,5
2016	441,72	74	181	255	2,0	4,9	6,9	1,0	1,8	2,8
2026	220,77	105	194	299	2,0	5,4	7,4	2,2	4,2	6,4

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek (in ne letni realiziran posek)

V ureditvenem obdobju se je na račun uvajanja novih GRT-jev na nivoju odsekov površina močno zmanjšala. Nasprotno pa je opazna rast tako lesne zaloge, kot tudi prirastka.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 97/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996–2026 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1996	15,4	1,0	14,9	0,0	0,0	39,7	15,5	2,9	10,3	0,4
2006	13,3	2,0	15,3	0,0	0,0	42,9	15,1	2,7	8,0	0,7
2016	14,1	0,9	13,9	0,1	0,0	44,2	16,0	3,2	7,2	0,4
2026	20,1	0,6	14,3	0,1	0,0	42,2	16,8	1,1	4,6	0,2

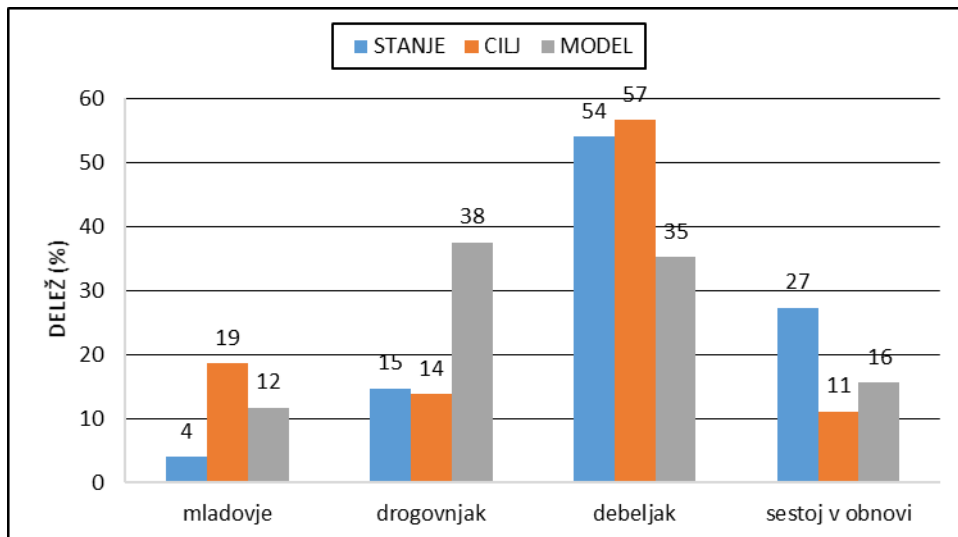
V lesni zalogi se je povečal delež smreke, borov in hrastov, delež jelke, bukve, plemenitih listavcev, trdih listavcev in mehkih listavcev pa se je v lesni zalogi zmanjšal. Delež macesna ostaja nespremenjen.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 98/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Trajanje razvojne faze let	Model		Razlika %
	Površina ha	Delež %		Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	8,75	4,0	15	25,87	11,7	-66,2
Drogovnjak	32,43	14,7	48	82,79	37,5	-60,8
Debeljak	119,31	54,0	45	77,61	35,2	53,7
Sestoj v obnovi	60,28	27,3	20	34,50	15,6	74,7
Skupaj	220,77	100,00	128			

Okvirna proizvodna doba je 128 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 26 let, drogovnjak v debeljak pri razvojni starosti 74 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 119 let.

Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 02 porušeno. Premalo je mladovij, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi. Razmerje drogovnjakov je ustrezno.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prisotne:

- **biotopska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,53 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,05 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 200,05 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 3,79 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 9,43 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,09 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko – zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 3,79 ha;
- **funkcija varovanja naravne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,05 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 16,97 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,05 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 16,22 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,03 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 3,35 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 8,01 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- lesnoproizvodna funkcija na 1. stopnji poudarjenosti na 220,77 ha;
- funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin na 1. stopnji poudarjenosti na 0,01 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 10,14 ha.

9.2.2.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 7 % (od tega smreka 5 %, jelka 1 %), listavcev pa 83 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 12 % mladovij, 38 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 15 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 02 model določa na 300 m³/ha, končno pa na 560 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan bukov in smrekov gozd, s skupinsko do šopasto primesjo plemenitih listavcev in s posamično primesjo rdečega bora, jelke, hrastov in drugih trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 22 %, jelke 1 %, borov 12 %, bukke 44 %, hrastov 16 %, plemenitih listavcev 1 %, drugih trdih listavcev 3 % in mehkih listavcev 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 19 % mladovij, 14 % drogovnjakov, 56 % debeljakov, 11 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **309** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 15 %, 2 – 15 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 10 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 5 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bila dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Bruto proizvodna doba je 119 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: obžetev naj se izvaja na površinah, kjer zeliščna plast ovira razvoj ciljnih drevesnih vrst, pri čemer naj bo ukrep usmerjen v sproščanje rastišču primernih in potencialnih drevesnih vrst. Pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo plemenite listavce in bukev. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat (razen pri negi mladja) v posameznem razvojnem stadiju mladovja, prvotno, kjer je slabša

negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev. Pospešujemo kakovostne osebkke plemenitih listavcev in bukve.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 96 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 23 % od lesne zaloge. Na 4 % površine sestojev, ki imajo termofilen značaj in poraščajo strma prisojna pobočja ne ukrepamo. Prav tako ne ukrepamo v že preredčenih sestojih.

Debeljaki: v tanjših debeljakih je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 13 % na 94 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (1 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 31 %. V debeljakih, ki so bili preredčeni v prejšnjem obdobju in tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo (5 %).

Sestoji v obnovi: na 51 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami, povprečne jakosti 41 % od lesne zaloge. Na 48 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 82 % od lesne zaloge. Na 1 % površine načrtujemo končne poseke. Potrebno je zaključiti z obnovo povsod, kjer je pomladek dobre zasnove in primerne drevesne sestave za doseganje ciljne zmesi. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestaja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja v večjem intervalu (8–10 let). Kjer v pomladku ni zelenih drevesnih vrst in je njihov sklep rahel ali pretrgan, načrtujemo dopolnilno sadnjo bukve, smreke, hrasta, gorskega javorja in jelke.

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastišču primerne listavce (bukev in plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje, v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi****Preglednica 99: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	43,0	3,79			
	Nega letvenjaka	54,0	4,70			
	Ni ukrepanja	3,0	0,26			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	96,0	31,05	9.856	2.227	0,23
	Ni ukrepanja	4,0	1,38	236		
Debeljak	Nega debeljaka	94,0	112,16	41.890	5.369	0,13
	Uvajanje sestoja v obnovo	1,0	0,60	241	74	0,31
	Ni ukrepanja	5,0	6,55	2.525		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	51,0	30,77	6.360	2.621	0,41
	Pospešeno nadaljevanje obnove	48,0	28,77	4.750	3.902	0,82
	Končni posek (pri naravni obnovi)	1,0	0,74	65	65	1,00

Preglednica 100/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	35	65	100
– ciljno (%)	33	67	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	105	194	299
– ciljna (m ³ /ha)	102	206	309
Prirastek (m ³ /ha)	1,99	5,44	7,43
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	22,4	42,1	64,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,24	4,21	6,46
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21	22	22
Intenziteta m. p. prirastek (%)	113	77	87
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 10 m³/ha.

Preglednica 101/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	3.057	1.899	0	4.956	21,5	112,9
	%	62	38	0	100		
Listavci	m ³	4.539	4.763	0	9.302	21,7	77,5
	%	49	51	0	100		
Skupaj	m ³	7.596	6.662	0	14.258	21,6	87,0
	%	53	47	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Tako pripada 53 % redčenju v drogovnjakih in debeljakih, 47 % pa pomladitveni sečnji v debeljakih, ki jih uvajamo v obnovo in sestojih v obnovi.

Preglednica 102/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Nega mladja	ha	0,89	1,30
Nega gošče	ha	3,89	3,89
Nega letvenjaka	ha	3,56	3,56

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi v GGE pokriva 43,9 % gozdov, kar pomeni površino 1.559,45 ha. Gozdovi tega RGR se pojavljajo po celotni enoti, predvsem na pobočnih predelih, ne glede na ekspozicijo. Matično kamnino v večini tvorijo kremenast peščenjak, deloma tudi apnenčast peščenjak, lapor, andezit in tuf.

Večina gozdov 1.361,94 ha (87 %) je zasebnih, (12 %) je v državni lasti 191,95 ha, manj kot (1 %) pa je gozdov lokalne skupnosti 5,56 ha.

9.2.3.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 103/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	956,41	61
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	302,28	19
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	188,25	12
71100	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	61,17	4
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	22,44	1
77100	Jelovje s praprotmi	17	9,64	1
76100	Javorovje s praprotmi	7	7,71	< 1
55400	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	5,10	< 1
52100	Nižinsko črnojelševje	8	4,25	< 1
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	2,20	< 1
	Skupaj	9,0	1.559,45	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR je kisloljubno bukovje z rebrenjačo, ki se pojavlja na 61 % površine, sledi mu GRT kisloljubno gradnovo bukovje na 19 %, kisloljubno rdečeborovje na 12 %, GRT kisloljubno gradnovo belogabrovje pa na 4 %. Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 04 je 9,0. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 77 %. Prirastek v RGR znaša 6,90 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Kisloljubni bukovi gozdovi prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s skupinsko in šopasto primesjo smreke, rdečega bora in gradna. Ostale drevesne vrste so primešane posamično.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 104/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	8	17	30	27	18	111	36	2,88	42
Listavci	9	19	27	23	23	196	64	4,02	58
Skupaj	9	18	28	24	21	307	100	6,90	100

Lesna zaloga in prirastek sta približno enaka povprečni lesni zalogi za celotno GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 7,9 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 105/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kislojubi bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	56	9	46	0	0	126	45	6	18	1
	%	18,3	2,4	15,2	0,0	0,1	40,8	14,9	1,8	6,0	0,5
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	5	2	7			59	15	3	8	1

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 04 prevladujejo spremenjeni gozdovi (67 %), ohranjenih gozdov je 20 %, močno spremenjenih 11 % in izmenjanih gozdov 2 %. Gozdovi so spremenjeni zaradi visokega deleža smreke napram bukvi.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 106/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kislojubi bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	97,27	19	55	23	3	12	22	66	0	35	44	13	9
Drogošnjak	374,48	3	65	31	1	11	70	19	0	6	60	27	7
Debeljak	764,99					18	69	13	0	1	67	29	3
Sestoj v obnovi	322,71					23	67	9	0				
Skupaj	1.559,45												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (52 %), smreka (13 %), jelka (5 %), beli gaber (5 %), mali jesen (5 %), kostanj (4 %), breza (4 %), graden (3 %), gorski javor (3 %), rdeči bor (2 %), robinija (1 %), češnja (1%), črni gaber (1 %).

Drevesno sestavo drogošnjakov gradijo: bukev (34 %), rdeči bor (19 %), smreka (18 %), graden (17 %), kostanj (4 %), jelka (3 %), gorski javor (2 %), beli gaber (2 %), črna jelša (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (43 %), smreka (17 %), rdeči bor (15 %), graden (15 %), kostanj (4 %), jelka (3 %), gorski javor (1 %), beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 57 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (46 %), smreka (23 %), jelka (8 %), graden (5 %), mali jesen (5 %), kostanj (4 %), beli gaber (4 %), gorski javor (3 %), rdeči bor (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 965 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 107/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	4	28	47	19	2
Jelka	0	17	67	17	0
Ostali igl.	10	35	40	12	3
Bukev	4	17	38	27	14
Hrasti	5	16	51	17	11
Pl. lst.	2	19	52	17	10
Dr. tr. lst.	1	3	18	46	32
Meh. lst.	0	44	50	6	0
Skupaj iglavci	7	31	44	16	2
Skupaj listavci	4	16	39	26	15
Skupaj	5	22	41	22	10

Kakovost drevja je v največji meri dobra in v enaki meri prehaja v prav dobro in nazaduje v zadovoljivo, kar pomeni, da je les povprečne do dobre kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Boljša je pri iglavcih kot listavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Preglednica 108/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo	2,7
Veje	0,7
Osutost	0,6
Skupaj	4,1

V RGR 04 prevladujejo poškodbe debla (2,7 %).

9.2.3.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 109/OGD: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	15.742	7.319	46
Listavci	25.165	17.285	69
Skupaj	40.907	24.603	88

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje katerih je bilo 64 %, redčenj pa je bilo 13 %. Posek slabega drevja je obsegal 13 %, sanitarni posek pa 7 %. Poseka zaradi krčitev je obsegal 1 %, prav tako posek za gozdno infrastrukturo in nedovoljeni posek predstavljata 1 %.

Preglednica 110/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,88	1,00	53
Sadnja	ha	0,26	0,00	-
Obžetev	ha	0,39	0,15	38
Nega mladja	ha	4,49	2,51	56
Nega gošče	ha	13,71	1,58	12
Nega letvenjaka	ha	5,97	0,51	9
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,70	0,08	2
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	7,52	-
Zaščita s količenjem in tulci	kos	500,00	0,00	-

Vsa načrtovana gojitvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu ali pa se niso izvedla. Varstveno delo varstvo pred žuželkami se je izvedlo, čeprav ni bilo načrtovano, medtem, ko se zaščita s količenjem in tulci ni izvedla.

9.2.3.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	329,36	63	173	236	2,0	5,8	7,8	0,7	2,4	3,1
2006	672,82	77	168	245	2,1	4,6	6,8	1,5	3,5	5,0
2016	855,84	89	173	262	2,5	4,0	6,5	0,8	2,0	2,8
2026	1.559,45	111	196	307	2,88	4,02	6,9	2,4	4,4	6,6

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem sta se tako lesna zaloga, kot tudi prirastek povečala. Površina RGR se je močno povečala, predvsem na račun podrobnejšega izločanja GRT-jev, na ravni odsekov.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 112/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 – 2026 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki. list.
1996	11,4	0,1	15,3	0,0	0,0	54,4	11,3	1,5	5,3	0,6
2006	14,3	0,5	16,4	0,1	0,0	45,1	17,5	1,1	4,3	0,6
2016	13,2	1,2	19,5	0,0	0,0	42,3	18,2	0,4	5,0	0,2
2026	18,2	3,0	15,2	0,0	0,0	40,7	14,8	1,8	6,0	0,5

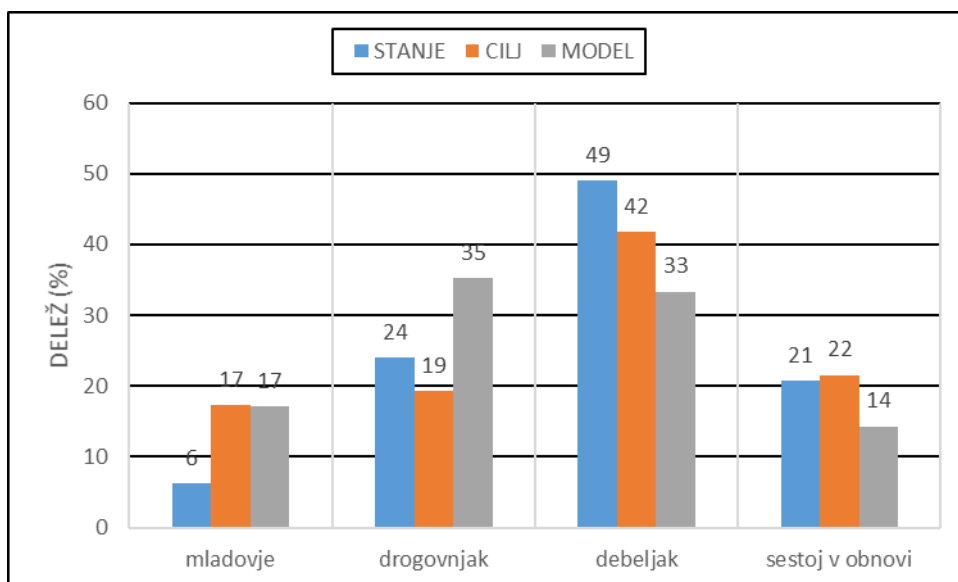
V drevesni sestavi se je povečal delež smreke, jelke, plemenitih listavcev, trdih listavcev in mehkih listavcev. Zmanjšal se je delež borov, bukke in hrastov. Macেসna in drugih listavcev nimamo.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 113/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	97,27	6,2	18	267,33	17,1	-63,6
Drogovnjak	374,48	24,0	37	549,52	35,2	-31,9
Debeljak	764,99	49,1	35	519,82	33,3	47,2
Sestoj v obnovi	322,71	20,7	15	222,78	14,3	44,9
Skupaj	1.559,45	100,00	105			

Okvirna proizvodna doba je 105 let. Pomladitvena doba je 15 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 23 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 60 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 95 let.

Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice 113 in grafikona 7 je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 04 močno porušeno. Preveč je debeljakov in drogovnjakov, nasprotno pa je premalo mladovij. Dejansko stanje sestojev v obnovi pa se ujemajo s ciljnim stanjem.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi prisotne:

- **biotopska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 12,20 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti 13,71 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 135,09 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 33,81 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti 23,97 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 244,70 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko – zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 64,79 ha;
- **funkcija varovanja naravne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,07 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 87,52 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 12,60 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 19,39 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 7,48 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 23,46 ha;
- **poučna funkcija** na 2. stopnji na 3,36 ha;
- **obrambna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 5,66 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 11,98 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 12,37 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,08 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 2,36 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 41,66 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.557,46 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,03 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 71,55 ha.

9.2.3.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 7 % (od tega smreka 3 % in jelka 3 %), listavci 93 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 17 % mladovij, 35 % drogovnjakov, 33 % debeljakov, 14 % sestojev v obnovi.

Po modelu je povprečna lesna zaloga 310 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ *Desetletni gozdnogojitveni cilj*

Skupinsko raznodobni bukovi gozdovi z močnejšo skupinsko in šopasto primesjo smreke, rdečega bora in gradna ter posamično do gnezdasto primesjo plemenitih listavcev, jelke in drugih trdih listavcev.

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 18 %, jelka 3 %, bori 16 %, bukev 41 %, hrasti 16 %, plemenitih listavcev 2 %, trdih listavcev 3 % in mehkih listavcev 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz je 17 % mladovij, 19 % drogovnjakov, 42 % debeljakov in 22 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu je **308** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 - 5 %, 2 - 30 %; jelka 1 - 3 %, 2 - 20 %; bukev 1 - 5 %, 2 - 15 %; hrast 1 - 5 %, 2 - 15 %; plemeniti listavci 1 – 3 %, 2 – 20 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Okvirna proizvodna doba je 105 let, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: Obžetev se izvaja selektivno, predvsem na bujnih rastiščih višjih trav in šašev, z namenom izboljšanja svetlobnih razmer in pospeševanju izbrancev. Pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo graden, bukev in plemenite listavce ter na gozdnem robu kostanj. Že v fazi gošče pospešujemo posamezne kakovostne osebkke, s katerim nadaljujemo v letvenjaku. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: jakost redčenja prilagodimo sestojni zasnovi, negovanosti in sestojnemu sklepu. V boljše zasnovanih in slabše negovanih sestojih je jakost redčenja višja. V negovanih drogovnjakih slabših sestojnih zasnov pa naj bo jakost redčenja nižja. V tanjših drogovnjakih je potrebno deloma izvesti še druga redčenja. Povprečna jakost v drogovnjakih je 19 % od lesne zaloge, izvajati pa jo je potrebno na 59 % površine drogovnjakov. Na termofilnih skrajnih rastiščih gradna, bora in bukve ter že preredčenih drogovnjakih, ki skupaj pokrivajo 41 % površine ne načrtujemo ukrepanja.

Debeljaki: v tanjših debeljakih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, jakost redčenja je potrebno prilagoditi negovanosti sestaja. Redčenja izvajamo na 62 % površine debeljakov. Povprečna jakost redčenja je 12 % lesne zaloge. V obnovo uvajamo 28 % površine debeljakov. Obliko in jakost svetlitvenih redčenja prilagodimo rastiščnim razmeram in ekološkim zahtevam ciljnih drevesnih vrst. Kot semenjake puščamo ključne drevesne vrste. Povprečna jakost svetlitvenih sečenj je 33 % od lesne zaloge. V debeljakih, ki so bili preredčeni v prejšnjem obdobju in tistih na skrajnih rastiščih ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 10 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 39 % površine sestojev v obnovi se načrtuje zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo svetlitvenih sečenj 42 %. Pri tem je potrebno posvetiti pozornost posredni negi z matičnim sestojem. Pospešeno nadaljevanje obnove načrtujemo na 46 % površine s povprečno jakostjo 67 %. Končne poseke načrtujemo na 15 % površine. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder. Pozornost je potrebno posvetiti tudi prostorskemu redu sečnje – obnova naj poteka tako, da bo ob nadaljnjih sečnjah mladovje čim manj poškodovano. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4 - 7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8 – 10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo:

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastišču primerne listavce (bukev, graden, plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k medparcelnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavane.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 114: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	1,0	0,54			
	Nega mladja in gošče	67,0	65,48			
	Nega letvenjaka	29,0	28,56			
	Ni ukrepanja	3,0	2,69			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	59,0	220,16	70.212	13.064	0,19
	Ni ukrepanja	41,0	154,32	42.926		
Debeljak	Nega debeljaka	63,0	478,51	189.143	22.959	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	28,0	211,78	79.417	25.922	0,33
	Ni ukrepanja	10,0	74,70	23.815		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	39,0	125,75	30.160	12.729	0,42
	Pospešeno nadaljevanje obnove	46,0	147,36	34.347	23.170	0,67
	Končni posek (pri naravni obnovi)	15,0	46,92	8.032	8.026	1,00
	Ni ukrepanja	1,0	2,68	568		

Preglednica 115/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	36	64	100
- ciljno %	37	63	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	111	196	307
- ciljna (m ³ /ha)	116	193	308
Prirastek (m ³ /ha)	2,88	4,02	6,9
Možni posek (m ³ /ha)	24,3	43,6	67,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,43	4,36	6,79
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22	22	22
Intenziteta m. p. prirastek (%)	84	108	98
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 1 m³/ha. Pričakujemo, da bo razmerje med iglavci in listavci ostalo enako.

Preglednica 116/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdov

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	14.367	23.522	0	37.889	21,8	84,3
	%	38	62	0	100		
Listavci	m ³	21.656	46.325	0	67.981	22,3	108,6
	%	32	68	0	100		
Skupaj	m ³	36.023	69.847	0	105.870	22,1	98,5
	%	34	66	0	100		

Zaradi porušenega razmerja razvojnih faz načrtujemo 66 % pomladitvenih sečenj. Le-te izvajamo v debeljakih z doseženo končno lesno zalogo, ki so zadostno pomlajeni ter v sestojih v obnovi. V drogovnjakih in debeljakih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, ki v strukturi možnega poseka zavzemajo 34 % delež.

Preglednica 117/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	0,40	0,40
Priprava tal	ha	0,50	0,50
Sadnja	ha	0,50	0,50
Obžetev	ha	0,50	1,10
Nega mladja	ha	6,74	8,62
Nega gošče	ha	49,52	51,92
Nega letvenjaka	ha	20,12	20,12
Nega drogovnjaka	ha	2,43	2,43
Premazi vršičkov	ha	0,50	0,50

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kislh podlagah

Rastiščnogojitveni razred Zasmrečena bukovja na kislh podlagi zavzema 7,7 % oz. 272,07 ha gozdne površine v GGE Žalec. V ta rastiščnogojitveni razred smo uvrstili gozdove, v katere so v preteklosti vnašali smreko, danes pa njen delež v lesni zalogi presega 30 %. Ti gozdovi pokrivajo razdrobljene površine po celotni enoti.

Večina gozdov, 231,87 ha je zasebnih (85 %), medtem, ko je 39,72 ha (15 %) gozdov v državni lasti.

9.2.4.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 118/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislh podlagah

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	180,77	66
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	61,93	23
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	12,47	5
71100	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	11	7,21	3
77100	Jelovje s praprotmi	17	6,47	2
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	1,68	1
76100	Javorovje s praprotmi	7	1,54	1
	Skupaj	10,4	272,07	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 05 zasmrečena bukovja na kislh podlagah je kisloljubno gradnovno bukovje (66 %). Sledi kisloljubno bukovje z rebrenjačo (23 %), kisloljubno rdečeborovje (5 %) in kisloljubno gradnovno belogabrovje (3 %). Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 05 je 10,4. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 71 %. Prirastek znaša v razredu 7,37 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala pripisujemo porušenemu razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR Zasmrečeni bukovi gozdovi na kislh podlagi prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi smreke in bukve s skupinsko ter šopasto primesjo gradna, bukve, rdečega bora in nekaterih trdih listavcev. Na posameznih mestih se srečamo tudi z enodobno zgradbo. Plemeniti listavci se primešajo le posamično.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 119/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislh podlagah

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	8	15	30	28	19	190	65	5,20	70
Listavci	8	16	27	24	25	102	35	2,17	30
Skupaj	8	16	29	26	21	292	100	7,37	100

Lesna zaloga in prirastek sta večja kot je povprečje v GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 20,1 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 120/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	138	11	41	0	0	45	27	6	23	1
	%	46,9	3,9	13,9	0,2	0,0	15,5	9,2	2,1	8,0	0,3
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	4	2		5		57	14	6	11	1

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 05 prevladujejo močno spremenjeni gozdovi, teh je 67 %, sledijo spremenjeni gozdovi 22 % in izmenjani gozdovi 11 %. Ohranjenih gozdov nimamo, delež spremenjenih gozdov pa je posledica velikega deleža smreke.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 121/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	18,53	0	59	39	2	14	73	14	0	25	39	35	2
Drogovnjak	42,68	1	93	6	0	19	68	13	0	10	75	14	1
Debeljak	142,32					32	57	11	0	4	58	37	0
Sestoj v obnovi	68,54					25	69	6	0				
Skupaj	272,07												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): smreka (22 %), jelka (14 %), kostanj (14 %), bukev (11 %), gorski javor (10 %), mali jesen (5 %), hrasti (4 %), jerebika (4 %), topoli (3 %), breza (3 %), vrbe (3 %), graden (2 %), duglazija (1 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %), beli gaber (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (63 %), bukev (10 %), rdeči bor (9 %), jelka (6 %), graden (4 %), kostanj (4 %), gorski javor (1 %), beli gaber (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (47 %), rdeči bor (16 %), bukev (15 %), graden (8 %), kostanj (7 %), jelka (3 %), gorski javor (2 %), beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 58 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (37 %), bukev (28 %), jelka (10 %), kostanj (9 %), graden (7 %), beli gaber (4 %), gorski javor (2 %), veliki jesen (1 %), mali jesen (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 162 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 122/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	10	27	20	39	4
Jelka	25	0	75	0	0
Ostali iglavci	0	43	50	7	0
Bukev	0	11	62	22	5
Hrasti	0	22	39	28	11
Pl. lst.	25	0	50	25	0
Dr. tr. lst.	0	6	23	45	26
Skupaj iglavci	9	29	28	30	3
Skupaj listavci	1	11	38	34	15
Skupaj	6	21	32	32	9

Kakovost drevja je zadovoljiva do dobra, kar pomeni, da je les dobre kakovosti (B, C). Boljša je pri iglavcih kot listavcih.

➤ Poškodovanost drevja

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 123/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Poškodovanost (%)
Deblo	4,8
Veje	1,5
Osutost	2,5
Skupaj	8,7

V RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah prevladujejo poškodbe debela.

9.2.4.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 124/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	14.824	14.943	101
Listavci	9.420	6.398	68
Skupaj	24.244	21.341	88

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, teh je bilo 58 %. Redčenja so predstavljala 7 %. Sanitarnega poseka je bilo 27 %, poseka oslabelega drevja 6 %, sečenj zaradi krčitev je bilo 1 %, nedovoljenega poseka pa 1 %.

Preglednica 125/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	11,14	2,29	21
Priprava tal	ha	4,23	0,00	-
Sadnja	ha	3,02	0,00	-
Obžetev	ha	16,58	0,30	2
Nega mladja	ha	8,39	2,95	35
Nega gošče	ha	15,02	2,12	14
Nega letvenjaka	ha	3,08	1,15	37
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,19	1,40	64
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	8,55	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.400,00	0,00	-
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,25	-

Vsa načrtovana gojitvena in varstvena dela so se izvedla v manjšem obsegu, oziroma se glede na načrt niso izvedla. Izvedlo se je varstvo pred žuželkami in vzdrževanje stez, ki nista bila načrtovana.

9.2.4.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 126/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Pov. (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Letni realiziran posek* (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	727,64	115	95	210	3,6	3,0	6,6	1,6	1,2	2,8
2006	642,35	146	115	261	4,1	3,1	7,2	3,3	2,4	5,6
2016	419,74	154	114	268	4,7	2,5	7,2	3,6	1,5	5,1
2026	272,07	190	102	292	5,2	2,2	7,4	4,4	2,7	7,1

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina RGR 05 se je v zadnjem obdobju zmanjšala za 147,67 ha. Glavni vzrok za spremembe je novo uvrščanje odsekov v rastiščnogojitvene razrede glede na novo določene GRT-je na ravni sestojev. Lesna zaloga in prirastek sta se rahlo povečala.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 127/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
1996	28,4	1,3	24,3	0,6	0,0	22,2	12,3	2,3	7,6	1,0
2006	31,6	1,8	22,2	0,2	0,0	21,3	12,0	2,1	8,1	0,5
2016	40,3	4,5	12,3	0,4	0,0	19,8	11,5	3,0	7,8	0,5
2026	47,0	3,9	14,0	0,1	0,0	15,5	9,2	2,1	8,0	0,3

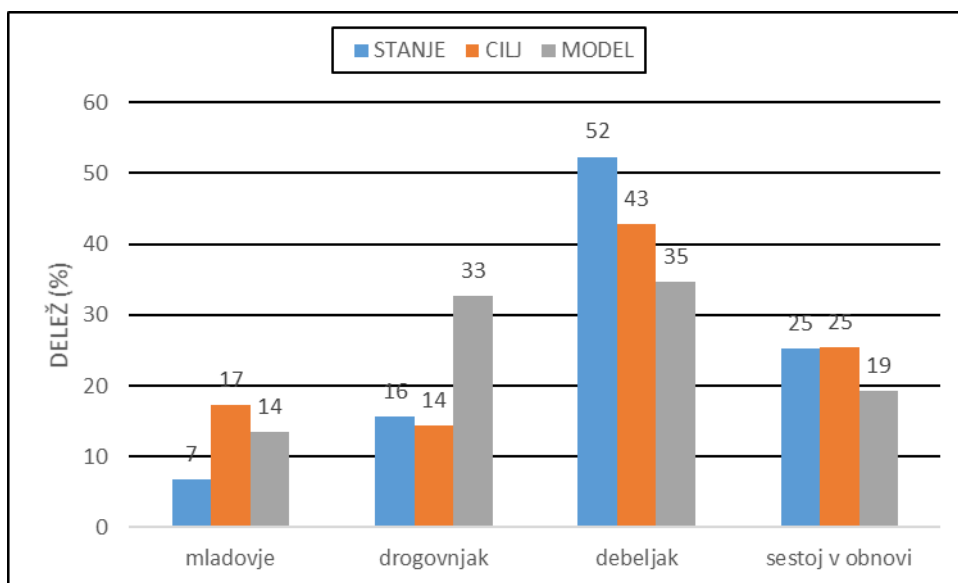
Povečal se je delež smreke, borov in drugih trdih listavcev. Zmanjšal pa se je delež jelke, macesna, bukve, hrastov, plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 128/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze (leta)	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	18,53	6,8	14	36,62	13,5	-49,4
Drogovnjak	42,68	15,7	34	88,95	32,7	-52,0
Debeljak	142,32	52,3	36	94,18	34,6	51,1
Sestoj v obnovi	68,54	25,2	20	52,32	19,2	31,0
Skupaj	272,07	100,0	104			

Okvirna proizvodna doba je 104 leta. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 24 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 58 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 94 let.

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 05 porušeno. Premalo je mladovij, preveč pa je drogovnjakov, debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah prisotne:

- **biotopska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,35 ha;
- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 52,30 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 20,53 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 2. stopnji poudarjenosti na 2,72 ha.

Od socialnih funkcij sta v tem rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **higiensko – zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti 30,03 ha;
- **funkcija varovanja naravne dediščine in drugih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,02 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,12 ha;
- **funkcija kulturne dediščine in drugih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,11 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,16 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti 0,12 ha;
- **obrambna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,29 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,06 ha in na 2. stopnji poudarjenosti 21,43 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,02 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 272,07 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 13,27 ha.

9.2.4.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 28 % (od tega smreka 20 %, jelke 5 % in borov 3 %), listavci 72 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 14 % mladovij, 32 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 19 % sestojev v obnovi.

Modelna lesna zaloga vseh sestojev v RGR je 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd smreke in bukve s skupinsko in šopasto primesjo gradna, jelke, rdečega bora in nekaterih trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 50 %, jelke 5 %, borov 12 %, bukve 17 %, hrastov 9 %, plemenitih listavcev 4 %, drugih trdih listavcev 2 % in mehkih listavcev 1 %.

V desetih letih pričakujemo naslednje ciljno razmerje razvojnih faz: 17 % mladovij, 14 % drogovnjakov, 43 % debeljakov in 25 % sestojev v obnovi.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 10 %, 2 – 30 %; jelka 1 – 25 %, 2 – 3 %; bukev 1 – 3 %, 2 – 10 %; hrasti 1 – 3 %, 2 – 20 %.

Ciljna lesna zaloga je **295** m³/ha.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 104 leta, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: z obžetvijo se daje prednost predvsem sprošanju bukve in drugim rastišču primernim listavcem, z namenom izboljšanja svetlobnih pogojev. Pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo gradn, bukev, jelko in plemenite listavce. Že v fazi gošče pospešujemo posamezne kakovostne osebk, s katerim nadaljujemo v letvenjaku. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: v sestojih z bogatimi in dobrimi zasnovami in slabo negovanostjo načrtujemo zmerne izbirne redčenja (1×10 let) na 84 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 19 % od lesne zaloge. Zaposnela redčenja v drogovnjakih je potrebno čim prej izvesti z nekoliko nižjo jakostjo, še posebej na mestih slabše stojnosti dreves zaradi visokega dimenzijskega razmerja. Na 16 % površine drogovnjakov, ki so že preredčeni ne ukrepamo.

Debeljaki: vse zrele, nekakovostne in pomlajene debeljake je potrebno uvajati v obnovo (na 27 % površine) zaradi uskladitve razmerja razvojnih faz. Jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 32 %. Pri načrtovanju svetlitvenih redčenj je potrebno ohranjati semenska drevesa bukve, plemenitih listavcev, jelke in gradna ter sečnjo izvesti v letu, ko te vrste obilno semenijo ali vsaj v letu po obilnejšem semenjenju. Tanjše debeljake redčimo na 63 % površine s povprečno jakostjo 15 %. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi drevesni sestavi in sestojnemu sklepu. V debeljakih, ki so bili preredčeni v prejšnjem obdobju ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 10 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 52 % površine načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 41 % lesne zaloge, na 41 % pospešeno obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 64 % lesne zaloge, na 7 % površine pa načrtujemo končni posek.

Usmeritve za drevesno sestavo

Modelna drevesna sestava na rastiščih RGR 05 v zmesi vsebuje manjši delež iglavcev, zato je potrebno pospeševati listavce na račun smreke. Potrebno je namensko puščati kvalitetne semenjake listavcev. V mladju je z nego potrebno omogočiti preraščanje bukve, hrasta, jelke in plemenitih listavcev na račun smreke.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 05 je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k interparcelarnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra. Na jelovih rastiščih je primerno tudi prebiralno gospodarjenje.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavane.

➤ Ukrepi

Preglednica 129: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukvoja na kislih podlagah

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	45,0	8,41			
	Nega letvenjaka	49,0	9,11			
	Ni ukrepanja	5,0	1,01			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	84,0	35,74	11.009	2.114	0,19
	Ni ukrepanja	16,0	6,94	1.789		
Debeljak	Nega debeljaka	64,0	90,74	33.264	4.827	0,15
	Uvajanje sestoja v obnovo	27,0	37,82	12.875	4.079	0,32
	Ni ukrepanja	10,0	13,76	4.864		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	53,0	36,10	8.844	3.654	0,41
	Pospešeno nadaljevanje obnove	41,0	27,96	6.085	3.904	0,64
	Končni posek (pri naravni obnovi)	7,0	4,48	735	735	1,00

Preglednica 130/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	65	35	100
– ciljno (%)	67	33	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	190	102	292
– ciljna (m ³ /ha)	198	96	295
Prirastek (m ³ /ha)	5,20	2,17	7,37
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	43,7	27,4	71,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,37	2,74	7,11
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23	27	24
Intenziteta m. p. prirastek (%)	84	126	96
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zvišala za 3 m³/ha. Kljub dolgoročnemu cilju, da se delež iglavcev zmanjša, pričakujemo, da se razmerje med iglavci in listavci ne bo spremenilo.

Preglednica 131/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenje	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	5.228	6.652	0	11.880	23,0	83,9
	%	44	56	0	100		
Listavci	m ³	1.743	5.720	0	7.463	26,8	126,6
	%	23	77	0	100		
Skupaj	m³	6.971	12.372	0	19.343	24,3	96,5
	%	36	64	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Največ je pomladitvenih sečenj (64 %), redčenje pa je 36 %.

Preglednica 132/INGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	1,75	1,75
Obžetev	ha	0,50	1,00
Nega mladja	ha	3,05	3,35
Nega gošče	ha	5,55	5,55
Nega letvenjaka	ha	3,75	3,75
Nega drogovnjaka	ha	1,10	1,10

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja

Rastiščnogojitveni razred 09 Kisloljubna borovja zavzema 830,68 ha oz. 23,4 % gozdne površine v GGE Žalec. Večina teh gozdov leži na terasah po okolici doline, nekatere izmed ted površin pa so včasih izkoriščali za kmetijske namene.

Večina gozdov oz. 778,69 ha (94 %) je v zasebni lasti, 50,72 ha (6 %) v državni lastni, medtem, ko je gozdov lokalnih skupnosti manj, kot 1 % (1,27 ha).

9.2.5.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 133/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 09 Kisloljubna borovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	652,67	79
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	73,00	9
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	53,50	6
71100	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	11	39,30	5
52100	Nižinsko čmojelševje	8	10,24	1
53100	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	1,15	< 1
77100	Jelovje s praprotmi	17	0,82	< 1
	Skupaj	6,1	830,71	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tipi v RGR 09 kisloljubna borovja so: kisloljubno rdečeborovje (79 %), kisloljubno bukovje z rebrenjačo (9 %), kisloljubno gradnovno bukovje (6 %) in kisloljubno gradnovno belogabrovje (5 %). Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR Kisloljubna borovja je 6,1. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 106 %. Prirastek znaša v razredu 6,41 m³/ha letno. Iz tega je razvidno, da govorimo o dobri razporeditvi razvojnih faz, ter ugodnih pogojih za visoko rastno sposobnost.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Kisloljubna borovja prevladujejo skupinsko raznodobni, mestoma degradirani gozdovi rdečega bora, s skupinsko do šopasto primesjo smreke, bukve in hrasta ter posamično do šopasto primesjo jelke in drugih trdih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 134/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7	22	28	26	17	188	63	3,95	63
Listavci	13	22	28	24	13	112	37	2,46	37
Skupaj	9	22	28	25	16	300	100	6,41	100

Razporeditev lesne zaloge je asimetrična v desno. Lesna zaloga je višja kot je povprečje za celotno GGE, prirastek pa nekoliko nižji. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 11,2\%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 135/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	73	2	113	0	0	38	47	1	22	4
	%	24,5	0,8	37,2	0,1	0,0	12,8	15,7	0,4	7,3	1,2
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	13	1	58			10	11	1	4	2

➤ **Ohranjenost gozdov**

V tem rastiščnogojitvenem razredu je največ spremenjenih gozdov 57 %, sledijo ohranjeni gozdovi 30 % in močno spremenjeni gozdovi 13 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 136/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 09 Kisloljubna borovja

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	16,90	11	42	40	7	0	37	63	0	29	32	18	21
Drogovnjak	221,31	1	61	37	0	6	66	28	0	3	29	53	14
Debeljak	444,59					17	76	7	0	0	46	50	4
Sestoj v obnovi	147,88					13	72	16	0				
Skupaj	830,68												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): smreka (25 %), bukev (25 %), kostanj (11 %), gorski javor (6 %), jelka (5 %), breza (4 %), graden (3 %), robinija (3 %), češnja (3 %), mali jesen (3 %), črna jelša (3 %), rdeči bor (2 %), trepetlika (2 %), lipa (1 %), beli gaber (1 %), jerebika (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: rdeči bor (45 %), graden (21 %), smreka (16 %), bukev (8 %), kostanj (4 %), črna jelša (3 %), beli gaber (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: rdeči bor (36 %), smreka (26 %), bukev (15 %), graden (14 %), kostanj (7 %), jelka (1 %), beli gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 47 % površine, kjer prevladujejo dobre zasnove, z naslednjo sestavo pomladka: smreka (55 %), bukev (19 %), graden (7 %), kostanj (7 %), rdeči bor (3 %), gorski javor (2 %), beli gaber (2 %), jelka (1 %), mali jesen (1 %), mehki listavci (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 577 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje po deležu kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 137/K: Kakovost drevja v RGR 09 Kisloljubna borovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	6	14	50	26	4
Jelka	25	25	25	25	0
Ostali iglavci	10	25	44	20	1
Macesen	0	100	0	0	0
Bukev	16	22	34	19	9
Hrasti	1	25	34	19	20
Pl. list.	0	17	66	17	0
Dr. tr. list.	0	2	9	48	41
Meh. list.	7	21	50	14	7
Skupaj iglavci	9	22	45	22	2
Skupaj listavci	6	19	30	25	20
Skupaj	8	21	40	23	8

Kakovost drevja je dobra, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Boljša je pri iglavcih kot listavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 138/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Poškodovanost (%)
Deblo	1,4
Veje	0,6
Osutost	2,6
Skupaj	4,5

V RGR 09 Kisloljubna borovja prevladuje osutost krošnje.

9.2.5.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 139/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	39.170	27.519	70
Listavci	22.888	14.756	64
Skupaj	62.058	42.276	68

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo pomladitvenih sečenj 61 %, redčenj 6 %. Poseka slabega drevja je bilo 14 %, medtem, ko je bilo sanitarnega poseka 13 %.. Poseka zaradi krčitev je bilo 3 %, nedovoljenega poseka pa 2 %. Ostalega poseka je bilo 1 %.

Preglednica 140/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	10,56	2,85	27
Priprava tal	ha	4,67	0,45	10
Sadnja	ha	1,94	0,45	23
Obžetev	ha	10,85	2,50	23
Nega mladja	ha	12,80	2,88	23
Nega gošče	ha	37,05	2,47	7
Nega letvenjaka	ha	8,65	0,90	10
Nega ml. drogovnjaka	ha	19,59	0,77	4
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	63,56	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	5,15	-
Varstvo pred boleznimi	dni	0,00	2,00	-
Zaščita s količenjem in tulci	kos	800,00	175,00	22
Vzdrževanje tulcev	dni	0,00	4,63	-

Vsa načrtovana gojitvena in varstvena dela so se izvedla v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Izvedena so bila varstvena dela, ki niso bila načrtovana, to so varstvo pred žuželkami, varstvo pred boleznimi, vzdrževanje protipožarnih objektov in vzdrževanje tulcev.

9.2.5.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 141/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 - 2026 v RGR 09 Kisloljubna borovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	975,00	138	54	192	3,4	1,5	4,9	1,9	0,5	2,4
2006	1.012,73	154	80	234	4,3	2,0	6,2	2,7	1,4	4,2
2016	1.143,11	167	101	268	3,9	2,2	6,1	2,4	1,3	3,7
2026	830,68	188	112	300	3,9	2,5	6,4	3,5	2,1	5,6

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina RGR 09 se je zmanjšala za 312,43 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede glede na novo določene GRT. Lesna zaloga se je zmanjšala, medtem, ko se je prirastek povečal.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 142/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 09 Kisloljubna borovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1996	20,1	0,2	51,2	0,3	0,0	7,4	13,2	0,2	6,7	0,6
2006	23,7	0,4	41,6	0,1	0,1	10,9	14,3	0,5	7,4	1,0
2016	25,4	1,0	35,9	0,0	0,0	12,8	14,7	0,6	8,5	1,0
2026	24,5	0,8	37,3	0,1	0,0	12,8	15,7	0,4	7,3	1,2

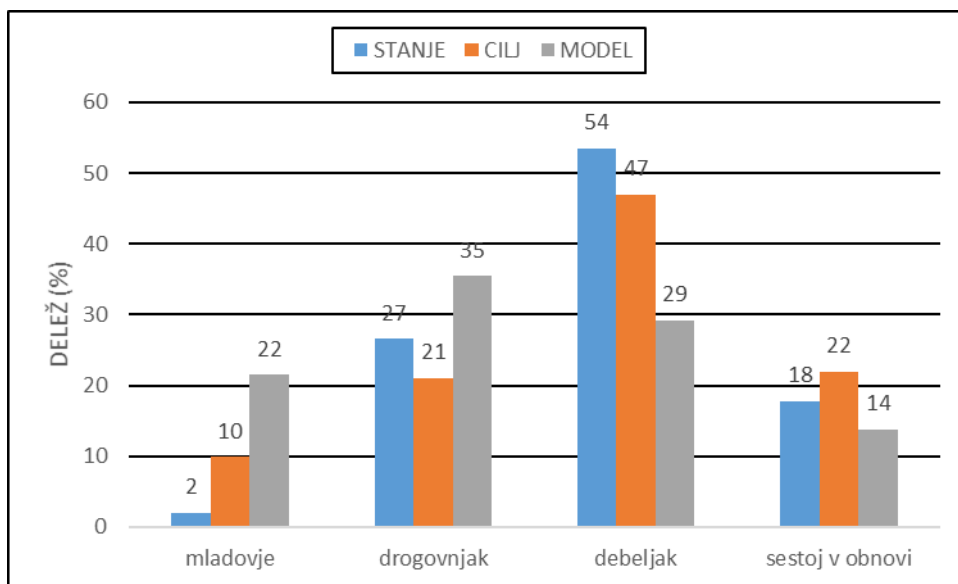
Delež smreke, jelke, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev se je zmanjšal, medtem, ko se je delež borov, hrastov in mehkih listavcev povečal. Delež macesnov in bukve je konstanten.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 143/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 09 Kisloljubna borovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	16,90	2,0	28	178,92	21,5	-90,6
Drogovnjak	221,31	26,6	46	293,93	35,4	-24,7
Debeljak	444,59	53,5	38	242,81	29,2	83,1
Sestoj v obnovi	147,88	17,8	18	115,02	13,8	28,6
Skupaj	830,68	100,0	130			

Okvirna proizvodna doba je 130 let. Pomladitvena doba je 18 let z učinkom zastrtosti 8 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 38 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 84 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 122 let.

Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 09 Kisloljubna borovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 09 porušeno. Očiten je presežek drogovnjakov in debeljakov, medtem, ko je očitno premalo mladovij in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda sta v RGR 09 kisloljubna borovja prisotni:

- **biotopska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,52 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 24,55 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 84,14 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 22,15 ha;

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 2. stopnji poudarjenosti na 5,74 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko – zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti 67,96 ha;
- **funkcija varovanja naravne dediščine in drugih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,02 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 80,83 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 18,74 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 1,69 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,96 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,01 ha;
- **obrambna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 18,63 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,23 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 123,42 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,07 ha;
- **zaščitna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 5,74 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 830,68 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,01 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 35,68 ha.

9.2.5.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 70 % (od tega smreka 10 % in bori 60 %) in listavci 30 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 22 % mladovij, 35 % drogovnjakov, 29 % debeljakov, 14 % sestojev v obnovi.

Povprečna lesna zaloga za vse sestoje v RGR 09 je po modelu 250 m³/ha, končna lesna zaloga pa znaša 440 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben gozd smreke, rdečega bora in bukve s posamično do skupinsko primesjo gradna ter posamično do šopasto primesjo jelke in trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 26 %, jelke 1 %, borov 36 %, bukve 12 %, hrastov 16, plemenitih listavcev 1 %, drugih trdih listavcev 2 % in mehkih listavcev 6 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 10 % mladovij, 21 % drogovnjakov, 47 % debeljakov in 22 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **308** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 5 %, 2 – 15; ostali iglavci 1 – 10 %, 2 – 25 %; bukev 1 – 15 %, 2 – 20 %; hrasti 1 – 1 %, 2 – 25 %.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba pa 18 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: obžetev naj bo usmerjena na območja močne pritalne vzrasti praproti, robide in trav. Pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave.

Pri tem pospešujemo bukev in graden. Nego izvajamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki izbiralna redčenja načrtujemo na 60 % površine. Pri tem naj bo povprečna jakost 17 %. Na 40 % površine ne načrtujemo nobenih ukrepov, saj so drogovnjaki že preredčeni ali pa uspevajo na skrajnih rastiščih.

Debeljaki: na 69 % površine načrtujemo izbiralna redčenja z jakostjo 12 %. Redčenja v debeljakih tega RGR izvajamo na 20 – 25 let. Na 23 % načrtujemo svetlitvena redčenja (uvajanje debeljakov v obnovo) s povprečno jakostjo 32 %. V debeljakih, ki so bili preredčeni v prejšnjem obdobju ali jih najdemo na skrajnih rastiščih, ne ukrepamo. Takšni debeljaki predstavljajo 8 % površine debeljakov.

Sestoji v obnovi: na 67 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 38 % lesne zaloge. Na 27 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo z intenzivnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 60 % lesne zaloge. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. Na 4 % površine sestojev načrtujemo končni posek.

Usmeritve za drevesno sestavo

Pospeševati je potrebno bukev in hrast. Za povečanje deleža hrasta je potrebno puščati semenjake in zagotoviti njihov ustrezen razpored.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. Na močno degradiranih tleh je potrebno ohranjati normalen sklep. Za pomoč pri naravni obnovi je zaželjena priprava tal, vsaj tam, kjer je močna razrast praproti.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 144: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 09 Kislojlibno borovje

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	86,0	14,55			
	Nega letvenjaka	12,0	2,09			
	Ni ukrepanja	2,0	0,26			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	60,0	133,53	40.606	6.799	0,17
	Ni ukrepanja	40,0	87,78	19.893		
Debeljak	Nega debeljaka	69,0	307,80	109.105	13.386	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	23,0	101,45	36.701	11.866	0,32
	Ni ukrepanja	8,0	35,34	9.819		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	67,0	99,35	23.129	8.806	0,38
	Pospešeno nadaljevanje obnove	27,0	39,24	8.174	4.917	0,60
	Končni posek (pri naravni obnovi)	4,0	5,29	784	776	0,99
	Ni ukrepanja	3,0	4,00	653		

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 145/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	63	37	100
– ciljno (%)	63	37	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	188	112	300
– ciljna (m ³ /ha)	193	115	308
Prirastek (m ³ /ha)	3,95	2,46	6,41
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	34,8	21,2	56,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,48	2,12	5,60
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19	19	19
Intenziteta m. p. prirastek (%)	88	86	87
Izravnalna doba (let)	10		

V naslednjem desetletju pričakujemo, da se bo ob realiziranem možnem poseku, glede na trenutni prirastek lesna zaloga povečala za 8 m³/ha.

Preglednica 146/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 09 Kisloljubna borovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	13.604	15.244	0	28.848	18,5	87,9
	%	47	53	0	100		
Listavci	m ³	6.656	10.973	0	17.629	19,0	86,4
	%	38	62	0	100		
Skupaj	m ³	20.260	26.217	0	46.477	18,7	87,3
	%	44	56	0	100		

Večji del možnega poseka (56 %) zavzemajo pomladitvene sečnje. Redčenja v debeljakih in sestojih v obnovi pa predstavljajo 44 %.

Preglednica 147/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 09 Kisloljubna borovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	1,50	1,50
Obžetev	ha	0,60	3,00
Nega mladja	ha	0,65	0,65
Nega gošče	ha	9,53	9,53
Nega letvenjaka	ha	1,67	1,67
Nega drogovnjaka	ha	0,25	0,25
Ostalo varstvo	ur	108,00	108,00

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi

V GGE Žalec so varovalni gozdovi izločeni predvsem zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Ti gozdovi so zavarovani z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Površina gozdov RGR varovalni gozdovi predstavlja 5,3 % oz. 186,73 ha gozdne površine v GGE.

Večina gozdov oz. 166,31 ha (89 %) je zasebnih, 19,29 ha (10 %) je v državni lasti. 1 % je gozdov lokalnih skupnosti, skupno 1,13 ha.

9.2.6.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 148/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 14 Varovalni gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
53100	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	58,32	31
71100	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	52,43	28
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	19,17	10
51100	Vrbovje s topolom	11	17,78	10
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	15,98	9
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	11	14,59	8
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	3,14	2
52100	Nižinsko črnojelševje	8	2,39	1
73100	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	2,33	1
55400	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	0,60	< 1
	Skupaj	10,1	186,73	100

Najpogostejši gozdni rastiščni tip v RGR 14 Varovalni gozdovi je dobovje in dobovo belogabrovje (31 %). Sledijo kisloljubno gradnovo belogabrovje (28 %), kisloljubno rdečeborovje (10 %), vrbovje s topolom (9 %), kisloljubno bukovje z rebrenjačo (9 %) in predalpsko gradnovo belogabrovje (8 %). Ostali GRT zavzemajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient za celoten RGR znaša 10,1 m³/ha. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial 53 % izkoriščen. Prirastek v tem RGR znaša 5,33 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Varovalni gozdovi predstavljajo samostojno kategorijo godov. Prevladuje mešana drevesna sestava s prevladujočim deležem gradna, doba, bukve in smreke, s šopasto in skupinsko primešanim rdečim borom. Kljub razglasitvi za varovalne gozdove ti niso izključeni iz gospodarjenja, vendar je gospodarjenje prilagojeno zagotavljanju pogojev za funkcije gozdov.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 149/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5	35	54	3	4	89	37	2,76	51
Listavci	6	11	20	34	30	153	63	2,58	49
Skupaj	5	19	32	22	20	242	100	5,33	100

Lesna zaloga in prirastek sta precej nižja kot je povprečje GGE.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 150/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	58	3	28	0	0	32	51	27	18	25
	%	24,3	1,1	11,4	0,0	0,0	13,3	21,0	11,1	7,5	10,3
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	5	< 1	9			22	28	9	14	13

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR Varovalni gozdovi prevladujejo spremenjeni gozdovi 49 %, močno spremenjenih gozdov je 28 %, ohranjenih 23 %, izmenjanih gozdov ni.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 150/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,64	71	0	29	0	8	63	29	0	40	40	21	0
Drogovnjak	57,79	2	31	67	0	2	23	69	5	5	27	59	9
Debeljak	89,00					2	70	27	0	1	42	47	11
Sestoj v obnovi	36,30					6	85	10	0				
Skupaj	186,73												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): graden (24 %), smreka (21 %), gorski javor (16 %), beli gaber (11 %), dob (8 %), veliki jesen (5 %), bukev (4 %), češnja (4 %), črna jelša (4 %), robinija (2 %), mali jesen (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (22 %), rdeči bor (14 %), bukev (11 %), lipa (11 %), graden (10 %), veliki jesen (6 %), topoli (6 %), beli gaber (4 %), črna jelša (4 %), vrbe (4 %), dob (2 %), češnja (2 %), robinija (1 %), gorski javor (1 %), črni gaber (1 %), mali jesen (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (23 %), graden (17 %), rdeči bor (12 %), bukev (9 %), dob (9 %), črna jelša (7 %), beli gaber (5 %), veliki jesen (3 %), lipa (3 %), vrbe (3 %), jelka (2 %), češnja (2 %), kostanj (1 %), robinija (1 %), gorski javor (1 %), topoli (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 55 % površine, prevladujejo pomanjkljive zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (33 %), smreka (32 %), beli gaber (12 %), graden (6 %), gorski javor (4 %), veliki jesen (3 %), kostanj (2 %), robinija (2 %), češnja (2 %), dob (1 %), lipa (1 %), mali jesen (1 %), črna jelša (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 107 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 151: Kakovost drevja v RGR 14 Varovalni gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	0	73	21	5
Jelka	0	0	0	100	0
Ostali iglavci	0	38	31	31	0
Bukev	0	0	0	0	100
Hrasti	0	17	34	43	6
Pl. list.	0	6	65	17	12
Dr. tr. list.	0	0	0	81	19
Meh. list.	0	0	74	13	13
Skupaj iglavci	0	5	65	26	4
Skupaj listavci	0	11	42	36	10
Skupaj	0	10	47	34	9

Kakovost drevja je dobra, kar pomeni, da je les dobre kakovosti (B, C). Boljša je pri iglavcih kot pri listavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 152/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo	4,4
Veje	1,5
Osutost	0,5
Skupaj	6,4

V RGR 14 Varovalni gozdovi prevladujejo poškodbe debla.

9.2.6.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 153/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	2.783	3.517	126
Listavci	3.511	4.088	116
Skupaj	6.294	7.605	121

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, ki jih je bilo 45 %, redčenj je bilo 7 %. Sanitarne sečnje so obsegale 22 %, posek oslabelega drevja pa 14 %. Nedovoljenega poseka je bilo 21%. Ostalega poseka je bilo 11 %.

Preglednica 154/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,21	0,40	18
Priprava tal	ha	0,41	0,52	127
Sadnja	ha	0,57	0,40	70
Obžetev	ha	1,30	2,10	162
Nega mladja	ha	4,77	0,00	-
Nega gošče	ha	6,62	0,00	-
Nega letvenjaka	ha	1,17	0,20	17
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,18	0,80	444
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	7,92	-
Varstvo pred boleznimi	dni	0,00	1,00	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	200,00	50,00	25
Zaščita z ograjo	m	0,00	260,00	-

V manjšem obsegu od načrtovanega so bila izvedena priprava sestoja, sadnja, nega letvenjaka in zaščita s količenjem ali tulci, medtem, ko so bila v večjem obsegu izvedena dela priprava tal, obžetev in nega mlajšega drogovnjaka. Dodatno se je izvedla zaščita z ograjo, ki ni bila načrtovana.

9.2.6.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 155/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 – 2026 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	260,77	92	143	235	2,3	3,1	5,4	1,6	2,2	3,8
2016	193,73	95	147	242	3,1	3,5	6,6	1,8	2,1	3,9
2026	186,73	89	153	242	2,8	2,6	5,4	1,6	2,4	4,0

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Lesna zaloga se je povečala, medtem, ko se je prirastek zmanjšal. Zmanjšala se je površina RGR za 7,00 ha.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 156/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1996 - 2026 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
2006	25,3	0,4	13,4	0,0	0,0	15,3	26,2	5,4	6,2	7,8
2016	25,3	1,2	12,8	0,0	0,0	11,9	25,7	8,4	5,8	8,8
2026	24,3	1,1	11,4	0,0	0,0	13,3	21,0	11,1	7,5	10,3

V lesni zalogi se je zmanjšal delež smreke, borov in hrastov. Povečal se je delež bukke, plemenitih listavcev, trdih listavcev in mehkih listavcev. Delež jelke je relativno konstanten.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev.**

Preglednica 157/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Stanje	
	Površina ha	Delež %
Mladovje	3,64	1,9
Drogovnjak	57,79	30,9
Debeljak	89,00	47,7
Sestoj v obnovi	36,30	19,4
Skupaj	186,73	100

Modelnega stanja za varovalne gozdove ne prikazujemo, ker gospodarjenje s temi gozdovi ni podrejeno lesnoproizvodni funkciji.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda sta v RGR 14 Varovalni gozdovi prisotni:

- **biotopska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 127,22 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 20,60 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 2,81 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 45,97 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 65,06 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 2. stopnji poudarjenosti na 29,20 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko – zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 71,19 ha;
- **funkcija varovanja naravne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 22,72 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 15,24 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 5,56 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 27,21 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 48,75 ha;
- **poučna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 17,59 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 16,75 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 30,82 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,55 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,13 ha.

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,65 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 14,97 ha.

9.2.6.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

V RGR 14 je dolgoročni gozdnogojitveni cilj malopovršinsko skupinsko raznodoben stabilen gozd bukve in hrastov s posamično do skupinsko primesjo smreke, borov, plemenitih listavcev in trdih listavcev.

Ciljne drevesne sestave, razmerja razvojnih faz, ciljne ter končne lesne zaloge, pričakovane kakovost gozdnega drevja in pa izravnalne dobe ne podajamo, saj so ti gozdovi prvenstveno namenjeni zagotavljanju stabilnosti, krepitvi varovalne funkcije in zaščitni funkciji.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Gospodarjenje z gozdovi mora zagotavljati izpolnjevanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije. Temu so prilagojene posamezne usmeritve, ki so naslednje:

Mladovja: v mladovjih načrtujemo izvedbo posameznih negovalnih del, ki so primarno namenjena krepitvi varovalne vloge gozda. Pri negi je potrebno uravnati drevesno sestavo v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukev, hrast, črni gaber, mali jesen) in naravno prilagojenih vrst na ekstremnih rastiščih, kot je rdeči bor na apnencu, kjer druge vrste težko uspevajo.

Drogovnjaki: na 42 % površine drogovnjakov izvajamo redčenje z jakostjo 15 %. Pri tem pospešujemo drevesne vrste, ki globlje koreninijo in s tem povečujejo stojnost gozda. Pri izbiralnem redčenju dajemo prednost stabilnosti pred kakovostjo sortimentov. Na 58 % površine drogovnjakov ne načrtujemo posebnih ukrepov, temveč zaradi rahlega sklepa in vitalnosti gozda v tem obdobju te površine prepustimo naravnemu razvoju.

Debeljaki: izbiralno redčenje izvajamo na 61 % površine debeljakov z jakostjo 12 %. Ukrepanja ne načrtujemo na 10 % površine, saj so tu gozdovi stabilni in ukrepanje ni potrebno, na 16 % površine pa debeljake uvajamo v obnovo z jakostjo 28 %. Pri redčenjih ohranjamo in povečujemo stojnost dreves ter vitalnost sestojev. Prav tako imamo na 13 % površine ekocelice (z ukrepanjem), kjer se izvajajo ukrepi z jakostjo 8 %.

Sestoji v obnovi: v tem ureditvenem obdobju načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove na 79 % površine sestojev v obnovi. Na 4 % pa načrtujemo pospešeno nadaljevanje obnove. Pri tem je potrebno upoštevati semenska leta drevesnih vrst z globljim koreninskim sistemom. Končni poseki so načrtovani na 3 % površine sestojev, kjer enako površino pokrivajo ekocelice (z ukrepanjem) in jakostjo 30 %. Na 11% površine ne načrtujemo posebnih ukrepov, zaradi same vitalnosti in stojnosti gozda in ga prepustimo naravnemu razvoju.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni sistem nege v odraslih sestojih predstavlja izbiralno skupinsko postopno gospodarjenje. Mestoma je zaradi zagotavljanja varovalne funkcije potrebno izvajati posege samo na posameznem drevju. Obnovo sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladiitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavane.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 158: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	8,0	0,30			
	Nega letvenjaka	40,0	1,44			
	Ni ukrepanja	36,0	1,32			
	Ekocelica (z ukrepi)	16,0	0,58			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	42,0	24,30	5.499	810	0,15
	Ni ukrepanja	58,0	33,49	5.706		
Debeljak	Nega debeljaka	61,0	54,45	14.614	1.726	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	16,0	14,33	5.123	1.436	0,28
	Ni ukrepanja	10,0	8,96	2.299		
	Ekocelica (z ukrepi)	13,0	11,26	3.782	303	0,08
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	79,0	28,71	6.519	2.629	0,40
	Pospešeno nadaljevanje obnove	4,0	1,58	316	191	0,60
	Končni posek (pri naravni obnovi)	3,0	1,06	132	132	1,00
	Ni ukrepanja	11,0	3,85	886		
	Ekocelica (z ukrepi)	3,0	1,10	293	117	0,40

Preglednica 159/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	37	63	100
- ciljno %	39	61	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	89	153	242
- ciljna(m ³ /ha)	101	155	256
Prirastek (m ³ /ha)	2,76	2,58	5,34
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	15,7	23,7	39,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,57	2,37	3,93
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18	15	16
Intenziteta m. p. prirastek (%)	57	92	74
Izravnalna doba (let)	10		

Lesna zaloga se bo glede na stanje, možni posek in prirastek povečala za 14 m³/ha.

Preglednica 160/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Ostalo			
Iglavci	m ³	1.435	1.492	0	2.927	17,6	56,9
	%	49	51	0	100		
Listavci	m ³	1.404	3.013	0	4.417	15,5	91,9
	%	32	68	0	100		
Skupaj	m³	2.839	4.505	0	7.344	16,3	73,8
	%	39	61	0	100		

Načrtovan posek v RGR 14 Varovalni gozdovi je nižji kot v večnamenskih gozdovih, vseeno pa z njimi gospodarimo, da krepivo njihovo varovano vlogo.

Preglednica 161/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	1,00	1,00
Priprava tal	ha	1,13	1,13
Dopolnilna sadnja	ha	0,50	0,50
Sadnja	ha	0,65	0,65
Obžetev	ha	0,65	2,45
Nega gošče	ha	1,25	1,25
Nega letvenjaka	ha	0,50	0,50
Nega drogovnjaka	ha	1,00	1,00
Premazi vršičkov	ha	1,15	1,15
Zaščita s količenjem	kos	1.000,00	1.000,00
Vzdrževanje zaščite s količenjem	kos	1.000,00	1.000,00

10 LITERATURA

- I. celoviti obnovitveni načrt za GGE Žalec z veljavnostjo 1986-1995.
- II. celoviti obnovitveni načrt za GGE Žalec z veljavnostjo 1996-2005.
- III. celoviti obnovitveni načrt za GGE Žalec z veljavnostjo 2006-2015.
- IV. celoviti obnovitveni načrt za GGE Žalec z veljavnostjo 2016-2025.
- AJDA. Apliakcija za ocenjevanje škode na kmetijskih pridelkih in za ocenjevanje škode na stvareh po naravnih nesrečah. 2026. LUZ d.d.
- Accetto M. 2002. Opis pomembnejših gozdnih združb v Sloveniji; Skripte iz predmeta Fitocenologija; prirejeno za študente rednega in izrednega visokošolskega strokovnega in univerzitetnega študija gozdarstva ter univerzitetnega študija krajinske arhitekture, BF, Ljubljana.
- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2026. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina A. in sod. 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove. Ljubljana: 571 str.
- Bončina, A., Robič, D., 1998. Ocenjevanje spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti, Zbornik gozdarstva in lesarstva, 57: 113-130.
- Čarni A. in sod. 2002. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1:400.000. Ljubljana, Založba ZRC: 79 str.
- Čokl M., 1997. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana.
- Diaci J., Perušek M. 2004. Možnosti ohranjanja starega in odmrlega drevja pri gospodarjenju z gozdovi. – V Staro in debelo drevje v gozdu: zbornik referatov, XXII. Gozdarski študijski dnevi. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 227-240.
- Direkcija republike Slovenije za vode. 2026. Atlas voda.
- Direkcija republike Slovenije za vode. 2026. Portal eVode. (8.5.2026).
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conversation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- Drovenik B., Pirnat A. 2003. Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: hrošči (Coleoptera). Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, (končno poročilo). Naročnik: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, ARSO, Ljubljana, digitalne priloge.
- Gašperšič F. 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 403 str.
- Geodetske podlage ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Golob A., Skudnik M. 2007. Priročnik o vrstah Natura 2000, ki so povezane z gozdom. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije.
- Govedič M., Bedjanič M., Grobelnik V., Kapla A., Kus Veenvliet J., Šalamun A., Veenvliet P. & Vrezec A. 2007. Dodatne raziskave kvalifikacijskih vrst natura 2000 s rpedlogom spremljanja stanja – raki (končno poročilo). Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor. Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju, 127 str.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Celje (2021 – 2030). 2023. Celje, Zavod za gozdove Slovenije: 272 str.
- Gozdnogospodarski načrt za GGE Žalec (2026-2035) Kulturnovarstvene usmeritve za obnovo GGN, območna enota Celje, št. Dokumenta: EG-7020/2005-13, 4.2.2026.
- Hočevar M. 1993. Dendrometrija-gozdna inventura. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 274 str.

- Izhodiščni optimalni modeli gozdov – neobjavljeno strokovno gradivo Zavoda za gozdove Slovenije; Ljubljana, december 2000.
- Kotar M. 2007. Gozdarski priročnik, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Ljubljana: 414 str.
- Kotar M. 2005. Zgradba, rast in donos gozda na ekoloških in fizioloških osnovah, Zveza gozdarskih društev Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana: 500 str.
- Kotar M. 2006. Proizvodna doba in njen pomen pri načrtovanju v gozdarstvu. Gozdarski vestnik, 45, 6: 209-222.
- Kotar M. 2000. Vpliv starosti in debeline dreves na donos gozda. XX. Gozdarski študijski dnevi, Zbornik referatov, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 169-190.
- Krč J., Beguš J., Primožič J., Levstek J., Papler-Lampe V., Klun J., Mihelič M. 2014. Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 38 str.
- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70, 4: 195-215.
- Marinček L. 1987. Bukovi gozdovi na Slovenskem; Zbirka posebne izdaje; ČPG Delo, Ljubljana 153 str.
- Melik A., 1957. Štajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino; Slovenska matica, Ljubljana.
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Žalec (2026-2035) Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. Dokumenta: 3563-0009/2024-3, 11. 2. 2026.
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (interno gradivo ZGS). 2023. ZGS, Ljubljana.
- Odlok o gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij (2021-2030) (Ur. l. RS, št. 116/23).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Braslovče (Ur. l. RS, št. 52/11).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Polzela (Ur. l. RS, št. 69/02).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Prebold (Ur. l. RS, št. 67/21).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Tabor (Ur. l. RS, št. 65/99).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Vranksko (Ur. l. RS, št. 24/99).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Žalec (Ur. l. RS, št. 82/15).
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Žalec (Ur. l. RS, 89/98-4682, 43/2000-2059, 124/2003 (popravek), 68/2017-3238).
- Odlok o razglasitvi naselja Braslovče, historičnega jedra naselja Petrovče, naselja Vranksko in naselja Žalec za kulturne spomenike (Ur. l. SRS, št. 20/89-1051).
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Celje (Ur. l. SRS, št. 28/86-1364, št. 15/90-766, št. 1/92-18, 16/2019-627).
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS) (Ur. l. RS, št. 76/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Odlok o varovanju pitne vode na območju Mestne občine Velenje (Ur. vestnik Velenje, št.: 6/2001).
- Odredba o določitvi normativov za dela v gozdovih (Ur. l. RS, št. 11/99, 44/09 in 98/10) in Pravilnik o spremembah Odredbe o določitvi normativov za dela v gozdovih Ur. l. RS, št. 44/09 in 98/10).

- Perko D. 1999. Slovenija, Pokrajine in ljudje. 2. izdaja. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.
- Perušek M. 2006. Izhodišča primernosti habitatov nekaterih kvalifikacijskih vrst ptic v gozdovih. Gozdarski vestnik, 64, 3: 160-167.
- Podatki SI STAT za leto 2023: spletna stran Statističnega urada Republike Slovenije.
- http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp#05 (19.4.2026).
- Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Ur. l. RS, št. 11/17).
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23).
- Pravilnik o določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Ur. l. RS, št. 13/26).
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16, 31/19, 116/22 137/22 – popr. in 137/22).
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09).
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdno lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13).
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 200/2020).
- Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 195/20).
- Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda. 2018. (Ur. l. RS, št. 58/18).
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/06).
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. (Ur. l. RS, št. 25/09).
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2024. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
- Pregled rastišč v računalniški bazi ZGS po skupinah in podskupinah rastišč (ZGS).
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023 – 2028. 2023. Ljubljana, Vlada republike Slovenije.
- Register nepremične kulturne dediščine. 2024. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. (Ur. l. RS, št. 111/07).
- Resolucija o strategiji prostorskega razvoja Slovenije. 2023. (Ur. l. RS, št. 72/23).
- Savnik R. 1976. Krajevni leksikon Slovenije. III. Knjiga. Ljubljana, DZS: 574 str.
- SAZU, Biološki inštitut Jovan Hadži. 1988. Fitocenološka karta Gozdnogospodarskega območja Celje v merilu 1 : 100.000 za celotno celjsko gozdnogospodarsko območje.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulture. 2017. Celje, ZVKDS OE Celje.
- Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS - elementi vodnega gospodarstva. 1999. Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov (PUH).
- Urbančič M., Simončič P., Prus T., Kutnar L. 2007. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije: 100 str.

- Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04 in 81/14).
- Uredba o ekološko pomembnih območjih. 2004. (Ur. l. RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18).
- Uredba o kategorizaciji državnih cest. 2024. (Ur. l. RS, št. 24/24).
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. (Ur. l. RS, št. 67/16 in 107/23).
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. (Ur. l. RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20).
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 20/14).
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS št. 25/16).
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Veselič Ž. in sod. 2000. Izhodiščni optimalni modeli gozdov. Interno gradivo ZGS.
- Vrčec D. 2006. Usmeritve za ohranjanje ali vzpostavitev ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov v območjih Natura 2000 v Sloveniji. Delovno gradivo. Ljubljana, 104 str.
- Vrezec A., Ambrožič Š., Pirnat A., Kapla A. & Denac D. 2009. Izvajanje spremljanja stanja populacij izbranih ciljnih vrst hroščev v letu 2008 in 2009 in zasnova spremljanja stanja populacij izbranih ciljnih vrst hroščev (končno poročilo). Ljubljana, 174 str.
- Vrezec A., Polak S., Kapla A., Pirnat A., Grobelnik V. & Šalamun A. 2007. Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst hroščev – *Carabus variolosus*, *Leptodira hochenwartii*, *Lucanus cervus* in *Morinus funereus*, *Rosalia alpina*. – Nacionalni inštitut za biologijo, Ljubljana. 145 str., 7 prilog
- Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25).
- Zakon o društvih (Ur. l. RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg).
- Zakon o gozdovih - (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16 in 78/23) - ZUNPEOVE.
- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3), (Ur. l. RS, 199/21 in 18/23 – ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP in 23/24).
- Zakon o ohranjanju narave - ZON (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – Zdru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10).
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE).
- Zakon o vodah - ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdri-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 35/23 – odl. US in 78/23 - ZUNPEOVE).
- ZGS. 2023. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih rastiščnih tipov.

11 NAČRT SO IZDELALI

Gozdnogospodarski načrt GGE Žalec je izdelal Odsek za načrtovanje razvoja gozdov OE Celje, v sodelovanju s KE Žalec. Terenska dela so potekala od junija do novembra 2025. Odgovorni projektant je bil Anže Stiplošek dipl. inž. gozd. (UN).

11.1 Sodelavci pri izdelavi načrta

Opisi sestojev: Anže Stiplošek (1.827,76 ha), dipl. inž. gozd. (UN),
 Marko Lekše (524,34 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Špela Ramšak (424,93 ha), mag. inž. gozd.,
 Petra Pavlin (93,04 ha), mag. inž. gozd.,
 Edvard Kugler (119,77 ha), inž. gozd.,
 Egon Vočko (107,69 ha), inž. gozd.,
 Janez Černec (186,90), inž. gozd. in
 Jože Zupančič (215,19 ha), univ. dipl. inž. gozd.

Zaradi pomanjkanja kadra na Odseku za načrtovanje razvoja gozdov smo 47,56 ha naredili po bilančni metodi.

Meritve na SVP so opravili: Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd., Anže Stiplošek, dipl. inž. gozd. (UN), Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet in Peter Terglav, univ. dipl. inž. gozd. Pri meritvah so sodelovali tudi študentje.

Potrebne programe sta izdelala Mitja Podgornik in Miha Kostevc.

Vnos podatkov opisov sestojev in odsekov ter digitalizacijo kartnega materiala so opravili popisovalci, strokovni sodelavec Miha Kostevc, mag. inž. gozd. in Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Kartni in prostorski del načrta je izdelal Miha Kostevc, mag. inž. gozd.

Poglavje Splošni opis GGE je napisal Anže Stiplošek, dipl. inž. gozd. (UN). Poglavje Analiza preteklega gospodarjenja je izdelal vodja KE Žalec Uroš Perič, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o gozdnih prometnicah (1.3, 6.2.7, 6.3.5) vodja odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Strniša, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o živalskem svetu oz. lovstvu (1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3, 6.3.3) Peter Terglav, univ. dipl. inž. gozd in poglavje o posegih v gozd in gozdni prostor (4.2.5) mag. Matej Tajnikar univ. dipl. inž. gozd. Funkcijska karta je povzeta iz območnega načrta za GGO Celje. Ostala poglavja in obdelave podatkov je opravil Anže Stiplošek, dipl. inž. gozd. (UN), v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov.

Tabelarni del načrta je izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Oblikovno ureditev načrta je v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Kronologija izdelave načrta:

- zbiranje in obdelava podatkov za načrt: od junija 2025 do novembra 2025;
- določitev osnutka načrta (Strokovni svet OE Celje): 26. 5. 2026;
- javna razgrnitev:
- javna obravnava:
- določitev predloga načrta na Svetu OE Celje (datum izdelave načrta):

Celje, 29. 05. 2026

Podpisniki:

Odgovorni nosilec obnove:

Anže Stiplošek, dipl. inž. gozd. (UN)

Vodja odseka za načrtovanje
razvoja gozdov:

mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Celje:

Aleksander Ratajc, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PRILOGE

12.1 Priloge v načrtu

12.1.1 Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33001	51	51	49	49	49	46	46	46
33002	51	51	48	48	48	46	46	46
33003A	51	51	51	49	48	48	46	46
33003C	50	50	46	46	44	44	44	44
33004	50	48	48	45	45	44	44	44
33005	50	48	47	45	45	44	44	44
33006	50	50	47	50	47	44	44	44
33007	50	50	47	47	47	44	44	44
33008A	48	48	48	47	47	47	47	47
33008B	48	48	48	48	48	48	48	48
33008C	52	52	48	48	47	47	47	47
33009	51	50	48	48	47	47	47	47
33010A	46	46	46	50	46	46	46	46
33010B	47	46	46	44	44	44	44	44
33011	51	51	50	51	51	50	48	48
33012	50	50	46	47	45	45	45	45
33013A	52	49	47	49	46	46	46	46
33013B	50	50	50	51	51	50	48	48
33014A	50	50	47	45	45	45	45	45
33014B	51	50	46	46	46	44	44	44
33014C	49	49	45	45	45	45	45	45
33014D	50	50	46	46	46	46	46	46
33015A	51	50	49	48	47	47	47	47
33016A	52	50	50	48	48	48	45	45
33016B	52	50	50	49	49	49	45	45
33016C	51	50	50	50	46	46	46	46
33017A	52	50	48	48	46	46	45	45
33017B	51	50	49	49	46	46	46	45
33018A	51	51	48	50	50	50	48	48
33018B	50	50	50	50	50	50	46	46
33018C	50	50	50	50	50	50	46	46
33018D	50	50	49	52	50	50	48	48
33019	52	52	50	50	50	50	48	48
33020A	50	48	47	47	46	46	46	46
33020B	49	49	45	48	48	45	45	45
33020D	50	49	47	47	45	45	45	45
33020E	51	51	50	50	47	47	47	45
33020F	50	50	49	48	47	44	44	44
33020G	52	52	52	52	44	44	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33020H	52	52	51	50	50	50	50	50
33020I	42	42	42	42	42	42	42	42
33020J	42	42	42	42	42	42	42	42
33020K	42	42	42	42	42	42	42	42
33021	52	52	50	50	50	46	46	46
33022A	48	48	45	45	45	45	45	45
33022B	50	50	46	46	46	46	46	46
33022C	50	50	46	47	45	45	43	43
33022D	46	46	45	44	44	44	44	44
33023A	50	50	48	48	48	46	44	43
33023B	50	50	48	48	47	46	46	46
33023C	50	50	46	46	44	44	44	44
33024A	50	50	46	47	46	46	46	46
33024B	49	49	48	47	46	46	44	44
33025	50	50	45	50	47	50	44	44
33026A	51	51	50	50	50	48	46	46
33026B	51	51	50	50	50	50	48	48
33026C	51	51	51	51	48	48	48	48
33026D	44	44	44	44	43	43	43	42
33027A	49	49	48	48	47	47	47	47
33027B	50	50	48	48	48	48	46	46
33027C	51	51	49	46	46	46	46	46
33027D	50	50	50	48	48	47	47	47
33028	50	50	48	47	47	44	44	44
33029	48	47	47	47	47	47	47	47
33030	51	51	51	49	48	48	48	48
33031	49	49	47	46	45	46	46	45
33032A	52	50	50	48	48	48	48	48
33032C	48	48	48	48	48	48	48	46
33032D	42	42	42	42	42	42	42	42
33032E	45	45	44	44	44	44	44	42
33032F	46	46	46	46	44	44	44	43
33033	50	50	48	48	48	49	46	46
33034A	52	52	49	50	48	50	50	48
33034B	49	51	48	48	47	49	47	46
33035	51	50	48	49	48	49	46	46
33036A	50	50	49	50	48	50	47	47
33037	52	51	51	50	49	50	48	47
33038A	51	51	50	49	49	50	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33038B	52	52	51	51	50	50	47	47
33038C	52	50	50	50	49	50	47	47
33039B	52	52	51	52	52	51	48	48
33039C	52	51	50	51	51	50	48	48
33040A	50	50	47	48	48	48	48	45
33040B	48	48	48	47	46	46	46	46
33041	52	52	48	48	48	48	48	46
33042	50	50	46	48	48	48	45	45
33043A	51	51	47	48	47	48	46	46
33043B	50	50	50	50	49	49	49	49
33044	48	48	50	50	47	47	47	47
33045A	48	48	48	48	47	47	47	47
33045B	48	48	48	48	47	47	47	47
33045C	49	49	48	48	47	47	47	47
33045D	51	51	48	48	47	47	47	47
33045E	49	49	49	49	49	49	49	49
33046A	50	50	50	50	49	49	49	49
33046B	51	51	51	51	49	49	49	49
33047	51	51	50	50	46	44	44	44
33048A	51	50	49	48	48	48	46	46
33048B	48	48	48	47	47	47	47	46
33048C	51	51	47	47	46	46	46	46
33049A	52	50	51	49	49	49	46	46
33049B	52	49	48	48	47	47	46	46
33049C	51	51	51	51	47	47	46	46
33049D	52	52	51	48	48	48	46	46
33050	51	51	48	48	48	46	46	46
33051A	52	52	48	48	50	46	46	46
33051B	50	50	50	46	46	46	46	46
33052A	50	50	48	48	48	48	48	48
33052B	49	49	47	47	47	47	47	47
33052C	48	48	47	47	47	47	47	47
33053A	52	52	48	50	50	50	49	49
33053B	51	51	49	49	49	49	49	49
33054	50	50	49	49	46	46	46	46
33055	50	50	48	47	47	47	47	47
33056	50	50	48	47	47	46	46	45
33057A	51	49	49	49	49	49	46	46
33057B	51	51	48	48	48	48	46	46
33057C	50	50	48	46	46	46	46	46
33058A	52	52	48	46	46	46	46	46
33058B	51	51	47	48	48	48	48	48
33058C	47	46	47	46	46	46	44	44
33058D	48	48	48	46	46	46	44	44
33058E	48	48	48	46	46	48	42	45
33058F	47	46	47	46	46	46	44	44
33059	49	48	47	47	49	48	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33060B	48	48	47	47	46	46	46	45
33060E	49	48	47	48	48	49	46	46
33061A	52	52	48	51	48	50	47	47
33061B	50	50	50	48	48	48	48	48
33061C	48	48	46	46	46	46	46	46
33062A	53	51	50	53	52	52	50	50
33062B	53	53	53	52	50	50	48	48
33062C	52	52	50	51	50	50	48	48
33063A	52	50	48	51	46	50	46	46
33064A	52	52	50	51	50	50	48	48
33064B	53	50	50	51	50	50	50	50
33064C	51	51	50	51	50	51	48	48
33064D	52	50	48	50	48	48	48	48
33064E	53	53	50	52	50	50	48	48
33064F	53	52	50	51	51	51	48	48
33065	52	52	47	48	48	48	48	48
33066	52	52	50	49	48	48	47	47
33067A	52	50	50	49	49	49	48	47
33067B	50	50	48	48	48	48	48	48
33067C	50	48	49	49	47	47	47	46
33068A	48	48	48	48	48	47	47	46
33068B	47	47	47	46	46	46	44	44
33068C	48	48	46	46	46	46	44	44
33068D	48	48	47	47	47	47	46	46
33069A	51	51	49	50	48	48	48	47
33069B	51	51	48	48	47	47	47	47
33070	52	50	50	50	50	49	49	49
33071A	51	51	49	49	49	49	47	45
33071B	52	52	50	48	48	48	46	46
33072	51	51	48	48	47	47	47	47
33073	50	50	47	46	46	46	46	46
33074A	48	48	46	47	46	46	45	45
33074C	48	48	48	47	47	47	46	46
33075A	47	47	47	46	44	44	44	44
33075B	46	46	46	44	44	46	44	44
33075C	46	46	46	46	46	46	46	46
33076A	47	47	47	46	45	45	45	45
33076B	47	47	46	46	45	45	45	45
33077A	51	50	49	49	47	47	45	45
33078A	48	48	48	47	46	46	46	46
33078B	48	48	47	48	46	46	46	46
33078C	48	48	48	48	46	46	46	46
33078D	50	50	49	49	49	49	47	47
33078F	48	48	48	48	46	46	46	46
33079A	50	50	50	50	50	50	48	46
33079B	50	50	50	50	50	50	48	48
33079C	48	48	48	48	50	50	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33079D	48	48	48	47	50	50	50	47
33079E	50	50	50	50	50	50	48	47
33079F	48	47	47	47	47	47	47	47
33079G	47	47	47	47	49	49	47	47
33080A	45	45	45	45	44	44	44	44
33080B	45	45	45	45	44	44	44	44
33080C	46	46	46	46	44	44	44	44
33080D	47	47	47	47	46	46	41	46
33081A	52	52	48	47	47	47	47	47
33081B	52	52	50	50	50	50	50	50
33081C	52	52	48	48	50	50	50	50
33081D	48	48	45	46	45	45	45	45
33082A	48	48	48	45	45	45	45	45
33082B	46	46	46	45	45	45	45	45
33083	48	48	46	45	45	45	45	45
33084A	52	52	50	48	48	48	48	48
33084C	50	50	48	48	48	48	48	48
33084D	50	50	48	47	47	47	45	45
33084E	50	50	50	48	48	48	46	46
33084F	48	48	48	48	45	45	45	45
33084H	46	46	46	46	46	46	46	46
33085	52	52	48	47	47	47	45	46
33086A	52	52	50	48	48	48	48	46
33087A	52	52	50	50	48	48	48	48
33087B	49	49	49	48	47	47	47	47
33087C	52	52	50	50	50	47	46	46
33087D	52	52	48	48	49	47	47	47
33087E	50	50	48	47	47	47	47	47
33087F	49	49	48	48	46	46	46	46
33087G	48	48	48	48	46	46	45	45
33088	49	49	49	46	46	46	46	46
33089	49	49	50	46	46	46	46	46
33090	50	49	50	46	46	46	46	46
33091	52	52	50	50	46	46	45	45
33092A	52	52	50	49	50	50	45	46
33092B	52	50	50	48	50	49	49	49
33093A	52	52	50	48	50	48	46	46
33093B	48	48	48	48	48	48	48	48
33094A	52	52	52	52	50	50	50	50
33094B	52	52	50	50	48	48	46	47
33095	51	51	50	46	46	46	46	46
33096A	52	52	50	47	48	47	45	46
33096B	50	50	48	48	48	48	46	46
33096C	52	52	50	47	47	47	46	46
33097	52	52	50	47	47	47	47	47
33098A	52	52	50	50	50	48	48	48
33098B	52	52	50	50	48	48	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33098C	52	52	50	49	50	48	48	48
33099A	52	52	48	46	46	46	44	44
33099B	52	52	50	46	46	46	44	44
33099C	50	52	48	48	48	48	46	46
33100	48	48	48	48	46	46	46	46
33101	50	50	48	48	46	45	45	45
33102	52	50	49	50	50	49	48	46
33103A	48	48	46	46	47	47	44	44
33103B	52	52	50	49	49	49	49	49
33103C	48	48	48	48	47	47	47	47
33103D	52	52	48	47	47	47	47	47
33104A	52	52	48	47	47	47	47	47
33104B	51	51	49	48	48	48	44	44
33105A	50	50	48	48	48	48	46	46
33106	48	48	48	47	47	47	47	47
33107	46	46	46	44	44	44	44	44
33108A	50	50	49	48	48	48	46	46
33108B	49	49	49	49	47	47	46	46
33108C	47	47	47	47	47	47	47	44
33109	52	50	51	51	50	48	48	47
33110A	50	50	48	46	46	46	45	45
33110B	49	49	49	48	46	46	46	46
33110C	52	50	51	51	49	49	47	46
33111	50	50	48	50	49	48	48	46
33112	49	49	48	48	47	47	46	46
33113	50	48	46	48	46	46	45	45
33114A	52	52	50	50	49	47	47	47
33114B	52	52	52	50	48	48	48	48
33114C	47	47	47	47	47	47	46	46
33115	51	51	48	48	47	47	47	47
33116A	50	50	48	48	48	48	48	48
33116B	49	49	48	49	49	49	45	45
33116C	46	46	46	46	46	46	44	44
33117A	50	50	48	48	46	46	46	46
33118	50	50	49	50	50	47	45	45
33119	46	46	46	46	45	45	45	45
33120	46	46	46	46	45	45	45	45
33121	46	46	46	46	46	44	45	45
33122	50	50	48	50	46	46	46	46
33123	50	50	48	48	46	46	45	45
33124	50	50	48	50	48	46	44	44
33125	52	52	48	50	48	48	48	44
33126A	52	52	49	50	48	48	48	44
33126B	51	51	50	51	48	48	47	47
33127	52	52	49	50	48	48	46	46
33128	50	50	50	50	48	46	46	44
33129	50	50	46	50	46	46	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33130	50	50	47	47	47	47	46	46
33131	50	50	47	47	46	46	46	44
33132	47	47	47	46	46	46	46	46
33133A	47	47	47	45	45	45	44	44
33134A	52	52	50	50	48	45	45	45
33134B	50	50	49	49	48	46	46	46
33135	48	48	48	49	49	47	47	46
33136B	50	50	50	46	48	46	45	45
33136C	50	50	48	50	50	48	45	45
33136D	50	50	50	50	48	48	46	46
33136E	50	50	48	48	47	46	45	45
33136F	48	48	48	48	47	47	47	47
33137A	50	50	48	48	46	44	44	44
33137B	46	46	46	46	44	44	44	44
33137C	50	50	50	50	48	48	46	46
33137D	52	52	50	50	48	48	48	48
33137E	52	52	51	48	48	48	46	46
33138A	50	50	49	48	48	48	46	46
33138B	50	50	50	50	48	48	46	46
33138C	50	50	48	50	46	46	45	45
33138D	48	48	48	50	50	50	50	50
33138E	49	49	48	48	48	48	48	48
33139	51	51	50	50	48	47	47	47
33322A	54	53	53	54	53	53	50	50
33322B	54	52	51	53	52	52	50	50
33322C	50	50	50	50	48	50	48	48
33333A	52	52	48	47	47	47	47	47
33333E	50	50	48	45	45	45	45	45
33334B	46	46	45	44	44	44	44	44
33335A	46	46	46	44	44	44	44	44
33335B	48	48	48	46	46	46	46	46
33339A	50	50	50	50	48	48	46	46
33339B	50	50	48	46	46	46	46	46
33339C	46	46	48	46	46	46	46	46
33340A	48	48	48	47	47	47	47	47
33341B	50	50	50	51	49	48	47	46
33341D	49	49	49	50	47	47	47	47
33341E	52	52	49	50	48	48	46	46
33341F	48	48	48	48	48	45	45	45
33343A	46	46	44	44	44	44	44	44
33354A	48	48	49	48	48	48	45	45
33358D	50	50	48	48	48	48	44	44
33358E	50	49	49	46	46	46	43	44
33358F	49	49	48	48	48	47	44	44
33359A	50	50	50	48	48	48	45	45
33359B	50	50	50	48	48	48	44	44
33359C	48	48	48	46	46	46	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33370A	50	50	50	48	48	48	46	46
33370B	51	50	48	48	49	48	46	46
33371A	48	48	46	45	45	45	44	44
33371B	47	46	46	47	44	44	44	44
33371C	52	50	52	50	48	48	48	48
33371D	52	52	52	50	49	49	45	45
33371E	48	48	48	48	44	44	44	44
33372A	49	49	49	48	48	48	48	48
33372B	48	48	48	48	48	48	46	46
33372C	52	52	52	50	52	50	46	46
33372D	47	48	48	46	46	46	44	44
33372E	48	48	48	51	49	49	48	48
33372F	48	48	48	47	47	47	47	47
33372G	52	50	49	48	48	48	48	48
33372H	48	48	48	48	48	48	48	48
33412A	50	50	47	48	46	46	46	46
33412B	52	52	50	50	48	48	46	46
33412D	50	50	50	50	48	48	48	44
33412E	52	52	50	52	52	52	48	45
33412F	50	50	48	48	49	44	44	44
33412H	48	48	48	48	48	48	48	46
33412I	48	48	48	45	45	43	43	43
33412J	50	50	48	49	44	44	44	44
33413C	50	50	46	46	46	44	44	44
33413H	50	50	48	48	46	46	46	46
33413K	49	49	48	48	48	48	48	48
33413L	50	50	50	47	47	47	47	47
33413M	48	48	48	45	45	45	45	45
33413P	50	50	50	50	50	48	48	48
33413R	48	48	48	48	48	48	47	47
33414A	50	50	47	47	46	46	46	46
33414C	48	48	46	47	47	47	45	45
33414G	48	48	47	46	46	46	46	46
33414I	50	50	48	48	47	46	45	45
33414L	50	50	50	47	47	45	45	45
33414M	50	50	48	48	47	47	47	47
33416A	52	52	52	51	50	50	48	48
33416B	51	51	51	51	50	50	48	48
33416C	50	50	50	50	50	50	48	48
33416E	50	50	48	48	46	46	46	46
33416G	48	48	48	46	46	46	46	46
33416L	50	50	48	46	46	45	45	45
33416M	50	50	48	47	46	46	46	46
33416N	51	51	49	48	47	47	47	47
33416O	49	49	48	48	46	46	46	44
33416P	46	46	46	44	44	44	44	44
33416R	47	47	45	44	44	44	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33416S	52	49	49	48	46	46	46	46
33416T	50	50	50	51	51	51	48	48
33416U	45	45	45	45	45	45	45	45
33416Z	48	48	48	48	46	46	46	46
33417B	50	50	50	48	48	48	48	48
33417C	52	52	49	49	47	47	47	47
33417D	51	51	48	48	46	46	46	46
33420J	49	49	49	46	46	46	46	46
33420M	51	51	50	49	48	46	46	46
33420N	51	51	51	49	48	48	48	48
33420O	48	48	48	48	48	48	48	48
33420U	46	46	46	46	44	44	44	43
33420V	45	45	44	44	44	44	44	42
33421A	51	51	50	51	50	50	48	48
33421H	51	51	49	49	47	47	47	47
33421I	48	48	48	48	46	46	46	46
33422G	50	50	50	46	46	46	46	46
33428E	50	50	50	48	48	48	48	48
33428F	52	52	52	50	50	50	46	46
33429K	51	51	48	48	47	47	47	47
33430B	50	50	48	50	48	48	48	48
33432F	52	52	50	48	48	48	48	48
33432I	50	50	48	49	49	48	47	47
33432N	52	52	50	48	48	48	46	46
33432O	52	50	50	51	50	50	48	48
33432P	54	54	54	52	52	52	50	50
33433	52	52	52	52	52	50	48	48
33434	52	52	50	51	50	50	49	48
33435	52	52	50	51	50	50	48	48
33436A	48	48	48	47	47	47	47	47
33436B	49	49	49	47	46	46	46	46
33436C	52	50	48	49	48	48	48	48
33437A	50	50	52	48	48	48	46	46
33437B	50	50	50	48	48	48	46	46
33437D	48	48	48	47	47	46	46	46
33437E	47	47	47	46	46	46	46	46
33437F	48	48	48	46	46	46	46	46
33437H	52	52	52	46	46	46	46	46
33437J	48	48	48	48	46	46	46	46
33437L	47	47	46	44	44	44	44	44
33437M	52	52	52	49	49	49	49	49
33439C	50	50	50	48	48	48	46	46
33440B	48	48	46	46	45	45	45	45
33440C	50	50	48	48	47	47	47	47
33440D	52	52	50	49	46	46	46	46
33440E	52	52	50	48	47	47	45	45
33440F	48	48	48	46	46	46	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
33440G	52	52	50	48	46	46	44	44
33440H	48	48	48	48	44	44	44	44
33440J	52	52	50	50	50	50	48	46
33440K	53	53	48	48	48	48	44	44
33440N	47	47	45	45	45	45	44	44
33440O	47	47	45	47	47	47	45	45
33440R	50	48	48	48	46	46	46	46
33440T	45	45	45	44	44	44	44	44
33440U	50	50	48	48	48	48	48	48
33440V	50	50	48	48	48	48	48	48
33443D	50	48	48	46	46	46	46	46
33443E	50	50	50	48	48	48	48	48
33440G	52	52	50	48	46	46	44	44
33440H	48	48	48	48	44	44	44	44
33440J	52	52	50	50	50	50	48	46
33440K	53	53	48	48	48	48	44	44
33440N	47	47	45	45	45	45	44	44
33440O	47	47	45	47	47	47	45	45
33440R	50	48	48	48	46	46	46	46
33440T	45	45	45	44	44	44	44	44
33440U	50	50	48	48	48	48	48	48
33440V	50	50	48	48	48	48	48	48
33443D	50	48	48	46	46	46	46	46
33443E	50	50	50	48	48	48	48	48
33440G	52	52	50	48	46	46	44	44
33440H	48	48	48	48	44	44	44	44
33440J	52	52	50	50	50	50	48	46
33440K	53	53	48	48	48	48	44	44
33440N	47	47	45	45	45	45	44	44
33440O	47	47	45	47	47	47	45	45
33440R	50	48	48	48	46	46	46	46
33440T	45	45	45	44	44	44	44	44
33440U	50	50	48	48	48	48	48	48
33440V	50	50	48	48	48	48	48	48
33443D	50	48	48	46	46	46	46	46
33443E	50	50	50	48	48	48	48	48

12.1.2 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred 01: Gradnova belogabrovja in dobovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	811	0,0931	0,0649	0,0492	0,0392	0,0323	0,0272	0,0233	0,0203	0,0178	0,0158	0,0140	0,0126	0,0113	0,0102
Je	241	0,0375	0,0315	0,0281	0,0252	0,0224	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
Oi	331	0,0510	0,0326	0,0235	0,0228	0,0191	0,0175	0,0162	0,0147	0,0135	0,0124	0,0114	0,0102	0,0090	0,0078
Bu	841	0,0891	0,0597	0,0433	0,0329	0,0257	0,0205	0,0164	0,0132	0,0107	0,0085	0,0067	0,0052	0,0039	0,0027
Hr	541	0,0645	0,0433	0,0344	0,0289	0,0247	0,0213	0,0183	0,0155	0,0130	0,0125	0,0114	0,0103	0,0092	0,0084
PI	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
TI	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 02: Podgorski bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	812	0,0924	0,0638	0,0479	0,0378	0,0308	0,0257	0,0217	0,0186	0,0161	0,0141	0,0123	0,0108	0,0095	0,0084
Je	241	0,0375	0,0315	0,0281	0,0252	0,0224	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
Oi	331	0,0510	0,0326	0,0235	0,0228	0,0191	0,0175	0,0162	0,0147	0,0135	0,0124	0,0114	0,0102	0,0090	0,0078
Bu	842	0,1021	0,0694	0,0513	0,0397	0,0318	0,0259	0,0214	0,0179	0,0150	0,0127	0,0107	0,0090	0,0075	0,0020
Hr	531	0,0510	0,0326	0,0235	0,0228	0,0191	0,0175	0,0162	0,0147	0,0135	0,0124	0,0114	0,0102	0,0090	0,0078
PI	615	0,0520	0,0367	0,0328	0,0306	0,0276	0,0242	0,0210	0,0174	0,0143	0,0122	0,0108	0,0093	0,0078	0,0066
TI	714	0,0610	0,0357	0,0261	0,0209	0,0175	0,0151	0,0133	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 04: Kisloljubni bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	814	0,0935	0,0656	0,0501	0,0402	0,0333	0,0283	0,0245	0,0215	0,0190	0,0170	0,0153	0,0138	0,0126	0,0115
Je	241	0,0375	0,0315	0,0281	0,0252	0,0224	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
Oi	341	0,0518	0,0383	0,0318	0,0271	0,0231	0,0195	0,0161	0,0128	0,0097	0,0065	0,0035	0,0026	0,0017	0,0005
Bu	844	0,0513	0,0376	0,0300	0,0251	0,0217	0,0193	0,0174	0,0159	0,0147	0,0137	0,0129	0,0121	0,0115	0,0110
Hr	531	0,0510	0,0326	0,0235	0,0228	0,0191	0,0175	0,0162	0,0147	0,0135	0,0124	0,0114	0,0102	0,0090	0,0078
Pl	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
Tl	741	0,0496	0,0396	0,0331	0,0326	0,0267	0,0215	0,0166	0,0120	0,0106	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 05: Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	815	0,0869	0,0618	0,0478	0,0389	0,0328	0,0283	0,0248	0,0221	0,0199	0,0181	0,0166	0,0153	0,0141	0,0132
Je	241	0,0375	0,0315	0,0281	0,0252	0,0224	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
Oi	835	0,0527	0,0367	0,0279	0,0222	0,0183	0,0155	0,0133	0,0115	0,0101	0,0090	0,0080	0,0072	0,0065	0,0058
Bu	845	0,0588	0,0434	0,0348	0,0293	0,0255	0,0227	0,0206	0,0189	0,0176	0,0165	0,0155	0,0147	0,0140	0,0134
Hr	531	0,0510	0,0326	0,0235	0,0228	0,0191	0,0175	0,0162	0,0147	0,0135	0,0124	0,0114	0,0102	0,0090	0,0078
Pl	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
Tl	741	0,0496	0,0396	0,0331	0,0326	0,0267	0,0215	0,0166	0,0120	0,0106	0,0097	0,0088	0,0080	0,0072	0,0064
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 09: Kisloljubna borovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	819	0,0746	0,0529	0,0408	0,0331	0,0278	0,0239	0,0209	0,0186	0,0167	0,0151	0,0138	0,0127	0,0117	0,0108
Je	241	0,0375	0,0315	0,0281	0,0252	0,0224	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
Oi	839	0,0536	0,0369	0,0277	0,0218	0,0177	0,0147	0,0124	0,0106	0,0092	0,0080	0,0070	0,0061	0,0054	0,0047
Bu	849	0,0665	0,0477	0,0372	0,0306	0,0260	0,0226	0,0200	0,0180	0,0163	0,0150	0,0138	0,0129	0,0120	0,0113
Hr	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
Pl	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
Tl	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
Ml	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 14: Varovalni gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	811	0,0931	0,0649	0,0492	0,0392	0,0323	0,0272	0,0233	0,0203	0,0178	0,0158	0,0140	0,0126	0,0113	0,0102
Je	241	0,0375	0,0315	0,0281	0,0252	0,0224	0,0198	0,0172	0,0146	0,0120	0,0094	0,0069	0,0043	0,0017	0,0008
Oi	331	0,0510	0,0326	0,0235	0,0228	0,0191	0,0175	0,0162	0,0147	0,0135	0,0124	0,0114	0,0102	0,0090	0,0078
Bu	841	0,0891	0,0597	0,0433	0,0329	0,0257	0,0205	0,0164	0,0132	0,0107	0,0085	0,0067	0,0052	0,0039	0,0027
Hr	541	0,0645	0,0433	0,0344	0,0289	0,0247	0,0213	0,0183	0,0155	0,0130	0,0125	0,0114	0,0103	0,0092	0,0084
Pl	613	0,0368	0,0325	0,0299	0,0274	0,0250	0,0226	0,0202	0,0179	0,0155	0,0131	0,0107	0,0083	0,0059	0,0035
Tl	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
Ml	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

12.1.3 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Preglednica: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Zap. št.	Evid. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
1.	1039	Smrekov drevored ob graščini Plevna	SON	Uradni list RS, št. 40/97	/
2.	1002	Krajinski park Ponikovski kras	KP	Uradni list RS, št. 77/98	Ohranja se obstoječa struktura temljišč (razmerje gozd – druge rabe)
3.	4019	Ribnik Vrbje z zaledjem	KP		
4.	1736	Jama Pikel z Dolino Peklenščice	NS		
5.	1751	Tajna jama	NS		Prepovedano je: <ol style="list-style-type: none"> V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici: <ul style="list-style-type: none"> Vse vrste gradbenih del, razna zemeljska dela, odlaganje vseh vrst organskih in anorganskih odpadkov, zakrivanje ali zapiranje vhoda, spreminjanje vegetacijske združbe Na širšem vplivnem območju jame: <ul style="list-style-type: none"> vse vrste gradenj, ki bi poškodovale ali onesnaževale podzemlje, povzročanje vibracij z detonacijami v ali izven jame, spreminjanje vegetacijske odeje in njeno odstranjevanje, odlaganje vseh vrst odpadkov.
6.	3907	Reka Ložnica s poplavnim območjem	NS	Uradni list RS, št. 89/98	Prepovedano je: <ul style="list-style-type: none"> spreminjanje vodnega režima, izvajanje regulacijskih gradbenih del, gradnja stavb vseh vrst na bregu ali v neposredni bližini, poseganje v obrečno vegetacijo, odvzemanje proda, peska ali mivke z obrežja.
7.	1008	Šeneška lipa	NS	Uradni list RS, št. 78/98	Prepovedano je: <ul style="list-style-type: none"> sekati, obsekati, lomiti, oziroma drugače nasilno uničevati ali poškodovati drevesa, njihova debla, korenine, veje, spreminjati rastiščne pogoje, obešati in postavljati tuja telesa na deblo, korenine ali veje, zgraditi večje stalne objekte ali zgradbe na območju neposrednega rastišča.
8.	1010	Tulipovec v Šeneku			
9.	1011	Beli gaber v Šeneku			
10.	1012	Robinija na Polzeli			
11.	1013	Čuga v Šeneku			
12.	1014	Vrba žalujka v Preboldu pod Žvajgo			
13.	1015	Zelena duglazija v Šmatevžu			
14.	1016	Platana v Šmatevžu			

Zap. št.	Evid. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
15.	1017	Stiplovškov hrast			
16.	1020	Pirnatov topol v Grižah			
17.	1024	Lipa v Petrovčah			
18.	1025	Črni topol v Grižah			
19.	1026	Vadlanov topol v Zaklu			
20.	1034	Tisa v Dobrteši vasi			
21.	1037	Dežnikarjeva lipa v Kaplji vasi			
22.	1038	Orjaška sekvoja na Plevni			
23.	1030	Zeleni bor pri Novem Kloštru			

Opombe:

- * predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).
- ** v stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

12.1.4 Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.
- na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemске in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

12.1.5 Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19 ter sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018 in sklep št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021, 53/23).

12.1.5.1 Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

12.1.5.2 Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklimе v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

12.1.5.3 Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spreminijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spreminijo fizikalne lastnosti obrežja.

12.1.5.4 Zoološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spreminjajo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih rzm (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitvezamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas, orpalvanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravlja po gnezdenju ali poleganju mladičev na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozija ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.
- Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteče. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času ramnoževanja) ali prostorsko omeji ali rpepove.
- Rekreatijske in športne aktivnosti se preusmerja na spoznavanje in doživljanje narave.

12.1.5.5 Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali

spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreativna in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

12.1.5.6 Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

12.1.6 Konkretna varstvena usmeritve na območjih naravnih vrednot

V naravovarstvenih smernicah so obravnavane tiste naravne vrednote, ki ležijo znotraj gozda, in vse tiste naravne vrednote znotraj gozdnogospodarske enote, za katere smo ocenili, da bi gospodarjenje z gozdovi lahko vplivalo na njih. V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden **predlog** poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti skladno z zakonodajo s področja gozdarstva.

Preglednica: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
269V	Savinja s pritoki	Levi pritok Save pri Zidanem Mostu	GEOMORF, HIDR, EKOS	državni	NV 4019 Ribnik Vrbje z zaledjem je zavarovana kot KP Ribnik Vrbje z zaledjem.
4019	Ribnik Vrbje z zaledjem	Obrežje med reko Savinjo in Strugo z ribnikom v Vrbju pri Žalcu	EKOS	lokalni	NV 5669 Ložnica – vodotok z meandri v Ložniškem gričevju in NV 5670 Ložnica – Soteska sta zavarovani kot NS reka Ložnica s poplavnim območjem <ul style="list-style-type: none"> • Sekanje in požiganje obvodne vegetacije naj se ne izvaja. • Krčenje obvodne drevnine, mejic in posameznega drevja, razen nujnega selektivnega redčenja drevnine, ki ovira pretok naj se ne izvaja. • Pušča naj se starejše debelo habitatno drevje. • Ohranja se zveznost vodnega toka, naraven pretok ter posamezne lastnosti kot so brzice, tolmeni, manjša prodišča, erozijske zajede. • Ohranja se zveznost in pestra višinska strukturiranost obvodne vegetacije. • Odvzem materiala (prod, pesek, mivka) naj se ne izvaja. • Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa tudi izven gozdnega prostora naj se ne izvaja.
5504	Trnavica	Potok pod Žovneškim jezerom, lavi pritok Bolske	EKOS	lokalni	
5669	Ložnica – vodotok v Ložniškem gričevju	Vodotok z meandri v Ložniškem gričevju severno od Polzele	HIDR, EKOS	lokalni	
5670	Ložnica – soteska	Sateska Ložnice, levega pritoka Savinje, s številnimi kraškimi izviri, severovzhodno od Polzele	GEOMORF	lokalni	
5673V	Ložnica – poplavno območje	Polavno območje Ložnice in njenih pritokov vzhodno od Polzele	HIDR, EKOS, ZOOL	lokalni	
5973	Trebnik – vodotok	Levi pritok Trebnika s povirjem pod Dobrovljami	EKOS	lokalni	
5974	Radigaj	Desni pritok Trebnika s povirjem pod Dobrovljami	HIDR, EKOS	lokalni	
5960	Lava – potok	Levi pritok Savinje pri Vrbju	HIDR, EKOS	lokalni	
5961	Vršca	Levi pritok Ložnice od izvira Rupe do Arje vasi	EKOS	lokalni	
5667	Založe – kraški izvir	Jamski izvir ob Ložnici zahodno od Založ	HIDR, GEOMORF	lokalni	

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
5680	Založe – izvir	Kraški izvir ob Ložnici v Založah	HIDR	lokalni	
5959	Zgornje Grušovlje – ostanki dobovih gozdov	Ostanki nižinskih dobovih gozdov pri Zgornjih Grušovljah v Spodnji Savinjski dolini	EKOS	lokalni	<p>Del območja je zavarovanega območja Reka Ložnica s poplavnim območjem.</p> <p>Na območju naravne vrednote naj se zasnuje ekocelica z ukrepanjem, kot je označeno na karti 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izvaja naj se samo sanitarna sečnja in svetlitvena redčenja za vzpodbudo naravne pomladke (hrast, češnja, ...). • Ohranja naj se naravna drevesna sestava. • Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. • Ohranja naj se malke in druga območja občasno ali trajno zalita z vodo. • Odstrani naj se morebitne odpadke iz gozda.
5964	Plevna – smrekov drevored	Dvojni smrekov drevored ob graščini Plevna v Gotovljah pri Žalcu	ONV	lokalni	Območje je zavarovano kot naravni spomenik Smrekov drevored ob graščini Plevna.
6003V	Ponikovski kras	Osameli kras severno od Ložnice	GEOMORF, (GEOMORFP), (HIDR)	lokalni	<p><i>Območje zavarovano kot KP Ponikovski kras.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krčitve gozdov naj se izvajajo s strokovnim mnenjem Zavoda RS za varstvo narave, • Ohranja anj se obstoječa površina gozda, • V manjše dislocirane površine gozda oz. površine porasle z gozdnim drevjem (ostanki gozdov, »gozdni otoki«, obvodna drevnina, posamično drevje,...) se ne posega s krčitvami, • Odlaganje sečnih ostankov, granja vlak, spravilo lesa naj se izvaja na način, da se ne spreminja površinskih oblik značilnih za plitev kraški svet (vrtače, požiralniki, suhe doline,...).

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
5676	Topovlje – lipa	Lipa ob kapelici an levi strani ceste Šentrupert . Letuš zahodno od Topovelj	DREV	lokalni	<p>Vse drevesne naravne vrednote razen naravnih vrednot št. 5676, 6013, 80291, 80292 in 80441 so zavarovane kot naravni spomeniki.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na drevesih naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. • Rastišča dreves v radiju krošnje naj se ne spreminja.
5685	Polzela – robinija	Robinija pri cerkvi sv. Marjete na Polzeli	DREV	državni	
6010	Šenek – lipa	Lipa v parku graščine Šenek na Polzeli	DREV	lokalni	
6011	Šenek – tulipovec	Tulipovec v parku graščine Šenek na Polzeli	DREV	državni	
6012	Šenek – beli gaber	Beli gaber v parku graščine Šenek na Polzeli	DREV	državni	
6013	Šenek – čuga	Čuga v parku graščine Šenek na Polzeli	DREV	državni	
6015	Šmetevž – zelena duglazija	Zelena duglazija v parku graščine Šenek na Polzeli	DREV	državni	
6016	Šmetevž – platana	Platana v parku graščine Šenek na Polzeli	DREV	lokalni	
6017	Stiploškov hrast	Hrast na dvorišču kmetije Stiplovšek vzhodno od Kaple	DREV	državni	
6024	Petrovče – lipa	Cerkvena lipa v Petrovčah	DREV	lokalni	
6025	Vadlanov črni topol	Črni topol pri Vadlanovi domačiji v Zaklu vzhodno od Šmatevža	DREV	lokalni	
6034	Šempeter – tisa	Tisa pri železniški postaji v Šempetru	DREV	lokalni	
6037	Dežniakrjeva lipa	Lipa ob planinski poti Prebold – Žvajga jugozahodno od Prebolda	DREV	državni	
743	Plevna – sekvoja	Sekvoja pri graščini Plevna severno od Gotovelj	DREV	lokalni	
80291	Pondor – vaška lipa	Vaška lipa v Pondorju	DREV	lokalni	

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
80292	Pondor – Stotnikova lipa	Stotnikova lipa v Pondorju	DREV	lokalni	
80441	Šempeter v Savinjski dolini – lipa	Lipa pri Šempetru v Savinjski dolini	DREV	lokalni	

Opombe:

* V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so:

- z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

12.1.7 Pregled naravnih vrednot

Preglednica: Pregled jam na območju GGE Žalec

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40527	Tajna jama 1	Jama s stalnim ponorjem	Odprta jama z nadzorovanim vstopom	<ul style="list-style-type: none"> • Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. • Kjer potek rovov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo iz katere je razvidnostanje jame oz. potek njenih rovov. • Potek trase naj se načrtuje izven območja nad znanimi rovi. • Sečni ostanki, ki bi jih lahko zajele ponikalnice na vplivnem območju naravnih vrednot naj se odlagajo izven njihovih strug. • Z vejevjem in drugimi sečnimi ostanki naj se ne zapira vhoda jam in brezen.
40553	Pekel pri Zalogu	Jama z občasnim izvirob ob stalnem toku	Odprta jama z nadzorovanim vstopom.	
41344	Brezno pri Novem Kloštru	Brezno	Odprta jama s prostim vstopom.	
41345	Požrlovo brezno	Brezno	Odprta jama s prostim vstopom.	
41347	Brezno v Šeščah	Jama/Brezno	Odprta jama s prostim vstopom.	
42515	Gramšakova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
42555	Zgornja Sevškova rupa	Brezno	Odprta jama s prostim vstopom.	
42556	Baševa jama	Vodoravna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
43428	Spodnja Sevškova rupa	Jama z breznom in etažami, poševna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
43429	Rupa v Vinici	Brezno	Odprta jama s prostim vstopom.	
43512	Špegličeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
43518	Lisičja jama	Vodoravna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
43519	Lisičja luknja	Poštevno ali stopnjasto brezno	Odprta jama s prostim vstopom.	
43953	Batnikova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
44012	Lisičnica	Vodoravna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
44615	Rupe	Jama z občasnimi izviri ob stalnem toku	Odprta jama s prostim vstopom.	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
44827	Zlodejeva luknja	Vodoravna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	<ul style="list-style-type: none"> • Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. • Kjer potek rovov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo iz katere je razvidnostanje jame oz. potek njenih rovov. • Potek trase naj se načrtuje izven območja nad znanimi rovi. • Sečni ostanki, ki bi jih lahko zajele ponikalnice na vplivnem območju naravnih vrednot naj se odlagajo izven njihovih strug. • Z vejevjem in drugimi sečnimi ostanki naj se ne zapira vhoda jam in brezen.
46371	Bungola	Jama z breznom in etažami, poševna jama, Brezno z občasnim tokom	Odprta jama s prostim vstopom.	
46600	Lovska jama Rinka	Brezno	Odprta jama s prostim vstopom.	
47590	Rakunovo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
48378	Štoranovo brezno	Poševna ali stopnjasto brezno	Odprta jama s prostim vstopom.	
48684	Jubilejna jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
51094	Jama v Gorici	Spodmol, kevdrc	Odprta jama s prostim vstopom.	
51314	Petračev studenc	Jama s stalnim izvirom	Odprta jama s prostim vstopom.	
51360	Bastlov bruhalnik	Vodoravna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
52018	Jama Martjaki	Vodoravna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	
53390	Mačji meander	Jama z breznom in etažami, poševna jama	Odprta jama s prostim vstopom.	

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

12.1.8 Pričakovane naravne vrednote

Preglednica: Pričakovane naravne vrednote

IME	KRATKA OZNAKA
geologija	Nahajališča ladinjskih magmatskih kamnin
karbonati	Karbonati

12.1.9 Konkretno varstvene usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij

Preglednica: Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
94300	Ložnica s Trnavo	Ložnica je levi pritok Savinje. V zgornjem delu struga meandriira po razširjenih in uravnanih dolinah, ki se izmenjujejo z ožjimi dolinami s strmimi brežinami. Ložnica se pri Polzeli izvije iz soteske Socka, v vznožju katere je predvsem na levem bregu več kraških izvirov, in zareže svojo strugo v širše in uravnano dolinsko dno. Zaradi majhnega strmca ima struga lastnosti nižinskega toka z bolj ali manj izrazitimi meandri in pestro obvodno vegetacijo sredi intenzivno obdelanih kmetijskih površin. Ohranjena naravna dinamika vodotoka z odnašanjem in nalaganjem materiala in značilno raznolikostjo v tipu vodnega toka, ki ustvarja tolmune, brzice, predele s počasnejšim tokom in različne globine, pomembno prispevajo k raznolikosti habitatov prisotnih živalskih vrst v in ob reki. Raznolik vodni tok pogojuje raznolikost substrata. Pesek, mulj in prod se vzdolž toka izmenjujejo, zato vodotok z obvodnim pasom večinoma sklenjene visoke zelnate in lesne vegetacije predstavlja optimalne habitate za več ogroženih vrst rib. Na peščenih zaplatah najdemo školjko navadni škržek. Pod Zalogom pri Šempetru so v dolini na obeh straneh struge ohranjena mokrotna in vlažna travišča in visoka steblikovja, trstišča ter ostanki hrastovo – belogabrovih gozdov. Trnava je levi pritok Ložnice, ki teče skoraj v celoti po gozdnatem območju, kar je za potoke v osrednji Savnjski dolini velika redkost. Del območja je tudi jama Pekel s Peklenščico. Jama je habitat netopirjev in endemnih vrst hroščev. V Peklenščici in v sami jami Pekel so bili najdeni navadni koščaki različnih velikostnih razredov. Osebk, ki živijo v jami, so v primerjavi z drugimi svetlo obarvani.	<p>Na ekološko pomembnem območju veljajo usmeritve za Natura območje SI3000390 Ložnica s Trnavo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hidroloških razmer v območjih mokrišč v gozdnem prostoru (močvirja, nizka barja, mrtvice, poplavnih delih potokov) naj se ne spreminja. • Na območjih mokrišč naj se izvaja le nujna sanitarna sečnja in sečnja za vzdrževanje pretoka potokov. • Gozdnih prometnic na območju mokrišč naj se ne načrtuje. • Preprečuje se zaraščanje mokrišč. • Vzpostavlja naj se strukturno pestre notranje gozdne robove z dolgimi prehodi in s pestro grmovno in drevesno sestavo.

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
95600	Reka pri Grajski vasi	Potok Reka je pritok Bolske v Grajski vasi in je del porečja Savinje. Povirni del potoka Reka do vstopa v spodnjo Savinjsko dolino južno od Grajske vasi je habitat navadnega koščaka. Povirni kraki potoka so gozdnati, v spodnjem delu poteka ob cesti, ki povezuje Grajsko vas z naseljem Miklavž pri Taboru.	Veljajo usmeritve za območje Natura 2000 Reka pri Grajski vasi SI3000390 (UPC Vodotoki).
95900	Savinja Grušovlje - Petrovče	Območje predstavlja več kot 30 km dolg odsek Savinje, kjer reka teče po prodnatih ravninah z zožitvijo pri Soteski pod Mozirjem. Kljub regulacijam v preteklosti Savinja mestoma izraža svojo naravno dinamiko. Posebej izpostavljamo široko strugo z večjim obsegom neporaslih prodišč med Grušovljami in Spodnjo Rečico, kjer Savinja običajno po visokih vodah še vedno prestavlja svoje korito, in del med Mozirjem in Sotesko. Poleg neporaslih prodišč, ki jih hudourniška reka nenehno ustvarja in prenaša, so tu prisotni še drugi habitatni tipi, ki tvorijo vegetacijo prodnatih otokov in obrežno vegetacijo. Tok reke se spremeni pod Letušem, kjer je tipično dolinski, z uravnano traso, ki je bila določena z regulacijo v drugi polovici 19. stoletja in poteka po najnižjih točkah doline. Struga se v tem delu močno pogloblja in stara. Savinja je reka v Sloveniji z največ poplavnih površin, ki segajo v urbana območja. Območje je pomembno za ogroženi vrsti rib sulec in pohra, ki imata pomembna drstišča in prehranjevalne habitate	Veljajo usmeritve za območje Natura 2000 Savinja Grušovlje - Petrovče SI3000309.

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
		<p>tudi v pritokih. Raki navadni koščaki naseljujejo Savinjo zvezno skoraj na celotnem odseku Savinje v tem Natura območju, kar ga uvršča med eno od pomembnejših območij v državi za to vrsto. Kraški svet zahodno od Letuša, ki ga porašča bukov gozd, je življenjski prostor netopirja malega podkovnjaka, ki ima pomembno kotišče v cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Letušu. Južno od Žalca je v območje vključen ribnik Vrbje in ostanki nižinskih hrastovih gozdov. Ribnik Vrbje z reko Savinjo in bližnjo okolico predstavlja pomembno območje za ptice, dvoživke in kačje pastirje.</p>	

12.1.10 Pregled območij Natura 2000 vrst in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov

Preglednica: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi Vezani na gozdni prostor znotraj GGE Žalec
SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* vidra (<i>Lutra lutra</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) (91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))
SI3000362 Reka pri Grajski vas	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000390 Ložnica s Trnavo	POO	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

12.1.11 Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Žalec

Preglednica: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Žalec

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae))	SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče	Združbe mehkolesne loka se razvijejo pod neposrednim vplivom vodotoka, tik nad njegovim srednjim vodostajem, in so pogosto poplavljene. Tla so nerazvita, pogosto peščena. Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Habitatni tip je pomemben življenjski prostor za nekatere Natura 2000 vrste živali. V Sloveniji se pojavlja ob večjih rekah, zlasti tam, kjer je naravna dinamika reke še ohranjena. Ogrožajo ga hidroregulacije, gradnje jezov, pozidava in košnja do struge reke.	123 ha	10 ha	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)

12.1.12 Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Žalec

Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Žalec Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Površina znotraj POO (ha)	Površina znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče	Sprednji del telesa in sprednja krila so črne barve, z zelenim kovinskim sijajem in značilnim črtastim vzorcem od svetlo rumene (na notranji strani) do umazano bele barve (na zunanji strani). Zadnja krila in zadek so cinober rdeče barve, krila s tremi večjimi črnimi lisami, zadek pa z malimi črnimi pikami. Samice se ne razlikujejo od samcev, so le za spoznanje večje in imajo debelejši zadek. Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrast, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkovi hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	125 ha	45 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče	Večino časa preživijo v vodi, vendar se prav tako znajdejo na kopnem. Podolgovato, do 95 cm dolgo telo se nadaljuje v močan, do 55 cm dolg rep; glava je nekoliko sploščena, gobec je opremljen z dolgimi tipalnimi brki, uhlji so majhni. Na kopnem se premika z značilnim poskakovanjem, v vodi pa je izredno spretna - poganja se s trebušno hrbtnim zvijanjem in nogami, ki imajo med prst razpeto plavalno kožico. Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptiči in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, tolmuni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje.	325 ha	141 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus Hipposideros</i>)	SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakovUšesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami.	439 ha	147 ha	Slabo stanje ohranjenosti U2**

Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE ŽalecVrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Površina znotraj POO (ha)	Površina znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
		Prehranjuje se z žuželkami. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom. V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.			
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm.;. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	301 ha	137 ha	Slabo stanje ohranjenosti U2**
	SI3000362 Reka pri Grajski vasi		3 ha	2 ha	
	SI3000390 Ložnica s Trnavo		33 ha	19 ha	

Opomba:

- Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste; ** na celotnem območju alpske biogeografske regije (habitatna direktiva).

- ** na celotnem območju alpske biogeografske regije (ZRSVN zbirno poročilo iz leta 2004 - 2024 po Direktivi o habitatih).

12.1.13 Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

OBMOČJE: SI3000309 Savinja Grušovlje – Petrovče	POVRŠINA v GGE: 146 ha
<p>Vrste</p> <ul style="list-style-type: none"> • navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) • črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) • vidra (<i>Lutra lutra</i>) • mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) 	
<p>USMERITVE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na območju rke naj se omeji novogradnja manipulacijskih mest za sortiranje in odlaganje hlodovine, • Omeji naj se novogradnja gozdnih prometnic, • V 15 m pasu brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja zastrtost vodotoka (razen pri sečnji iglavcev), • Pogozdovanje z iglavci v 15 metrskem pasu ob vodotoku naj se ne izvaja, delež iglavcev naj se zmanjšuje, • Ohranja naj se zveznost vodnega toka in ekoški pretok, naravne značilnosti struge, obrežne strukture brežin in obrežno vegetacijo. <p>Za vrste črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) veljajo še naslednje usmeritve:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohranja naj se površina gozdov, • Ohranja naj se strukturno pestrost gozdov z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem, • Ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa se naj gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju naravne sestave gozdnih združb, • Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst, • Ohranja oz. vzpostavlja se vrstno in strukturno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi, • V gozdu in na gozdnem robu se ohranja vse vodne biotope (mlake, luže in kaluže), • Ohranja se linijske vegetacijske strukture (mejice, živice, linije dreves). 	

IME: Cona vodotoki	POVRŠINA v GGO: 20,37 ha
<p>Vrste:</p> <p><u>Rak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* <p>Habitatni tip:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in • <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)) 	
<p>Cona obsega habitat vrste raka navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)</p> <p>Območja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SI3000390 Ložnica s Trnavo SI 3000359 Lučnica • SI3000362 Reka pri Grajski vas 	
<p>USMERITVE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na območju naj se določi 1. stopnja poударjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. • Ohranja naj se sedANJI obseg naravne ohranjenosti potoka (zveznost vodnega toka in ekološki pretok, naravne značilnosti struge, obrežne strukture brežin in obrežno vegetacijo,...). • V 5 m pasu brežine vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost potoka (razen pri sečnji iglavcev). • Ohranja naj se obstoječa zastrtost struge s krošnjami. • Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi oz. pripravlja v 10 – 15 m pasu ob strugi vodotoka. • Ob potoku naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampiranje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. • Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. • Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja. • Zagotov naj se trajno naravno pomlajevanje pod zastorom, da bo omogočena stalna prekoreninjenost talne površine. • Ohranja oz. vzpostavi naj se naravna vrstna sestava brez umetno vnesenih iglavcev (nevarnost zakisanja tal). • Prepreči naj se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin (redno vzdrževanje, ustrezno odvodnjavanje,...). • Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine. 	

12.1.14 Konkretna usmeritve za varstvo kulturne dediščine

Preglednica: Pregled objektov kulturne dediščine in usmeritve za njih v GGE Žalec (vir: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine)

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-19720	Braslovče - Kozolec na domačiji Braslovče 45	dediščina	profana stavbna dediščina	V zaledju trškega jedra s številnimi varovanimi objekti se na severni in vzhodni strani nahaja gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-24356	Kapla - Domačija Kapla 58	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačija se nahaja ob gozdni vzpetini, na vzhodnem delu se z njim tudi stika. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-29571	Pondor - Arheološko območje Mlaka	dediščina	arheološka dediščina	Arheološko najdišče se nahaja severno od gozdne vzpetine, na vzhodni strani se z gozdom tudi stika. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili okoljske dejavnike ter njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-28757	Kasaze - Urbanova kapelica	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Kapelica se nahaja v gozdu, ob poti. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob ob kapelici se ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi. Podrast se čisti.
1-27567	Brnica – Slopno znamenje	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Znamenje se nahaja v gozdu, ob poti. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob ob kapelici se ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi. Podrast se čisti.
1-26937	Kasaze - Dom svobode Liboje	dediščina	profana stavbna dediščina	Dom se nahaja na vznožju gozdnate vzpetine. Upoštevanje varstvenega režima. V območju doma se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-03547	Migojnice - Cerkev Lurške Matere božje	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	<p>Cerkev se nahaja na stmi vzpetini z nasadi, ki jo z zahodne, južne in vzhodne strani obdaja gozd.</p> <p>Upoštevanje varstvenega režima.</p> <p>V vplivnem območju cerkve se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.</p>
1-23532	Griže - Gomilno grobišče Spodnje Griže	spomenik	arheološka dediščina	<p>Najdišče se skoraj v celoti nahaja v gozdu.</p> <p>Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS.</p> <p>Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili okoljske dejavnike ter njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.</p>
1-23533	Griže - Gomila Brinarjevo	spomenik	arheološka dediščina	<p>Najdišče se v celoti nahaja v gozdu.</p> <p>Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS.</p> <p>Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili okoljske dejavnike ter njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.</p>
1-10395	Pongrac - Gomilno grobišče Bezovnik	spomenik	arheološka dediščina	<p>Najdišče se v celoti nahaja v gozdu.</p> <p>Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS.</p> <p>Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili okoljske dejavnike ter njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.</p>

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-23192	Šešče pri Preboldu – Gomilno grobišče Žohar	spomenik	arheološka dediščina	Najdišče se v celoti nahaja v gozdu. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS . Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili okoljske dejavnike ter njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-27277	Šešče pri Preboldu – Gomilno grobišče Gmajna	dediščina	arheološka dediščina	Najdišče se v celoti nahaja v gozdu. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-29670	Šešče pri Preboldu – Prazgodovinska naselbina Gmajna	dediščina	arheološka dediščina	Najdišče ob vzhodnem robu sega v gozd. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-10402	Šešče pri Preboldu – Prazgodovinsko gomilno grobišče	spomenik	arheološka dediščina	Najdišče v južnem in zahodnem delu sega v gozd. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS . Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili okoljske dejavnike ter njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-10409	Sveti Lovrenc - Grajska razvalina Žaženberk	spomenik	arheološka dediščina	<p>Grajska razvalina se nahaja na vrhu delno gozdnatega hriba.</p> <p>Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS. Večji poseki dreves niso sprejemljivi, dovoljeno pa je izbiralno redčenje drevja.</p> <p>Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenile okoljske dejavnike ter njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.</p>
1-29570	Kaplja vas pri Preboldu - Arheološko območje Kaplja vas	dediščina	arheološka dediščina	<p>Arheološko območje se z gozdom stika na južnem robu.</p> <p>Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima.</p> <p>Varstvo pred posegi ali uporabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.</p>
1-13857	Grajska vas - Vinska klet	spomenik	profana stavbna dediščina	<p>Upoštevanje varstvenega režima.</p> <p>Gozdni rob ob kleti in čistini se ohranja, čisti se podrast, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.</p>
1-22661	Grajska vas - Domačija Grajska vas 55	dediščina	profana stavbna dediščina	<p>Domačiji Grajska vas 57 in 55 iz vseh strani obdaja gozd.</p> <p>Upoštevanje varstvenega režima. V območju domačije se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.</p>
1-13856	Grajska vas - Kozolec na domačiji Grajska vas 57	spomenik	profana stavbna dediščina	<p>Domačiji Grajska vas 57 in 55 iz vseh strani obdaja gozd.</p> <p>Upoštevanje varstvenega režima. V območju domačije se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.</p>
1-00165	Grajska vas - Šmiglova zidanica	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	<p>Upoštevanje varstvenega režima.</p> <p>Gozdni rob ob kleti in gozd v vplivnem območju se ohranjata, čisti se podrast, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.</p>

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-20567	Ojstriška vas - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	V vasi, ki jo na vzhodni in južni strani obdaja gozd, so tudi posamezni varovani objekti. Upoštevanje varstvenega režima. V južnem in vzhodnem delu naselja se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-07932	Šmatevž - Dvorec Štrovsenek s parkom	spomenik	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	Območje parka poleg ožjega, oblikovanega dela ob dvorcu obsega tudi del parkovnega gozda, za katerega je določena namenska raba VG (varovan gozd). Predlagamo spremembo namenske rabe v ZP (parki). O tem so že potekali pogovori z revirnim gozdarjem pri pripravi prostorskih aktov za to območje (žaga, varovana stanovanja idr.). Upoštevanje varstvenega režima. V območju večji poseki dreves niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.
1-10403	Šmatevž - Prazgodovinska naselbina	spomenik	arheološka dediščina	Južni del parkovnega gozda posega v arheološko območje. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-27481	Zaloška Gorica - Območje dvorca Zalog	dediščina	profana stavbna, vrtno-arhitekturna, arheološka dediščina	<p>Območje parka poleg ožjega, oblikovanega dela okoli nekdanjega dvorca s pripadajočimi objekti obsega tudi del gozda, kjer večji poseki dreves niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja.</p> <p>Upoštevanje varstvenega režima.</p> <p>Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.</p> <p>Ohranja se vstopni drevored, ki naj bi se v prihodnje v celoti obnovil.</p> <p>Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.</p>
1-01487	Arja vas - Arheološko najdišče Govče	spomenik z vplivnim območjem	arheološka dediščina	<p>Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS in vplivnega območja.</p> <p>Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.</p>
1-02979	Šentjungert – Cerkev sv. Kunigunde	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	<p>Cerkev stoji na gozdnati vzpetini.</p> <p>Upoštevanje varstvenega režima.</p> <p>V vplivnem območju cerkve se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.</p>
1-27302	Šentjungert - Kaplanija	dediščina	profana stavbna dediščina	<p>Kaplanija stoji na gozdnati vzpetini.</p> <p>Upoštevanje varstvenega režima.</p> <p>V vplivnem območju cerkve se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.</p>
1-27260	Zavrh pri Galiciji - Hiša z zidanico Zavrh pri Galiciji 20	dediščina	profana stavbna dediščina	<p>Domačija s hišo stoji zahodno od gozdne zaplate.</p> <p>Upoštevanje varstvenega režima.</p> <p>Gozdna zaplata se ohranja, večji poseki drevja v njej niso sprejemljivi.</p>

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-27259	Zavrh pri Galiciji - Domačija Zavrh pri Galiciji 15	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačijo na zahodni in južni strani obdaja strnjen gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-23194	Galicija - Arheološko najdišče Gradišče	dediščina	arheološka dediščina	Najdišče se nahaja na gozdnatem hribu, čez poteka tudi poseka zaradi daljnovoda. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-27261	Zavrh pri Galiciji - Kašča na domačiji Zavrh pri Galiciji 9	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačija s kaščo se nahaja v relativni oddaljenosti od gozdnega roba na severu. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-02978	Galicija – Cerkev sv. Jakoba	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Cerkev stoji na vzpetini, ki jo obdaja strnjen gozd. Upoštevanje varstvenega režima. V vplivnem območju cerkve se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.
1-27443	Galicija - Mežnarija	dediščina	profana stavbna dediščina	Mežnarija stoji na vzpetini, ki jo obdaja strnjen gozd. Upoštevanje varstvenega režima. V vplivnem območju cerkve se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-24052	Galicija - Stara šola	dediščina	profana stavbna dediščina	Stara šola stoji na vzpetini, ki jo obdaja strnjen gozd. Upoštevanje varstvenega režima. V vplivnem območju cerkve se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.
1-27818	Galicija - Staro pokopališče	dediščina	memorialna dediščina	Pokopališče se nahaja na čistini, na vzhodni strani je strnjen gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-02980	Pernovo – Cerkev sv. Ožbolta	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Cerkev stoji na delno gozdnati vzpetini. Upoštevanje varstvenega režima. V vplivnem območju se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.
1-27050	Pernovo - Hiša Pernovo 31	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačija s hišo se nahaja tik ob gozdnem robu na severni strani, gozd se razprostira tudi na zahodni in vzhodni strani. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-27279	Železno pri Žalcu - Hiša Železno 17	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačija/zaselek s hišo se nahaja vzhodno od strnjene gozda, tik ob gozdnem robu. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-10410	Grmovje – Dvorec s parkom	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	Dvorec s parkom se nahaja na prostorsko izpostavljeni lokaciji, vzhodno in jugovzhodno od kompleksa se nahaja gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Gozd se ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-27052	Pernovo - Kozolec s sušilnico na domačiji Pernovo 2	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačijo s kozolcem na vzhodni in južni strani obdaja strnjen gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-31164	Hramše - Utrdba pod Kjumberkom	dediščina	arheološko najdišče	Arheološke ostaline utrdbe se nahajajo na gozdni vzpetini. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-10413	Plevna - Dvorec s parkom	spomenik	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	Dvorec s parkom in smrekovim drevoredom se nahaja v območju strnjene gozda. Upoštevanje varstvenega režima. Območje parka poleg ožjega, oblikovanega dela ob dvorcu obsega tudi del gozda, kjer večji poseki dreves niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd. Ohranja se smrekov drevored, ki naj bi se v prihodnje v celoti obnovil ter krajši drevored listavcev pred dvorcem.
1-03002	Gotovlje - Kapelica sv. Jožefa na Plevni	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Kapelica se nahaja v območju parka dvorca Plevna, zato veljajo iste usmeritve.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-03001	Gotovlje – Cerkev sv. Jedrti	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Cerkev se nahaja na delno gozdni vzpetini. Upoštevanje varstvenega režima. V vplivnem območju cerkve se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.
1-27478	Gotovlje - Grobnica rodbine Beck	dediščina	memorialna dediščina	Grobnica stoji vzhodno od cerkve sv. Jedrti, zato veljajo iste usmeritve.
1-27262	Zgornje Grušovlje - Domačija Zgornje Grušovlje 15	dediščina	profana stavbna dediščina	Hiša se nahaja na območju, ki ga na zahodni in vzhodni strani obdajata gozdni zaplati.
1-07891	Polzela – Dvorec Šenek s parkom	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	Ožji del parka ob dvorcu se proti severu nadaljuje v parkovni gozd in nato v gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Območje parka poleg ožjega, oblikovanega dela ob dvorcu obsega tudi del gozda, kjer večji poseki dreves niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.
1-24569	Polzela – Vaško jedro	dediščina	naselbinska dediščina	Naselje s številnimi varovanimi objekti se na severu stika s parkom dvorca Šenek in parkovnim gozdom. Upoštevanje varstvenega režima. V severnem delu naselja se rob parka dvorca Šenek ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-10412	Novi Klošter – Dvorec s parkom	spomenik	profana stavbna in vrtno-arhitekturna dediščina	Ožji del parka ob dvorcu se proti severu nadaljuje v parkovni gozd in nato v gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Območje parka poleg ožjega, oblikovanega dela ob dvorcu obsega tudi del gozda, kjer večji poseki dreves niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.
1-27258	Založe - Zidanica na domačiji Založe 30	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačija z zidanico se nahaja na čistini, ki jo iz vseh strani obdaja gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26787	Podvin pri Polzeli - Domačija Podvin pri Polzeli 35	dediščina	profana stavbna dediščina	Domačijo iz vseh strani obdaja gozd. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-03272	Podvin pri Polzeli – Cerkev sv. Miklavža	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Cerkev se nahaja na gozdnati vzpetini. Upoštevanje varstvenega režima. V vplivnem območju cerkve se gozdni rob ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.
1-10400	Prebold - Grajska razvalina Libenštajn na Tolstem vrhu	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima in varstvenega režima KS. Večji poseki dreves niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
20648	Tabor – Vaška kapelica I	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Kapelica se nahaja v gozdnem robu. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi. Podrast se čisti.
1-20649	Tabor - Vaška kapelica II	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Kapelica se nahaja v bližini gozdnega roba na zahodu. Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob se ohranja, večji poseki drevja v njem niso sprejemljivi. Podrast se čisti.
1-29562	Šempeter v Savinjski dolini – Arheološko območje Za tovarno	dediščina	arheološka dediščina	Arheološko območje od reke Savinje na zahodni strani ločuje poteza obvodne vegetacije, na vzhodni pa ob potoku Struga. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-29561	Šempeter v Savinjski dolini - Arheološko območje Gmajna	dediščina	arheološka dediščina	Arheološko območje od reke Savinje na zahodni strani ločuje poteza obvodne vegetacije, na vzhodni pa ob potoku Struga. Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološki kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

Pri pripravi gozdnogospodarskega načrta je potrebno upoštevati varstvene režime za zgoraj našete kulturne spomenike iz naslednjih Odlokov o razglasitvah kulturnih spomenikov:

Odlok o razglasitvi naselja Braslovče, historičnega jedra naselja Petrovče, naselja Vransko in naselja Žalec za kulturne spomenike (Uradni list RS, št. 20/89-1051):

- Braslovče – Trško jedro (EID 1-00041).

Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Žalec (Ur.l. RS, št. 89/98-4682, 43/2000-2059, 124/2003 (popravek), 68/2017-3238):

- Griže - Gomilno grobišče Spodnje Griže (EID 1-23532),
- Griže - Gomila Brinarjevo (EID 1-23533),
- Pongrac - Gomilno grobišče Bezovnik (EID 1-10395),
- Šešče pri Preboldu – Gomilno grobišče Žohar (EID 1-23192),
- Šešče pri Preboldu – Prazgodovinsko gomilno grobišče (EID 1-10402),
- Sveti Lovrenc - Grajska razvalina Žaženberk (EID 1-10409),
- Šmatevž - Dvorec Štrovsenek s parkom (EID 1-07932),
- Šmatevž - Prazgodovinska naselbina (EID 1-10403),
- Tabor – Cerkev sv. Jurija (EID 1-03038),
- Prebold - Grajska razvalina Libenštajn na Tolstem vrhu (EID 1-10400),
- Migojnice - Cerkev Lurške Matere božje (EID 1-03547),
- Liboje - Spominska plošča žrtvam NOB (EID 1-10452),
- Novi Klošter – Dvorec s parkom (EID 1-10412),
- Polzela – Dvorec Šenek s parkom (EID 1-07891),
- Plevna - Dvorec s parkom (EID 1-10413),
- Arja vas - Arheološko najdišče Govče (EID 1-01487),
- Grajska vas – Šmiglova zidanica (EID 1-00165),
- Grajska vas – Vinska klet (EID 1-13857),
- Grajska vas – Kozolec na domačiji Grajska vas 57 (EID 1-13856),
- Galicija – Cerkev sv. Jakoba (EID 1-02978),
- Galicija - Spominska plošča žrtvam NOB na Zadružnem domu (EID 1-10445),
- Galicija - Spominska plošča žrtvam NOB na Osnovni šoli Trje (EID 1-10466),
- Studence - Arheološko najdišče Bezgečeva jama (EID 1-10363),
- Podvin pri Polzeli – Rojstna hiša Neže Maurer (EID 1-12658)
- Podvin pri Polzeli – Cerkev sv. Miklavža (EID 1-03272),
- Pernovo – Cerkev sv. Ožbolta (EID 1-02980),
- Gotovlje – Cerkev sv. Jedrti (EID 1-03001),
- Grmovje – Dvorec s parkom (EID 1-10410),
- Dobrič – Znamenje (EID 1-10435).

Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Celje (Ur.l. SRS, št. 28/86-1364, Ur.l. RS*, št. 15/90-766, Ur.l. RS, št. 1/92-18, 16/2019-627):

- Gorica pri Šmartnem - Rebčeva hiša (EID 1-04423),
- Šentjungert – Cerkev sv. Kunigunde (EID 1-02979),
- Šentjungert – Grob (EID 1-04428).

Ker pa so varstveni režimi v omenjenih *Odlokih starejšega datuma* večinoma določeni na način, iz katerega se ne da razbrati njihovega celotnega obsega, je potrebno na podlagi 134. člena *Zakona o varstvu kulturne dediščine ZVKD-1 (Ur.l. RS št. 16/2008)* upoštevati varstvene režime za:

- naselbinske spomenike: varujejo se morfološka zasnova in parcelacija naselja, javni prostori in njihova oprema, ulične fasade in strehe v njihovi materialni pojavnosti in barvni skladnosti, gabariti, meje in silhete naselja;
- posamezne spomenike: varujejo se vse zunanje značilnosti, kot so gabariti, zasnova pročelij, tlorisni razporedi, značilni naravni in umetni materiali ter konstrukcijske značilnosti, ustreznost namembnosti, značilna pojavnost v prostoru, arheološke plasti in razmerja spomenika in posebej

njegovo vplivno območje; če je kot spomenik zavarovan zgodovinski park ali vrt, se varujejo parkovna ali vrtna zasnova, način zasaditve, oblikovani naravni elementi, objekti in pritikline, namenjeni uporabi in olepšanju;

- vplivno območje spomenika: V vplivnih območjih spomenikov velja pravni režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov; prostorske ureditve v vplivnem območju spomenika morajo biti prilagojene prostorskim možnostim tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- arheološka najdišča: varujejo se pred posegi ali rabo, ki dejansko ali potencialno lahko poškodujejo arheološke plasti, spreminjajo arheološko kontekst ali spreminjajo okoljske dejavnike, pomembne za njihovo ohranitev.

Za registrirano dediščino je potrebno upoštevati varstvene režime iz veljavnih prostorskih aktov občin Vransko, Braslovče, Polzela, Tabor, Prebold, Žalec in Mestne občine Celje:

OBČINA VRANSKO: Odlok o OPN Občine Vransko (Ur. l. RS št. 38/2008)

OBČINA BRASLOVČE: Odlok o OPN Občine Braslovče (Ur. l. RS št. 61/2018)

OBČINA POLZELA: Odlok o OPN Občine Polzela (Ur. l. RS št. 96/2011)

OBČINA TABOR: Odlok o OPN Občine Tabor (Uradne objave Občine Tabor, št. 2/2016)

OBČINA PREBOLD: Odlok o izvedbenem delu OPN Občine Prebold (Ur. l. RS, št. 143/2022)

OBČINA ŽALEC: Odlok o OPN Občine Žalec (Ur. l. RS, št. 64/2013)

MESTNA OBČINA CELJE: Odlok o SD prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Celje za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in prostorskih sestavin srednjeročnega družbenega plana Občine Celje za obdobje od leta 1986 do leta 1990 za območje MOC (Ur. l. RS št. 86/2001)

Ti varstveni režimi so podrobneje prikazani in obrazloženi tudi v »Priročniku pravnih režimov varstva, ki jih je potrebno upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine«. Priročnik je sestavni del podatkov za prikaz stanja v prostoru, ki so bili s strani Ministrstva za kulturo občinam posredovani v jeseni 2008 (http://giskd6s.situla.org/evrdd/P_11_11_02.htm).

Varstveni režim za registrirano naselbinsko dediščino:

V območjih naselbinske dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov naselja),
- odnosi med posameznimi stavbami in odnos med stavbami ter odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja ali njegovega dela,
- podoba naselja ali njegovega dela v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, namembnost in kapaciteta objektov, ulične fasade),
- oprema in uporaba javnih odprtih prostorov in
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Varstveni režim za registrirano stavbno dediščino:

V območjih stavbne dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjsčine (členitev objektov in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli),

- funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjšega prostora,
- sestavine in pritikline,
- stavbno pohištvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin in lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin),
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru in
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Varstveni režim za registrirano vrtno-arhitekturno dediščino:

V območjih vrtnoarhitekturne dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- grajene ali oblikovane sestavine (grajene strukture, vrtna oprema, likovni elementi),
- naravne sestavine (rastline, vodni motivi, relief),
- podoba v širšem prostoru oziroma odnos dediščine z okolico (ohranjanje prepoznavne podobe, značilne, zgodovinsko pogojene in utemeljene meje),
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin, in
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Varstveni režim za registrirano arheološko najdišče:

Arheološka najdišča se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,
- poglabljati morsko dno in dna vodotokov ter jezer,
- ribariti z globinsko vlečno mrežo in se sidrati,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine in
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma so dovoljeni posegi v arheološka najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo.

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo.

Varstveni režim za registrirano memorialno dediščino:

V območjih memorialne dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:

- avtentičnost lokacije,
- fizična pojavnost objekta in
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

SPLOŠNE USMERITVE ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE V GOZDNEM PROSTORU

Pri vseh enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (npr. cerkve, grajske ruševine ipd.). Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino.

V območjih dediščine zato velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. To pomeni, da se oblikovanost prostora v širšem območju enot in območij kulturne dediščine v čim večji meri ohranja. Gozdne zaplate in robovi se ohranjajo in ustrezno vzdržujejo. Prepovedani so večji negativni posegi v gozd - poseki drevja, kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste ipd.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdnim prostorom na območjih arheoloških najdišč:

- Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Izraba prostora je podrejena ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika.
- Na zavarovanem območju arheoloških najdišč je potrebno gospodarjenje z gozdom prilagoditi tako, da posegi v zemeljske plasti ne bodo potrebni oziroma se omejujejo na ukrepe, ki ne zahtevajo posegov v zemeljske plasti (posegi v zemeljske plasti so zlasti gradnja vlak in gozdnih cest ter odstranitev dreves s koreninskim spletom).
- Izraba prostora je podrejena ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika (prepovedano je terasiranje, golosek, uporaba drč za odstranjevanje hlodovine; le-ta naj se izvaja z odvozom in ne z izvlečenjem lesa; po možnosti v zimskih mesecih, ko je zemljina zmrznjena in je s posegi povzročena manjša škoda, ipd.).
- Znotraj varovanih območij je prepovedano postavljanje objektov trajnega ali začasnega značaja - vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo - ter izvedba novih gozdnih poti in/ali cest.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so tla zamrznjena in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.
- Pri kakršnihkoli sečnjah na arheoloških najdiščih odstranitev koreninskega sistema zaradi varstva arheoloških ostalin ni dovoljena, dovoljeno pa je odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami ali z razžaganjem/razsekavanjem.

Za vse posege v enote kulturne dediščine je potrebno predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom (gozdnogojitvenim načrtom), sanitarna sečnja ter izbiralno redčenje ter strokovno spravilo in odvoz drevnine iz gozda pa morajo potekati pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine in spomenikov, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD 1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

12.1.15 Pregled gozdnih cest

Preglednica: Pregled gozdnih cest (stanje na datum 25. 5. 2026) v gozdnogospodarski enoti Žalec

Zap. št.	Cesta	Potek	Dolžina (m)
1.	093301	Prebold-Vrh Smučišča	1274
2.	093302	Odcep Žvajga	1011
3.	093303	Grajska Vas-Pribolc	988
4.	093304	Lemez-Bukovica	1130
5.	093305	Transformator-Kjumberg	1172
6.	093306	Odcep Pod Goro	500
7.	093307	Odcep Dežjek	469
8.	093310	Odcep Gobavičnica	218
9.	093311	Odcep Medni graben 1	1114
10.	093313	Odcep Sedlo	685
11.	093314	Odcep Švent	1375
12.	093315	Plevna-Bukovšek	550
13.	093316	Korbar-Bajht	606
14.	093317	Sveti Dominik-Čede 1	405
15.	093318	Sveti Dominik-Čede 2	376
16.	093319	Odcep Slatine 1	398
17.	093320	Odcep Slatine 2	463
18.	093322	Odcep Matek	835
19.	093325	Odcep Hramški Graben	288
20.	093326	Odcep Ods. 432P	572
21.	093366	Odcep Kobanc 1	454
22.	093367	Odcep Slatine 3	164
23.	093425	Odcep Sotska	325
		SKUPAJ	15.372

12.1.16 Ostale priloge

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev se določajo na podlagi naslednjih kriterijev:

Mladovje: mlade razvojne stopnje sestoj vključno z letvenjakom, ki niso pod zastorom starejšega drevja. Zgornja meja za letvenjak je pod 10 cm srednjega premera dreves v vladajočem in sovladajočem položaju;

Drogovnjak: sestoj s srednjim premerom drevja v vladajočem in sovladajočem položaju od 10 do pod 30 cm, pomladek pa ne sme preseči 35 % pokrovnosti;

Debeljak: srednji premer dreves v vladajočem in sovladajočem položaju je 30 cm in več ob pogoju, da pomladek ne presega 35 % pokrovnosti;

Sestoj v obnavljanju: presvetljen sestoj v razvojni stopnji debeljaka, izjemoma tudi drogovnjaka, pri katerem pomladek pokriva več kot 35 % tal oziroma pri katerem naravna obnova ni vprašljiva in

Kakovost drevja se v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot ugotavlja na drevju, debelejšem od 30 cm, po naslednjih kriterijih:

- odlična, če je v prvem delu drevesa les kakovosti A1, A2 ali B v drugem delu pa je les kakovosti vsaj C;
- prav dobra, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti C (oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del);
- dobra, če je v prvem delu drevesa les kakovosti C, v drugem delu pa je les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2);
- zadovoljiva, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2) oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del;
- slaba, če je v prvem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D2 ali slabši, v drugem delu pa D3).

Klasifikacija temelji na Prilogi 2 (Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine) Pravilnika o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS št. 79/2011).

Listavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za proizvodnjo rezanega furnirja,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo luščenega furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti.

Iglavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za resonančni les,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D1 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti,
- razred D2 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo,
- razred D3 vsebuje hlode z izrazito zverženostjo lesnih vlaken za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo.

Korekcijski faktorji za izravnano debelinske strukture lesne zaloge po debelinskih razredih:

Stratum	Iglavci					Listavci				
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	1.000	1.000	1.000	1.042	0.950	0.786	0.947	1.000	1.091	1.105

12.2 Ločene priloge

12.2.1 Tabelarni del

Obrazec E1: Zbirni pregled za celotno GGE Žalec,

Obrazec E2: Zbirni pregled po rastiščnogojitvenih razredih za GGE Žalec,

Obrazec E3: Zbirni pregled po lastniških kategorijah gozdov za GGE Žalec.

12.2.2 Opisi odsekov

Obrazec E4

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

13.1 Kartni del

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritve ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 3.547,18 ha gozdov, od tega 90 % zasebnih gozdov, 10 % državnih gozdov in manj kot 1 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občinah Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor in Žalec. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v Poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov je bila knjiga Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Žalec prevladujejo večnamenski gozdovi (94,7 %), 5,3 % je varovalnih gozdov. Gozdov s posebnim namenom v enoti ni.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretno usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi cone, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote, zavarovana območja in upravljavske cone.

Preglednica: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	3.621,98
Ekološko pomembna območja	343,44
Natura 2000	166,95
Naravne vrednote	870,43
Zavarovana območja	0
Upravljavske cone	20,38
Reka pri Grajski vasi	1,62
Ložnica s Trnavo	18,76

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (1.147,81 ha) ima jakost ukrepanja nad 25 %. Najpogostejša vrsta sečnje je 101 - redčenja (1.742,18 ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka nad 25 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %.

Preglednica: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	326,45	858,90	317,36	133,84	16,53
102 - pomladitveni posek	2,25	0,00	1,17	9,93	1.131,28
103 – drugo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
303 - saniatrni posek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skupaj	328,71	858,90	318,53	143,77	1.147,81

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejanska dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 9,05 ha, nege 117,37 ha in varstva 108 ha.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

Območij za poenostavljeno izbiro drevja za posek v GGE Žalec ni.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Celje 2021-2030 v Poglavlju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli GGE	3.553,79	100,00
1b) Novo določene površine gozdov	57,79	1,63
1c) Novo izločene gozdne površine*	23,81	0,67
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	10,01	0,28
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	3.547,18	100,00
Površine v zaraščanju (niso gozd)	85,03	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali zaradi drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz preglednice je razviden velik obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2025). Glavni vzrok za krčitve v preteklem ureditvenem obdobju so bile krčitve zaradi kmetijstva.

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na Karti 2a se prikaže območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije estetske funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanje kulturne dediščine ali zaščitne funkcije. Takih površin je v enoti 546,3 ha.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Praviloma prihaja do nesoglasij na območjih, kjer so poudarjene tako ekološke kot socialne funkcije (npr. povečana rekreacija v mirnih conah vnaša nemir in povzroča stres prostoživečim živalskim vrstam).

1. območje se nahaja na severnem delu Zaloga, v okolici jame Pekel, na območjih vzdolž reke Savinje in na južnem delu Šmatevža. 2. območje se nahaja v okolici večjih naselij, Prebolda, Gornje vasi, Grajske vasi in Ojstriške vasi, vzdolž reke Savinje v predelu Šempetra v Savinjski dolini in južnem delu Malih Braslovč. 3. območje se nahaja ob stiku primestne krajine z gozdnato na južnem delu Prebolda in na območju Polzele. 4. območje pa se nahaja na južnem območju Latkove vasi, Prebolda in na zahodnem predelu Zabukovice. Točkovno se pojavlja na zahodnem delu enote.

Preglednica: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Območje	Površina ha	Delež %
1. območje (E1, S1)	33,82	26
2. območje (E1, S2)	42,89	33
3. območje (E2, S1)	14,05	11
4. območje (E2, S2)	39,17	30
Skupaj	129,93	100,0

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež %
1. zelo velika intenzivnost	280,38	7,90
2. velika intenzivnost	1.362,68	38,42
3. srednja intenzivnost	1.498,92	42,26
4. majhna intenzivnost	333,75	9,41
5. brez načrtovanih ukrepov	71,45	2,01
Skupaj	3.547,18	100,00

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Žalec je večinoma srednja do velika. Velik delež je tudi območij z majhno intenzivnostjo (9,41 %). Gozdov brez načrtovanih ukrepov je (2,01 %).

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

	Površina	
	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.360,45	94,7
Varovalni gozdovi	186,73	5,3
Skupaj	3.547,18	100,0

Varovalni gozdovi so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih v skupni površini 186,73 ha. V enoti ni gozdov s posebnim namenom.

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

V GGE Žalec ni območij za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, zato karta ni bila izdelana.

13.2.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta št. 6a v merilu 1:25.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

V enoti ni mirnih con in grmišč pomembnih za ohranitev prosto živečih živali.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

	Površina	
	ha	%
EPO	343,44	9,5
Natura 2000	166,95	4,6

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (3.621,98 ha).

Na področju gozdnogospodarske enote Žalec so prisotna območja Natura 2000 Reka pri Garjski vasi (SI3000390), Savinja Grušovlje – Petrovče (SI3000309) in Ložnica s Trnavo (SI3000390) in ekološko pomembna območja Ložnica s Trnavo (94300), Reka pri Grajski vasi (95600) in Savinja Grušovlje-Petrovče (95900).

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	169,79	4,69
Vodovarstvena območja - občinski	0,00	0,0
Kopalne vode	0,00	0,0
Referenčni odseki vodotokov	0,00	0,0
Referenčni odsek na jezerih	0,00	0,0
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinski vodah	52,62	1,45
Vodna zemljišča stoječih celinski vodah	1,71	0,05
Vodna telesa površinski voda		
Vodna telesa vodotokov	0,00	0,0
Vodna telesa jezer	0,00	0,0
Vodna telesa morja	0,00	0,0
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	11,57	0,32
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	35,57	0,98
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	23,06	0,64
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	12,59	0,35
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,00	0,0
Območja redkih poplav	55,73	1,54
Območja zelo redkih poplav	86,70	2,39
Plazovita območja	0,00	0,0
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	766,85	21,17
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	412,24	11,38
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	900,11	24,85
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	685,59	18,93
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	725,83	20,04
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	131,36	3,63

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		
Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	480,88	13,28
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	95,82	2,65
Majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	453,45	12,52
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	1.940,19	53,57
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	647,19	17,87
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	4,41	0,12
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	1.295	35,75
Zahtevni zaščitni ukrepi	546,36	15,08
Strogo varovanje	0,00	0,0
Celotna površina GGE	3.621,98	100

13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 152,47 ha, kar predstavlja **4,3 %** površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno **2.768,55 ha**, kar predstavlja **78,0 %** površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo je **704,95 ha**, kar predstavlja **19,9 %** površine gozdov.

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Na karti št. P9 so v merilu 1:25.000 poleg javnih, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest **14,99** km. Produktivna dolžina javnih cest je **92,54** km. Odprtost s produktivnimi cestami je **25,54** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, 106,38 ha, od teh površin se 36,41 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35 °, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75 % in kjer je možni posek večji od 4 m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša **404,09** km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami **113,92** m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, **143,34** ha, od teh površin se **53,26** ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.